

Paimion kaupungin tilinpäätös 2025

PAIMIO

Hyväksytty kaupunginvaltuusto 3.6.2026 §24

TILINPÄÄTÖS

1. TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa vuonna 2025	4
1.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus	4
1.1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	9
1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	15
1.1.4. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	20
1.1.5. Henkilöstö.....	24
1.1.6. Ympäristö- ja ilmastönäkökulmat tilinpäätöksessä	25
1.1.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	26
1.2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	28
1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	31
1.4. Toiminnan rahoitus.....	32
1.5. Rahoitusasema ja sen muutokset.....	35
1.6. Kokonaistulot ja -menot.....	39
1.7. Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	40
1.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	47
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	49
2.1. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä käyttötalouden toteutuminen	49
2.1.1. Tarkastuslautakunta.....	50
2.1.2. Keskusvaalilautakunta	52
2.1.3. Kaupunginhallitus	54
2.1.4. Koulutuslautakunta	75
2.1.5. Hyvinvointilautakunta	101
2.1.6. Tekninen lautakunta.....	127
2.1.7. Ympäristölautakunta	141
2.2. Yhteenveto käyttötalouden toteutumisesta	153
2.3. Tuloslaskelmaosan toteutuminen	155
2.4. Investointien toteutuminen.....	158
2.5. Rahoitusosan toteutuminen.....	162
2.6. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	163
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	164
3.1. Tuloslaskelma	164
3.2. Rahoituslaskelma	165

3.3. Tase	166
3.4. Konsernilaskelmat	168
4. LIITETIEDOT	172
4.1. Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	172
4.2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	173
4.3. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	175
4.4. Taseen liitetiedot	178
4.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	184
4.6. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot.....	187
5. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	189
6. LUETTELOT JA SELVITYKSET	190

Kansikuva: Juhlavuosimuraalin julkistus 22.8.2025. Kuva: Kenneth Strömberg

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa vuonna 2025

1.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Paimio juhli ja uudistui

Vuosi 2025 oli Paimion kaupungille monella tapaa merkittävä ja poikkeuksellinen. Minulle henkilökohtaisesti vuosi oli ensimmäinen – vaikkakin vielä vajaa toimintavuosi – kaupunginjohtajana, mutta se tarjosi mahdollisuuden tarkastella kaupungin toimintaa sekä arjen tasolla että strategisena kokonaisuutena.

Kaupungin 700-vuotisjuhlavuosi näkyi vahvasti koko vuoden ajan. Juhlavuoden tapahtumat kokosivat laajasti kuntalaisia, yhdistyksiä ja muita toimijoita, ja niiden kokonaisyleisömääräksi arvioitiin noin 45 000 osallistujaa, saimme vieraaksi myös ystävyyskaupunkien edustajia. Juhlavuosi vahvisti yhteisöllisyyttä ja kaupungin identiteettiä. Juhlavuosi onnistui yli odotusten ja osoitti, millainen määrä osaamista ja oman kaupungin arvostusta Paimiossa on. Juhlavuodesta jäi paitsi hienoja elämyksiä, myös vahva yhdessä tekemisen kokemus.

Vuosi oli myös vaalivuosi. Uusien luottamushenkilöiden koulutusta toteutettiin, ja edettiin kohti kaupunkistrategian valmistelua tuleville vuosille.

Talouden toimintaympäristö yleisesti

Vuotta 2025 leimasi globaalisti epävarma toimintaympäristö. Geopoliittiset jännitteet, erityisesti Euroopassa jatkuva Ukrainan sota sekä suurvaltojen välinen kilpailu ja Yhdysvaltojen asettamat tullit, vaikuttivat edelleen talouden näkymiin. Talouskasvu jäi monin paikoin vaimeaksi korkotason laskusta huolimatta julkisen talouden paineiden vuoksi.

Suomen talouden toipuminen on ollut hidasta, vaikka merkkejä kasvusta on odotettu. Inflaation selvä hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa sekä Suomessa että vientimarkkinoilla. Talouden epävarmuus on kuitenkin kotimaassa ohjannut toistaiseksi lisäuloja enemmän säästämiseen kuin kulutukseen. Työllisyyden kääntymistä kasvuun odotettiin koko vuoden ajan, mutta toisin kävi.

Väestörakenteen muutos, syntyvyyden lasku ja väestön ikääntyminen ovat nousseet keskeisiksi pitkän aikavälin haasteiksi myös Suomessa. Kuntien näkökulmasta toimintaympäristöä muovasivat talouden tilanteen ja rakenteellisten haasteiden lisäksi rakenteelliset uudistukset, kuten työllisyyspalveluiden siirtyminen kuntien vastuulle, mikä korostaa entisestään talouden hallinnan, palvelurakenteen arvioinnin ja ennakoivan päätöksenteon merkitystä. Kuntatalouden näkökulmasta vuosi 2025 jatkoi epävarmuuden aikaa. Kustannustason nousu ja palvelutarpeiden muutokset vaikuttivat kuntiin laajasti.

Väestökehitys Paimiossa on noususuuntaista. Väkiluku vuoden lopussa oli 11278, eli väkiluku kasvoi 51 henkilöllä. Viimeisen kymmenen vuoden aikana muutos väkiluvussa on ollut 6,2 %, joten Paimio on kasvava kaupunki yleisestä väkiluvun vähenemisestä huolimatta.

Talouden toteutuminen Paimiossa

Talouden toteutuminen vuonna 2025 oli Paimiossa varsin ennakoitua. Talouden toteutuman nopeaa tarkastelua varten olen tavannut tiivistää katsauksissani keskeiset erot talousarvion ja tilinpäätöksen välillä.

Keskeiset erot alkuperäisen talousarvion ja tilinpäätöksen välillä:

- toimintatuotot ylittyivät 412 052 €: myyntituottojen 675 850 € ylityksestä laskennallisten korvausten osuus oli 546 516 €
- toimintakulut alittivat talousarvion 326 038 €: suurten erien (henkilöstökulut ja palvelujen ostot) alitus (yht. 1 028 118 €) kattoi pienten erien (tarvikeostot, avustukset, muut toimintakulut) ylitykset (yht. 702 080 €)
- henkilöstökulut alittuivat 408 635 €, eniten perusopetuksessa (384 901 €) ja kiinteistöpalveluissa (152 510 €)
- verotulot alittuivat 771 415 € (kunnallisvero 612 033 €, yhteisövero 130 254 €, kiinteistövero 29 128 €)
- valtionosuudet ylittyivät 235 493 €
- rahoitustuotot ylittyivät 13 536 €
- korkokulut ylittyivät 137 565 €
- vuosikate ylittyi 77 523 € (muutetun talousarvion vuosikate ylittyi 702 523 €)
- poistot alittuivat 31 322 €
- tilikauden alijäämä alittui 108 906 €
- muutetun talousarvion alijäämä alittui 733 906 €
- lautakuntien henkilöstökulut alittivat talousarvion, poikkeuksena hyte-lautakunta, joka osui +2 768 euron tarkkuudella talousarvioon (toteuma 100,1 %)
  - Muut toimielimet
    - kaupunginhallitus -98 744 € (toteuma 96,1 %)
    - koulutuslautakunta -277 911 € (toteuma 98,5 %)
    - tekninen lautakunta -162 657 € (toteuma 89,9 %)
    - ympäristölautakunta -46 318 € (toteuma 93,0 %)

Tilikauden alijäämä on alkuperäisen talousarvion 2 026 799 euron sijaan 1 917 893 euroa. On perusteltua todeta, että talousarvio toteutui hyvin.

Toimintakulujen kasvu edelliseen vuoteen verrattuna (5,5 %) on kuitenkin hieman yli kuntien keskimääräisen kasvun (5,3 %). Toimintakulut kasvoivat pääosin TE-uudistuksen myötä: kasvua oli 2,2 milj. €, josta TE-uudistuksen osuus 1,5 milj. €. Vertailukelpoinen toimintamenojen kasvu oli 1,7 %. Kunnan osuus työmarkkinatuesta ("sakkomaksut") oli vuonna 2025 653 397 €, kun se vuonna 2024 oli 170 101 €, kasvua 483 596 €. TE-uudistuksen nettovaikutus on 1 103 489 euroa toimintakatetta heikentävä eli selittää yli puolet (58 %) alijäämästä. TE-kustannukset eivät siirtyneet kunnille kustannusneutraalisti.

Investoinnit ja lainat

Jos vuotta 2024 voi kutsua Paimion investointien vuodeksi (12,3 milj. €), niin vuoden 2025 nettoinvestoinnit olivat edelleen suuret: noin 8,9 milj. euroa. Investoinneista 6,8 milj. euroa kohdistui talonrakennukseen. Suurimmat hankkeet olivat Kriivarin koulun uudisrakennus ja peruskorjaus (5,0 milj. €), joka jatkuu vielä kevääseen 2026, sekä sisäliikuntahalli, jonka vuoden 2025 kustannukset olivat 1,8 milj. euroa. Hallin kokonaiskustannukset olivat 5,2 milj. euroa, ja siihen saatiin opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustusta 750 000 €, joten nettokustannus oli vajaat 4,5 milj. euroa.

Kaupunki osti alkuvuoden aikana 72 hehtaaria peltoa ja metsää 1,9 milj. eurolla Alvar Aallontien eteläpuolelta Koskelan asuntopuoleeseen rajoittuen. Julkisen käyttöomaisuuden investoinnit olivat 0,8 milj. euroa.

Kaupungin korollisten lainojen määrä kasvoi suurten investointien vuoksi 7,0 milj. eurolla. Lainaa oli vuoden lopussa 68,6 milj. euroa, kun sitä vuoden alussa oli 61,6 milj. euroa. Vuoden lopussa lainaa oli noin 6 084 euroa asukasta kohden, kun vuotta aiemmin vastaava luku oli 5 489 €/asukas. Kaupungin kassavarat olivat vuoden lopussa 1,0 milj. euroa, mikä on miljoona euroa vähemmän kuin edellisvuoden lopussa.

Nostoja toiminnallisista onnistumisista

Merkittävät talonrakennushankkeet saatiin maaliin: syksyllä valmistuivat Paimion sisäliikuntahalli sekä Kriivarin koulun laajennuksen ja peruskorjauksen uudisosa. Julkisen käyttöomaisuuden investoinneista merkittävimpana kohteena valmistui Koivulinnan asuinalue palveleva leikkipaikka.

Oinilan päiväkotikäynnistyksen tammikuussa. Perusopetuksessa oppimisen tuen suunnitelmaa edistetään suunnitelman mukaisesti, ja perusopetuslain valtakunnallinen uudistus toteutettiin ennakkolisesti. Paimion lukio pärjää edelleen hyvin valtakunnallisessa tarkastelussa, ja opiskelijamäärä nousi 243 opiskelijaan. Harrastamisen Suomen mallin (Paimion malli, PaHaMa) toiminta jatkui. Paimiossa harrastamisen mahdollisuudet ovat monipuoliset, ja varhaiskasvatus sekä perusopetus ovat hyvällä tasolla terveissä kiinteistöissä.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut saavuttivat ennätyksiä: kirjastossa yli 92 000 käyntiä ja kulttuuripalveluissa yli 27 000 osallistujaa. Kohtuullisen pienillä taloudellisilla panostuksilla Paimiossa saadaan aikaan paljon kulttuurin saralla.

Työllisyyspalveluissa ajantasaisten suunnitelmien osuus oli 74,8 % (alueen keskiarvo 51,1 %). Paimion työttömyysprosentti on pysynyt maakunnan keskiarvon alapuolella vaikeasta suhdannetyöttömyydestä huolimatta. Työllisyysalueen lähipalvelut toimivat Paimiossa hyvin.

Maahanmuutto on Paimiossa ollut vahvaa viimeisten vuosien aikana, mutta laskennallisten korvausten piirissä olevien uusien pysyvien asiakkaiden määrä oli nyt vain 6 henkilöä. Tilastokeskus ei ole vielä saanut lukuja vieraskielisten ja muun maan kansalaisten määrästä vuodelta 2025. Sekä vieraskielisten että muun maan kansalaisten määrä laski huomattavasti jo vuonna 2024 vuoden 2023 huippulukemista. Kuitenkin tarkasteltaessa maan sisäistä muuttoliikettä vieraskielisten osalta juuri Paimio sai merkittävää muuttovoittoa (FCG selvitys 08/2025).

Tonttikauppa oli vilkasta erityisesti Koivulinnan alueella. Vuonna 2025 myytiin ja vuokrattiin pääasiassa Koivulinnan tontteja (asuintontteja yhteensä 21 Koivulinnasta ja Saaren alueelta 2). Lisäksi yksi yritystontti vuokrattiin Lähteenmäen alueelta.

Yksyköksen rakentaminen alkoi vuoden aikana ja lupaa hyvää alueen kehitykselle. Elinvoimakas Kairan avaaminen on mahdollistanut elinkeinopalvelujen ja yritysten kohtaamisen. Paimio menestyy jatkuvasti maakunnallisissa ja valtakunnallisissa vertailuissa. Maakuntaennusteissa Paimio oli yrittäjyysilmapiirissä ja yhteistyössä yrittäjien kanssa kolmas. Seutukaupunkitutkimuksessa tunnettuus ja imago olivat kovalla tasolla ja vain ns. ”matkailukaupungit olivat Paimion edellä.

Paimio oli edelleen aktiivinen roolissaan luonnon monimuotoisuuden edistäjänä mm. vieraslajitorjunnan ja taajamalaitumien osalta. Aktiivinen viestintä ja kaupunkilaisten osallistaminen ympäristötekoihin toivat kaupungin toimille näkyvyyttä ja lisäsivät ymmärrystä paikallisesta ympäristöstämme. Hiili-dioksidipäästövähennysten osalta suunta on oikea, mutta kirittävää vielä riittää.

Varautumisessa otettiin suuria kehitysaskelleita vuoden aikana: päivitettiin Paimion kaupungin valmiussuunnitelman yleinen osa ja julkaistiin kaksi uutta toimintamallia: häiriötilanteen ilmoittamisen toimintamalli sekä kriittisen infrastruktuurin epäilyttävän toiminnan ilmoitusmalli. Vuoden aikana toteutettiin myös kyberturvallisuusharjoituksia toimialojen kanssa, ja tietohallinnon toimintamalleja sekä henkilöstön tukea on parannettu.

Paimion ensimmäinen kokonainen vuosi Fölissä on osoittautunut hyväksi ratkaisuksi kuntalaisten liikkumismahdollisuuksien näkökulmasta, ja liikenteen kustannukset pysyivät talousarvion puitteissa. Reittejä tarkastellaan ja muutetaan käytön ja saadun palautteen perusteella. Sen sijaan lähijunaprojekti sai valtiolta kylmää kyytiä vuoden lopussa ja lähijunan toteutuminen tuntuu tällä hetkellä lähinnä kaukaiselta haaveelta.

Tietohallinnon puolella pelikirjan käyttöönotto paransi merkittävästi henkilöstön ICT-ohjeistusta ja ohjaa käyttäjiä parhaisiin käytäntöihin. Lisäksi tietoturvaa on parannettu systemaattisesti kehittämällä järjestelmiä ja kouluttamalla henkilöstöä. Tekoälyn ensimmäiset askeleet on otettu, ja sen hyödyntämisen osa-alueita on tunnistettu.

Henkilöstön sairauspoissaolojen väheneminen on myönteinen kehityssuunta. Se viittaa siihen, että työkykyä tukevat käytännöt ovat oikeansuuntaisia. Kehitystä on kuitenkin tärkeää tarkastella kokonaisuutena ja varmistaa, että työssä jaksamista seurataan aktiivisesti ja esihenkilöiden koulutusta työkyvyn johtamisessa lisätään.

Yhteistyö yli kuntarajojen on jatkunut monissa merkeissä ja erityisesti Sauvon kanssa on vahvistettu yhteistyötä palvelujen järjestämisessä. Ylikunnallisia tapaamisia on eri yhteyksissä ja kokoonpanoissa paljon, niissä Paimio on ollut edustettuna ja tuonut näkökulmiaan esiin aktiivisesti.

Konsernin aktiivista liiketoimintaa harjoittavien yhtiöiden tulokset olivat positiivisia. Muissakin yhteisöissä toiminnassa onnistuttiin hyvin. Merkittävin muutos konserniyhteisöjen osalta oli Paimion Palvelukeskussäätiön hallituksen päätökset 9.12.2025 kokouksessa, jonka seurauksena säätiöstä tuli konsernin tytäryhteisö.

Onnistumisista haasteisiin

Toiminnan uudelleenjärjestelyjen suunnittelua tehtiin vuoden aikana monilta osin. Sote-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvoite aiheutti selvitystyötä, samoin hankintalain in-house-sääntelyn muutokset. Erityisesti jälkimmäinen tuo työtä myös kuluvalle vuodelle ja haastaa uusien ratkaisujen löytämiseen.

Väestökehitys ja syntyvyyden lasku vaikuttavat palvelutarpeisiin. Vaikka laajempi palveluverkkouudistus on Paimiossa jo tehty, varhaiskasvatuksen ja opetuksen verkostoa on syytä tarkastella edelleen huolellisesti. Riskinä pidän myös yksityisen ja julkisen varhaiskasvatuksen tasapainon muutosta, joka voi osaltaan vaikuttaa kustannustasoon tulevaisuudessa.

Organisaation riskienhallinnan osaamista ja kulttuuria tulee vahvistaa siten, että riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta ovat luonteva osa päivittäistä toimintaa. Riskienhallintaa tulee kehittää keskitettyyn, yhtenäiseen ja jatkuvasti ohjattuun malliin, joka on kiinteä osa johtamista ja arkea.

Valtakunnalliset, mutta myös Paimiota koskettavat haasteet, kuten nuorten mielenterveysongelmat ja työllisyystilanne, vaativat panostuksia ja määrätietoista työtä.

Kaavoituksen prioriteetteja on harkittava huolellisesti, ja suunnitelmallista maanhankintaa on jatkettava. Samalla on huomattava, että kaavoituksen tehostaminen lisää myös investointitarpeita. Elin-

voiman kehittäminen on pitkäjänteistä työtä, jossa päätösten vaikutukset näkyvät usein vasta vuosien päästä. Kaupungin rooli on luoda edellytyksiä kasvulle, mutta lopulliset tulokset syntyvät yritysten, asukkaiden ja toimintaympäristön yhteisvaikutuksesta. Tämä tekee elinvoimatyöstä sekä haastavaa että strategisesti erittäin merkittävää.

Talouden kehitystä ja kustannusten kasvua tulee seurata myös pitkällä aikavälillä. Erityisesti kustannusten kasvua perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa viimeisen viiden vuoden aikana on ollut keskimääräistä suurempaa, vaikka palvelut on järjestetty valtakunnallisessa vertailussa kustannustehokkaasti. Kustannustehokkuus on tietenkin hyvä asia, mutta se tarkoittaa myös sitä, että säästöjä on vaikea löytää ja kustannustehokkuus ei tarkoita, etteikö kustannusten kasvua tulisi hillitä.

Selvää on, että kasvava velkamäärä on Paimion suurin haaste ja riski. Sen takia edessä on vaikeita valintoja ja palvelutason tarkastelua. Tulopohjan vahvistaminen vaatii kehittämisen, hyödyn ja riskin punnintaa. Myös ennakkovaikutusten arviointia tulee lisätä ja talous ottaa keskeiseksi arvioinniksi yhdessä yritys- ja elinvoimavaikutusten rinnalla.

Kiitos

Paimiossa on vahva tekemisen kulttuuri. Se pitääkin suunnata tulevaisuudessa ennakkointiin, talouden kestävyteen sekä palveluverkon kehittämiseen ja palvelutason arviointiin. Toivon, että uusi kaupunkistrategia terävöittää linjauksia talouden ja elinvoiman suhteen.

Haasteista huolimatta vuosi on ollut toiminnallisesti onnistunut ja talousarvion mukainen. Tästä on kiittäminen sitoutunutta, osaavaa ja yhteistyökykyistä henkilöstöä sekä hyvää päätöksentekokulttuuria, joka arvostaa henkilöstöä ja hakee yhteisiä ratkaisuja. Kiitän myös konserniyhteisöjen vetäjiä, joiden kanssa yhteistyö on sujunut hyvin. Ilolla jatkan työtäni kanssanne Paimion parhaiden eteen ja uskoni Paimion tulevaisuuteen on vahva, sillä vahvuuksien määrä suhteessa haasteisiin on suuri.

Nina-Mari Turpela
vt kaupunginjohtaja

1.1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kokoonpano 31.5.2025 asti		Kokoonpano 1.6.2025 lähtien	
Nimi	Puolue	Nimi	Puolue
Puheenjohtaja:		Puheenjohtaja:	
Lindberg Mikko	Kesk.	Kaarlela Markus	Kok.
I varapuheenjohtaja:		I varapuheenjohtaja:	
Salminen Samu	Kok	Lehtinen Katriina	Kesk.
II varapuheenjohtaja:		II varapuheenjohtaja:	
Laitinen Seppo	SDP	Koivukangas Olli	SDP
III varapuheenjohtaja:		III varapuheenjohtaja:	
Kimmo Jalonen	KD	Ilola Timo	Kok.
Valtuutetut:		Valtuutetut:	
Ansio Sanna-Maija	Kok.	Aarrekorpi Heidi	Vihr.
Berg Rauno	Kok.	Arvisto Kimmo	Kok.
Haanpää Klaus	Kok.	Axelin Salla	Kok.
Heino Sini	Vihr.	Berg Rauno	Kok.
Hemmilä Markus	Kok.	Eloluoto Noora	Vihr.
Hyssälä Tuomas	Kesk.	Haanpää Klaus	Kok.
Ilola Timo	Kok.	Hermonen Veera	Vihr.
Kaarlela Markus	Kok.	Hyssälä Tuomas	Kesk.
Kallio Nina	Kok.	Kallio Nina	Kok.
Karlsson Kristina	Kesk.	Kuosmanen Sari	Kesk.
Kerola Saara	Vihr.	Lehikoinen Jouni	KD
Koivukangas Olli	SDP	Lehto Sami	PS
Korhonen Toni	PS	Lindberg Mikko	Kesk.
Koriseva Piia	Kesk.	Mulari Marika	Vihr.
Lehto Sami	PS	Murto Sari	SDP
Mulari Marika	Vihr.	Määttänen Markku	Kesk.
Murto Sari	SDP	Nieminen Tomi	Vas.
Mäkelä Timo	Kok.	Nurmi Hannu	Kesk.
Mäkinen Martti	Ryhmä Mäkinen	Pirhonen Henna	Kesk.
Määttänen Markku	Kesk.	Rannikko Sari	SDP
Nieminen Tomi	Vas.	Rantanen Riitta-Kaarina	SDP
Olander Jouko	SDP	Reponen Terhi	Kesk.
Pirhonen Henna	Kesk.	Ristilä Pasi	SDP
Rannikko Sari	SDP	Salminen Samu	Kok
Rautio Rauno	Vas.	Summanen Oskari	SDP
Reponen Terhi	Kesk.	Särvä Joonas	Kok.
Särvä Joonas	Kok.	Tranberg Pinja	Vihr.

Tukia Ismo	Kesk.	Tukia Ismo	Kesk.
Tuominen Annica	PS	Tuominen Annica	PS
Virta Timo	SDP	Tuominen Karoliina	Kesk.
Virtanen Melina	SDP	Virta Timo	SDP

KAUPUNGINHALLITUS

Kokoonpano 31.5.2025 asti		Kokoonpano 1.6.2025 lähtien	
Nimi	Puolue	Nimi	Puolue
Puheenjohtaja:		Puheenjohtaja:	
Kaarlela Markus	Kok.	Lindberg Mikko	Kesk.
I varapuheenjohtaja:		I varapuheenjohtaja:	
Virta Timo	SDP	Rannikko Sari	SDP
II varapuheenjohtaja:		II varapuheenjohtaja:	
Hyssälä Tuomas	Kesk.	Mulari Marika	Vihr.
Jäsenet:		Jäsenet:	
Ansio Sanna-Maija	Kok.	Haanpää Klaus	Kok.
Ilola Timo	Kok.	Hermonen Veera	Vihr.
Kerola Saara	Vihr.	Hyssälä Tuomas	Kesk.
Nieminen Tomi	Vas.	Jalonen Kimmo	KD
Rannikko Sari	SDP	Reponen Terhi	Kesk.
Reponen Terhi	Kesk.	Salminen Samu	Kok
Tuominen Annica	PS	Virta Timo	SDP

LAUTAKUNNAT
Kokoonpano 31.5.2025 asti
Hyvinvointilautakunta

Puheenjohtaja:
Ristilä Pasi
Varapuheenjohtaja:
Kuosmanen Sari

Keskusvaalilautakunta

Puheenjohtaja:
Koristo Saara
Varapuheenjohtaja:
Kotamäki Ilkka

Kokoonpano 1.6.2025 lähtien

Puheenjohtaja:
Nurmi Hannu
Varapuheenjohtaja:
Oinonen Terhi

Puheenjohtaja:
Koivuniemi Ida
Varapuheenjohtaja:
Kuosmanen Sari

Koulutuslautakunta

Puheenjohtaja:

Kallio Nina

Varapuheenjohtaja:

Virtanen Melina

Puheenjohtaja:

Pirhonen Henna

Varapuheenjohtaja:

Kallio Nina

Tarkastuslautakunta

Puheenjohtaja:

Heino Sini

Varapuheenjohtaja:

Korhonen Toni

Puheenjohtaja:

Eloluoto Noora

Varapuheenjohtaja:

Tuominen Annica

Tekninen lautakunta

Puheenjohtaja:

Määttänen Markku

Varapuheenjohtaja:

Berg Rauno

Puheenjohtaja:

Särvä Joonas

Varapuheenjohtaja:

Ristilä Pasi

Ympäristölautakunta

Puheenjohtaja:

Mäkelä Timo

Varapuheenjohtaja:

Koivukangas Olli

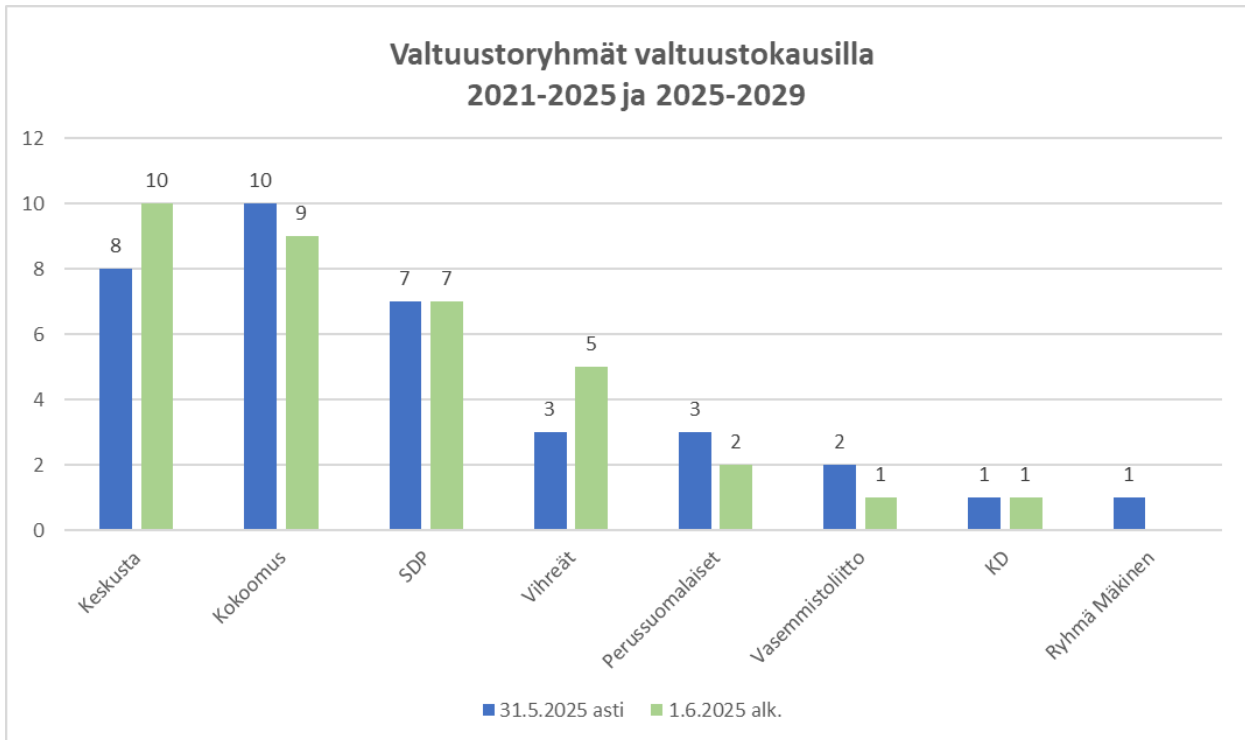
Puheenjohtaja:

Murto Sari

Varapuheenjohtaja:

Huttunen Mia

Kaupungin ylintä päätösvaltaa käyttää kaupunginvaltuusto. Vuoden 2025 kuntavaaleissa valittiin kaupunginvaltuustoon ajalle 1.6.2025-31.5.2029 yhteensä 35 valtuutettua, jotka jakaantuivat puolueittain seuraavasti: Suomen Keskusta 10 valtuutettua (+2), Kansallinen Kokoomus 9 valtuutettua (-1), Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 7 valtuutettua, Vihreä liitto 5 valtuutettua (+2), Vasemmistoliitto 2 valtuutettua (-1), Suomen Kristillisdemokraatit 1 valtuutettu ja Perussuomalaiset 2 valtuutettua (-1).

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa. Valtuusto käsitteli vuoden aikana mm. seuraavat asiat:

5.2.

- Hyväksyttiin maa-alueen ostaminen Alvar Aallontien varresta, Ylitalo 577-413-3-2
- Myönnettiin eroja luottamustoimista ja täytettiin uusilla luottamushenkilöillä (3kpl).

16.4.

- Hyväksyttiin Paimion Palvelukeskussäätiön C-talon suunnittelun kustannusten korvaaminen
- Hyväksyttiin Hanhijoen koulun eritysluokanopettajajärjestelyt 1.8.2025 alkaen (perustettiin uusi erityisopettajan virka)

21.5.

- Hyväksyttiin Paimion kaupungin vuoden 2024 tilinpäätös ja myönnettiin vastuuvapaus tilivelvollisille tilikaudelta 1.1.-31.12.2024.
- Hyväksyttiin maa-alueen ostaminen Alvar Aallon tien varresta, Muistola 577-413-3-1
- Hyväksyttiin Liedon ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintasopimuksen muutokset

11.6.

- Päätettiin valtuuston varapuheenjohtajien määräksi kolme ja valittiin toimikaudeksi 1.6.2025 - 31.5.2027 valtuuston puheenjohtajaksi Markus Kaarlela (kok), I varapuheenjohtajaksi Katriina Lehtinen (kesk), II varapuheenjohtajaksi Olli Koivukangas (SDP) ja III varapuheenjohtajaksi Timo Ilola (kok).
- Valittiin luottamushenkilöt lautakuntin ja muihin toimielimiin
- Perustettiin tiedonhallinnan asiantuntijan virka

8.10.

- Hyväksyttiin valmissuunnitelman yleinen osa
- Varsinais-Suomen kiinteistö kuntayhtymän 2024 tilinpäätöksen hyväksyminen
- Merkittiin tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2024 ja arviointisuunnitelma vuosille 2025-2029

12.11.

- Hyväksyttiin vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2027 - 2028 taloussuunnitelma
- Vahvistettiin vuoden 2026 tuloveroprosentiksi 8,20%.
- Vahvistettiin kiinteistöveroprosentit vuodelle 2026
- Hyväksyttiin talousarvion 2025 muutokset

KUNTAYHTYMÄT, JOIHIN PAIMION KAUPUNKI KUULUU JA KAUPUNGIN EDUSTAJAT TOIMIELIMISSÄ:**Kokoonpanot**

Peimarin koulutusyhtymän yhtymävaltuusto

Kanervo Miska	puheenjohtaja
Reponen Terhi	varajäsen

Murto Sari	jäsen
Niemi Mikko	varajäsen

Vairinen-Salmela Johanna	jäsen
Olenius Heikki	varajäsen

Juhana Timo	jäsen
Passi Hlnni	varajäsen

Salon seudun koulutuskuntayhtymän valtuusto

Lujala Tanja	jäsen
Reponen Terhi	varajäsen

Jätinvuori Marita	jäsen
Koivuniemi Ida	varajäsen

Haapaniemi Esko	jäsen
Olenius Heikki	varajäsen

Varsinais-Suomen maakuntavaltuusto

Murto Sari	jäsen
Virta Timo	varajäsen

Ilola Timo jäsen
Berg Rauno varajäsen

Lindberg Mikko jäsen
Hyssälä Tuomas varajäsen

Varsinais-Suomen kiinteistö kuntayhtymän yhtymähallitus

Vuorela Heli jäsen
Sari Rannikko varajäsen

KAUPUNGINHALLITUKSEN TOIMIKAUDEKSEEN NIMEÄMÄT TOIMIKUNNAT

Elinkeinotoimikunta
Kestävän kehityksen työryhmä
Kunniamerkkiesityksiä valmisteleva toimikunta
Maapoliittinen toimikunta
Paimio 700-juhlavuositöimikunta
Vammaisneuvosto
Vanhusneuvosto
Ystävyystoimikunta

KAUPUNGINJOHTAJAN ASETTAMAT (VIRANHALTIJA/TYÖNTEKIJÄ) TYÖRYHMÄT

Ehkäisevän päihdetyön ryhmä
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmä
Markkinointityöryhmä
Paimion ja Sauvon nuorisolain mukainen ohjaus- ja palveluverkosto
Tiedonhallintalain toimeenpanon ohjausryhmä
Tietohallinnon johtoryhmä
Tietosuoja/tietoturvaryhmä
Turvallisen ja kestävä liikumisen työryhmä
Viestintätyöryhmä

KAUPUNKI ON NIMENNYT EDUSTAJANSA

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen

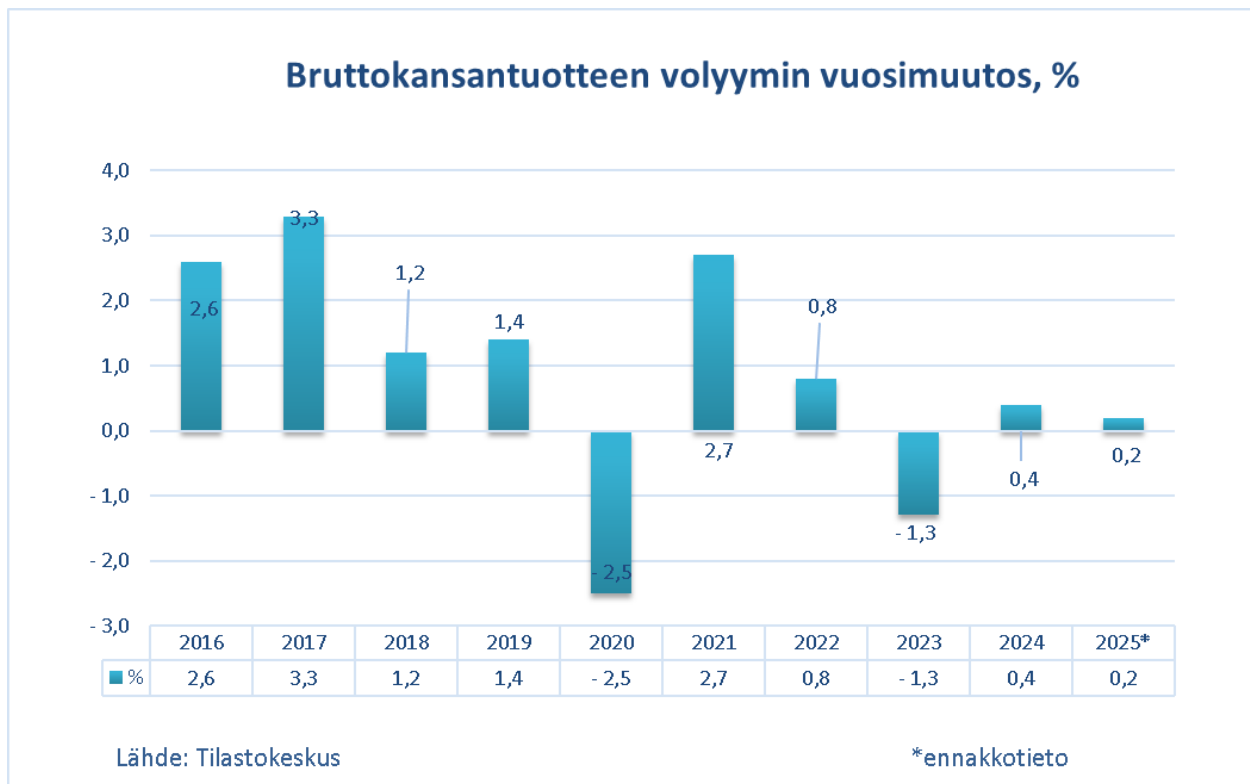
- alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointiryhmään

- alueelliseen oppilashuollon yhteistyöryhmään
- kulttuurihyvinvoinnin yhdyspintatyöryhmään
- mielenterveyden edistämisen ja ehkäisevän päihdetyön asiantuntijaverkostoon
- nuorisovaltuustoon
- toimitilat, erityisryhmien asuminen, maankäyttö ja liikkuminen -työryhmään
- vammaisneuvostoon
- vanhusneuvostoon

1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Vuotta 2025 leimasi globaalisti epävarma toimintaympäristö. Geopoliittiset jännitteet, erityisesti Euroopassa jatkuva Ukrainan sota sekä suurvaltojen välinen kilpailu ja Yhdysvaltojen asettamat tullit, vaikuttivat edelleen talouden näkymiin. Yhdysvaltojen hallinnon arvaamaton retoriikka ja linjaukset hidastivat investointeja ja heikensivät rahoitusmarkkinoiden luottamusta. Talouskasvu jäi monin paikoin vaimeaksi korkotason laskusta huolimatta julkisen talouden paineiden vuoksi.

Suomen talouden toipuminen on ollut hidasta, vaikka merkkejä kasvusta on odotettu. Inflaation selvä hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa sekä Suomessa että vientimarkkinoilla. Talouden epävarmuus on kuitenkin kotimaassa ohjannut toistaiseksi lisäuloja enemmän säästämiseen kuin kulutukseen. Työllisyyden kääntymistä kasvuun odotettiin koko vuoden ajan, mutta toisin kävi.

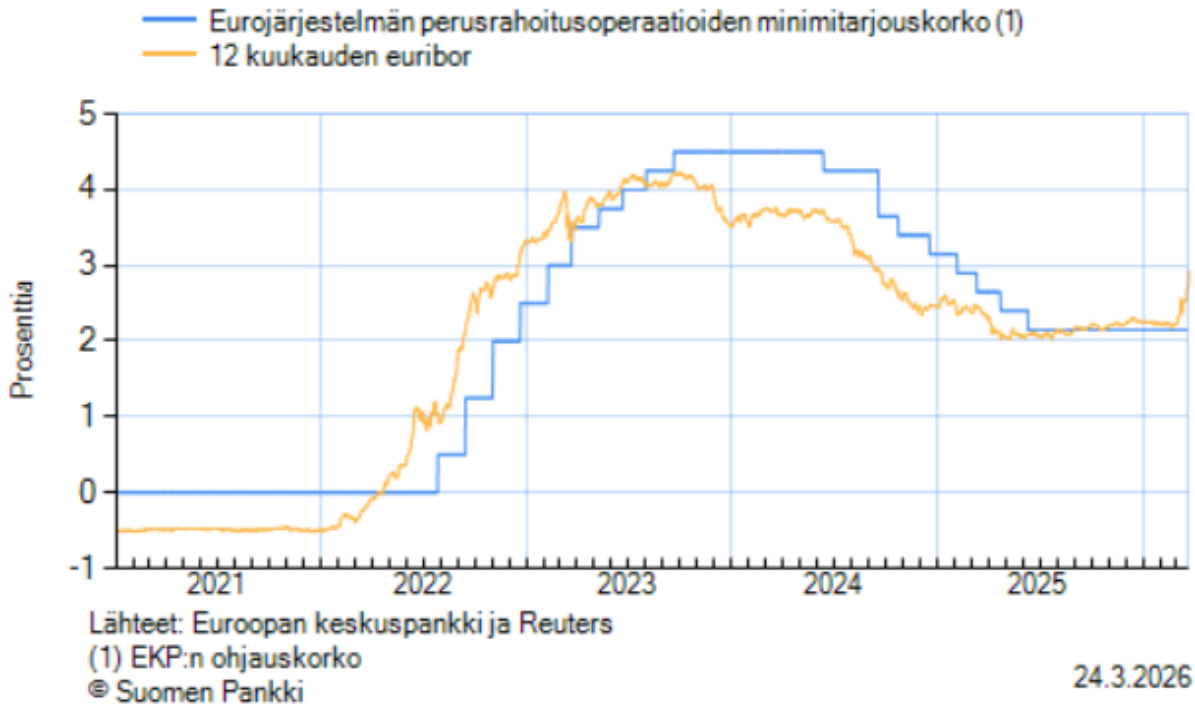
Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 15–74-vuotiaita työllisiä oli keskimäärin 2,6 milj. ja työttömiä 278 000 vuonna 2025. Työllisiä oli 12000 vähemmän ja työttömiä 39000 enemmän kuin edellisenä vuonna. 20-64 vuotiaiden työllisyysaste oli 76,0 % vuonna 2025, mikä on 0,7%-yksikköä vähemmän kuin 2024. Työttömyysaste oli keskimäärin 9,7%, mikä on 1,3%-yksikköä enemmän kuin vuotta aiemmin. Miesten työttömyysaste oli 10,2 %, kun vuonna 2024 se oli 9,2 %. Naisten työttömyysaste oli 9,1 %, kun se vuotta aiemmin oli 7,6 %. Nuorten (15-24-vuotiaiden) työttömyysaste oli 21,8%, kun se oli vuotta aiemmin 18,8%.

Vuonna 2025 työllisyys kasvoi majoitus- ja ravitsemustoiminnassa, rakentamisessa, kuljetuksessa ja varastoinnissa, hallinto- ja tukipalveluissa. Työllisyys heikkeni tukku- ja vähittäiskaupassa, informaatiossa ja viestinnässä, julkisessa hallinnossa sekä terveys- ja sosiaalipalveluissa. Palkansaajien kaikista työsuhteista 84 % oli jatkuvia ja 16 % määräaikaisia, kuten vuotta aiemminkin. Määräaikaiset työsuhteet ovat olleet yleisempiä naisilla kuin miehillä. Vuonna 2025 miespalkansaajista 13% ja naispalkansaajista 18 % työskenteli määräaikaisessa työsuhteessa. Yrittäjiä oli 2025 keskimäärin 304 000, eli saman verran kuin vuotta aiemmin. Maatalousyrittäjien määrä (42 000) pysyi lähes samana, kuin vuotta aiemmin.

Kuluttajahintojen keskimääräinen vuosimuutos (inflaatio) oli 0,3% vuonna 2025. Vuoden 2024 vastaava luku oli 1,6%. Inflaatio jatkoi laskuaan kolmatta vuotta perättäin. Vuoden 2026 helmikuussa inflaatio oli 0,6%.

Keskuspankit aloittivat ohjauksorkojen nostamisen kesällä 2022 hillitäkseen inflaatiota. Korkojen nousu jatkui vuoden 2023 lopulle, jolloin korkojen nousu kääntyi laskuun. Lasku jatkui kesään 2025 asti, jonka jälkeen korot pysyivät samalla tasolla vuoden 2025 loppuun asti. Asuntolainojen yleinen viitekorko oli 2,243% vuoden 2025 lopulla (2024: 2,46, 2023: 3,513, 2022: 3,291%). EKP:n ohjauksorko oli 0% maaliskuusta 2016 heinäkuuhun 2022, sen jälkeen EKP nosti ohjauksorkoa 10 kertaa, ylimmillään se oli 4,5%:iin talvella 2023-2024, jonka jälkeen se kääntyi laskuun. Tammikuussa 2025 ohjauksorko oli 3,15% ja kesäkuun jälkeen 2,15%.

Euroopan keskuspankin ohjauskorko ja 12 kuukauden euribor

Kunnallistalouden kehitys

Valtiovarainministeriön keräämien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalouden tila heikkeni odotetusti vuodesta 2024. Toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntataloudessa oli yli 800 miljoonan euron alijäämä vuonna 2025, sillä kuntien kustannukset kasvoivat muun muassa TE-palvelu-uudistuksen myötä reippaasti. TE-tehtävät eivät siirtyneet kuntiin kustannusneutraalisti. Uudistuksen loppulasku kunnille noin 200-300 miljoonaa euroa. Talouden tilan heikkenemistä selittävät myös verotulojen aleneminen sekä valtionosuuksien leikkaukset.

Manner-Suomen kuntien kuntatalous oli toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna alijäämäinen. Se tarkoittaa, että menoja jouduttiin kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Vuosikate ei riittänyt kattamaan kuntien poistonalaisia investointeja. Alijäämäisten kuntien (taseessa alijäämä) määrä väheni kolmella, niitä on 14. Vuoden 2025 tilinpäätöksessä 107 kunnan tilikauden tulos oli alijäämäinen, kun vastaava luku vuotta aiemmin oli 83.

Kuntien yhteenlaskettu lainakanta jatkoi kasvuaan vuoden 2025 aikana ja oli 19,8 mrd. euroa (2024: 19,1 mrd.€). Aasukasta kohden laskettu kuntien lainakanta oli 3547 euroa, kun vastaava luku vuotta aiemmin oli 3490 euroa.

Kuntien verotulot laskivat edelliseen vuoteen verrattuna. Laskua oli kunnallisverossa (-0,2%) ja yhteisöverossa (-4,4%), sen sijaan kiinteistöverotilitykset kasvoivat 2,1%. Valtionosuudet sen sijaan kasvoivat lähes 20%:lla. Pääosin valtionosuuksia kasvatti työvoimapalveluiden uudistus.

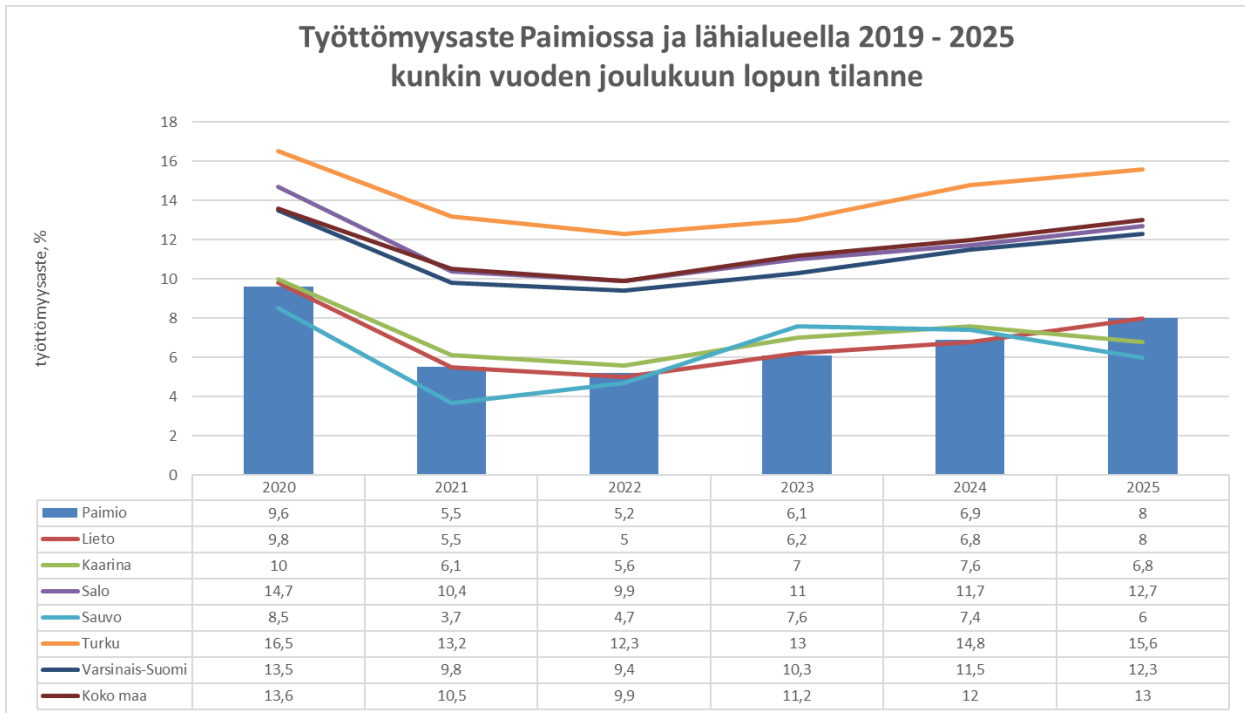
Vuonna 2025 kuntien keskimääräinen verotuloilla painotettu tuloveroprosentti oli 7,54% (2024: 7,47%). Efektiivinen veroaste oli 5,84% (2024:5,84%). Efektiivinen veroaste tarkoittaa ”todellista” veroastetta eli maksuunpantujen verojen suhdetta tuloihin. Kun tuloista tehdään vähennykset kuten matka- ja tulonhankkimiskustannukset sekä ansiotulo- ja perusvähennykset ja verosta vähennetään esim. työtulo- ja kotitalousvähennykset, jää jäljelle maksuunpannut verot (efektiivinen veroaste). Korkein veroprosentti on Pomarkussa: 10,9 ja Manner-Suomen matalin on Kauniaisten 4,7. Yleisin veroprosentti 9,4 on 34 kunnassa.

Oman talousalueen työllisyyden kehitys

Loppuvuodesta 2025 varsinais-suomalaisille yrittäjyhdistysten jäsenille tehdyn kyselyn pohjalta laaditun maakuntaennusteen tuloksissa varovaisia merkkejä. Varsinais-suomalaiset yrittäjät arvioivat yritystensä taloudellisten edellytysten kehittyvän 2026 edeltäviä vuosia suotuisammin. Liikevaihdon ja kannattavuuden kasvuodotuksissa on varovaista kasvua jo kolmantena peräkkäisenä vuonna. Myös henkilöstömäärän odotukset ovat aavistuksen viime vuotta paremmat ja investointiaikeet ovat nousseet edellisestä vuodesta.

Vuoden 2025 alusta työvoimapaalvelut siirtyivät valtiolta kuntien hoidettavaksi. Varsinais-Suomen työttömyys kasvoi vuoden 2025 aikana. Vuoden 2025 lopulla työttömiä työnhakijoita oli 29 300, se on 2 500 (+9%) enemmän kuin vuotta aiemmin. Varsinais-Suomessa työttömyyden kasvuvauhti oli samalla tasolla koko maan työttömyyden kasvuvauhdin kanssa. Työttömien osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 12,3% (11,5% 12/2024). Varsinais-Suomen työttömyysaste oli vuoden 2025 lopulla hieman pienempi kuin koko maan vastaava (13,0%). Varsinais-Suomessa työttömyys kasvoi kaikissa seutukunnissa. Alin työttömyysaste oli Turunmaan saaristossa (6,9 %) ja korkein Turun seudulla (12,7%). Pitkäaikaistyöttömyys oli kohonnut peräti 34%, naisten työttömyys 14% ja nuorten kokonaistyöttömyys 1% edellisestä vuodesta.

Verrattuna koko maan tasoon (13,0%) on työttömyysaste sitä alempi kaikissa varsinais-suomalaisissa kunnissa, Turkua ja Uuttakaupunkia lukuun ottamatta. Työttömyysasteet olivat vuoden lopussa korkeimmat Turussa 15,6% (14,8%), Uudessakaupungissa 15,1% (11,2%), Loimaalla 12,8 % (11,7%) ja Salossa 12,7% (11,7%). Alhaisimmat työttömyysasteet olivat Sauvossa 6,0% (7,4%), Ruskolla 6,2% (5,5%) ja Paraisilla 6,4% (6,3%).

Paimion kaupungin talouden kehitys

Kaupungin asukasluku oli vuoden lopussa 11 278 henkilöä. Kasvua edelliseen vuoteen 51 asukasta. Vuonna 2025 Paimion luonnollinen väestömuutos oli hieman negatiivinen: vuoden aikana syntyneitä oli 5 vähemmän kuin kuolleita. Kuntien välinen muuttoliike on +30 asukasta, saman verran oli maahanmuuttajia (+31). Kaupungin väkiluku on kasvanut kymmenessä vuodessa yhteensä 657 asukkaalla eli keskimäärin noin 0,5 % vuodessa.

Paimion työvoiman määrä kasvoi vuoden aikana 74:llä, se oli vuoden 2025 lopulla 5315 henkilöä, kun se vuotta aiemmin oli 5241 henkilöä. Avoimien työpaikkojen määrä kasvoi merkittävästi vuoden takaisesta: vuoden 2025 lopussa avoimia työpaikkoja oli 119 (2024: 22). Vuoden 2025 lopussa työttömiä työnhakijoita oli 426, kun heitä oli vuotta aiemmin 360. Työttömyysaste oli vuoden lopussa 8,0 % (2024: 6,9%), se on maakunnan keskikastia: jaettu 8. alhaisin (2024: 5.alhaisin).

Paimion on panostanut elinkeinotoimintaan palkkaamalla elinkeinojohtajan. Yhteistyö paikallisten yritysten ja yrittäjien kanssa on vakiintunutta ja monipuolista. Marraskuussa 2025 tehdyssä Yrittäjien maakuntakyselyssä Paimio sijoittui eri luokissa kärkipäähän. Yrittäjyysilmapiirissä Paimio oli neljänneksi paras, edellisvuonna kolmas. Yrittäjien arvioissa oman kunnan ja yritysten välisestä yhteistyöstä Paimio sijoittui edelleen kolmanneksi, edellä edelleen Naantali ja Lieto.

Pääosa Paimion yrityksistä on pieniä alle 10 henkilöä työllistäviä. Sivulla 23 näkyvässä Paimion suurimpien yksityisten yritysten epävirallisessa taulukossa on mukana 31 yritystä, joiden vuoden 2025 työntekijämäärä oli 865, se on 53 vähemmän kuin ko. yrityksillä vuotta aiemmin. Vuoden aikana toimintansa lopetti Paimion Teurastamo Oy (-22 työpaikkaa) ja Neste Motorest (-20), jonka tilalla aloittanut Neste Huili ilmoitti henkilöstömääräksi 13.

Vuoden 2025 aikana valmistui yhteensä 19 omakotitaloa (2024: 8) ja kaksi rivitaloa, kuten vuotta aiemminkin. Kerrostaloasuntoja ei valmistunut. Koivulinnan uuden alueen tontit tulivat luovutukseen, alue vilkastutti omakotitonttien kysyntää. Kaupunki luovutti vuoden aikana 22 omakotitonttia, joista kolme myytiin ja 19 vuokrattiin (2024: 7+14 tonttia). Lisäksi luovutettiin yksi rivitalotontti ja kaksi yritystonttia (2024: 1+3). Vuoden 2025 lopussa kaupungilla oli myyntivalmiita pientalorakentamisen tontteja 55kpl (2024: 54).

1.1.4. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Olennaiset muutokset toiminnassa

Vuoden 2025 alusta TE-palvelut siirtyivät valtiolta kuntien hoidettavaksi. Paimio kuuluu Turun työliisyyalueeseen, jossa mukana 23 kuntaa. Työllisyysalue muutosta oli valmisteltu vuodesta 2022. Toiminnallinen muutos ei ollut Paimiolle niin suuri, koska Paimio oli ollut mukana kuntakokeiluissa 2021-2024 ja tuottanut työvoimapalveluja paimiolaisille ja sauvolaisille työnhakija-asiakkaille. TE-palvelujen siirron myötä henkilöstömäärä kasvoi neljästä yhdeksään. Sen sijaan hallinnollinen muutos talouden seurantoineen on ollut haastavampi harjoitus.

Vuoden alusta myös vastuu kotoutumispalveluista siirtyi kunnille, vuoden 2025 aikana Paimio osti kotoutumispalvelut Kaarinan kaupungilta, vuoden 2026 alusta kotoutumispalvelut tulivat osaksi työvoimapalveluita.

Venäjän helmikuussa 2022 aloittama hyökkäyssota Ukrainaankin toi miljoonia kansalaisia pakoon maastaan. Vuoden 2025 lopussa kotikunnan saaneita ukrainalaisia asui Paimiossa 231, heistä 32 oli saanut kotikuntaoikeuden 2025 aikana.

Olennaiset tuloperusteiden muutokset

Merkittäviä muutoksia tuloperusteissa ei tapahtunut. Verotilitykset vähenivät jo kolmatta vuotta peräkkäin, vaikka veroprosentit pysyvät entisellään.

Vuosien 2024 - 2025 kunnallisveroprosentti oli 8,20. Kunnallisverotilitykset laskivat hieman (37t€) vuoden 2024 tasosta. Yhteisövero kasvoi hieman (37t€) ja kiinteistöverotilitykset vähenivät 69t eurolla, kokonaisuutena verotilitykset vajaan 25,5milj. euroa, joka on 0,3% edellisvuotta vähemmän.

Vuoden 2025 valtionosuudet olivat 10,7 milj.€, se on 0,8milj.€ (8,1%) edellisvuotta enemmän. Summaan sisältyy "uutena" eränä TE-uudistuksen valtionosuuksia 1,4milj. euroa. Summaan sisältyy 319t€ valmistavan opetuksen valtionosuuksia, joita osana vuoden 2026 valtionosuuksia peritään takaisin 245t€.

Investoinnit

Vuoden 2025 nettoinvestoinnit olivat edelleen suuret: noin 8,9 milj. euroa, kun ne vuosi sitten olivat historiallisen suuret: 12,3 milj. euroa. Investoinneista 6,8milj. euroa on talonrakennuksessa: suurimmat hankkeet Kriivarin koulun uudisrakennus ja peruskorjaus (5,0milj.€), joka jatkuu vielä kevään 2026. Sisäliikuntahallin vuoden 2025 kustannukset olivat 1,8milj. euroa. Hallin kokonaiskustannukset olivat 5,2milj. euroa. Halliin saatu opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustus oli 750t€, joten nettokustannus oli vajaan 4,5milj. euroa. Kaupunki osti alkuvuoden aikana 72 ha peltoa ja metsää 1,9milj. eurolla Alvar Aallontien eteläpuolelta Koskelan asuntoalueeseen rajoittuen. Julkisen käyttöomaisuuden investoinnit olivat 0,8milj. euroa.

Tilinpäätöksen vaikutus kuluvan vuoden talousarvioon ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.

Vuoden 2025 talousarvio laadittiin 2,0milj. euroa alijäämäiseksi ja talousarviomuutosten jälkeen talousarvio oli 2,7 milj. euroa alijäämäinen. Tilinpäätöksessä alijäämä on 1,9milj. euroa. Kaupungin toimintamenot kasvoivat 5,5%, se on hieman enemmän kuin kunnissa keskimäärin (5,3%). Toimintakulut kasvoivat lähinnä TE-uudistuksen myötä, toimintakulujen kasvu 2,2milj€, josta TE-uudistuksen osuus 1,5milj.€, vertailukelpoinen toimintamenojen kasvu 1,7%.

Tilinpäätös toteutui alkuperäisen talousarvion mukaisesti. Kaupungin kumulatiivinen ylijäämä on 13,7 milj. euroa.

Vuoden 2026 talousarvio laadittiin 1,7 milj. euroa alijäämäiseksi. Vuoden 2026 alussa päivittyneissä veroennusteissa (27,3milj.€) on hieman särkeävaraa talousarvioon (26,9milj.€). Yleisen taloudellisen tilan ja työllisyyden kehitys vaikuttavat verotulojen kertymään. Huomioiden talousarvion alijäämä on toivottavaa, että verorahoitus (verot ja valtionosuudet) toteutuu vähintään talousarvion mukaisesti ja että toimintakulut pysyvät talousarviossa tai mieluummin jäävät alle.

Yleistä

Vuosi, josta Paimion ikä lasketaan	1 325
Väkiluku 31.12.2025	11 278
Pinta-ala	240,2 km ²
- maapinta-ala	239,4 km ²
- vesipinta-ala	0,8 km ²
Veroprosentti 2025	8,20 %

Hallinnollinen asema

Lupa- ja valvontavirasto	
Käräjäoikeus	Varsinais-Suomen
Kansaneläkelaitos	Läntinen vakuutuspiiri
Metsäkeskus	Varsinais-Suomi
Hyvinvointialue	Varsinais-Suomen
Puolustusvoimat	Lounais-Suomen aluetoimisto

Väestö

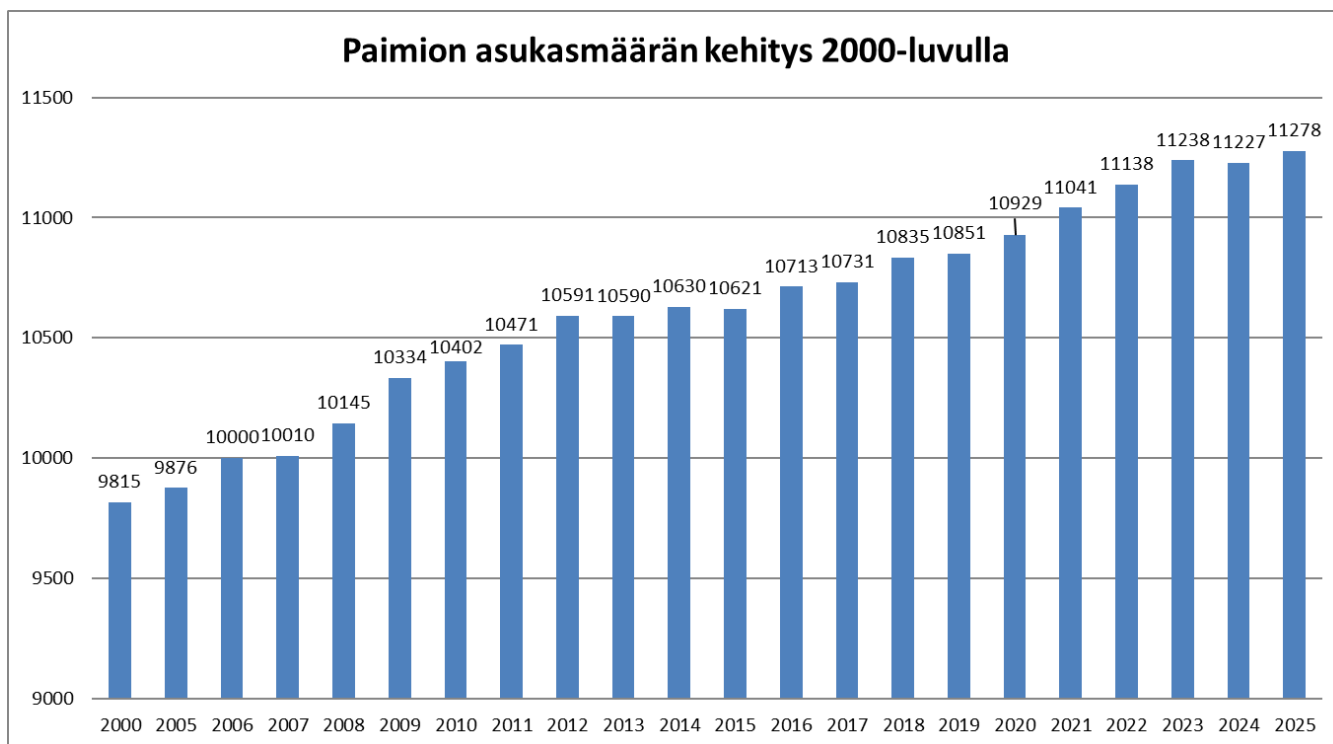
Väkiluku vuoden 2025 lopulla oli 11278 kun se vuotta aiemmin oli 11 227 asukasta.

Väestön ikärakenne 31.12.:

Ikäryhmä	2024		2025	
	Lukumäärä	%	Lukumäärä	%
0-14	2 037	18,1	1 979	17,5
15-64	6 566	58,5	6 629	58,8
65-	2 624	23,4	2 670	23,7
Yhteensä	11 227	100,0	11 278	100,0

Väestömuutokset vuodesta 2016 alkaen

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Luonnolliset väestömuutokset										
Syntyneet	114	107	100	95	95	120	96	99	83	100
Kuolleet	100	93	86	80	104	93	108	105	98	105
Netto	14	14	14	15	-9	27	-12	-6	-15	-5
Kuntien välinen muuttoliike										
Kuntaan	547	559	637	553	636	634	606	516	490	536
Kunnasta	469	572	564	557	574	563	544	531	538	506
Netto	78	-13	73	-4	62	71	62	-15	-48	30
Maahan- ja maastamuutto										
Kuntaan	27	29	38	27	24	29	60	135	60	43
Kunnasta	26	15	21	20	0	18	16	14	7	12
Netto	1	14	17	7	24	11	44	121	53	31
Väestönlisäys yhteensä										
Henkilöä	93	18	104	18	77	109	94	103	-11	51
%	0,9	0,2	1,0	0,1	0,7	1,0	0,9	0,9	0,9	0,5
Korjaus				-2	1	3	3	-3	1	1
VÄKILUKU	10 713	10 731	10 835	10 851	10 929	11 041	11 138	11 238	11 227	11278

Elinkeinoelämä

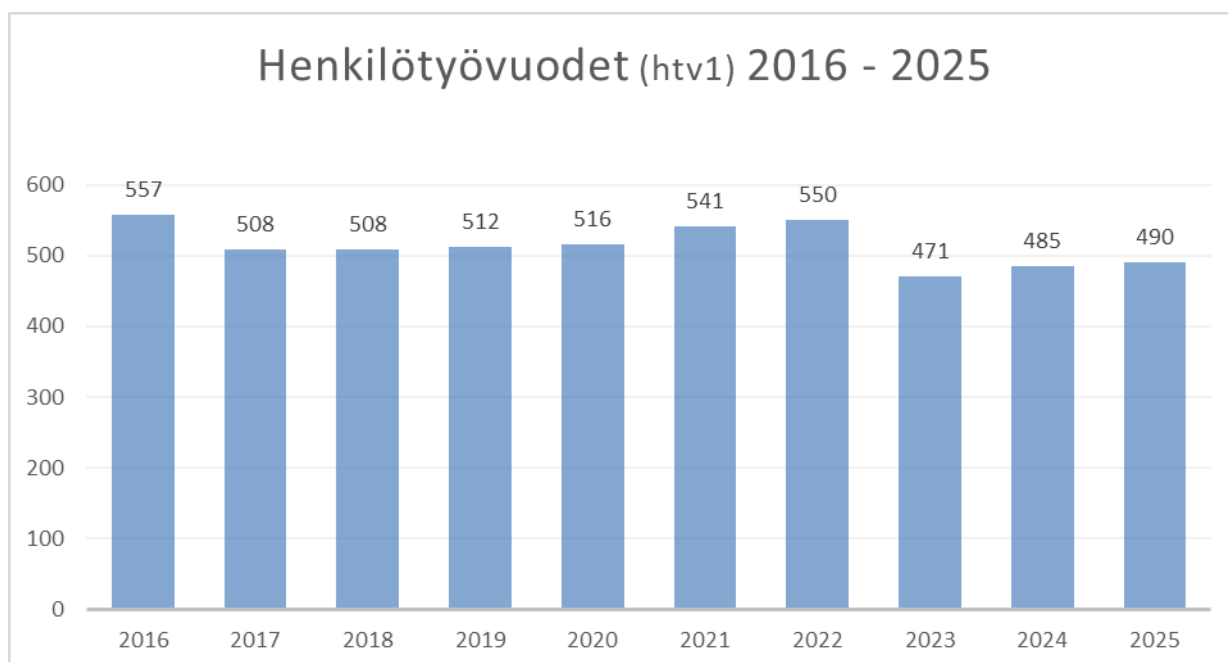
JULKISET TYÖNANTAJAT	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Paimion kaupunki (teoreettinen htv)	508	512	516	541	550	471	485	490
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	Paimion työpaikkakunnakseen ilmoittaneiden työntekijöiden määrä					518	496	489
Paimion seurakunta	24	29	30	30	27	26	25	25
Maaseutuopisto Livia Paimio	22	22	22	24	24	21	21	21
Posti (jakeluhenkilöstö)	14	14	14	11	11	11	11	10
Yhteensä	568	577	582	606	612	1047	1038	1035
Yhteisöjä, kpl	4	4	4	4	4	5	5	5

YKSITYISET TYÖNANTAJAT	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
SteraTechnologies Oy	84	88	84	107	101	104	96	97
Ansion Sementtivalimo Oy	142	142	125	125	102	90	107	85
ISS Palvelut Oy				55	61	57	60	60
Lounais-Suomen Osuuspankki + Op koti Lounais-Suomi	13	14	18	13	33	36	44	48
S-Market Paimio	30	31	30	32	39	41	45	45
Esperi Care Oy	29	29	36	46	46	48	47	43
Navix Oy	40	40	34	25	25	25	30	35
Vilomix Finland Oy	25	25	27	27	29	29	30	32
Jonator Oy	22	26	29	30	31	30	30	32
Mesera Cranes Finland Oy	29	37	32	35	31	30	26	29
Verkanappulat Oy, Paimio	35	35	33	32	36	38	32	27
Vahasilta Oy	22	24	25	26	21	24	21	27
Kramp Oy	23	21	20	21	25	26	26	22
Amomatic Oy	60	60	60	60	54	30	20	22
Vistan Pesula Oy	22	23	18	16	18	20	18	21
Onnikoti Armas (Mehiläinen)	15	14	20	20	20	20	20	20
Lidl Suomi ky	15	15	16	19	16	15	14	19
Familiar Oy, Veikkari	16	18	19	19	19	19	19	19
Maanrakennusliike Kivelä Oy	17	17	17	17	18	18	18	18
Kiinteistöhuolto 3J Oy	15	17	17	17	19	20	20	17
K-Supermarket Paimio	20	20	19	20	19	19	22	16
Kotileipomo Tanniset Oy	15	15	15	13	16	16	17	16
Electric Power Finland Oy	12	11	10	10	15	15	16	16
Tokmanni Group Oy	13	12	12	14	15	14	15	15
Paimion Kuljetus Oy	14	14	14	15	16	16	15	15
Alitalon Vihannes Oy	10	10	10	12	15	13	15	15
Neste Huili								13

Peimarin Rakennuspalvelu Oy			9	12	10	10	12	11
Humana Finland Oy (Paimion-markki)				20	20	20	21	11
Kasvihuonerakennus J&P Kurki Oy	11	10	10	10	10	10	10	10
Kuljetus Pertti J Leino Oy	14	14	14	15	14	11	10	9
Paimion Teurastamo Oy	37	40	35	37	37	35	22	
Neste Motorest	20	19	20	20	20	20	20	
Yhteensä	838	859	848	963	971	919	918	865
Yrityksiä, kpl	29	29	30	32	32	32	32	31

1.1.5. Henkilöstö

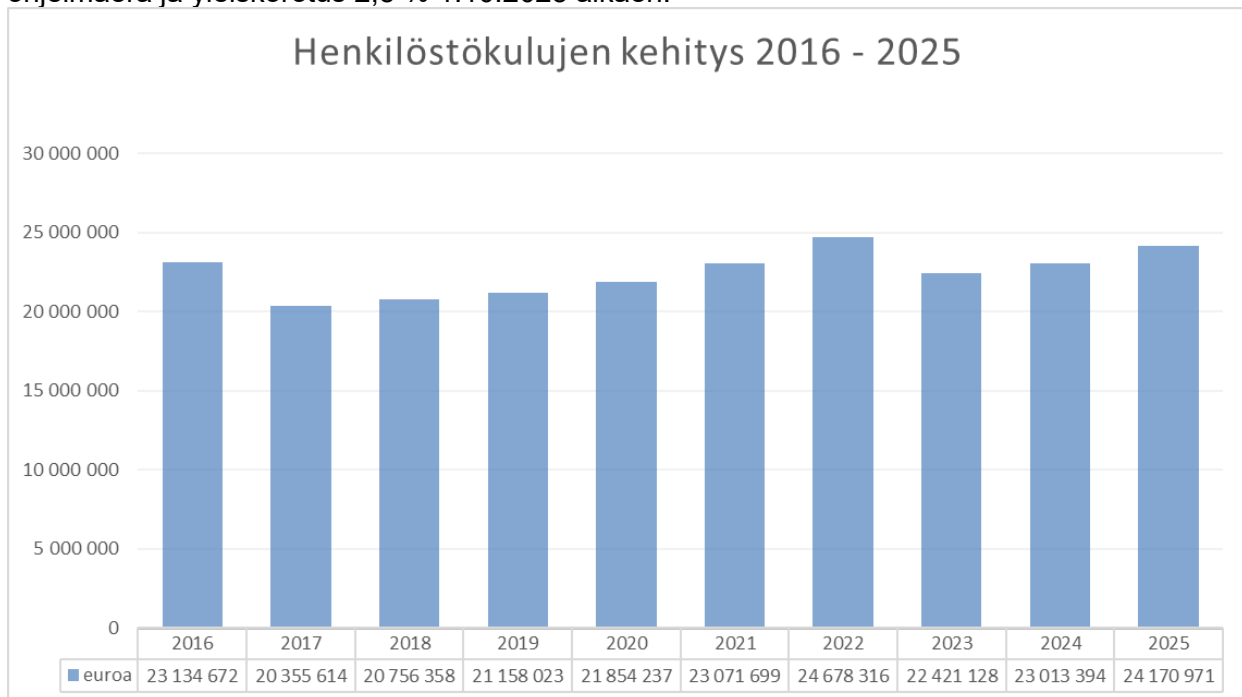
Paimion kaupungin henkilökunnan tekemää työmäärää kuvataan henkilötyövuosina. Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän koko vuoden työskentelyä. Henkilöstömäärän vaihtelu vuoden aikana ja osa-aikatyötä tekevien osuus henkilöstöstä vaikuttavat siihen, että henkilötyövuosi kuvaa paremmin vuoden aikana palvelussuhteessa ollutta työvoimaa kuin henkilöstömäärä tietyssä päivänä. Yksi henkilötyövuosi on työaika, jonka yksi kokopäiväinen työntekijä tekee vuodessa. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti. Paimion kaupungin teoreettinen henkilötyövuosien määrä vuonna 2025 oli 490 eli + 5 htv enemmän kuin vuonna 2024.

	HTV1, henkilötyövuodet		
	2024	2025	muutos
Konsernijohto ja hallintopalvelut	45	44	-2,22 %
Sivistyspalvelut	399	405	1,50 %
Tekniset ja ympäristöpalvelut	41	41	0,00 %
Yhteensä	485	490	1,03 %

Työvoimavaltaisella kunta-alalla työvoimakustannukset muodostavat merkittävän osan kaupungin taloudesta. Tilinpäätösvuoden palkat (kuvattu alla olevassa taulukossa) olivat 19,7 milj. euroa ja henkilösivukulut 4,5 milj. euroa, yhteensä henkilöstökulut olivat 24,2 milj. €. Kaupungin henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan kasvoivat 5,0 % vuodesta 2024.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukseen on sisällytetty Kvtes ja Ovtes osio G (varhaiskasvatus) palkkausjärjestelmäuudistus ja siihen liittyvä keskitetty ratkaisu 1.2.2025 alkaen, paikallinen kehittämisohjelmaerä ja yleiskorotus 2,5 % 1.10.2025 alkaen.

Laajemmin kaupungin henkilöstön tilannetta kuvataan vuoden 2025 henkilöstöraportissa.

1.1.6. Ympäristö- ja ilmastonäkökulmat tilinpäätöksessä

Paimion kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelma 2024-2026 toimii yleistason viitekehystenä kaupungin ilmasto- ja ympäristöasioille. Ohjelman kautta toteutetaan osaprojekteja ympäristövastuullisuuden edistämiseksi niin kaupungin omassa toiminnassa, kuin myös asukkaiden arjessa. Ohjelma asettaa tavoitteita kaupungin eri toimialoille viisaan liikkumisen, kestävien hankintojen, resurssivii-sauden ja materiaalikierron, luonnon monimuotoisuuden sekä toimintakulttuurin teemojen alla. Kes-tävän kehityksen työryhmä seurasi ohjelman toteutumista ja kokoontui vuonna 2025 kaksi kertaa. Ympäristöviestintä oli vuonna 2025 aktiivista Paimion ympäristönsuojelun harjoittelijan myötä.

Hinkukuntana Paimion kaupunki on sitoutunut tavoittelemaan 80 % hiilidioksidipäästövähennystä vuoteen 2030 mennessä vuoteen 2007 verrattuna. Tavoite on myös kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelman päästövähennystavoitteena. Tällä hetkellä vähennys on -44 % (vuodesta 2007 vuoden 2024 ennakkotietoon verrattuna). Vähennystä edellisvuoteen 2023 tulisi ennakkotiedon mukaan olemaan 1 %-yksikköä. Lisäksi Paimion kaupunki on mukana kuntien energiantehokkuussopimuksessa 2017-2025 (KETS). Ilmasto- ja ympäristötavoitteita resurssiviisauden ja materiaalikierron osalta on toteutettu kiinteistöpalvelujen tulosalueella, jossa energiansäästötoimet kaupungin kiinteistöissä ovat oleellinen osa toimintaa. Kaupungintalon, Yläkoulun, Toimintakeskus Apilan, Tapiolan päiväkodin, Oinilan päiväkodin ja sisäliikuntahallin katoilla olevat aurinkopaneelit tuottivat sähköä tarpeisiinsa. Kaupungin kiinteistöissä olevia sähköautojen latauspisteistä ladattiin autoja 1936 kertaa ja yhteensä 24 129 kWh.

Paimion kaupunki on jatkanut aktiivisia toimiaan kiertotalouden edistämiseksi ja siihen liittyvän yritystoiminnan houkuttelemiseksi alueelle tiiviissä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Vuonna 2023 ensimmäistä kertaa järjestetty menestykseläs muotiviikko, joka kokoaa yhteen muotialasta kiinnostuneita ja alan asiantuntijoita tekstiilikierrätyksen pariin, järjestettiin myös vuonna 2025.

Vuonna 2025 jaettiin ensimmäinen "Paimion ympäristöpalkinto" Paimion 700-juhlavuoden kunniaksi, jonka tavoitteena oli edistää Paimiossa ilmasto-, ympäristö- ja luontotekoja sekä lisätä paikallisten ympäristötekojen julkisuutta. Lisäksi koko juhlavuoden oli käynnissä haaste toteuttaa Paimion alueella 700 ympäristö-, luonto-, ja ilmastotekoa. Ilmoituksia tuli kymmenkunta.

Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi Paimion kaupunki on jatkanut vieraslajien torjuntaa. Ankkalammen massiivisen kiehkuravesiruton torjuntahankkeen jälkeen keväällä 2025 ruttoa havaittiin uudestaan lammessa. Syksyllä vesikasvia kartoitettiin ja sen myötä torjuttiin. Kuntalaisille suunnatun mobiilipelin avulla lupiinia saatiin torjuttua kaupungin kiinteistöiltä yhteensä 27 617 m² noin 43 osallistujan/tiimin voimin. Ympäristöministeriön Kunta Helmi- hankkeen myötä (2021-2024) Paimiossa on saatu edistettyä myös luonnonhoitoyötä. Vuoden 2025 kesällä kummallekin hankerahoituksen myötä rakennetuille (Jokelan koulu ja Vähäjokipolku) laidunalueille saatiin nautoja laidunntamaan. Lisäksi entisen jätevedenpuhdistamon alueelle saatiin hankeavustuksella rakennettua esteetön lintulava.

1.1.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston edellyttämän ohjeen mukaan kaupunginhallitus esittää arvionsa merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.

Lautakunnat ovat arvioineet oman toiminnan osalta olennaisia riskitekijöitä ja ne on selostettu ko. lautakunnan kohdalla kohdassa 2.1. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä käyttötalouden toteutuminen.

Talouden epävakauden vaikutukset

Yhdysvaltojen tullien vaikutus jäi vuoden aikana jäänyt vähäiseksi, ja maailmantalous sekä -kauppa kasvoivat kohtuullisesti. Tämä heijastui myös vientiin. Lisäksi tuotannolliset investoinnit antavat ai- hetta odottaa parempaa kasvua tulevina vuosina. Talouden epävarmuutta lisää kuitenkin Yhdysval- tain ja Israelin helmikuun lopulla aloittama sota, jo lyhyen ajan kuluessa öljyn/bensan hinta on nous- sut ja korot ovat nousseet merkittävästi. Yhdysvaltain toimet taloudessa ja politiikassa ovat nykyään arvaamattomia, demokratian periaatteet ovat unohtuneet USA:n johdolta.

Suomen talouden toipuminen otti takapakkia kuluvan vuoden aikana. Ongelmana oli kotimaisen kysynnän puute. Tulojen kasvusta huolimatta kotitalouksien kulutus ei kasvanut. Rakentamisen toipuminen odottaa asuntomarkkinoiden selkeämpää pirstymistä. Epävarmuus niin taloudessa kuin maailmalla on saanut suomalaiset kotitaloudet lykkäämään hankintapäätöksiä.

Kuntahallinnon alijäämä syvenee vuosina 2025–2027 0,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Epätasapainoon vaikuttaa erityisesti työvoimakustannusten nousu, investointipaineet ja valtionosuuksiin kohdistetut leikkaukset. Kuntahallinnon kasvava menojen ja tulojen epätasapaino lisää sopeutustoitien tarvetta, tehtävää ei helpota kunnille aliresurssoituna siirretty TE-palvelut.

Kuntasektorin toimintaan vaikuttavia uudistuksia

Vuoden 2025 alusta tuli voimaan työllisyyspalveluiden uudistus, jossa vastuu työvoimapalveluista siirtyi valtiolta kunnille. Paimio on mukana Turun työllisyysalueessa, jossa Turku on vastuukunta ja lisäksi mukana on 22 Varsinais-Suomen kuntaa. Paimiossa on oma toimipiste, joka tuottaa lähipalveluja paimiolaisille ja sauvolaisille asiakkaille.

Yhtä aikaa TE-palvelujen uudistuksen kanssa, tuli voimaan uudistettu kotoutumislaki, jossa huomiointiin muuttunut toimintaympäristö (mm. hyvinvointialue- ja TE-uudistus). Kotoutumislain uudistuksen tavoitteena on vahvistaa maahan muuttaneiden työllisyyttä, työllisyyttä tukevia valmiuksia, kieli- ja osallisuutta yhteiskuntaan.

Peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmän uudistamisen keskeyttämisestä tuli päätös marraskuussa 2025. Alunperin uudistuksen oli tarkoitus tulla voimaan vuoden 2026 alusta, sitten 2027 alusta. Uudistuksen tavoitteena oli turvata mahdollisimman hyvin kuntien vastuulla olevien valtionosuustehtävien rahoitus sote-uudistuksen ja TE-uudistuksen jälkeisessä tilanteessa sekä lisätä valtionosuusjärjestelmän selkeyttä ja ymmärrettävyyttä.

Henkilöstöriskit

Monet organisaation tehtävistä ovat henkilöriippuvaisia ja pitkäaikaiset poissaolot heikentävät toiminnan laatua, huolimatta sijaistoimintojen kehittämisestä. Monin paikoin tiukka henkilöstöresurssointi vaarantaa organisaation kehittämiseen liittyvien prosessien läpiviemisen ja vaikuttaa henkilöstön jaksamiseen.

Rahoitusriskit

Kaupungin korollinen lainamäärä vuodenvaihteessa oli 68,6 milj. euroa. Viime vuosien suurista investoinneista johtuen lainamäärä kasvoi 7,0 milj. eurolla (2024: 7,4 milj. eurolla). Lainamäärästä pitkäaikaisten velkakirjalainojen osuus oli 47,6 milj. euroa ja lyhytaikaisten lainojen (kuntatodistus) määrä on 21 milj. euroa. Vuoden lopulla kiinteäkorkoisten lainojen osuus on 8 milj. euroa eli noin 12% (2024: 33%). Kaupunki on tehnyt koronavaihtosopimuksia, joilla suojataan lainasalkkua koronmuutosten vaihteluilta. Suojausaste vuoden 2025 lopulla oli noin 70%.

Poikkeukselliset tilanteet saattavat aiheuttaa rahamarkkinoilla häiriötilanteita, joilla on vaikutusta rahan hintaan tai saatavuuteen. Kuntasektorille häiriöiden vaikutus on kuntien luottoluokituksesta johtuen vähäisempi kuin yrityksille ja yksityisasiakkaille.

Takausvastuut

Kaupungin omavelkaisten takausten pääoma samaan konserniin kuuluvalle yhtiölle (Paimion Yrityskiinteistöt Oy) oli 2025 lopussa 3,2 milj. euroa (2024 3,4 milj.€). Paimion Yrityskiinteistöt Oy:n lainoilla on rahoitettu yhtiön omistamien teollisuusrakennusten rakentamista. Yhtiö vuokraa teollisuusrakennuksia yrityksille. Stera Technologies Oy:n kanssa maksusuoritukset ovat toteutuneet sovittusti. Toisen vuokralaisen maksuvaikeuksista johtuen kaupunki on antanut yhtiölle konsernilainaa v. 2012 - 2017 yhteensä 588 553 euroa, jotta yhtiö on pystynyt hoitamaan lainojen lyhennykset rahoituslaitoksille suunnitelmien mukaisesti. Vuoden 2025 lopulla konsernilainojen pääoma oli 148t.euroa, josta 100 000 euron laina on oman pääoman ehtoista (Kvalt 14.12.2016 § 68) (2024: 195t€). Takauksiin sisältyä markkinariskiä, joka osittain realisoituikin 2010-luvulla.

Kaupungin vastuusitoumukset muille kuin konserniyhtiölle olivat 2025 lopussa 5,4 milj. euroa (2024: 5,6 milj.€) sisältäen seudulliset takausvastuut. Paimion Palvelukeskuksen lainoilla 2,4 milj.€, (2024: 2,5 milj€) on rahoitettu säätiön tilojen laajennusta ja peruskorjausta sekä uuden senioritalossa sijaitsevien kotihoidon toimistotilojen osuus, johon ei ollut mahdollista saada ARAn korkotukilainaa. Vuoden 2023 alusta alkaen säätiön tiloja on vuokrattu Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle, joten takaukseen liittyvä markkinariski on vähäinen, se liittyy hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmiin, väestön ikääntyessä asukkaita senioritaloihin tulee riittämään.

Seudullisten takausvastuiden suuruus on 2,6 milj. euroa. Suurimmat takausvastuut on Turun Seudun Puhdistamo Oy:lle: 2,4 milj euroa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 21.5.2025 §27 takauksen Turun Seudun Vesi Oy:n varalaitosinvestoinnille, Paimion osuus takauksesta 0,9milj. euroa, ko. takaukseen liittyviä lainoja ei ollut vielä 31.12.2025 mennessä nostettu. KAS Kodit Oy:n lainan takausvastuu on 432t€ (2024: 486t€). Takausvastuita paikallisille vesi- ja jätevesiosuuskunnille myönneistä lainoista ei ole enää vuoden lopussa.

Oikeudenkäynnit

Turun hallinto-oikeus hylkäsi 13.1.2026 päätöksellään kaupunginjohtajan valintapäätöksestä (kvalt 18.12.2024 §81) tehdyn kunnallisvalituksen. Turun hallinto-oikeuden päätöksestä on haettu valituslupaa/valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Sivistyspalvelut odottaa eduskunnan oikeusasiamiehen päätöstä Vistan koulun wc-tilojen käytön rajoittamisesta, koulutuslautakunta antoi asiaan lausunnon 4.3.2025 §24

Teknisillä palveluilla on riitautettu lasku Pirkanmaan käräjäoikeudessa.

Turun hallinto-oikeudelle on 9.3.2026 jätetty valitus rakennustarkastajan 5.2.2026 §4 päätöksestä. HAO pyytää kaupungin lausuntoa asiassa 23.4.2026 mennessä.

1.2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntien tulee pystyä hoitamaan tehtävänsä ja turvata asukkaiden hyvinvointi ulkoisen tai sisäisen toimintaympäristön häiriöistä, uhkista ja riskeistä huolimatta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista, työn toteuttamista ja toiminnan jatkuvuuden varmistamista. Kuntalain säännökset velvoittavat kunnat järjestämään kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan sekä raportoimaan niiden tuloksellisuudesta.

Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa ja johtamista. Periaatteet koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja johtoa sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjauksen ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä. Hallintosäännössä on puolestaan tarpeelliset määräykset asiaa koskevasta toimivallasta ja tehtävien jaosta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointia on toteutettu osana talousarvion ja tilinpäätöksen laadintaprosessia ja merkittävimpien päätösten valmistelun yhteydessä.

1.3.2015 voimaan tulleiden Paimion sisäisen valvonnan perusteiden mukaan riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Tilinpäätöskirjassa riskien arvioinnit löytyvät jokaisen lautakunnan kohdalta kappaleesta 2.1. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä käyttötalouden toteutuminen.

Olennaisimmat riskitekijät

Lautakuntien tekemien arvioiden perusteella neljässä pääryhmässä keskeisimpinä asioina nousivat esille:

Strategiset riskit

- Palvelut ja palvelurakenne eivät vastaa kaupunkilaisten tarvetta
- Maankäytön suunnittelun hidas eteneminen
- Valtakunnallisen ja paikallisen poliittisen päätöksenteon ennakoimattomuus

Taloudelliset riskit

- Ostopalveluiden kustannusten ennakoimattoman suuri kasvu
- Verorahoituksen (erityisesti valtionosuuksien) väheneminen
- Kaupungin lainamäärä ja korkoriski

Toiminnalliset riskit

- Henkilöstöriski: pätevän ja ammattitaitoisen henkilöstön riittävyys, saatavuus ja osaamisen turvaaminen, työssäjaksaminen, sijaisten saatavuus, kun sijaiset ovat ”lakisääteisiä” ja sijaisten puute tai varahenkilöiden vähäisyys, kun sijaiset eivät ole ”lakisääteisiä”, sekä ohut organisaatio
- Tietojärjestelmiin ja tietoturvaan liittyvät riskit (järjestelmien toimintahäiriöt, käytettävyyden, ohjeistus)

Vahinkoriskit

- Ulkopuolisen aiheuttamat vaaratilanteet ja vahingonteot työpisteissä, kiinteistöissä tai kriittisissä kohteissa, esim. pohjavesialueilla.
- Työtilojen tai työolojen turvallisuus
- Onnettomuudet, luonnonilmiöt, keskeytysriskit (tulipalot, myrskyt, sähkö-, vesi-, tietoverkko- ja katuverkkokatkot)

Toteutetut ja suunnitellut kehittämistoimet

Kattavan ja yhdenmukaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin saamiseksi kaikilla toimielimillä on talousarviossa yhdenmukaisesti arvioidut olennaiset riskitekijät jaoteltuna neljään pääryhmään: strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Riskien arviointia toteutetaan talousarviota laadittaessa, merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupunginjohtaja on nimennyt tietosuoja-tietoturvaryhmän ja tiedonhallinnan ohjausryhmän, joissa kaikki toimialat ovat edustettuina. Tietosuoja-tietoturvaryhmä edistää EU:n tietosuoja-asetuksen (GDPR) edellyttämiä toimenpiteitä ja vaatimuksia. Tiedonhallinnan ohjausryhmän tehtäviin kuuluu vuoden 2020 alusta tulleen tiedonhallintalain edellyttämien suunnittelu- ja kuvausveloitteiden laatimista ja näistä aiheutuvia hankkeita. Tiedonhallintamalli hyväksyttiin 2024, mutta dokumentaatiota on kuitenkin runsaasti edelleen tehtävänä ja kaikki olemassa oleva dokumentointi edellyttää säännöllistä tarkastelua ja päivittämistä.

Keväällä 2024 Kaarina palkkasi Turun itäisten kuntien (Kaarina, Lieto, Paimio ja Sauvo) yhteisen varautumissuunnittelijan kahden vuoden määräaikaisen työsuhteeseen. Tehtävä vakinaistettiin ja nimeke muutettiin varautumispäälliköksi 1.1.2026 alkaen. Hänen johdollaan varautumisessa otettiin suuria kehitysaskleita vuoden aikana: päivitettiin Paimion kaupungin valmiussuunnitelman yleinen osa ja julkaistiin kaksi uutta toimintamallia: häiriötilanteen ilmoittamisen toimintamalli sekä kriittisen infrastruktuurin epäilyttävän toiminnan ilmoitusmalli. Vuoden aikana toteutettiin myös kyberturvallisuusharjoituksia toimialojen kanssa, ja tietohallinnon toimintamalleja sekä henkilöstön tukea on parannettu.

Paimio on mukana seudullisessa kriisiviestintätyöryhmässä, alueellisessa ennakointityöryhmässä, evakuointisuunnittelutyöryhmässä, sekä alueellisessa valmiustoimikunnassa. Työryhmien tavoitteena on yhtenäistää varautumisen käytäntöjä Varsinais-Suomen ja Turun seudun itäisten kuntien alueella.

Kaupunginhallitus hyväksyi 15.3.2017 tietoturvapoliittikan.

Kaupunginhallitus hyväksyi tietosuojapolitiikan 20.6.2018.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 9.2.2022 rahoitus-, sijoitus ja takaustoiminnan periaatteet.

Kaupunginhallitus hyväksyi 1.2.2023 Paimion kaupungin kriisiviestintäohjeen.

Kaupunginhallitus hyväksyi 7.2.2024 hankintaohjeiden päivityksen, jotka tulivat voimaan 1.3.2024.

Kaupunginhallitus hyväksyi 12.6.2024 tiedonhallintamallin.

Kaupunginhallitus hyväksyi 4.12.2024 Paimion kaupungin saatavien laskutus ja perintäohjeet, jotka tulivat voimaan 1.1.2025.

Kaupunginhallitus hyväksyi 11.12.2024 viestintäsuunnitelman ja viestintäohjeen.

Kaupunginhallitus hyväksyi 1.10.2025 valmiussuunnitelman (yleisen osan)

Kaupunginhallitus hyväksyi 18.3.2026 kaupungin lokipoliittikan.

Selvitys sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Paimion kaupungin koko huomioiden ei ole katsottu tarpeelliseksi perustaa erillistä sisäisen valvonnan yksikköä. Tarvittaessa kaupunginjohto on antanut tilintarkastusyhteisölle erillisiä toimeksiantoja.

Kannanotto sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä

Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta on kokonaisuutena käsiteltynä riittävällä tasolla. Sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation tavoitteiden arviointiin ja hallintaan.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta puhuttaessa tulee muistaa, että se on osa jokapäiväistä toimintaa.

1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Toimintakertomuksessa esitettävästä tuloslaskelmasta on eliminoitu kaupungin sisäinen laskutus ja luvut lasketaan näistä ulkoisista luvuista.

Tuloslaskelmassa selvitetään tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyttä tilikaudelle jaksotettuihin menoihin välitulosten eli toiminta-, käyttö- ja vuosikatteen sekä tilikauden tuloksen avulla.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Ulkoiset tuotot ja kulut, kaupunki	2025	2024
Toimintatuotot	6 643	6 556
Toimintakulut	- 41 466	- 39 314
Toimintakate/ jäämä	- 34 823	- 32 759
Verotulot	25 469	25 537
Muut valtionosuudet	10 729	9 929
Rahoitustuotot ja -kulut	- 17	- 136
Korkotuotot	448	453
Muut rahoitustuotot	428	427
Korkokulut	- 888	- 1 010
Muut rahoituskulut	- 6	- 5
Vuosikate	1 357	2 572
Poistot ja arvonalennukset	- 3 359	- 3 064
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	- 2 002	- 493
Poistoeron lisäys	84	84
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 918	- 409
Tuloslaskelman tunnusluvut	2025	2024
Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista = 100 x Toimintatuotot/toimintakulut	16,0	16,7
Vuosikate prosenttia poistoista = 100 x Vuosikate/Poistot	40,4	83,9
Vuosikate €/asukas	120,3	229,1
Asukasluku	11278	11 227

Toimintakate on toimintatuottojen ja –kulujen erotus, joka ilmoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

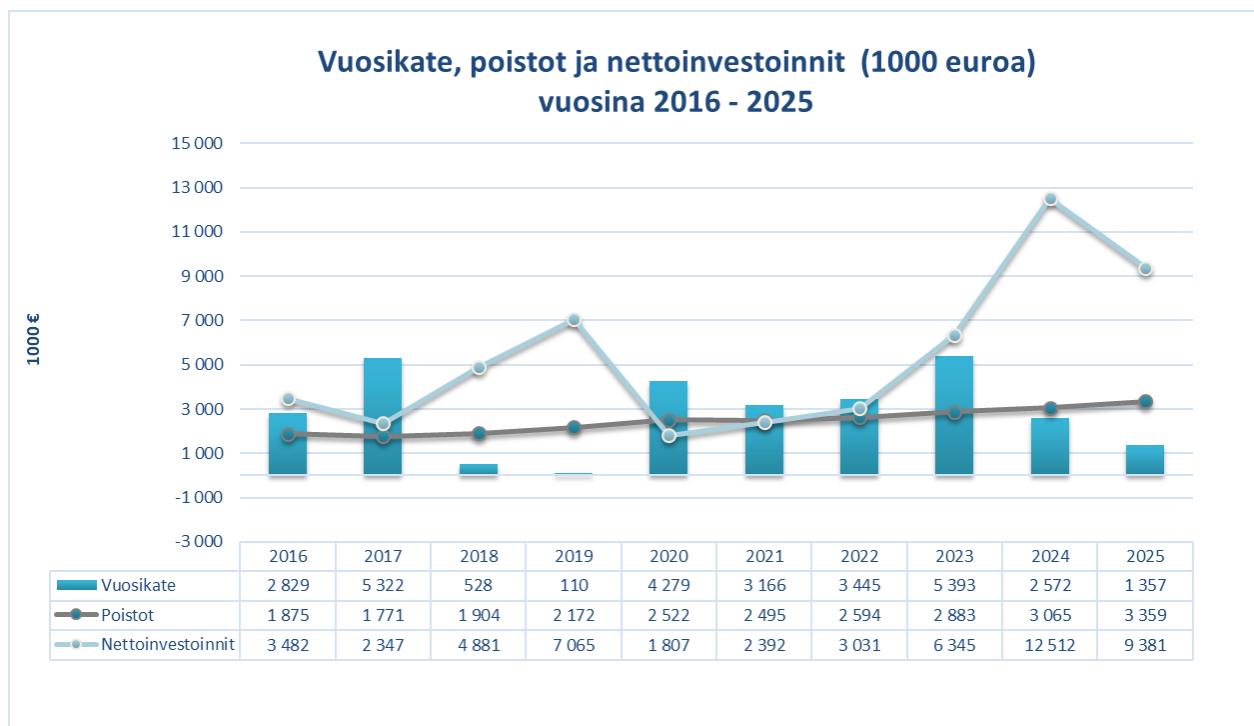
Tunnusluku osoittaa paljonko toimintakuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuloilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Mikäli vuosikate on alijäämäinen, on kunnan tulo-rahoitus heikko.

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 % oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet.

1.4. Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikaudella tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 356,7	2 571,7
Satunnaiset erät netto	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-125,7	-325,4
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-9 944,3	-13 272,7
Rahoitusosuudet investointeihin	525,0	478,6
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	260,9	533,5
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-7 927,4</u>	<u>-10 014,3</u>
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	47,7	2 071,9
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	28 000,0	10 000,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 511,7	-3 378,2
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7 500,0	1 500,0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomienmuutokset	63,7	38,7
Saamisten muutos	478,9	-1 061,4
Korottomien velkojen muutos	-696,8	1 656,3
Rahoituksen rahavirta	<u>6 881,8</u>	<u>10 827,2</u>
Rahavarojen muutos	-1 045,7	812,9
Rahavarojen muutos	-1 045,7	812,9
Rahavarat 31.12.	970,3	2 015,9
Rahavarat 1.1.	2 015,9	1 203,1
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirrankertymä 5 vuodelta, 1000 €	-16 278,5	-5 878,3
Investointien tulorahoitus, %	14,4	20,1
=100 x Vuosikate/Investointien omahankintameno		
Lainanhoitokate	0,2	0,8
=(vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+lainanlyhennykset)		

Laskennallinen lainanhoitokate	0,2	0,4
=(vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+laskennalliset lainanlyhennykset)		
Kassan riittävyys, pv	5	13
= 365 pv x rahavarat 31.12./ kassasta maksut tilikaudella		
Asukasluku	11 278	11 227

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Jos rahoituslaskelman välitulostulos toiminnan ja investointien rahavirta on positiivinen, ilmaisee se, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus -%

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella (=vuosikate). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Tunnuslukua on syytä tarkastella useamman vuoden jaksolla.

Lainanhoitokate (todellinen)

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa rahavaroilla.

1.5. Rahoitusasema ja sen muutokset
Tase ja sen tunnusluvut

	2025	2024
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1 Aineettomat oikeudet	46,3	28,5
2 Muut pitkävaikutteiset menot	293,3	359,9
	339,6	388,4
II Aineelliset hyödykkeet		
1 Maa- ja vesialueet	10 363,0	8 488,4
2 Rakennukset	39 164,9	36 323,7
3 Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 254,2	9 594,0
4 Koneet ja kalusto	568,5	331,8
5 Muut aineelliset hyödykkeet	329,4	309,4
6 Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	7 686,2	6 344,6
	67 366,2	61 392,0
III Sijoitukset		
1 Osakkeet ja osuudet	20 754,8	20 754,8
3 Muut lainasaamiset	13 838,8	13 838,8
4 Muut saamiset	104,7	104,7
	34 698,3	34 698,3
A PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	102 404,1	96 478,6
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1 Valtion toimeksiannot	0,0	3,4
2 Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	196,3	203,9
	196,3	207,3
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
2 Lainasaamiset	47,7	95,4
3 Muut saamiset	25,4	25,4
Lyhytaikaiset saamiset		
1 Myyntisaamiset	880,4	872,0
2 Lainasaamiset	3,2	0,0
3 Muut saamiset	759,5	1 177,7
4 Siirtosaamiset	759,6	805,5
	2 475,7	2 976,1
IV Rahat ja pankkisaamiset	970,3	2 015,9
C VAIHTUVAT VASTAAVAT, YHTEENSÄ	3 446,0	4 992,0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	106 046,4	101 678,0

	2025	2024
VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	15 945,8	15 945,8
V Edellisten tilikausien yli/alijäämä	15 596,8	16 005,4
VI Tilikauden ylijäämä	-1 917,9	-408,6
A OMA PÄÄOMA, YHTEENSÄ	29 624,6	31 542,5
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1 Poistoero	674,7	758,7
	674,7	758,7
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1 Valtion toimeksiannot	0,0	3,4
2 Lahjoitusrahastojen pääomat	545,5	558,0
3 Muut toimeksiantojen pääomat	151,8	83,1
	697,2	644,6
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	42 924,7	29 945,5
	42 924,7	29 945,5
II Lyhytaikainen		
2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	25 687,3	31 678,2
5 Saadut ennakot	305,6	205,1
6 Ostovelat	2 377,2	3 438,9
7 Muut velat	443,6	405,8
8 Siirtovelat	3 311,5	3 058,6
	32 125,2	38 786,6
E VIERAS PÄÄOMA, YHTEENSÄ	75 049,9	68 732,1
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	106 046,4	101 678,0
Taseen tunnusluvut	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	28,7	31,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	174,5	163,1
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) €	13 678 860	15 596 753
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/as	1 213	1 389
Lainakanta €/as	6 084	5 489

Lainakanta 31.12, 1000 €	68 612	61 624
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	13 839	13 839
Asukasmäärä	11 278	11 227
Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000€	69 265	62 327
Lainat ja vuokravastuut, €/as	6 142	5 552

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot} (= \text{toimintatuotot} + \text{verotulot} + \text{valtionosuudet})$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisin maksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Tunnusluku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/as

= $(\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}) / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat €/asukas

= $(\text{Joukkovelkakirjalainat} + \text{Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta} + \text{Lainat julkisyhteisöiltä} + \text{Lainat muilta luotonantajilta}) / \text{Asukasmäärä}$

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta + Vuokravastuut

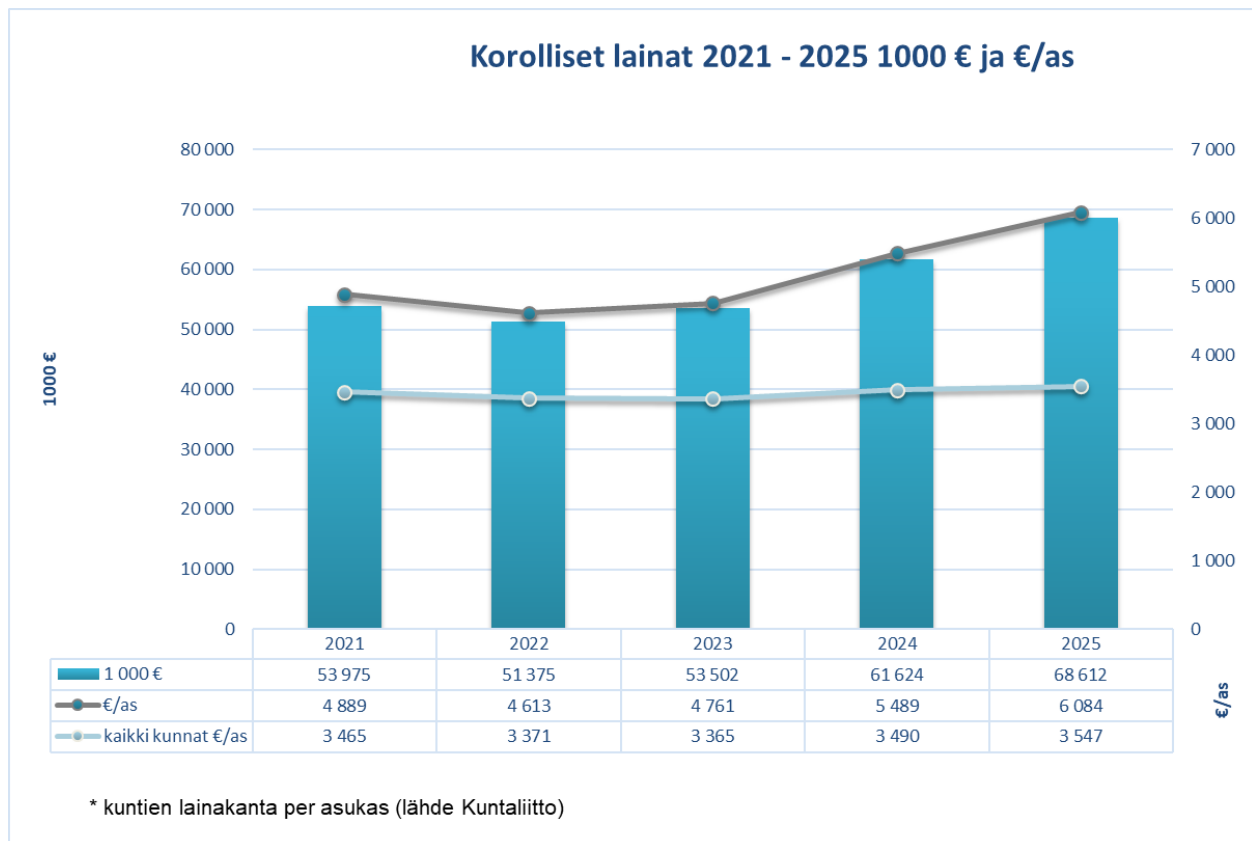
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas

= $(\text{Joukkovelkakirjalainat} + \text{Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta} + \text{Lainat julkisyhteisöiltä} + \text{Lainat muilta luotonantajilta} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Asukasmäärä}$

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.6. Kokonaistulot ja -menot
Kaupungin ulkoiset kokonaistulot ja -menot vuonna 2025

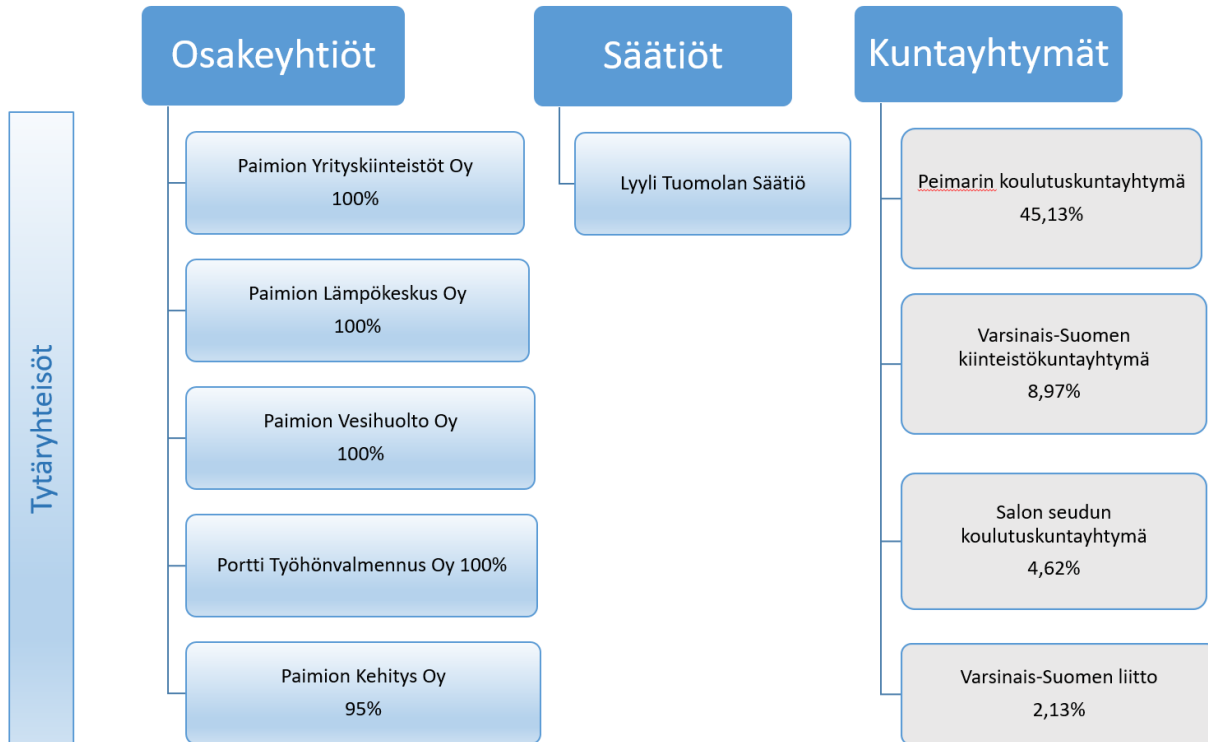
TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	6 642,8	9,2	Toimintakulut	41 466,1	56,6
Verotulot	25 468,6	35,2	Korkokulut	887,6	1,2
Valtionosuudet	10 728,6	14,8	Muut rahoituskulut	5,6	0,0
Korkotuotot	448,3	0,6	Satunnaiset kulut	0,0	0,0
Muut rahoitustuotot	427,7	0,6			
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0	Tulorahoituksen korjauserät		
			-Pakollisten varausten muutos	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät			-Pysyvien vast. hyöd. luovutusvoitot	0,0	0,0
-Pysyvien vast. hyöd. luovutusvoitot	-125,7	0,2			
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	525,0	0,7	Investointimenot	9 944,5	13,6
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	260,9	0,4			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	47,7	0,1	Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	28 000,0	38,7	Pitkäaik. lainojen vähennys	13 511,7	18,4
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,0	0,0	Lyhytaikaisten lainojen vähenn.	7 500,0	10,2
Kokonaistulot	72 423,8	100,0	Kokonaismenot	73 315,5	100,0

1.7. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Paimion kaupungin konsernirakenne 31.12.2025

(% osakepääomasta tai äänivallasta)

PAIMION KAUPUNGIN KONSERNI

Konsernin toiminnan ohjaus

Vuoden 2025 lopulla tytäryhteisöasemassa konserniin kuuluvat Paimion Lämpöyhtiö Oy, Paimion Vesihuolto Oy, Paimion Yrityskiinteistöt Oy, Paimion Kehitys Oy, Portti Yrityskiinteistöt Oy ja Lyyli Tuomolan säätiö.

Kaupunginvaltuuston 29.9.2011 hyväksymillä konserniohjeilla on luotu puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeet päivitettiin alkuvuoden 2026 aikana ja 18.3.2026 kaupunginhallitus teki esityksensä huhtikuussa kokoontuvalle kaupunginvaltuustolle uudesta konserniohjeesta.

Paimion Lämpökeskus Oy tuottaa kaukolämpöä Paimion kaupungin alueella. Yhtiön tuottama lämpöenergia tuotetaan suurimmaksi osaksi biopolttoaineilla (kokopuu- ja metsätähdehake) sekä sahanpurulla lämpökeskuksessa, jonka yhteydessä on lämpöpumppusavukaasupesuri. Yhtiöllä on myös pellettilämpökeskus sekä varalaitoksena raskasta polttoainetta käyttävä öljylämpökeskus. Yhtiön toimitusjohtaja on Pekka Vihervuori ja yhtiön palveluksessa on hänen lisäkseen kolme työntekijää.

Paimion Vesihuolto Oy hoitaa Paimion kaupungin alueella vesihuollon ja vastaa puhdasvesi-, jätevesi ja hulevesiverkostojen suunnittelusta, rakennuttamisesta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Yhtiö aloitti toimintansa 1.1.2014. Mäntykankareen Vesi Oy fuusioitiin 2021 Paimion Vesihuoltoon. Vuoden 2025 lopulla valmistui vesihuolto- ja jätevesiosuuskuntien selvitys niiden yhdistämiseksi vesiyhtiöön. 1.1.2026 alkaen Sukselan, Kalevan ja Poutajoen osuuskunnat sulautuivat osaksi yhtiötä. Yhtiön toimitusjohtaja on Juha Saarinen ja yhtiön palveluksessa on kuusi työntekijää. Lisäksi yhtiö osaa työaikaa kaupungin tekniseltä toimelta.

Paimion Yrityskiinteistöt Oy omistaa kaksi teollisuus- ja tehdaskiinteistöä, jotka on vuokrattu edelleen yrityksille. Yhtiön toimitusjohtaja on Timo Piispa, Oiva Isännöinti Oy. Yhtiön palveluksessa ei ole yhtään henkilöä.

Paimion Kehitys Oy aloitti toimintansa 2019. Yhtiön päätehtävänä on Paimion seudun elinvoiman eli käytännössä kilpailukyvyn kehittäminen parantamalla Paimion kaupungin veto- ja pitovoimaa. Kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 95 % ja Paimion yrittäjät ry:n osuus on 5 %. Yrittäjähdistyksellä on oikeus nimetä yksi hallituksen viidestä jäsenestä. Yhtiön toimitusjohtaja on elinkeinojohtaja Jani Penttilä. Yhtiön palveluksessa ~~ei ole henkilöitä~~ on ollut kaksi määräaikaista osa-aikaista työntekijää.

Paimion Portti Kiinteistöt Oy perustettiin Portti Työhönvalmennus Oy:n nimisenä 2019 maakunnallisiin tarjouskilpailutuksiin osallistumista varten, mutta se on käytännössä ollut koko ajan pöytälaatikkoyhtiö. Paimion kaupunki omistaa yhtiön 100 %:sti. Osana varautumista mahdolliseen sote-kiinteistöjen yhtiöittämiseen, kaupunginhallitus antoi 1.10.2025 kokouksessaan yhtiön hallitukselle ohjeen ryhtyä toimiin yhtiön nimen ja yhtiöjärjestyksen muuttamiseksi sekä toimitusjohtajan vaihtamiseksi. Yhtiön toimitusjohtaja on tekninen johtaja Juha Saarinen. Yhtiöittämisselvityksen markkina-tutkimuksen perusteella kaupunginhallitus päätti 3.12.2025 kokouksessa, ettei ole välttämätöntä yhtiöittää sote-kiinteistöä. Yhtiöllä ei ollut toimintaa vuoden 2025 aikana, eikä sen palveluksessa ole yhtään henkilöä.

Lyyli Tuomolan säätiön tarkoituksena on Paimion kaupungille testamentilla tulleiden Lyyli Tuomolan suvun käsitöiden säilyttäminen ja näyttelytoiminta sekä siihen liittyvän käsityö- ja taidemuseon ylläpitäminen. Kaupunginhallitus nimeää kaikki säätiön hallituksen jäsenet, joten säätiön on kaupungin määräysvallassa ja kuuluu kaupunkikonserniin tytäryhteisön asemassa. Säätiön toiminnanjohtaja on viestintäsuunnittelija Jouni Lehtiranta. Säätiön palveluksessa ei ole yhtään työntekijää.

Osakkuusyhteisöt

Paimion Palvelukeskussäätiön toiminta keskittyy omistamiensa rakennusten ylläpitoon. Kaupungilla on oikeus nimittää viisijäseniseen hallitukseen kaksi jäsentä. Koska kaupungilla on oikeus nimittää 2/5 säätiön hallituksen jäsenistä, sen voidaan katsoa olevan toiminnallisesti kaupunkikonsernissa osakkuusyhteisön asemassa. Kirjanpidollisesti sitä ei ole yhdistetty konsernitilinpäätökseen. Vuoden 2023 alusta Varsinais-Suomen hyvinvointialue vuokrasi säätiön tiloja käyttöönsä. Säätiön toimitusjohtaja on Taisto Nuutinen.

Konsernia koskevia olennaisia tapahtumia 2025

Paimion Palvelukeskussäätiön vuosikokouksessa 9.12.2025 säätiön hallitukseen nimettiin kolme jäsentä, joista kaksi nimeää Paimion kaupunki ja yhden Paimion vanhustenkotiyhdistys ry. Paimion Palvelukeskussäätiöstä tuli konsernin tytäryhteisö. Säätiö yhdistetään kaupungin konsernitilinpäätökseen 1.1.2026 alkavalta tilikaudelta.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 29.9.2011 ”Paimion kaupungin konserniohjeet”. Konserniohjeilla luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeiden etuna on yhteisöjen ohjauksen yhtenäistäminen, toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen ja kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantaminen ja tiedonkulun tehostaminen. Kaupungin konserniohjeet päivitettiin / uudistettiin kokonaan vuoden 2026 alussa ja ne menevät 22.4.2026 valtuustoon hyväksyttäväksi.

Konsernijohto (kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja) ohjeistavat yhtiökokous- ja yhtymäkokous-edustajia. Annetut ohjeet ovat olleet riittäviä ja annettuja ohjeita on noudatettu.

Konserniyhtiöiden edustajat raportoivat 5.3.2025 vuoden 2024 tilinpäätöksestä ja ajankohtaisista asioista kaupunginhallitukselle seuraavasti:

- Lyyli Tuomolan säätiö, toiminnanjohtaja Jouni Lehtiranta
- Paimion Lämpökeskus Oy, toimitusjohtaja Pekka Vihervuori
- Paimion Kehitys Oy, toimitusjohtaja Jani Penttilä
- Paimion Vesihuolto Oy, toimitusjohtaja Juha Saarinen
- Paimion Yrityskiinteistöt Oy, toimitusjohtaja Timo Piispa
- Portti Työhönvalmennus Oy, toimitusjohtaja Johannes Joutsenlahti

Lisäksi tytäryhteisöasemassa olevat yhteisöt toimittivat kaupunginhallitukselle osavuosisikatsaukset kahdeksan kuukauden toiminnasta. Osavuosisikatsauksiin kuuluivat tuloslaskelma, tase sekä toimitusjohtajan/toiminnanjohtajan lyhyt katsaus yhteisön toiminnan olennaisista tapahtumista ja arvio loppuvuoden merkittävistä tapahtumista. Ne käsiteltiin kaupunginhallituksen 22.10.2025 kokouksessa.

Kaupungin tietohallintoyksikkö huolehtii kaupungin, Paimion Vesihuolto Oy:n, Paimion Kehitys Oy:n ja Lyyli Tuomolan säätiön tietohallinnosta. Muilta osin ei ole keskitettyjä konsernitoimintoja.

Tiedossa olevia muutoksia konsernirakenteessa

Paimion Palvelukeskussäätiö yhdistetään kaupungin konsernitalinpäätökseen 1.1.2026 alkavalta tilikaudelta.

Varsinais-Suomen kiinteistö kuntayhtymän purkaminen on osakaskunnilla selvityksessä.

Konsernin tuloslaskelma

	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	14 746	14 130
Toimintakulut	-51 837	-51 031
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		
Toimintakate	-37 091	-36 901
Verotulot	25 469	25 537
Valtionosuudet	16 708	16 166
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	47	96
Muut rahoitustuotot	105	105
Korkokulut	-997	-1 185
Muut rahoituskulut	-47	-5
Vuosikate	4 195	3 814
Poistot ja arvonalentumiset:		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 431	-5 145
Omistuksen eliminointierot		
Tilikauden yli- ja alipariarviot		
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-1 236	-1 331
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot	-212	-9
Laskennalliset verot	-46	-47
Vähemmistöosuudet		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 494	-1 387
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2025	2024
Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista		
= 100*Toimintatuotot/toimintakulut	28	28
Vuosikate prosenttia poistoista		
= 100*Vuosikate/(Poistot+Arvonalentumiset)	77	74
Vuosikate €/as	372	340
Asukasluku	11 278	11 227

Konsernin rahoituslaskelma

	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 195	3 814
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-212	-9
Tulorahoituksen korjauserä	-135	-343
Toiminnan rahavirta yhteensä	3 848	3 462
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-11 592	-14 620
Rahoitusosuudet investointi menoihin	525	479
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	293	534
Investointien rahavirta yhteensä	-10 773	-13 608
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 925	-10 146
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset		
Antolainojen vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	28 000	10 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 626	-3 661
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7 500	1 500
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	152	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	64	39
Vaihtomaisuuden muutos	-69	-307
Saamisten muutos	724	-685
Korottomien velkojen muutos	-125	782
Rahoituksen rahavirta yhteensä	6 619	7 667
RAHAVAROJEN MUUTOS	-306	-2 479
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	6 747	7 044
Rahavarat 1.1.	7 053	9 523
	-306	-2 479
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirrankertymä 5 vuodelta, 1000 €	-14 848	-5 319
Investointien tulorahoitus, %	37,9	27,0
Lainanhoitokate	0,3	1,0
Kassan riittävyys, pv	31	37

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2025	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 000 €	1 000 €
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	47	29
Muut pitkävaikutteiset menot	670	804
Ennakkomaksut		
	717	833
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	12 671	10 796
Rakennukset	74 865	72 373
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-4 306	-4 714
Koneet ja kalusto	1 467	1 224
Muut aineelliset hyödykkeet	526	501
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	7 704	6 416
	92 927	86 595
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöt		
Osakkeet ja osuudet	4 210	4 210
Muut lainasaamiset	-50	
Muut saamiset	78	78
	4 238	4 288
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	97 882	91 717
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	83	110
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	198	206
Muut toimeksiantojen varat	258	216
	539	532
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	776	700
Valmiit tuotteet/tavarat	28	36
	805	736
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset		
Muut saamiset	25	25
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 060	2 248
Lainasaamiset		

Muut saamiset	953	1 349
Siirtosaamiset	886	978
	3 924	4 601
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	12	12
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	2 866	2 685
Muut arvopaperit	174	164
	3 052	2 862
Rahat ja pankkisaamiset	3 695	4 181
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	11 476	12 380
VASTAAVAA YHTEENSÄ	109 897	104 629
VASTATTAVAA	2025	2024
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	15 946	15 946
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	1 145	1 145
Arvonkorotusrahasto	1 255	1 255
Muut omat rahastot	251	251
Edell tilikausien yli-/alijäämä	2 242	2 891
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 494	-1 387
	19 346	20 101
VÄHEMMISTÖOSUUDET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	92	120
Lahjoitusrahastojen pääomat	548	560
Muut toimeksiantojen pääomat	400	290
	1 040	969
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	45 046	33 181
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	9 770	9 631
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	26 802	31 966
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	7 894	8 780
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	89 512	83 559
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	109 897	104 629

Tunnusluvut 1000€

Omavaraisuusaste, %	17,9	19,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	153,6	146,1
Velat ja vastuut % käyttötuloista	153,6	147,8
Kertynyt ylijäämä	748	1 504
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	66	134
Konsernin lainakanta 31.12.	71 848	65 148
Konsernin lainat €/as	6 371	5 803
Konsernin lainasaamiset 31.12.	0	0
Konsernin henkilöstömäärä	502	496
Asukasmäärä 31.12.	11 278	11 227
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12.	72 810	66 125
Konsernin lainat ja vuokravastuut €/as	6 456	5 890

1.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet
Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja. Tilikauden tulosta voidaan käsitellä poistoeron ja varausten muutoksilla ja rahastosiirroilla. Poistoerokirjauksia tehdään niiden investointien osalta, joiden kattamiseen on käytetty investointivarausta. Poistoeroa puretaan hankkeen poistoa vastaavasti.

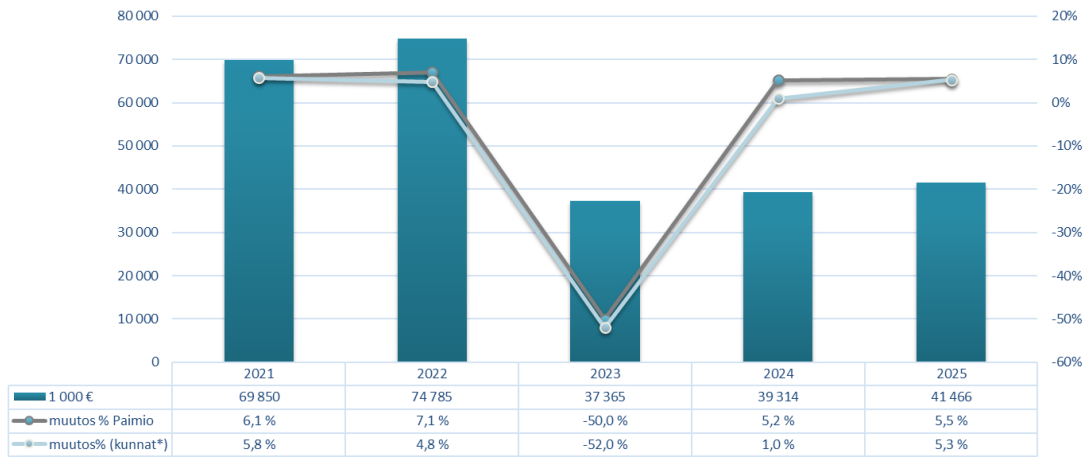
Tilikauden tulos on -2 001 953,91 euroa, vastaava vuoden 2024 tulos oli -492 701,00 euroa. Tilikauden vuosikate on 1 356 724,10euroa.

Tilikauden tulokseen on kirjattu poistoeron vähennystä + 84 060,79 euroa. Edellä esitettyjen tuloksen käsittelyerien jälkeen syntyvä kaupungin tilikauden alijäämä on 1 917 893,12 euroa.

Kaupunginhallitukselle ehdotetaan 1.4.2026 kokouksessa, että kaupunginhallitus päättää

- tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:
  - o tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaisesti 84 060,79 euroa
  - o kirjataan tilikauden alijäämä, 1 917 893,12 euroa, taseen tilikauden yli-/alijäämä tilille.
- hyväksyä ja allekirjoittaa tilinpäätöksen vuodelta 2025.
- valtuuttaa kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja kaupunginjohtajan allekirjoittamaan kaupunginhallituksen puolesta ”vahvistusilmoituskirjeen tilintarkastajalle”.
- esittää valtuuston hyväksyttäväksi talousarvion poikkeamat osana tilinpäätöksen hyväksymistä ja
- lähettää tilinpäätöksen tarkastuslautakunnalle valmisteltavaksi ja edelleen valtuustolle käsiteltäväksi ja hyväksyttäväksi.

Ulkoiset toimintakulut sekä niiden kasvuprosentit Paimiossa ja kunnissa keskimäärin vuosina 2021 - 2025

* kuntien ja kuntayhtymien toimintamenojen kasvuprosentit (lähde: Kuntaliitto)

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä käyttötalouden toteutuminen

Talousarvion sitovuus määritellään hallintosäännön 61 pykälässä.

Käyttötalousosa

Valtuusto hyväksyy määrärahat kullekin tulosalueelle. Niille lautakunnille, joilla on useita tulosalueita, on talousarvio sitova tulosaluetasolla. Kaupunginhallitus voi lautakunnan esityksestä suorittaa tulosalueiden välisiä määrärahamuutoksia edellyttäen, että se ei aiheuta muutoksia lautakunnan saamien määrärahojen kokonaissummaan. Määrärahaan liittyvät meno- ja tuloerät ovat sitovia.

Poikkeuksena edellä mainitusta sitovuusperiaatteesta on myönnetty nettomääräraha hyvinvointilautakunnalle. Lisäksi nettositovuus koskee kaupunginhallituksen alaista työvoimapalveluiden tulosaluetta ja tietohallinnon kustannuspaikkaa.

Investointiosa

Investointien määrärahat ovat sitovia kustannuspaikkatasolla. Talousarviokirjassa kustannuspaikkatason alapuolella esitetyt yksityiskohtaisemmat erittelyt ovat luonteeltaan perusteluita ja alustavia käyttösuunnitelmia.

Tuloslaskelma- ja rahoitusosa

Tuloslaskelmaosassa valtuusto vahvistaa sitovat tavoitteet verotuloihin, valtionosuuksiin, korkotuotoihin, korkokuluihin, muihin rahoitustuottoihin ja muihin rahoituskuluihin. Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitovia erät ovat antolainasaamisten lisäys ja lainakannan muutokset. Lainakannan muutos asettaa ylärajan lisälainanottoon.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seuranta

Tehtäväalueista ja investoinneista vastaavat toimielimet ja viranhaltijat ovat laatineet toteutumisvertailut, joissa on arvioitu myös toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista. Talousarvion toteutuminen käy selville jäljempänä olevista toimielinten toimintakertomuksista sekä niiden yhteenvedosta.

2.1.1. Tarkastuslautakunta

Tulosalue	Tilintarkastus
Vastuhenkilö	Lautakunnan puheenjohtaja Noora Eloluoto

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunta on valtuuston asettama toimielin, joka valmistelee valtuuston päätettävät tarkastusta koskevat asiat, arvioi kuinka valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja arvioi hallinnon ja taloudenhoidon tarkoituksenmukaisuutta. Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta arvioi kaupunkikonsernin toimintaa ja koordinoi konsernin sisäistä ja ulkoista valvontaa ja huolehtii, että sisäiseen ja ulkoiseen valvontaan osoitetaan riittävät resurssit. Valtuusto valitsee tilintarkastusyhteisön tarkastuslautakunnan suorittaman valmistelun pohjalta.

Tarkastuslautakunta tuottaa valtuustolle olennaista ja luotettavaa arviointitietoa talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä kaupungin päätöksentekijöille hyödyllistä tietoa kaupungin tehtävien hoidon tarkoituksenmukaisuudesta, taloudellisuudesta, tuottavuudesta ja vaikuttavuudesta.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Kuntalain 122 §:n mukaan valtuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön, jonka on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Valtuusto voi valita tilintarkastusyhteisön enintään kuuden tilikauden tarkastamista varten. Kaupungin tilintarkastuksesta on tehty sopimus BDO Auditor Oy:n kanssa vuosille 2023-2026, sopimukseen sisältyy kaksi optiovuotta. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHT, HT Kirsi Ehrlund. Tilintarkastaja avustaa tarkastuslautakuntaa arviointityössä ja arviointikertomuksen laatimisessa.

Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu kuntalain mukaan valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajana toimi 31.5.2025 asti Sini Heino ja 1.6.2025 lähtien Noora Eloluoto. Keväällä tarkastuslautakunta kuuli työvoimapalveluiden päällikköä työvoimapalveluiden ajankohtaisista asioista. Kiinteistöpäällikkö raportoi keskeneräisten investointien etenemisestä ja valmistuneiden toteutumisesta. Lautakunta kävi tutustumassa kirjaston tiloihin ja toimintaan sekä samalla kuuli kirjaston ajankohtaisista asioista ja tulevaisuuden suunnitelmista. Syyskauden aluksi lautakunta laati arviointisuunnitelman kaudelle 2025-2029 ja sitä tarkentavan työohjelman vuosille 2025-2026. Tarkastuslautakunta tutustui Kriivarin kouluun ja sisäliikuntahalliin ja kuuli näiden investointien toteutumisesta teknistä johtajaa. Lokakuussa lautakunta osallistui uudella kokoonpanolla BDO Oy:n järjestämään tarkastuslautakunnille suunnattuun päivän kestävään koulutukseen. Joulukuussa kuultiin toimialojen 2026 talousarviokatsaukset.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Keväällä laadittiin arviointikertomus tilikaudesta 2024 kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi. Arviointikertomuksen rakennetta selkeytettiin palvelemaan paremmin luottamushenkilöitä ja kuntalaisia. Sidonnaisuusilmoituksiin tulleet muutokset käsiteltiin kokouksissa ja vietiin valtuustolle tiedoksi sekä keväällä että syksyllä.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot								
Toimintakulut	- 38		- 38	- 39	- 1	102,5 %	- 38	2,7 %
Toimintakate/jäämä	- 38		- 38	- 39	- 1	102,5 %	- 38	2,7 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 38		- 38	- 39	- 1	102,5 %	- 38	2,7 %
(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot								
Toimintakulut	- 35		- 35	- 36	- 1	102,0 %	- 36	-0,2 %
Toimintakate/jäämä	- 35		- 35	- 36	- 1	102,0 %	- 36	-0,2 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 35		- 35	- 36	- 1	102,0 %	- 36	-0,2 %
(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot								
Toimintakulut	- 3		- 3	- 3		107,3 %	- 2	45,9 %
Toimintakate/jäämä	- 3		- 3	- 3		107,3 %	- 2	45,9 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 3		- 3	- 3		107,3 %	- 2	45,9 %

2.1.2. Keskusvaalilautakunta

Tulosalue	Vaalit
Vastuhenkilö	Lautakunnan puheenjohtaja Saara Koristo

Toiminta-ajatus

Keskusvaalilautakunta vastaa voimassa olevien lakien mukaisesti valtiollisten ja kunnallisten vaalien sekä erikseen päätettävien kansanäänestysten toimittamisesta kunnassa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimio on ollut vuoden 2012 kuntavaaleista lähtien yksi äänestysalue ja äänestyspaikkana on kaupungintalo.

Äänestyspaikalla äänestys tapahtuu valitun vaalilautakunnan valvonnassa. Lisäksi järjestetään kotiäänestysmahdollisuus ja tilaisuus äänestää hoitolaitoksissa tarpeen mukaan. Vaaleissa käytetään sähköistä äänioikeusjärjestelmää.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vaalien sujuva ja asiakasystävällinen järjestäminen.

Toteutuminen

Alue- ja kuntavaalien varsinainen vaalipäivä oli 13.4.2025. Ennakkoäänestys järjestettiin 2-8.4.2025 kaupungintalon aulassa.

Alue- ja kuntavaaleissa on kyse kahdesta eri vaalista, jotka järjestettiin samaan aikaan ja samoissa äänestyspaikoissa. Järjestelyjen ja ääntenlaskennan kannalta alue- ja kuntavaalit ovat haastavimmat, koska ehdokkaita on paljon. Aluevaaleissa 766 ehdokasta ja kuntavaaleissa oli 128. Paimion vaalien järjestelyt sujuivat kommelluksitta ja vaalien tulos oli valmis hyvissä ajoin.

Äänestysprosentti 2025 kuntavaaleissa oli 57,6%, kun se edellisissä vaaleissa 2021 oli 55,0%. Aluevaaleissa äänestysprosentti oli 55,9%.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot				12	12		61	-80,0 %
Toimintakulut	- 45		- 45	- 36	8	81,1 %	- 59	-38,5 %
Toimintakate/jäämä	- 45		- 45	- 24	21	54,2 %	1	-1 963,2 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 45		- 45	- 24	21	54,2 %	1	-1 986,6 %
(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot				12	12		61	-80,0 %
Toimintakulut	- 39		- 39	- 33	6	84,6 %	- 57	-41,1 %
Toimintakate/jäämä	- 39		- 39	- 21	18	53,9 %	4	-637,6 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 39		- 39	- 21	18	53,9 %	4	-639,8 %
(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot								
Toimintakulut	- 6		- 6	- 3	2	56,0 %	- 3	17,8 %
Toimintakate/jäämä	- 6		- 6	- 3	2	56,0 %	- 3	17,8 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 6		- 6	- 3	2	56,0 %	- 3	17,8 %

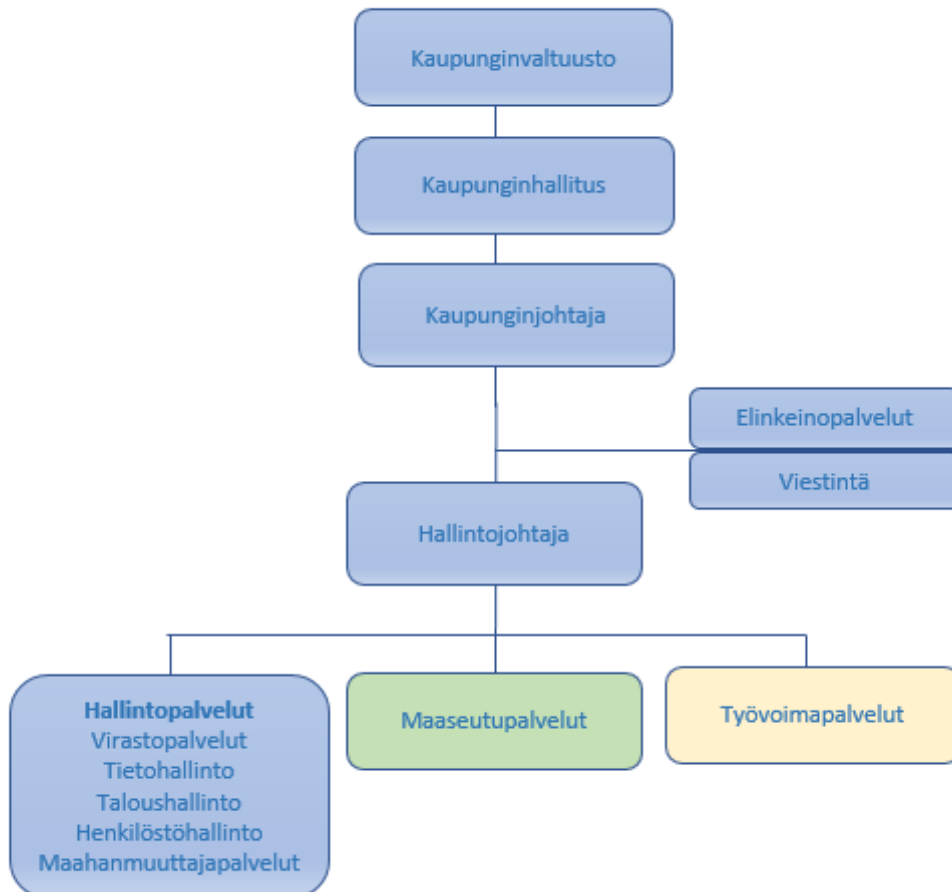
2.1.3. Kaupunginhallitus

Toiminnan kuvaus

Kaupunginhallituksen alaisuuteen kuuluu kolme valtuustoa sitovaa tulosaluetta:

- konsernijohto ja hallintopalvelut
- maaseutupalvelut ja
- työvoimapalvelut.

Alla olevassa kuvassa kaupunginhallituksen kokonaisuus. Konsernijohtoon ja hallintopalveluiden toiminnot ovat organisaatiokaaviossa pirstaloituneet moneen eri lokeroon. Alla olevassa kaaviossa kaikki paitsi maaseutupalvelut ja työllisyydenhoito kuuluvat konsernijohtoon ja hallintopalveluiden tulosalueelle.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	3 698		3 698	3 701	3	100,1 %	3 489	6,1 %
Toimintakulut	- 7 793	- 375	- 8 168	- 7 778	390	95,2 %	- 6 303	23,4 %
Toimintakate/jäämä	- 4 095	- 375	- 4 470	- 4 077	393	91,2 %	- 2 814	44,9 %
Poistot ja arvonalennukset	- 135		- 135	- 84	51	62,0 %	- 90	-7,4 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 4 146	- 375	- 4 521	- 4 078	442	90,2 %	- 2 821	44,6 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	1 950		1 950	2 015	65	103,3 %	1 956	3,0 %
Toimintakulut	- 7 437	- 375	- 7 812	- 7 406	406	94,8 %	- 5 933	24,8 %
Toimintakate/jäämä	- 5 487	- 375	- 5 862	- 5 391	471	92,0 %	- 3 978	35,5 %
Poistot ja arvonalennukset	- 135		- 135	- 84	51	62,0 %	- 90	-7,4 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 5 538	- 375	- 5 913	- 5 393	520	91,2 %	- 3 985	35,3 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	1 748		1 748	1 686	- 62	96,4 %	1 534	9,9 %
Toimintakulut	- 356		- 356	- 372	- 16	104,5 %	- 370	0,6 %
Toimintakate/jäämä	1 392		1 392	1 314	- 78	94,4 %	1 164	12,9 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	1 392		1 392	1 314	- 78	94,4 %	1 164	12,9 %

Arvio olennaisista riskitekijöistä

1.3.2015 voimaan tulleiden Paimion sisäisen valvonnan perusteiden mukaan riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset (operatiiviset) riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Strategiset		
Lyhytnäköinen ja tempoileva elinkeinotyö ja -politiikka.	Todennäköisyys	Vaikutus
	3	3
Syyt:	Ei sitouduta pitkäjänteiseen yli vaalikausia kestävään kehitystyöhön, vaan haetaan "pikavoittoja" tai lyhytaikaisia ratkaisuja.	
Seuraukset:	Riskin toteutuessa kaupunki ei pysty ennakoimaan tai hallitsemaan omaa kehitystään, vaan joutuu jatkuvasti reagoimaan muiden toimijoiden ratkaisuihin.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuuhenkilöt:	
Elinvoiman kehittämiseen liittyvien strategisten tavoitteiden huolellinen pragmaattinen määrittely ja toimijoiden sitouttaminen yhteisiin päämääriin yhdenmukaisilla toimintatavoilla.	Kaupunginhallitus Elinkeinotmk Paimion Kehitys Oy:n hallitus kokouksissaan Kaupunginjohtaja Elinkeinojohtaja Markkinointiryhmä Viestintäsuunnittelija	

Arviointi:

Yhteistyötä eri toimijoiden kesken (Paimion Kehitys Oy, elinkeinojohtaja, elinkeinotoimikunta, markkinointiryhmä, Paimion yritykset ja yrittäjät) kehitetään edelleen määrätietoisesti. Toimintamalleja on yksinkertaistettu ja yhteisen tekemisen määrää lisätty. Perustettiin Elinvoimakeskus Kaira tukemaan yhteistyötä paikallisten yritysten ja yrittäjien kanssa.

TE-uudistus 1.1.2025	Todennäköisyys 1	Vaikutus 1
Syyt: Työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun siirtyminen valtiolta kunnille on iso toiminnallinen, tietotekninen ja taloudellinen muutos. Seuraukset: Sujuvan, riittävän ja oikea-aikaisen asiakaspalvelun häiriöt, vaarantuminen		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Vaikuttaminen lainsäädäntöön ja yhteistyön lisääminen hyvinvointialueen kanssa	Vastuuhenkilöt: Työvoimapolvelujen päällikkö Kaupunginjohtaja	

Arviointi:

Te-uudistus on saatu vietyä hallitusti osaksi kunnallista toimintaympäristöä.

Toiminnalliset

Ammattitaitoisen henkilöstön riittävyys. Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt: Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä. Henkilöstön vaihtuvuus on toiminnallinen riski osassa kaupungin työtehtävissä. Hyvinvointialueiden toiminnan aloittamisen jälkeen kaupungin vastuulle on jäänyt ennaltaehkäisevä toiminta, mikä lisää osan henkilökunnan työmäärää samalla kun suurin osa aiemmin tehtäviä hoitaneesta henkilökunnasta on siirtynyt hyvinvointialue Varhan palvelukseen. Lainsäädännön ym. muutokset lisäävät kuntien velvoitteita ja tehtävämäärää ja asettavat haasteen sekä osaamiselle että henkilöstöressurssien riittävyydelle. Osa työtehtävistä on talouden sopeuttamisen, henkilöstön saatavuuden haasteiden ym. syiden vuoksi liitetty joko pysyvästi tai tilapäisesti muihin tehtäviin, jolloin osaaminen keskittyy yhden tai vain harvojen työntekijöiden tehtäviin. Tämä voi aiheuttaa toiminnallisen riskin. Työmäärän lisääntyminen ja tehtävien keskittyminen voivat heikentää henkilöstön työssäjaksamista ja lisätä henkilöstön haitallista työkuormitusta ja sairaspissaoloja.		
Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstön riittävyyttä arvioidaan talousarvion laadinnan yhteydessä sekä muuttuvien työtilanteiden ja tehtävän muutoksien yhteydessä. Osaamistarpeiden ennakointi ja täydennyskoulutuksen tarjoaminen. Huolehditaan, että henkilökunta pääsee osallistumaan koulutussuunnitelman mukaisesti koulutuksiin jokaisella työpaikalla. Tasapuolisesta työnjaosta huolehtiminen. Koko henkilökunnan perehdyttäminen läpi työuran. Työn kuormittavuutta, työhyvinvointia ja työkykyyn liittyviä riskejä seurataan ja arvioidaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Työnantaja käynnistää tarvittavia toimenpiteitä työhyvinvoinnin, työilmapiirin ja työkyvyn ylläpitämisen tukemiseksi. Henkilöstön palkitseminen hyvästä työsuorituksesta (kaupungin palkitsemisen ohje).	Vastuuhenkilöt: Toimialajohtajat Henkilöstöpäällikkö Työsuojelu Kaupunginjohtaja Esihenkilöt	
Arviointi:		

Ammattitaitoisen henkilökunnan saatavuus ja vaihtuvuus on toiminnallinen riski osassa kaupungin työtehtävissä. Osa työtehtävistä on talouden sopeuttamisen, henkilöstön saatavuuden haasteiden ym. syiden vuoksi liitetty joko pysyvästi tai tilapäisesti muihin tehtäviin, jolloin osaaminen keskittyy yhden tai vain harvojen työntekijöiden tehtäviin. Tämä aiheuttaa toiminnallisen riskin.

Työmäärän lisääntyminen ja tehtävien keskittyminen voivat heikentää henkilöstön työssäjaksamista ja lisätä henkilöstön haitallista työkuormitusta ja sairauspoissaoloja.

Näitä riskejä on toteutunutkin.

Tietoteknisten järjestelmien toimimattomuus. Tietosuoja ja tietoturva-riski.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
---	----------------------------	----------------------

Syyt: Kaupungin tuottamat palvelut ovat yhä riippuvaisempia ICT- laitteista, tietojärjestelmistä sekä niissä käsiteltävästä tiedosta. Laitteiden ja järjestelmien toimimattomuus aiheuttaa vakavan uhan kaupungin palveluiden tuotantokyvylle. Laiterikkojen ja inhimillisten erehdysten lisäksi julkinen sektori on enenemässä määrin ollut myös tahallisten vahingontekoyritysten kohteena. Edellä mainituista syistä riski alla mainituille skenaarioille on kasvanut:-

- Tieto ei ole saatavissa silloin kun sen pitäisi olla.
- Tieto on sellaisten henkilöiden saatavissa, jolla ei ole siihen oikeutta.
- Tieto on korruptoitunutta tai väärää.

Seuraukset: .

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Laiterikkoutumisriskiä pienennetään tärkeitä järjestelmiä kahdentamalla sekä kriittisten palveluiden ylläpitoja ulkoistamalla. Inhimillisten erehdysten riskejä pienennetään koulutuksen avulla. Kuukausittain kokoontuva tietosuoja- / tietoturvaryhmä arvioi toteutuneiden uhkien syitä ja kehittää kokonaisvaltaisesti Paimion kaupungin tietosuojaa ja -turvaa. Tietoturvaan liittyvää dokumentaatiota täydennetään riskiperusteisesti niin että korkeimman riskin ohjeistus tehdään ensin.	Vastuuhenkilöt: Tietosuoja- /tietoturvaryhmä Johtoryhmä
---	--

Arviointi:

Kaikki tarkastelujaksolla olleet tietoteknisiin järjestelmiin kohdistuneet toteutuneet merkittävät riskit olivat tahattomia laitteiden rikkoutumisista johtuneita tapahtumia. Merkitykseltään suurin käyttökatkos aiheutui kolminkertaisesti varmistetun palvelinympäristön hajoamisesta kahden yhtäaikaisen vian johdosta. Kaikki vuoden aikana esille tulleet Paimoon kohdistuneet tietoturvahyökkäykset onnistuttiin torjumaan. Tahallisten uhkatilanteiden riski on kuitenkin edelleen korkea ja todennäköisyys jopa kasvanut viime vuodesta.

Kyky vastata ulkopuolelta syntyviin tarpeisiin ja kehityksen rytmiin riittäväillä resursseilla ja osaamisella.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
---	----------------------------	----------------------

Syyt: Kaupungin elinkeino- ja elinvoimatyöskentelyn ydin on ulkopuolisten osallistaminen kaupungin tavoitteiden saavuttamiseksi. Parhaiten tämä toteutetaan siten, että ulkopuoliset tahot (yhtiöt, ry:t tai kunnalliset toimijat) ajavat omaa tavoitettaan, jonka onnistumme liittämään Paimion tavoitteen toteutumiseen. Riskinä on, että emme onnistu löytämään sopivia kumppaneita, koska ilman kumppaneita elinkeino/elinvoimaorganisaatiomme on liian ohut.

Seuraukset: .

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Verkostotyöskentely kaiken toimintamme ytimenä. Osallistamisen korostaminen ja vastaavasti siiloutumisen välttäminen niin sisäisesti kuin ulkoisesti.	Vastuuhenkilöt: Elinkeinojohtaja
--	--

Vahinkoriskit

Suuronnettomuudet, tulipalot ym. valmiuteen vaikuttavat tapahtumat.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
--	----------------------------	----------------------

Syyt: Normaaliolojen häiriötilanteet aiheuttavat äkillisen palvelutarpeen kasvun, johon on reagoitava nopeasti.

Seuraukset: .

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Ajantasainen varautumissuunnitelma, koulutus.	Vastuuhenkilöt: Kaupunginjohtaja Toimialajohtajat Esihenkilöt
--	---

Arviointi: Yleisestä turvallisuuspoliittisesta tilanteesta johtuen varautumiseen ja ennakointiin liittyvää harjoituksia ja koulutusta on vuoden aikana toteutettu aiempia vuosia enemmän.		
Työpaikkojen terveellisyys ja turvallisuus.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt: Työtilojen ja työympäristön turvallisuus ja työergonomia Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Puhdistus turvallisiin ja ergonomisiin työtapoihin Sisäilmaan liittyvät havainnot tuodaan esille. Kaupungin sisäilmatyöryhmä käsittelee sisäilma-asioita moniammatillisesti yhteistyössä työsuojelun, työterveyshuollon ja kiinteistönhoidon kanssa (selvitykset ja ratkaisut). Häiriötilanneilmoitusten käsittely työpaikalla ja ratkaisujen löytäminen ennaltaehkäisevästi, jotta vastaavat tilanteet jatkossa vältettäisiin.	Vastuuhenkilöt: Sisäilmatyöryhmä Työsuojelu Toimialajohtajat Esihenkilöt	
Arviointi: Työpaikkojen, työskentelyolosuhteiden ja työympäristön turvallisuutta ja työergonomiaa seurataan säännöllisesti ennaltaehkäisevin toimenpitein, joita ovat: Työsuojelun ja työterveyshuollon työpaikkakäynnit ja työhön liittyvien riskien ja vaarojen kartoitus sekä niiden pohjalta annetut toimenpidesuositukset ja ohjeet Puhdistus turvallisiin ja ergonomisiin työtapoihin Sisäilmatyöryhmän toiminta ja sisäilmasto-asioiden moniammatillinen käsittely (selvitykset ja ratkaisut) Häiriötilanneilmoitusten ja työtapaturmailmoitusten käsittely Häiriötilanneilmoituksissa ovat korostuneet uhkaavat tilanteet, jotka ovat liittyneet asiakkaiden tai ulkopuolisten häiriötä aiheuttavaan käyttäytymiseen kaupungin työpaikoilla ja kaupungin yleisissä tiloissa.		
Taloudelliset		
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt: Riittämätön rahoitus haittaa kehitystyötä ja heikentää Paimion kaupungin statusta. Sisäisten ja ulkoisten yhteistyörakenteiden hiipussa elinvoimaa kehittävät toiminnot vähenevät. Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Riittävän budjettiosuuden varmistaminen, ulkopuolinen hankerahoitus, yhteistyökumppanuudet	Vastuuhenkilöt: Kaupunginhallitus Elinkeinotm ja Paimion Kehitys Oy:n hallitus kokouksissaan Kaupunginjohtaja Elinkeinojohtaja	
Arviointi: Rahoitustarve toiminnan nykyisen tason ylläpitämiseksi ja toiminnan kehittämiseksi on kasvanut.		
Lainamäärän kasvu.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt: Kaupungin velkamäärä on suuri. Menojen ollessa tuloja suuremmat ja investoitaessa, lainamäärä kasvaa edelleen. Mahdollisten rahamarkkinoiden häiriö- tai poikkeustilanteiden, esim. rahoituksen saatavuuden tai korkojen nousun, aiheuttamat ongelmat. Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Menojen karsinta, tulojen lisäys, toiminnan tehostaminen, omaisuuden realisointi. Lyhytaikaisen kuntatodistuslainan muuttaminen pitkäaikaiseksi, korkosuo- jaukset vaihtuvakorkoisiin lainoihin.	Vastuuhenkilöt: Kaupunginjohtaja Hallintojohtaja	
Arviointi:		

Suuret investonnit jatkuivat 2025 ja lainamäärä kasvoi 7,0milj. eurolla. Vuoden 2025 lopulla lainaa on 68,6milj. euroa. Varsinaisesti lainan saatavuudessa ei ollut vuoden aikana häiriöitä, kuntarahoitusta on keskittynyt. Osa pankeista on lopettanut kuntatodistusohjelmansa (lyhytaikaista rahoitusta kunnalle), joten vaihtoehtoisia tarjoajia on aiempaa vähemmän. Viime vuosien lainat ovat pääosin vaihtuvakorkoisia. Korkoriskiltä on suojauduttu koronvaihtosopimuksilla, lainojen suojausaste vuoden 2025 lopulla noin 70%

Pandemia.	Todennäköisyys 1	Vaikutus 1
Syyt: .		
Seuraukset: Pandemian vaikutukset sekä taloudellisia että toiminnallisia. Toiminnalliset (suorat) vaikutukset merkittävimpiä koulu- ja varhaiskasvatuksen palveluissa, taloudelliset vaikutukset suoraa (lisäkustannukset) ja välillisiä (yritysten toimintaedellytykset, lomautukset, työttömyys -> verotulot)		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Käytännön järjestelyt tartuntavaaran minimoiseksi työyhteisössä ja reagointi tilanteen vaatiessa.	Vastuhenkilöt: Kaupunginjohtaja Elinkeinojohtaja Työsuojelu Esihenkilöt	
Arviointi: Ei toteutunut		

Riskin todennäköisyys:
 1 = erittäin epätodennäköinen
 2 = epätodennäköinen
 3 = todennäköinen
 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:
 1 = vähäinen
 2 = kohtalainen
 3 = vakava
 4 = erittäin vakava

Tulosalue **Konsernijohto ja hallintopalvelut**
Vastuhenkilö vt. kaupunginjohtaja Nina-Mari Turpela / hallintojohtaja Jaana Hölsö

Toiminta-ajatus

Kuntalain 39 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenpidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua ja jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa. Lisäksi kaupunginhallitus edustaa kuntaa työnantajana ja vastaa henkilöstöpolitiikasta, kunnan toiminnan yhteensovittamisesta, kunnan toiminnan omistajaohjauksesta sekä huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kaupunginhallituksen alaisuuteen kuuluu kolme valtuustoa sitovaa tehtäväaluetta: konsernijohto ja hallintopalvelut, maaseutupalvelut ja työvoimapaalvelut.

Konsernijohtoon muodostavat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Konsernijohtoon alaisuudessa on myös kaupungin elinvoimapaalvelut. Hallintopalveluihin kuuluu: virastopalvelut, talous-, henkilö- ja tietohallinto. Hallintopalveluiden resursseilla pyritään kehittämään ko. toimintoja, pitämään toimintamallit yhtenäisinä ja lakien ja suositusten mukaisina. Kirjanpidon ja palkanlaskennan palvelut hankitaan Tilikunta Oy:stä, joka on Turun itäisten kuntien (Paimio, Kaarina, Lieto ja Sauvo) perustama yhtiö. Virastopalvelut vastaa mm. palvelupisteen ja puhelinvaihteen toiminnasta, valmistele kaupunginhallituksen ja valtuuston päätettävät asiat sekä vastaa ja ohjeistaa kaupungin arkistointia. Tietohallinto tuottaa tietotekniset palvelut Paimion kaupungille ja joillekin konserniyhteisöille.

Hyväksytyt kuntastrategian mukaisesti kaupunki panostaa elinvoimapaalveluiden kehittämiseen, josta tarkemmin edempänä omassa kappaleessaan.

Kaupunkikonsernin ohjaus kuuluu kaupunginhallitukselle, siitä tarkemmin edempänä omassa kappaleessaan.

Resurssimuutokset

Vuoden 2025 talousarvioehdotuksessa ollut vajaan yhden henkilötyövuoden lisäys hallintopalveluihin (12,75htv -> 13,35htv), ei toteutunut suunnitellusti.

Henkilöstöpäällikkö vastaa oman työnsä ohella työsuojelupäällikön tehtävistä. Henkilöstöhallinnon ja työsuojelun tehtävät ovat viime vuosina merkittävästi kasvaneet. Henkilöstöpäällikön apuna oli 31.4.2025 asti 0,4htv osuus tiedonhallinnan asiantuntijan työajasta. Vuoden 2025 talousarvion mukaisesti 1.5.2025 aloitti henkilöstöasiantuntija, jolla on henkilöstöhallinnon osaamista ja joka pystyy jakamaan henkilöstöpäällikön työtaakkaa.

Virastopalveluiden virallinen vahvuus vuoden lopulla oli 4,95 htv (6 henkilöä), josta palvelupisteen henkilökunnan työaika on 1,55 htv. Virastopalveluihin kuului lisäksi tiedonhallinnan asiantuntija, hallintosihteeri, asianhallintasihteeri (0,8htv) ja 60% hallintojohtaja työajalla. Alkuvuodesta 2026 eläköityneen asianhallintasihteerin tilalle ei rekrytoitu ketään, joten todellinen vahvuus vuoden lopulla oli 4,15 htv (5 henkilöä). Taloushallinnon 1,4 htv vahvuus koostuu taloussuunnittelijasta ja 40% hallintojohtajan työajasta. Tietohallinnon vahvuus on 5 htv: tietohallintopäällikkö, 3 ict-suunnittelijaa ja yksi ict-tukihenkilö.

Kaupunginjohtajan alaisuudessa työskentelevät elinkeinojohtaja ja viestintäsuunnittelija sekä toimialajohtajat.

Paimiolla ja Kaarinalla oli 1.4.2023 -31.12.2025 yhteistoimintasopimus maahanmuuttajien kotoutumisen järjestämisestä. Sopimuksen perusteella Paimio osti Kaarinalta 80% maahanmuuttokoordinaattorin työajasta. Kunnan kotoutumispalvelut ovat 1.1.2026 alkaen kotoutumispalvelut ovat työvoimapalveluiden alaisuudessa. Kun maahanmuuttokoordinaattori työskentelee samassa organisaatiossa, joka vastaa työvoimassa olevien kotoutumispalveluista, ovat synergiaedut selkeät. Kaarinan, Sauvon ja Paimion yhteisessä SILTA-hankkeessa työskenteli osa-aikaisesti (40-60%) työajalla kolme maahanmuuttajien ohjaajaa ajalla 1.8.2024 - 31.7.2025. He edistivät kotikunnan saaneiden kotoutumisessa.

Toiminalliset tavoitteet

Henkilöstövoimavarat ovat riittävät ja oikein kohdistetut

Laadukkaan palvelutoiminnan keskeisin osatekijä on osaava ja hyvinvoiva henkilöstö. Henkilökunnan pitkäkestoiseen työhyvinvoinnin edistämiseen kiinnitetään huomiota eri osa-alueilla. Vaikuttavia kehityskeskusteluja käydään kerran vuodessa jokaisen työntekijän kanssa. Johtamisen edellytyksiä pyritään parantamaan yhteisillä koulutuksilla ja henkilöstöhallinnon tukipalvelulla.

Työterveyshuollon painopistettä pyritään siirtämään ennaltaehkäiseviin toimintoihin ja erityisesti pitkien sairauspoissaolojen määrää seurataan työterveyshuollon kuntoutusryhmässä. Työterveyshuollon kuntoutusryhmä muodostettiin 2018 ja siihen kuuluvat nimetty työterveyslääkäri, työterveyshoitaja ja henkilöstöpäällikkö. Työterveyshuollon palvelujen nykyinen sopimuskausi alkoi 1.4.2020 ja meneillään on toinen optiovuosi. Työterveyshuollon palvelut kilpailutettiin alkuvuoden 2026 aikana.

Osana kaupungin työhyvinvointitoimintaa kaupungin henkilöstöllä on uimahallin ja sen kuntosalin käyttöoikeus, mahdollisuus osallistua yhdelle Paimion opiston liikunnan kurssille sekä oikeus liikunta- ja kulttuuriseteleihin (max 100€/v). Lisäksi kaupungin henkilöstöllä oli työsuhdepolkupyöräetu osana työntekijän palkkaa. Työsuhdepolkupyöräedun verokohteluun tuli muutoksia: ennen 23.4.2025 hyväksytyjen työsuhdepolkupyöräetujen verovapaus säilyy sopimuskauden loppuun ja 24.4.2025 jälkeen hyväksytyt sopimukset muuttuivat veronalaisiksi 1.1.2026.

Paimion kaupungin prosessien kehittäminen

Kuntastrategian mukaisesti prosesseja pyritään digitalisoimaan. Uusien järjestelmien, kuten asiantuntijajärjestelmä, myötä toimintojen sähköistäminen on jatkunut mm. kokousjärjestelmän sähköisellä allekirjoituksen ja sopimushallinnan käyttöönotolla ja sähköisen arkiston käyttöönotolla. Uudistuksilla vastataan uusien säädösten, kuten esimerkiksi tiedonhallintalaki, vaatimuksiin. Kaupungille tulevien ostolaskujen ja lähtevien myyntilaskujen kohdalla verkkolaskujen osuutta pyritään nostamaan Valtiokonttorin asettamien tavoitteiden mukaisesti. Strategian mukaisesti vuosilla 2024 - 2025 painopisteenä on tiedolla johtamisen kehittäminen ja työkalujen käyttöönotto.

Paimio 700 -juhlavuosi vuonna 2025

Paimion kaupunki vietti 700-vuotisjuhlavuottaan vuonna 2025. Juhlavuosivalmistelut oli aloitettu jo vuonna 2022, kun kaupunginhallituksen nimittämä juhlavuositoimikunta aloitti toimintansa. Juhlavuositoimikunnan koordinoimana juhlavuoden ohjelmaa toteutettiin läpi vuoden. Pääosa juhlavuoden toteutukseen liittyvistä kustannuksista kohdentui vuodelle 2025. Juhlavuoden suunnitteluun ja toteutukseen liittyvät kokonaiskustannukset (vuodet 2022 - 2026) ovat noin 170 000€, josta vuoden 2025 osuus oli runsaat 88 900 euroa.

Juhlavuoden päätapahtumia olivat avajaiset 31.12.2024, Paimio-päivä 7.5., Eläköön Paimio - Ta-
pahtuminen yö 22.8. sekä juhluvuoden päättäjäiset 31.12.2025. Juhlavuoteen liittyen kaupunki jul-
kaisi Paimio 700 -värityskirjan sekä Florinuksen sanalaskut -teoksen.

Elinvoimaprojekti 2022-2026

Toiminnan kuvaus ja tavoitteet

Paimion kaupungin elinkeinotoimen tavoitteena on luoda hyvät edellytykset yritystoiminnalle ja vai-
kuttaa positiivisen yrittäjyyksilmapiiriin ja veto- ja pitovoimaisen imagon säilymiseen ja kehittymiseen.
Paimion kaupungin brändiä kehitetään määrätietoisesti pitkällä aikavälillä. Näihin tavoitteisiin pääs-
tään laadukkaalla ja aktiivisella yhteistyöllä yritysten ja yrittäjien kanssa, suunnitelmallisella ja oival-
tavalla markkinoinnilla ja myös viestintään panostaen.

Työllisyysasteen korkea taso, veropohjan vahvistaminen ja yleisen hyvinvoinnin ja terveyden ylläpito
ja parantaminen koko yhteisössä ovat keskeiset tavoitteet elinvoiman säilyttämiseksi.

Kaupunki panostaa elinkeinotoiminnan kehittämiseen uudella nelivuotisella elinkeino-ohjelmalla
(08.2022 – 07.2026) palkkaamalla elinkeinojohtajan ja jatkamalla elinkeinotoimikunnan ja Paimion
Kehitys Oy:n valmiuksien kehittämistä.

Kaupunki osallistuu ja jatkaa seudullista elinvoimayhteistyötä Business Turku Oy:n (Turun Seudun
Kehitys Oy) kanssa, joka tuottaa monipuolisesti Turun seudun 11 kunnalle suunnattuja elinkeino- ja
yrityspalveluja. Green Industry Park uutena osana Business Turun kokonaisuutta on kaupungille
uusi mahdollisuus hyödyntää verkostoja erityisesti kiertotalouden kehittämisen osalta.

Nopea ja joustava toiminta ja päätöksenteko mm. kaavoituksessa, tonttimyynnissä, rakennus- ja
ympäristölupa-asioissa on kilpailuvaltti, kun yritykset miettivät investointeja ja sijoittautumista kun-
taan. Paimiota markkinoidaan sijoittumista pohtiville yrityksille tulevaisuuden kohteena, jossa yritys
pääsee itse osallistumaan ekosysteemin rakentamiseen ja vaikuttamaan ympäristöönsä. Kiertota-
lous tulee olemaan jatkossa merkittävä osa Paimion identiteettiä.

Paimion kaupunki valmistelelee strategiansa pohjalta elinvoimapoliittisen ohjelman, joka tukee tavoit-
teiden saavuttamista. Elinvoimaohjelma rakennetaan seuraavien osa-alueiden ympärille:

- Elinvoimapolitiikka ja sen resurssit, seudullinen kehittämissyhteistyö ja yhteistyö yritysten ja
yrittäjien kanssa
- Kaupungin sidosryhmien ja toimielinten keskinäinen tiivis yhteistyö yhdessä tunnistettujen
tavoitteiden eteen: elinkeinotoimi, elinkeinotoimikunta, Paimion Kehitys Oy, kaupungin markki-
nointiryhmä, yrittäjäjyhdistys
- Kaupungin päätöksenteon yritys- ja yrittäjämtyönteyisyys
- Kaupungin markkinointi, viestintä, tiedottaminen ja osallistaminen
- Kaupungin organisaation osaaminen ja palveluhenkisyys
- Kiertotalous aitona osana Paimion kaupungin identiteettiä ja tulevaisuutta

Erityisesti huomioitava:

1) Paimion Parantolan ympärille kehittyvä turismi ja sen mukanaan tuomat mahdollisuudet alueen
sisäisten markkinoiden kasvuun ja kehittymiseen. Parantolan alue tavoittelee 50 000 vuosittaisen
matkailijan kävijämäärää ja kehittää matkailuliiketoimintaa erityisesti majoitus- ja tapahtumapalvelui-
den osalta. Paimion kaupungille Parantola on merkittävä nähtävyys valtakunnallisesti ja globaalisti.
Kaupungin tiivis yhteistyö Paimion Parantola -säätiön kanssa on tärkeä osa kilpailukykyämme.

2) Elinkeinoelämän ja elinvoiman kehitystyön keskiössä on kiertotalouden vakiinnuttaminen Paimioon. Paimion alueelle on sijoittunut ensimmäisiä kiertotalouden teollisen kokoluokan toimijoita. Paimio on jo nyt saavuttanut näkyvyyttä ja huomiota kiertotalouteen panostavana kaupunkina ja yhteisönä. Kiertotalouden jatkumoa ja vihreän siirtymän toteuttamista tuetaan suunnitelmallisella ja määrätietoisella toiminnalla keskittyen kaupunkilaisten ja paikallisten yritysten arjen konkretiaan.

Matkailutyö

Paimion matkailuneuvonnan työtehtävät on sisällytetty viestintäsuunnittelijan työnkuvaan. Matkailuneuvontapisteenä toimi kesäkuukausin Paimion Sähkötalo, muulloin Paimion kaupungintalo. Matkailumarkkinointi tapahtui pääosin Paimion Kehitys Oy:n kautta toteutettavan kaksikielisen VisitPaimio-sivuston välityksellä sekä samannimisen kaksikielisen esitteen avulla. Myös Paimion parantolan aulassa sijaitsevassa esittelyhuoneessa markkinoitiin kaupungin matkailupalveluja. Vuoden lopulla tehtiin valmisteluja VisitPaimio -sivuston tietojen siirtämiseksi kaupungin verkkosivujen alle.

Paimion kaupunki on jäsenenä Aallon arkkitehtuuri- ja muotoiluperinnön matkailureitti ry:ssä. Yhdistyksen ylläpitämä matkailureitistökokonaisuus sai vuonna 2021 Euroopan neuvoston kulttuureittisertifikaatin. Museovirasto on esittänyt Paimion parantolaa maailman perintökohdelistalle osana Aaltojen arkkitehtuurin 13 rakennusta ja aluetta. Paimio on lisäksi jäsenenä Kuninkaantie ry:ssä, joka organisoii Kuninkaantie-matkailutien markkinointia ja yhteistyötä.

Viestintä

Kaupungin viestinnässä toimitaan voimassa olevan kaupunkistrategian mukaisesti. Keväästä 2025 alkaen viestinnän toteuttamista ja kehittämistä on koordinoanut poikkihallinnollinen viestintätyöryhmä, jonka kokoonkutsujana toimii viestintäsuunnittelija. Viestinnän toteuttamista ohjaavina asiantuntijoina toimivat vuonna 2024 hyväksytyt viestintäsuunnitelma ja viestintäohje.

Keskiseinä viestintäkanavana ovat toimineet kaupungin verkkosivut ja sosiaalisen median kanavista Facebook, Instagram, LinkedIn ja Youtube. Positiivisia nostoja tuotetaan medialle, verkkopalveluun ja someen säännöllisesti. Verkkosivuilla hyödynnetään Suomi.fi-palvelun PTV-integraatiota, jolloin tiedot kaupungin palveluista päivitetään vain yhteen paikkaan.

Nelisivuinen Paimion kaupunki tiedottaa -liite ilmestyi Kunnallislehden välissä kuusi kertaa vuodessa. Ulkoisessa viestinnässä hyödynnettiin myös ePressi-tiedotejakelupalvelua, johon liittyy myös seurantatyökaluja. Tiedotejakelupalvelun kautta julkaistiin vuonna 2025 yhteensä 49 tiedotetta. Vuonna 2024 hankitun kuvapankkisovelluksen käyttöä tehostettiin ja laajennettiin yhteistyössä tietohallinnon kanssa. Sisäisen viestinnän pääkanavana toimi PaSI-intrasivusto.

Ystävyyskuntatoiminta

Kaupunginhallitus nimeää toimikaudekseen ystävyystoimikunnan. Paimion kaupungilla on neljä ystävyyskuntaa: Ljungby Ruotsissa, Ås Norjassa, Pärnu Virossa ja Odenthal Saksassa. Lisäksi Paimiolla on Sovetskin, entisen Johanneksen, kunnan kanssa yhteistyösopimus. Tämä yhteistyö on kaupunginhallituksen 16.3.2022 päätöksen mukaisesti keskeytetty toistaiseksi, johtuen Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan.

Ystävyyskuntatoiminnan tarkoituksena on edistää kuntien välistä yhteistyötä (mm. kulttuurivaihtoa, kuntalaisryhmien yhteydenpitoa ja elinkeinoelämän yhteistyötä). Tapaamiset, nuorten leirikoulu ja muu nuorisotoiminta ovat keskeisellä sijalla ystävyyskuntatoimintaa edelleen kehitettäessä koulujen yhteistyönä.

Vuoden 2025 aikana saimme jatkaa Odenthalin ystävyyskaupungin kanssa yhteistyötä opiskelijoiden työharjoittelun merkeissä sekä ylläpitää suhteita entiseen ystävyyskuntaan Audruun, joka on nykyisin osa Pärnua.

Huhtikuussa kolme opiskelijaa Paimion lukiosta oli viikon työharjoittelussa Odenthalissa. Mieluisat työpaikat löytyivät tällä kertaa ruokakauppa Rewestä sekä paikalliselta palolaitokselta. Syyskuussa Paimioon saapui vastaavasti neljä odenthalilaista opiskelijaa viikon työharjoitteluun. Kaksi harjoittelijaa oli Jokelan koulussa ja kaksi Ravintola livarissa. Kaikki nuoret arvostivat hienoa mahdollisuutta suorittaa työharjoittelu ulkomailla ja samalla päästä tutustumaan vieraan maan arkeen, kulttuuriin, nähtävyyksiin, kieleen ja uusiin ihmisiin. Hyvin toimineelle työharjoittelukonseptille suunnitellaan jatkoon jatktoa.

Paimion kaupungin delegaatio vieraili Pärnussa 15.–16.5.2025. Ohjelma sisälsi kulttuurivierailuja (Pernova-keskus ja Taiteilijatalo) sekä virallisen illallisen, jolle osallistui kaupungin delegaatio ja Pärnun kaupungin ylintä johtoa sekä edustajia Audrusta.

Paimion kaupunki kutsui ystävyyskuntien edustajia vierailulle Paimioon Paimio 700 -juhlavuoden yhteen päätapahtumaan, 22.8.2025 järjestettyyn Eläköön Paimio – Tapahtumien yö -tapahtumaan. Paimioon saapui tällöin delegaatiot niin Virostä (Pärnun kaupunki) kuin Norjastakin, josta Åsin kaupungin terveiset saatiin alueella toimivan Forening Norden Follo -yhdistyksen edustajien välittämänä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suorite	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Elinkeino toiminnan tuloksellisuus				
Aktiivisten yritysten määrä	1 410	1 456	1 510	1 500
Sijoittuminen maakunnallisessa yrittäjäkyselyssä	3,5	3	1	3
Yritys- ja yrittäjätapahtumien määrä	15	20	28	30
Luovutettujen yritystonttien määrä	1	3	3	1
Tehokas tonttimarkkinointi				
Myytyjen omakotitonttien määrä	1	8	10	3
Vuokrattujen ok-tonttien määrä	4	12	25	19
Tietohallinnon toiminnan kehittäminen				
Tukipalvelun tuottaminen suunnitellulla SLA-tasolla (toteuma%)s	89	94	84	94
Projektisalkun valmistuneet hankkeet (kpl)	9	5	15	9
Työhyvinvointitoimenpiteet ovat vaikuttavia				
Sairauspoissaolojen määrä pv / htv	13,2	15,4	14	13,2
Työterveyshuollon palvelun painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin palveluihin (Kela I korvausten %osuus)	35	44	40	60
Henkilöstökyselyt (0=ei, 1=kyllä)	0	0	1	0
Verkkolaskutuksen käyttöaste				
Verkkolaskujen osuus myyntilaskuista (%)	59	71	70	77
Verkkolaskujen osuus ostolaskuista (%)	89	93	95	94

Konserniohjaus

Vuoden 2025 aikana konsernirakenteessa tapahtui muutoksia. Paimion palvelukeskussäätiön hallitus päätti 9.12.2025 kokouksessaan hallituksen kokoonpanosta: kaupunki nimeää kaksi edustajaa ja Paimion Vanhustenkotiyhdistys ry yhden edustajan. Kaupungilla on määräysvalta säätiön hallituksessa, joten säätiöstä tuli kaupungin tytäryhteisö. Säätiö yhdistetään vuoden 2026 konsernitilinpäätökseen.

Portti työhönvalmennus Oy:n hallitus päätti vuoden lopulla muuttaa yhtiön nimeksi Paimion Portti Kiinteistöt Oy, yhtiön toimitusjohtajaksi valittiin Juha Saarinen.

Vuoden 2025 lopulla tytäryhteisöasemassa konserniin kuuluvat

- Paimion Lämpöyhtiö Oy
- Paimion Vesihuolto Oy
- Paimion Yrityskiinteistöt Oy
- Paimion Kehitys Oy
- Portti työhönvalmennus Oy, jatkossa Paimion Portti Kiinteistöt Oy

- Lyyli Tuomolan säätö
- Paimion Palvelukeskussäätö

Hallintosäännön 4 luku käsittelee konserniohjausta. Siinä todetaan:

§19 Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja.

§20 konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta:

Kaupunginvaltuusto

- 1) määrittelee kaupungin tavoitteet ja sen mukaiset kaupungin omistajapolitiikan linjaukset
- 2) päättää kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- 3) hyväksyy konserniohjeen

Kaupunginhallitus

- 1) vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittamisestä ja valmistelusta valtuustolle,
- 2) vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
- 3) käsittelee puolivuositain yhtiöiden ja yhteisöjen raportit tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä.
- 4) arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteuttamisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta
- 5) nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä
- 6) nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa yhtiöiden ja yhteisöjen hallintoon ja toimintaan. Kaupunginjohtaja seuraa ja arvioi yhtiöiden ja yhteisöjen tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle sekä antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa.

Kaupungin konserniohjeet ovat vuodelta 2011 ja ne laadittiin kokonaan uudestaan alkuvuodesta 2026 ja menevät hyväksyttäväksi 22.4.2026 kaupunginvaltuustoon. Konserniohjeilla luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeiden etuna on yhteisöjen ohjauksen yhtenäistäminen, toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen ja kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantaminen ja tiedonkulun tehostaminen.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	2 683		2 683	2 759	75	102,8 %	2 916	-5,4 %
Toimintakulut	- 4 585	- 375	- 4 960	- 4 942	18	99,6 %	- 5 024	-1,6 %
Toimintakate/jäämä	- 1 901	- 375	- 2 276	- 2 183	93	95,9 %	- 2 108	3,6 %
Poistot ja arvonalennukset	- 135		- 135	- 84	51	62,0 %	- 90	-7,4 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 952	- 375	- 2 327	- 2 185	142	93,9 %	- 2 115	3,3 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	935		935	1 073	138	114,7 %	1 398	-23,3 %
Toimintakulut	- 4 371	- 375	- 4 746	- 4 740	6	99,9 %	- 4 774	-0,7 %
Toimintakate/jäämä	- 3 436	- 375	- 3 811	- 3 667	144	96,2 %	- 3 377	8,6 %
Poistot ja arvonalennukset	- 135		- 135	- 84	51	62,0 %	- 90	-7,4 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 3 487	- 375	- 3 862	- 3 668	193	95,0 %	- 3 384	8,4 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	1 748		1 748	1 686	- 62	96,4 %	1 519	11,0 %
Toimintakulut	- 214		- 214	- 202	11	94,7 %	- 250	-19,0 %
Toimintakate/jäämä	1 535		1 535	1 484	- 51	96,7 %	1 269	16,9 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	1 535		1 535	1 484	- 51	96,7 %	1 269	16,9 %

Poikkeamat: Konsernijohdon ja hallintopalveluiden ulkoiset toimintatuotot ylittivät talousarvion 138t€/114,7%, ylitys johtuu ennakoitua suuremmista laskennallista korvauksista.

Sisäisten toimintatuottojen alitus johtuu pääosin tietohallinnon ennakoitua pienemmästä sisäisestä laskutuksesta, sillä tietohallinnon ulkoiset alittivat talousarvion (tot.aste 93,2%).

Tulosalue **Maaseutupalvelut**
Vastuhenkilö maaseutupäällikkö Elina Yrjövuori

Toiminta-ajatus

Mahdollistamme elinvoimaisen, kestävä ja kilpailukykyisen maaseudun. Varmistamme, että julkiset tuet ja palvelut toteutuvat oikeudenmukaisesti ja tehokkaasti Paimion, Kaarinan, Kemiönsaaren, Parainen ja Sauvon kunnissa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Tavoitteena on varmistaa EU-lainsäädännön vaatimusten toteutuminen, hoitaa riista- ja petoeläinvahtien arvioinnit, ylläpitää ajantasaiset eläinrekisterit sekä toteuttaa hukkakaurakatselukset. Maaseutuhallinto vastaa myös viljelijöiden VAP-varauksista. VAP-järjestelmään kuuluvat viljelijät on vapautettu aseellisesta palveluksesta, jotta yhteiskunnan elintärkeät toiminnot -erityisesti alkutuotanto - voidaan turvata poikkeusoloissa. Järjestelmä on osa Suomen huoltovarmuutta.

Maaseutupalvelut on kaupungin konsernijohtoon ja toimialojen johtosäännössä nimetty paikalliseksi maaseutuelinkeinoviranomaiseksi, joka hoitaa valtion kunnalle määräämät maataloushallinnon tehtävät.

Maaseutupalvelujen henkilöstö: maaseutupäällikkö ja 3 maaseutuasiiantuntijaa.

Vuodesta 2013 ovat yhteistyöalueen muodostaneet Kaarina, Kemiönsaari, Parainen, Paimio ja Sauvo. Paimion kaupunki toimii allekirjoitetun sopimuksen mukaan isäntäkuntana. Paimiossa työskentelee maaseutupäällikkö, Kemiönsaarella, Paraisilla sekä Sauvossa omat toimipisteet. Pääsääntöisesti kaikilla on mahdollisuus tehdä etätöitä. Asiakaspalvelua saa konttoreilla ajanvarauksella.

Resurssimuutokset

Maaseutupalvelut on toiminut neljän henkilön voimin. Työtehtävien vaihtoa tai tarvittaessa ostoa tehdään Vehmaan yhteistoiminta-alueen kanssa, mikä mahdollistaa kaikkien eriyttämistä vaativien tehtävien suorittamisen kaikissa tilanteissa.

Uuden ohjelmakauden 2023 myötä ympäristökorvauksesta eriytettiin oma tukimuotonsa, ekojärjestelmätuki, jonka tavoitteena on edistää ilmaston ja ympäristön kannalta suotuisia maatalouskäytäntöjä. Ekoympäristökorvaustuki koostuu neljästä toimenpiteestä: talviaikaisesta kasvipeitteestä, luonnonhoitonurmista, viherlannoitusnurmiin liittyvistä toimista sekä monimuotoisuuskasveista. Erityisesti monimuotoisuuskasvit ovat herättäneet viljelijöissä suurta kiinnostusta.

Ympäristökorvauksessa siirryttiin uuteen rakenteeseen, jossa toimenpiteet jakautuvat tilakohtaisiin ja lohko-kohtaisiin. Uudistuksessa painotetaan aiempaa vahvemmin ilmastoa ja ympäristöä tukevia toimia. Toimenpiteitä valitessaan viljelijät ovat pohtineet, mitkä vaihtoehdot sopisivat parhaiten heidän tilansa olosuhteisiin ja mitkä he pystyvät käytännössä toteuttamaan. Myös valinnaiset toimenpiteet ovat herättäneet kiinnostusta, ja niitä on ryhdytty aktiivisesti toteuttamaan.

	Tilaluku			Ympäristötukiin sitoutuneet tilat					
	2023	2024	2025	2023 Ymppi %	2023 Eko %	2024 Ymppi %	2024 Eko %	2025 Ymppi %	2025 Eko %
Kaarina	66	64	62	77	94	76	97	79	98
Kemiönsaari	141	139	134	84	96	86	96	89	97
Paimio	122	119	111	90	97	90	98	91	100
Parainen	216	215	211	74	93	72	95	75	95
Sauvo	110	105	101	92	100	92	97	98	99
Yhteensä	655	642	619						

Maaseutupalveluiden maksuosuudet 2025:

	jakaja*	%-osuus	maksuosuus
Kaarina	64	10,0 %	26 136
Kemiönsaari	139	21,7 %	54 912
Paimio	119	18,5 %	47 011
Parainen	215	33,5 %	84 936
Sauvo	110	16,4 %	43 456
	647	100,0 %	256 451

*30.4.2024 tilojen lukumäärä

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2023 alkaneella ohjelmakaudella kaikki hakemukset siirrettiin sähköiseen käsittelyyn, eikä paperihakemuksia enää hyväksytä. Tiedottamisella ja koulutuksella pyritään varmistamaan, että viljelijät palauttavat kaikki tarvittavat hakemukset määräaikaan mennessä. Maatilojen määrä on laskenut hieman vuosittain, ja kehityksen arvioidaan jatkuvan.

Hallinnolliset tehtävät hoidetaan annettujen määräaikojen puitteissa, ja maksut pyritään maksamaan viljelijöille mahdollisimman nopeasti.

Koulutuksia järjestetään sekä kunnittain että koko yhteistoiminta-alueen viljelijöille yhteisesti. Osa koulutuksista tallennetaan, ja niihin voi osallistua myös etäyhteydellä. Koulutukset toteutetaan erikseen suomeksi ja ruotsiksi. Maaseutuasiamiesten koulutuksissa huomioidaan henkilökunnan yksilölliset tarpeet, ja lisäksi osallistutaan valtakunnallisiin koulutuksiin. Suurin osa koulutuksista järjestetään Teamsin kautta, mikä mahdollistaa koko henkilöstön tavoittamisen helposti ja kustannustehokkaasti.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	208		208	194	- 14	93,4 %	197	-1,6 %
Toimintakulut	- 269		- 269	- 256	12	95,4 %	- 239	7,4 %
Toimintakate/jäämä	- 61		- 61	- 62	- 1	102,2 %	- 41	50,4 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 61		- 61	- 62	- 1	102,2 %	- 41	50,4 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	208		208	194	- 14	93,4 %	197	-1,6 %
Toimintakulut	- 254		- 254	- 240	15	94,2 %	- 223	7,3 %
Toimintakate/jäämä	- 46		- 46	- 45	1	98,0 %	- 26	75,2 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 46		- 46	- 45	1	98,0 %	- 26	75,2 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot								
Toimintakulut	- 15		- 15	- 17	- 2	115,4 %	- 15	8,9 %
Toimintakate/jäämä	- 15		- 15	- 17	- 2	115,4 %	- 15	8,9 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 15		- 15	- 17	- 2	115,4 %	- 15	8,9 %

Tulosalue **Työvoimapalvelut**
Vastuuhenkilö työvoimapalveluiden päällikkö Johannes Joutsenlahti

Toiminta-ajatus

Työllisyydenhoidon tavoitteena on ylläpitää Paimion kaupungin hyvää työllisyyden kehitystä.

Henkilökohtaisella palveluohjauksella, aktivointitoimenpiteillä ja tiiviillä yhteistyöllä eri toimijoiden kesken on edelleen saavutettavissa hyviä tuloksia työllisyysasteeseen. Tehtäväalueen tavoitteena on aktiivisen työllisyydenhoidon keinoin parantaa työnhakijoiden työllistymismahdollisuuksia ja lisätä työttömien yhteiskunnallista osallistumista. Toimenpiteiden onnistumisella on merkittävä vaikutus asiakkaiden syrjäytymisen ehkäisyssä ja työllisyysasteen positiivisessa kehittämisessä.

Paimio oli mukana viimeisessä työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa, joka alkoi 1.3.2021 ja päättyi 31.12.2024. Kokeilulaki oli määräaikainen, mutta sen voimassaoloa jatkettiin siihen asti, että voimaan astui TE-palvelut 2024-uudistus. Uudistus tuli voimaan 1.1.2025.

Varsinais-Suomeen muodostui kaksi työllisyysaluetta, toinen Salon seudulle ja toinen Turun seudulle, johon Paimiokin kuuluu. Työllisyysalue on myös järjestämisalue ja vastuullinen työvoimaviranomainen. Valmistelu käynnistyi vuoden 2022 syksyllä ja yhteistoimintasopimus hyväksyttiin loka-kuun 2023 loppuun mennessä. Tämän jälkeen alkoi palvelusuunnittelu ja siinä tehtiin lopulliset, yksityiskohtaiset ratkaisut. Suunnittelun lopputuloksena Paimioon perustettiin oma alueellinen toimipiste, joka tarjoaa palvelut myös Sauvon kunnan työnhakija-asiakkaille.

Kulunut vuosi 2025 oli hyvin kaksijakoinen. Etukäteen ajateltiin, että suurimmat haasteet muodostuvat siitä, miten uudet lakisääteiset tehtävät ja palvelujärjestelmät saadaan otettua haltuun uuden henkilökunnan toimesta. Hyvän valmistautumisen, koulutuksen ja perehdyttämisen johdosta tämä ei muodostanut minkäänlaista ongelmaa. Resurssit olivat riittävät ja arkityö oli hallussa esimerkillisen hyvin. Suurin murhe vuoden aikana oli yleinen taloussuhdanne, joka jatkoi voimakasta heikkenemistään. Avoimien työpaikkojen määrä väheni jatkuvasti ja uusia työnhakijoita tuli asiakkaaksi kiihtyvällä tahdilla. Palvelujen tarjoaminen asiakkaille oli hyvällä tasolla, mutta palvelut eivät työllistä, jos ei ole työpaikkoja, joihin hakea.

Toinen iso ongelma oli koko TE-uudistuksen siirtoon liittyvä rahoitusvaje. Valtio siirsi palveluiden järjestämisvastuun kunnille ja tämän uuden tehtävän rahoitukseen piti tulla valtiolta täysimääräinen korvaus. Kulunut vuosi osoittaa, että osoitettu rahoitus oli rutkasti alimitoitettu. Uudistuksen myötä kunnille lankesi myös laajennettu rahoitusvastuu työttömille maksettavista työttömyysturvakuluista. Valtion laskelmien mukaan nämä kulut olisivat olleet Paimion osalta 524 000 vuonna 2025. Todelliset ja toteutuneet kulut olivat yli 200 000 euroa suuremmat pelkästään tämän kustannuspaikan kohdalla. Valtio markkinoi uudistuksen kunnille kustannusneutraalina siirtona. Lupaus ei toteutunut sen enempää Paimiossa, kuin muissakaan kunnissa.

Työttömyysluvat pysyivät Paimiossa kuitenkin siedettävänä (8% joulukuun 2025). Toimialueen toisessa kunnassa, Sauvossa, joulukuussa ne olivat kaikista maakunnan kunnista matalimmat.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Vastuualue jakaantuu seuraaviin osa-alueisiin: työttömyysturvan rahoitus, Paimion aluetoimipiste, työvoimapalvelut ja Toimintakeskus Apila.

Työttömyysturvan rahoitus

Te-uudistuksen myötä kunnille siirtyi uudenlainen, entistä raskaampi työttömyysturvan rahoitusmalli. Työnhakijan kotikunnalle syntyy maksuvelvollisuus kuntalaisten työttömyysturvasta 100 maksetun työttömyysetuuspäivän jälkeen. Maksuvelvollisuus syntyy siitä riippumatta, mitä työttömyysetuutta henkilölle maksetaan. Tämä on iso muutos, sillä aiemman mallin mukaan kunnat maksoivat osuuden vain työmarkkinatukimaksuista. Aiemmin maksuosuus alkoi vasta 300 maksetun etuuspäivän jälkeen. Rahoitusmalli tulee kunnille kalliiksi. Valtion ennakoimissa valtionosuuksissa Paimion maksettavaksi arvioitiin tulevan 524 000 euroa, joka sekin olisi ollut yli seitsemänkertainen aiempaan verrattuna. Tämän laskennallisen osuuden valtio on Paimiolle korvannut. Todellinen summa ylitti kuitenkin tämän valtion ennakoiman summan yli 200 000 eurolla.

Paimion aluetoimipiste

Aluetoimipiste tarjoaa palvelut työnhakija-asiakkaille ja työnantajille. Suurin osa resursseista ja tehdystä työstä kohdistuu henkilöasiakkaiden palveluihin. Palvelun painopiste on henkilökohtaisen palvelun tarjoamisessa. Työn etsintä, työn tarjoaminen, koulutuspolulle ohjaaminen ja urasuunnittelu ovat palvelun keskiössä. Yrityspalvelujen osalta tavoitteena on toimivien yritysyhteyksien ylläpitäminen ja uusien luominen. Asiakkaille tarjottavat palvelut ovat lakisääteisiä ja niiden prosessit ovat tarkasti määriteltyjä sekä aikataulutettuja. Palvelumalli asettaa paljon vaatimuksia henkilökunnan osaamiselle ja määrälle. Aluetoimipiste järjestää palvelua Paimiossa ja Sauvossa, sekä työnhakijoille, että työnantajille.

Työvoimapalvelut

Työvoimapalvelut ovat palveluhankintoja, jotka kilpailutetaan ja hankitaan keskitetysti työllisyysalueen vastuukunta Turun toimesta. Kukin lähipalveluista vastaava kunta ohjaa asiakkaitaan palvelutarpeen mukaisesti näihin palveluihin. Turku laskuttaa palvelut asiakkaan kotikunnalta aiheuttamisperusteiden mukaisesti. Palveluja on useita ja suurimpina niistä mainittakoon palkkatuki työnantajalle, starttiraha aloittavalle yrittäjälle ja erilaiset koulutukset sekä valmennukset.

Toimintakeskus Apila

Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen koki ison muutoksen vuonna 2023, jonka jälkeen kunnat eivät ole voineet enää järjestää eivätkä tuottaa kuntouttavaa työtoimintaa. Tähän sisältyi suuri riski aktivointiasteiden putoamisesta sekä Kelan laskuttamien työmarkkinatukimaksujen kuntaosuuksien kohoamisesta. Riski myös toteutui, koska Varha lopetti alueellamme tarjottavan kuntouttavan työtoiminnan.

Apilan rooli ja merkitys osana asiakkaiden palveluketjua on kasvanut muutosten myötä aivan keskeiseksi elämänhallinnan ja toimintakyvyn ylläpitäjäksi. Useimmissa kunnissa ei ole tarjolla vastaavaa palvelua ja kohderyhmään kuluvat asiakkaat putoavat verkostojen ulkopuolelle, jolloin syrjäytymisen ja huono-osaisuuden riskit kasvavat. Apilan toiminnassa olevat asiakkaat saavat palvelussa ollessaan mahdollisuuden ylläpitää työkykyään ja asiantuntijoiden tarjoaman tuen työ- ja koulutuspaikkojen hakuun.

Yleistä

Työllisyydenhoidon vastualue on ollut isojen muutosten kohteena ja muutokset jatkuvat suurina vuodesta toiseen. TE-palvelut 2024-uudistus oli historiallisen suuri muutos, jonka valmisteluun kunnissa panostettiin paljon.

Vuosi 2026 tarjoaa työvoimaviranomaiselle taas lukuisia lakiuudistuksia. Keskeisin niistä lienee toimeentulolain muutos, joka astuu voimaan 1.2.2026. Toimeentulotukea työttömyyden johdosta saavien henkilöiden edellytetään ilmoittautuvan työnhakijoiksi sillä uhalla, että toimeentulotuen perusosaan tehdään muuten 50 % leikkaus. Oletus on, että pitkäaikaiset toimeentuloasiakkaat eivät useinkaan ole työkykyisiä eivätkä omasta halustaan toimeentulotukiasiakkaita. Taustalla saattaa olla alentunut työkyky tai täydellinen työkyvyttömyys. Näiden henkilöiden asiat eivät korjaannu ohjaamalla heidät työvoimaviranomaisen asiakkaiksi.

Paimio on menestynyt työllisyydenhoidossa useiden vuosien ajan kaikilla mittareilla ja kaikissa vertailuissa. Vuonna 2025 tapahtuneet muutokset olivat kuitenkin poikkeuksellisen suuria ja koko Suomea riivaava taloussuhdanne ennätyskellisen surkeaa. Paimion vahvuuksiksi voidaan tulevinakin vuosina lukea hyvät toimintaresurssit, vahva osaaminen ja oma työpaja. Suhdanteille ja yritysten rekrytointihaluille emme kuitenkaan voi mitään.

Paimion työttömyysaste oli heinäkuussa 2025 7,6% (2024 6,3%, 2023 5,1%).

Maakunnan keskiarvo oli 12,2%. Paimion työttömyysaste oli maakunnan kahdeksanneksi matalin.

Resurssimuutokset

Ei resurssimuutoksia

Olennaiset toiminnalliset riskit

Talousskehityksen surkeat vuodet ja koko maailmanjärjestyksen meneillään oleva mullistus luovat suuria epävarmuustekijöitä myös työllisyyskehityksen osalta.

Epävarmuuden jatkuessa taloudellinen toimeliaisuus ei lähde kasvuun ja se vaikuttaa ikävällä tavalla työllisyysnäkyisiin. Silloin pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä kasvaa vauhdilla ja heidän motivointinsa sekä poluttaminen takaisin työmarkkinoille tulee olemaan entistä vaikeampaa.

Jatkuvan kouluttautumisen ja uudelleen kouluttautumisen merkitys on edelleen tärkeää tämän päivän työmarkkinoilla. Kannustimien luominen työhön ja koulutukseen hakeutumiseen on myös tärkeää, jotta yhteiskuntaan ei muodostu pysyviä rakenteita työttömien ja työssä käyvien välille. Eri-tyistä huomiota on kiinnitettävä työttömyysjaksojen lyhentämiseen, nuorille tarjottaviin palveluihin ja sukupolvet ylittävän työttömyyden ehkäisyyn.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suorite	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Työvoiman palvelukeskus pienentää työttömyysprosenttia (työttömyysaste-% vuoden viimeinen neljännes)	5,2	6,23	5	7,37
Työttömyysturvan kuntaosuus, maksu per asukas. Vuosittainen maksuosuus alle 60 euroa asukasta kohden	73 000	170 101	47	65

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	807		807	748	- 59	92,7 %	375	99,3 %
Toimintakulut	- 2 940		- 2 940	- 2 579	360	87,7 %	- 1 040	148,0 %
Toimintakate/jäämä	- 2 133		- 2 133	- 1 831	301	85,9 %	- 665	175,5 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 2 133		- 2 133	- 1 831	301	85,9 %	- 665	175,5 %
(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	807		807	748	- 59	92,7 %	360	107,5 %
Toimintakulut	- 2 812		- 2 812	- 2 427	385	86,3 %	- 936	159,3 %
Toimintakate/jäämä	- 2 005		- 2 005	- 1 679	326	83,7 %	- 575	191,8 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 2 005		- 2 005	- 1 679	326	83,7 %	- 575	191,8 %
(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot							15	-99,0 %
Toimintakulut	- 128		- 128	- 153	- 25	119,6 %	- 104	46,2 %
Toimintakate/jäämä	- 128		- 128	- 153	- 25	119,5 %	- 90	70,4 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 128		- 128	- 153	- 25	119,5 %	- 90	70,4 %

2.1.4. Koulutuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Koulutuslautakunta on sekä henkilöstömäärältään että talouden kannalta kaupungin suurin lautakunta. Valtuustoon nähden sitovia tulosalueita on neljä: hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus sekä toisen asteen koulutus. Koulutuslautakunta vastaa yleissivistävien kasvatus-, opetus- ja koulutuspalveluiden järjestämisestä. Lautakunnan vastuualueeseen kuuluu varhaiskasvatuspalvelut, esi- ja perusopetus, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä toisen asteen koulutus (Paimion lukio).

Paimion kaupunki järjestää esiopetuksen varhaiskasvatuksen yhteydessä, joten talousarviossa ja tilinpäätöksessä esiopetus sisältyy varhaiskasvatuksen tulosalueeseen. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sisältyy perusopetuksen tulosalueeseen. Lisäksi lautakunnan vastuualueelle kuuluvat sivistyspalvelujen yhteiset hallinto- ja tukipalvelut. Hallinnon henkilöstö (7) tukee sivistystoimialan molempien lautakuntien (koulutuslautakunta sekä hyvinvointilautakunta) toimintaa.

Koulutuslautakunnan vastuulle kuuluvien tehtävien tulorahoitus perustuu pääasiassa valtionvarainministeriön hallinnoimiin peruspalvelujen valtionosuuteen ja vieraskuntalaisten opetuksen järjestämiseen liittyviin esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauksiin, sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuteen (mm. lukiokoulutuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä esi- ja perusopetuksen vammaisopetuksen rahoitus). Näistä vain kotikuntakorvaukset näkyvät koulutuslautakunnan käyttötaloudessa; muut valtionosuustulot sisältyvät kaupungin saamiin valtionosuuksiin.

Tavanomaisen budjettirahoituksen rinnalla koulutuslautakunnan vastuualueeseen liittyy myös erillisrahoitettua hanketoimintaa. Valtion rahoitus kuntien sivistystoimelle tulee osittain erilaisten kohdentettujen hankerahoitusten kautta. Erikseen haettavien valtionavustusten määrärahat kohdentuvat tiettyihin toimintoihin ja rahojen käytöstä on raportoitava, sen sijaan, että rahoitus tulisi yleiskatteellisenä valtionosuutena, jonka käytöstä kunnat voivat päättää vapaasti. Paimio on hakenut hankerahoituksia aktiivisesti. Kasvatus- ja opetustoimeen liittyvien erillisten hankerahoitusten osalta hankkeiden käytännön toteutus menee lähes poikkeuksetta vähintään kahdelle tilikaudelle. Osaltaan hankerahoitukset voivat hieman vääristää talousarviolukuja. Merkittävät vuotta 2025 koskevat hankerahoitukset on eritelty sivistystoimen hallinnon tulosalueen tilinpäätöstekstissä.

Koulutuslautakunnan vuoden 2025 talousarvio alittui ulkoisten erien osalta noin 767 000 eurolla (kasvua vuoteen 2024 verrattuna +1,0 %). Sisäisten erien osalta ylitys on ollut noin 189 000 euroa (kasvua vuoteen 2024 verrattuna 5,1 %). Sisäisten ja ulkoisten erien osalta yhteenlaskettuna koulutuslautakunnan talousarvio alittui noin 577 000 eurolla, ja toimintakate kasvoi edellisestä vuodesta 2,0 %. Tämä oli myös vuoden 2025 talousarvion laadintaan annetun raamin mukainen arvio palkkamenojen kasvusta vuodelle 2025.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	1 482		1 482	1 738	256	117,3 %	1 584	9,7 %
Toimintakulut	- 28 781		- 28 781	- 28 588	193	99,3 %	- 27 822	2,8 %
Toimintakate/jäämä	- 27 299		- 27 299	- 26 851	449	98,4 %	- 26 238	2,3 %
Poistot ja arvonalennukset	- 175		- 175	- 72	103	41,2 %	- 126	-42,9 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 27 474		- 27 474	- 26 924	550	98,0 %	- 26 365	2,1 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	1 482		1 482	1 738	256	117,3 %	1 584	9,7 %
Toimintakulut	- 25 075		- 25 075	- 24 693	382	98,5 %	- 24 223	1,9 %
Toimintakate/jäämä	- 23 593		- 23 593	- 22 955	638	97,3 %	- 22 640	1,4 %
Poistot ja arvonalennukset	- 175		- 175	- 72	103	41,2 %	- 126	-42,9 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 23 768		- 23 768	- 23 029	740	96,9 %	- 22 766	1,2 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot								
Toimintakulut	- 3 706		- 3 706	- 3 896	- 189	105,1 %	- 3 598	8,3 %
Toimintakate/jäämä	- 3 706		- 3 706	- 3 896	- 189	105,1 %	- 3 598	8,3 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 3 706		- 3 706	- 3 896	- 189	105,1 %	- 3 598	8,3 %

Arvio olennaisista riskitekijöistä

1.3.2015 voimaan tulleiden Paimion sisäisen valvonnan perusteiden mukaan riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Strategiset		
Varhaiskasvatuksen yksityistämisen laajuus. Palveluiden kysynnän ennakoinnattomuus.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt:	Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat varhaiskasvatuksessa ja muutokset varhaiskasvatuksen palvelutarjonnassa	
Seuraukset:	Yksityisen varhaiskasvatuksen toiminnan jatkuvuus; riskinä, ettei kaikille palveluntuottajille ole asiakaita tarpeeksi (palvelusetelin myöntämisen ehdot tiukentuneet, laatuvaatimukset toiminnalta entistä suuremmat), yritysvaikutukset ja niiden vaikutukset tulevaan yksityisen varhaiskasvatuksen kapasiteettiin.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Ennakointi ja henkilöstön koulutus. Toimiva yhteistyö eri toimijoiden kanssa.	Vastuhenkilöt: varhaiskasvatusjohtaja	
Arviointi:		

Oinilan kunnallisen päiväkodin käynnistyminen vuoden 2025 alussa sekä alle kouluikäisten lasten määrän väheneminen ovat johtaneet tilanteeseen, jossa kaupungilla on omana toimintana riittävät resurssit vastata kunnallisen varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen. Tapiolan päiväkodin 2. kerroksen määräaikaisesti luvitetuista tiloista siirtyi pois kaksi ryhmää, ja lisäksi Jokelan päiväkodin toiminta on päättynyt toistaiseksi. Preitilän päiväkodin toiminta ostopalvelupäiväkotina päättyi, ja toiminta jatkui elokuusta 2024 alkaen kaupungin ylläpitämänä kunnallisena päiväkotina toistaiseksi. Perhepäivähoitossa toimivien hoitajien määrä on vähentynyt. Palvelusetelimuotoisen varhaiskasvatuksen tarve ja kysyntä ovat vähentyneet. Vuonna 2025 säädetty ja vuoden 2026 alusta voimaan tullut varhaiskasvatuksen palvelusetelilaki korostaa kuntien velvollisuutta selvittää asiakkaalle tämän asema palvelusetelin käyttäjänä sekä oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä. Yksityisen varhaiskasvatuksen käyttö palvelusetelillä perustuu asiakkaan omaan tahtoon. Tämä luo omat haasteensa yksityisten palveluntuottajien asiakasmääriin sekä yritystoiminnan kannattavuuteen.

Lukion houkuttelevuuden turvaaminen	Todennäköisyys 1	Vaikutus 1
<p>Syyt: Lukiossa taloudelliset leikkaukset resursseihin voivat vaikuttaa nuorten haluun hakeutua omaan lähilukioon, koska toisen asteen opinnoissa säilyy jatkossakin vapaa hakeutumisoikeus haluamaansa oppilaitokseen. Toisen asteen koulutuksen maksuttomuus koskee myös matkoja kodin ja lukion välillä, kun matkaa on yli 7 km.</p> <p>Seuraukset: Opiskelijamäärän väheneminen vaikuttaa suoraan kaupungin saamaan lukiokoulutuksen valtionrahoitukseen.</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Lukiotoiminnan uudistaminen, markkinointi ja näkyvyyden lisääminen, houkuttavan kurssitarjonnan ylläpito ja riittävä oppimisen tuki myös tukea tarvitseville lukiolaisille.</p>	<p>Vastuhenkilöt: lukion rehtori</p>	
<p>Arviointi:</p> <p>Tammikuussa 2025 opiskelijamäärä oli 221 ja syyskuun 2025 laskentapäivänä Paimion lukiossa oli opiskelijoita 243. Painotetun keskiarvon mukainen opiskelijamäärä oli siten 230,2 jonka mukaan rahoitus vuodelta 2026 saadaan. Oppivelvollisuuslaki velvoittaa hakeutumaan lukioon ja Paimion lukio on laadukas lähilukio, joka houkuttelee lähiseudulla asuvia nuoria. Väestönkehitys Peimarin alueella näyttää siltä, että opiskelijamäärässä ei tule kovin suurta pudotusta, kun kaupunki lukiokoulutuksen järjestäjänä huolehtii lukion riittävästä toimintaedellytyksistä sekä toimivista joukkoliikenneyhteyksistä.</p>		
Toiminnalliset		
Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
<p>Syyt: Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä. Erityinen haaste on ollut varhaiskasvatuksessa, jossa muita tehtävälueita enemmän myös henkilöstön vaihtuvuutta.</p> <p>Seuraukset: Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot sekä mm. kelpoisten hakijoiden puuttuessa epäpätevän henkilöstön rekrytoinnista johtuvat määräaikaiset palvelussuhteet ja sisäiset järjestelyt kuormittavat työyhteisöjen hyvinvointia.</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Kaikki avoinna olevat virat/toimet pyritään täyttämään toistaiseksi voimassa olevina. Palkkausjärjestelmää ja -tasoa arvioitava varhaiskasvatuksessa. Esihenkilöiden lähijohtamistyöhön panostaminen – hyvä ihmiset yksilöinä kohtaava henkilöstöjohtaminen; sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti Säännölliset kehityskeskustelut; aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon kanssa.</p>	<p>Vastuhenkilöt: päiväkodinjohtajat rehtorit sivistysjohtaja varhaiskasvatusjohtaja</p>	
<p>Arviointi:</p> <p>Henkilöstön työssäjaksamisen haasteet näkyvät toimialan eri toiminnoissa. Varhaiskasvatuksessa kelpoisten opettajien saatavuudessa ei ole enää niin suuria haasteita kuin vielä joitakin vuosia sitten. Työssä jaksamisen ja kuormituksen pulmat ovat kuitenkin toimialalla kasvava ongelma. Kaupungin suurimman toimialan hallinnon moninaiset työtehtävät kuormittavat, eikä sivistystoimialan henkilöstöjohtamiseen ole riittävästi aikaa, johtuen mm. esihenkilöiden laajoista vastuista, hyvinvointilautakunnan laajentuneesta tehtäväkentästä, uusista tehtävistä mm. SOTE-uudistuksen lisäämästä verkostoyhteistyöstä perhekeskusalueella, oppilashuollon kanssa, kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyössä ja toiminnan suunnittelussa, oppivelvollisuuden valvonnasta sekä FÖLI-joukkoliikenneasioista.</p>		

Hallinnon ja esimiestyön organisaation rakenteet	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
<p>Syyt: Koulutuslautakunnan hallinnossa organisaation ohuus sekä isot vastuut sekä sivistysjohtajalla että varhaiskasvatusjohtajalla, koulunjohtaja-rehtorien tehtävänkuvat sekä em. johtavien esimiesten työmäärä saattavat lisätä työn kuormittavuutta liaksi, heikentää työssä jaksamista, pitkittää päätöksentekoa ja käsittelyaikoja sekä heikentää toiminnan suunnittelua ja johtamista.</p> <p>Seuraukset: Työuupumus, keskeisten ja olennaisten työtehtävien jääminen hoitamatta, kun sijaistamisen resurssit ovat vähäiset; sijaisten uupuminen hoitaessaan myös poissaolevan tehtäviä.</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Organisaatorakenteen toimivuutta ja tehtävänkuvia arvioitava ja kehitettävä organisaatiota suuntaan, jossa johtamiselle ja kehittämistyölle jäisi riittävästi aikaa. Määräaikaiset lisäykset organisaatiossa vuoden 2025 alusta lukuvuoden 2025-26 loppuun, jotta lakisääteisten uudistusten täytäntöönpano turvataan. Varhaiskasvatuksessa johtamisen rakenteita kehitetään eteenpäin. Tehdyt muutokset vuonna 2024</p>	<p>Vastuuhenkilöt: sivistysjohtaja varhaiskasvatusjohtaja koulutuslautakunta</p>	
<p>Arviointi: Koordinoivan erityisopettajan tehtävä päätettiin vuoden 2025 talousarvion yhteydessä muuttaa määräaikaisesti kokopäiväiseksi tehtäväksi. Perusteena perusopetuslain uudistus jolla on isot vaikutukset esi- ja perusopetuksen kokonaisuuteen; lakimuutoksen siirtymäaikaa on elokuuhun 2026 asti. Varhaiskasvatuksessa perustettiin ja täytettiin loppuvuodesta 2024 Oinilan päiväkodin johtajan virka, kun päiväkodin toiminta käynnistyi tammikuussa 2025. Elokuussa 2024 kunnallistetun Preitilän päiväkodin johtaminen yhdistettiin Lempilän ja Hanhijoen päiväkodin johtajan viran tehtäviin, ja tähän kolmen päiväkodin johtamisen kokonaisuuteen on palkattu nyt määräaikaisesti myös apulaisjohtaja. Vakituisten päiväkodinjohtajien viroista yksi vapautui vuoden 2025 aikana ja muutettiin apulaisjohtajan viraksi, jolloin varhaiskasvatuksessa on päästy neljän päiväkodinjohtajan ja kolmen apulaisjohtajan virkarakenteeseen. Johtamistyöhön tarvittava aika on monilla esihenkilötyötä tekevillä kuitenkin liian rajallista, mikä kuormittaa sekä esihenkilöitä että heidän alaisiaan.</p>		
<p>Palveluissa ei ole riittävästi vaihtoehtoja eikä osa-aikaisessa erityisopetuksessa erityisopettajaresursseja vähentämään tarvetta erityisluokille.</p>	<p>Todennäköisyys 2</p>	<p>Vaikutus 2</p>
<p>Syyt: Tukea tarvitsevien lasten suhteellinen määrä on kasvussa. Opetustoimintaa tulee resursoida ja toteuttaa niin, että välttyttäisiin oppilaiden sijoittelulta ja kuljettamiselta kaupungin ulkopuolella oleviin kouluihin. 1. vuosiluokalla oppimisen tuen kehittämissuunnitelmaa toteutetaan jo lukuvuodesta 23-24, mutta resursseja tarvitaan lisää myös tulevina lukuvuosina em. suunnitelman mukaisesti, jotta opetuksen järjestämisen muutos ja riittävä tuki toteutuu ylemmilläkin vuosiluokilla ja opetuksen järjestämisen tapa on looginen jatkumo.</p> <p>Seuraukset: Opetuksen järjestämisessä oppilaat eivät saa heille subjektiivisena oikeutena kuuluvaa lakisääteistä oppimisen tukea riittävästi omassa lähikoulussaan. Oppilaiden kuljettaminen eri kouluihin lisää kustannuksia ja on inhimillisestä näkökulmasta väärin vain siksi, että lapsi tarvitsee oppimiseensa enemmän tukea.</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Oman toiminnan riittävät resurssit erityisopetuksen koordinointiin ja konsultaatioon resurssien uudenlainen käyttö (mm. yhteisopettajuus samanaikaisopettajuus lisäys osa-aikaiseen erityisopetukseen uudenlaiset opetusryhmäjärjestelyt) ja oppimisen tuen kehittämissuunnitelman mukaiset toimenpiteet 2022-26. Perusopetuslain uudistuksen mukainen siirtymävuooden hallinnollinen työ ja prosessien kehittäminen 2025-2026 aikana.</p>	<p>Vastuuhenkilöt: sivistysjohtaja rehtorit koordinoiva erityisopettaja</p>	
<p>Arviointi:</p>		

Oppimisen tuen kehittämissuunnitelman täytäntöönpanoa on poliittisessa päätöksenteossa hieman viivästetty, mutta olemme vielä strategian mukaisessa aikataulussa. Vuoden 2025 talousarviossa sekä vuoden 2025 lopulla tehdyissä päätöksissä seuraavan vuoden 2026 talousarviosta on huomioitu resurssitarpeen kasvu, jotta yhdeksänvuotisen peruskoulun eri vuosiluokilla on riittävät resurssit. Väestöennusteet vuoteen 2040 näyttävät, että Paimiossa asukasmäärä olisi jatkosakin kasvava, ja kasvu perustuu paljolti maahanmuuttoon. Lasten määrä ei kuitenkaan ole erityisesti kasvamassa. Monikulttuurisuus ja muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien oppilaiden määrä ovat kasvussa, ja tämän myötä myös pitää varautua riittäviin opetuksen ja oppimisen tuen resursseihin. Tukea tarvitsevien lasten suhteellinen määrä on kasvussa. Opetustoimintaa tulee resursoida ja toteuttaa niin, että vältytään oppilaiden sijoittelulta ja kuljettamiselta kaupungin ulkopuolella oleviin kouluihin. Oppimisen tuen uudistus muuttaa toimintakulttuuria ja vähentää tukeen liittyviä kirjauksia, jolloin tuen tarpeen määrä ei välity hallintoon asiakirjojen kautta. Tuen resurssoinnissa tulee huomioida se, että ryhmäkohtaiseen tukeen pitää lain velvoittamana varata 0,122 opetustuntia/koulun oppilas/viikko, jonka lisäksi myös oppilaskohtaiseen tukeen varataan se resurssi, jonka oppilaat tarvitsevat (hallintopäätöksellä päätetty oppilaskohtainen tuki). Oppimisen tuen koordinoinnin resurssi on vuonna 2025 ollut riittävä, mutta syksyllä 2026 se puolittuu säästösyistä. Koordinaattoriresurssin riittävyys pitää arvioida ja varmistaa myös perusopetuslain muutoksen siirtymälukuvuoden jälkeen.

Pandemia	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
<p>Syyt: Kasvatus- ja opetuspalvelut perustuvat ihmisten väliseen toimintaan ja vuorovaikutukseen. Pandemia voi rajoittaa ja jopa estää tämän. Pandemia voi aiheuttaa myös henkilöstön jäämistä normaalia herkemmin pois töistä (esim. oireileva lapsi jää kotiin, huoltaja ei pääse töihin). Pandemian aikana työskentely lähikontaktissa lasten ja nuorten kanssa voi aiheuttaa henkistä kuormitusta ja huolta omasta terveydestä.</p> <p>Seuraukset: Varhaiskasvatusta ei pystytä järjestämään tarvittavassa laajuudessa, yksiköitä voidaan joutua sulkemaan ja toimintaa keskittämään, henkilöstön poissaoloista johtuen opetusryhmien koot ovat ylisuuria ja varhaiskasvatuksessa osa lapsista jää toiminnan ulkopuolelle.</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstö valmiuden ylläpito siitä, että etätöyöhön voidaan tarvittaessa siirtyä nopeasti. Uuden henkilöstön perehdytys myös etätöskentelyyn. Käytännön järjestelyt, joilla minimoidaan tartuntavaaraa.</p>	<p>Vastuhenkilöt: sivistysjohtaja varhaiskasvatusjohtaja rehtorit päiväkodinjohtajat</p>	
<p>Arviointi: Pandemian riski on tiedostettava jatkossakin. Jos uusi pandemia tulee, koronapandemiasta 2020-21 voidaan todeta riskin vaikutusten olevan vähintäänkin kohtalaiset koulutuslautakunnan vastuulla olevien palveluiden tuottamiseksi myös pandemian aikana. Aiemman pandemian kokemusten perusteella vaikutukset ovat kohtalaisia, mutta hallittavissa.</p>		
Vahinkoriskit		
Ulkopuolisen toimijan aiheuttamat vaaratilanteet	Todennäköisyys 2	Vaikutus 4
<p>Syyt: Päiväkodeissa tai oppilaitoksissa mahdolliset ulkopuolisen tekijän aiheuttamat väkivallanteot tai vahingot</p> <p>Seuraukset: Välittömät henkeen ja terveyteen liittyvät uhat, tapahtumien vaikutukset turvallisuudentunteeseen, stressi- ja traumareaktiot</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Ajantasaiset turvallisuussuunnitelmat ja varautumissuunnitelmat, henkilöstön perehdytys ja ohjeistus turvallisuusasioihin, koulutus, säännölliset harjoitukset, moniammatillinen yhteistyö ja mahdollisimman varhainen puuttuminen</p>	<p>Vastuhenkilöt: sivistysjohtaja rehtorit päiväkodinjohtajat turvallisuusvastaavat varhaiskasvatusjohtaja</p>	
<p>Arviointi: Ulkopuolisen toimijan aiheuttamat vaaratilanteet ovat epätodennäköisiä, mutta niiden riski on aina olemassa ja tilanteita on vaikea ennakoida. Henkilöstön tietoisuutta toimintatavoista poikkeustilanteissa pidetään yllä säännöllisellä harjoittelulla, ja turvallisuusvastaavat toimipaikoissa yhdessä yksikön lähiesihenkilön kanssa huolehtivat siitä, että turvallisuusasiakirjoihin on perehdytty ja ne ovat ajan tasalla. Toimialan varautumissuunnitelman sekä toimintakorttien kehittämistyö on jatkuva prosessi.</p>		
Työtilat eivät ole turvalliset	Todennäköisyys 2	Vaikutus 1

<p>Syyt: Kasvatus- ja opetuspalveluiden järjestäminen tapahtuu monissa eri kiinteistöissä ja rakennuksissa, joiden ikä ja kunto ovat vaihtelevia. Osassa toimipaikoista rakennus on alunperin tehty muuhun käyttötarkoitukseen. Peruskorjauksia on tehty ja uudisrakentamistakin toteutetaan, mutta edelleen on varauduttava siihen, että kiinteistöjen ikääntyessä niissä voi ilmetä ongelmia, joiden vuoksi työtilat eivät ole turvalliset.</p> <p>Seuraukset: Työtilojen järjestelyistä aiheutuu riskitilanteita. Sisäilmaan vaikuttavista tekijöistä aiheutuu terveyshaittoja. Toimintojen siirto sisäilmaongelmien vuoksi väistötiloihin, joita ei välttämättä löydy nopeasti.</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Havaitut puutteet/ongelmat tuodaan esille, ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut. Kiinteistöjen kuntoon kiinnitetään huomiota ennakkoliikettä ja investoidaan myös uusia toimitiloja.</p>	<p>Vastuuhenkilöt: sivistysjohtaja tekninen johtaja ja kiinteistöpäällikkö muut esihenkilöt toimialalla työsuojelupäällikkö</p>	
<p>Arviointi: Työtilojen turvallisuusriskit liittyvät vähenevässä määrin rakennusteknisiin ongelmiin (esim. sisäilmaongelmat), koska suuri osa toimipaikkojen saneerauksista on tehty viimeisten n. 10 vuoden sisällä. Turvallisuusriskit liittyvät enemmänkin tilojen turvallisuuteen mm. lukituksen ja tiloihin pääsyn osalta. Toimialalle on saatu yksi uusi päiväkotitoiminta sekä yhteen kouluun uusi laajennusosa sekä vanhaa osaa peruskorjataan. Nämä vähentävät riskiä sille, että työtilat eivät olisi turvallisia. Osa käytössä olevista rakennuksista odottaa kuitenkin peruskorjausta, joten riski on edelleen olemassa, vaikkakin melko vähäinen.</p>		
Suuronnettomuudet, luonnonilmiöt ja infrakatkot	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
<p>Syyt: Kaikissa toimintaympäristöissä tarvitaan sähköä ja lähes kaikissa myös tietoverkkoa ja toimivia tietoliikenneyhteyksiä. Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäminen on lakisäätöistä myös poikkeusoloissa. Tulipalot, sähkökatkot, yms. haittaavat kohtuuttomasti toimintaa (mm. ylioppilaskirjoitukset kokonaan sähköisesti, keskeisten tietojärjestelmien (mm. Wilma) toimivuus)</p> <p>Seuraukset: Kaupungin tehtävänä on pyrkiä turvaamaan keskeisten ydinpalveluiden jatkuvuus myös poikkeusoloissa. Toiminta ilman sähköä on mahdollista lyhytaikaisesti. Tietoliikenneyhteyksien puuttuminen hankaloittaa työtä merkittävästi ja asioiden kirjaaminen sähköiseen järjestelmään jää odottamaan olosuhteiden palautumista normaaliksi.</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Toimialan ajantasaisen varautumissuunnitelman laadinta vuoden 2026 aikana. Yhteistyö eri toimialojen kesken.</p>	<p>Vastuuhenkilöt: sivistysjohtaja varhaiskasvatusjohtaja rehtorit päiväkodinjohtajat johtoryhmä</p>	
<p>Arviointi: Infra- ja tietoliikennekatkokset ovat lisääntyneet, myös tietovuotoriskit yhä suurempia. Myös tietokoneiden tietoturva ja laitekannan pitäminen sekä riittävänä että ajantasaisena ovat haasteena, kun laitteiden kustannukset ovat kasvussa. Henkilöstön tietoturvaosaamista tulee lisätä ja työnantaja onkin aktiivisesti kohdentanut koko henkilöstölle ko. asiaan liittyvää täsmäkoulutusta.</p>		
Taloudelliset		
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen. Ostopalveluiden kustannusten ennakoimattoman suuri kasvu.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
<p>Syyt: Palveluiden järjestämisen tarve ja lakisäätöinen velvollisuus ei poistu tai vähene, mutta kaupungin taloudelliset toimintaedellytykset ovat heikentyneet. Toiminnan laadun heikentäminen, tarjonnan supistaminen sekä koulutuspalveluiden sisällölliset leikkaukset. Jos toimintaedellytykset laskevat päätöksenteossa voimakkaasti, riskien vaikutus ja todennäköisyys nousevat vielä suuremmiksi.</p> <p>Seuraukset: Jos toimintaedellytykset laskevat päätöksenteossa voimakkaasti, riskien vaikutus nousee 4:n ja riskien todennäköisyys myös nousee erittäin todennäköiseksi (4). Varhaiskasvatuksen ostopalvelutoiminta on vähentynyt huomattavasti Preitilän päiväkodin ostopalvelutoiminnan päätyttyä. Esiopetuspaikkojen ostoa ja näiden paikkojen hinnannousu on suurentuva riski (esioppilaat ovat siirrettävissä kaupungin yksiköihin jatkossa jos ostopalveluhinnat voimakkaasti nousevat ja taloudellinen riskitaso kasvaa)</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:</p>	<p>Vastuuhenkilöt:</p>	

Talouden ajantasaisen raportoinnin seuranta. Palveluiden käytön seuranta. Talousraportit lautakunnan käsittelyssä säännöllisesti. Palveluiden kehittämisessä tehdään taloudellisten vaikutusten arviointia. Hankerahoitusten aktiivinen hankkiminen kehittämistyön mahdollistamiseksi.

sivistysjohtaja
 varhaiskasvatusjohtaja
 rehtorit
 päiväkodinjohtajat

Arviointi:

Kaupungin taloudellisten toimintaedellytysten osalta on syytä varautua talouden niukkuuteen tulevaisuudessa. Yksityisen päiväkodin ostopalvelut osoittautuivat kalliimmiksi kuin miten ko. yksikössä päiväkotitoiminta saatiin järjestettyä omana toimintana. Erilaisten ostopalveluiden, esim. kuljetuspalveluiden, hinnan kehitys sekä kuntasektorin palkkaratkaisujen kustannukset työnantajalle ovat koulutuslautakunnan menojen osalta suurimpia riskejä sen lisäksi, että palvelutuotannon rakenteet ja volyymit on sopeutettava lasten määrän vähenemiseen.

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Tulosalue **Hallinto**
Vastuuhenkilö sivistysjohtaja Jyrki Lumiainen

Toiminta-ajatus

Paimion kaupunki edistää kaupunkilaistensa kehitystä, oppimista, henkistä kasvua ja hyvinvointia tarjoamalla varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen ja lukion koulutuspalveluja. Lakisääteisiä ja lasten sekä nuorten tarpeiden mukaisia palveluja tuottaessa huolehditaan erityisesti laadusta, oikeudenmukaisuudesta, joustavuudesta sekä lapsi- ja nuorisokeskeisyydestä.

Koulutuslautakunnan alaisuudessa toimiva sivistyspalveluiden hallinto huolehtii sivistysosaston molempien lautakuntien – koulutuslautakunnan sekä hyvinvointilautakunnan – hallinnosta. Hallinnon vastuulla on mm. sivistyspalveluiden kirjaamo, asia- ja tiedonhallinta, arkistointi, esityslistat, pöytäkirjat, päätösten täytäntöönpano, talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelut, hankkeiden hallinnointi ja seuranta, asiakaspalvelu, oppilasrekisterin ylläpito ja valtakunnallisten VARDA- ja KOSKI-tietovarantojen edellyttämät tehtävät sekä toimialan tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön kehittäminen varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Sivistyspalveluiden hallinnon tehtävä on jatkuvaa kehittämistyötä erilaisissa verkostoissa, alati muuttuvan lainsäädännön seurannassa ja muutosten täytäntöönpanossa, hankerahoitusmahdollisuuksien seuranta ja rahoitusten hakemista, kehittämishankkeiden koordinoitua, yhteistyön rakentamista ja mahdollisuuksien kartoittamista eri toimijoiden välillä, uudistusprosessien johtamista sekä toimintakokonaisuuden hallintaa ja johtamista, jotta yli hallintokuntarajojen ulottuvat palvelut ja prosessit saadaan toteutettua sekä toiminnallisesti järkevällä että kustannustehokkaalla tavalla.

Hallinnon henkilöstö (sivistysjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja (sivistysjohtajan sijainen), palvelusihteeri, toimistosihteeri, hallinnon asiantuntija, TVT-koordinaattori ja digitutor) tukevat osaltaan sivistyspalveluiden molempien lautakuntien (koulutuslautakunta ja hyvinvointilautakunta) vastuualueiden toimintaa.

Sivistyspalveluissa jatkuva tavoite on yhteistyön lisääminen yli toimialue- ja hallintokuntarajojen. Eri hallinnonaloilla on yhtenäinen käsitys siitä, että ennakoiva toimintatapa on toiminnallisesti ja taloudellisesti oikea tapa toimia. Erityisesti tämä on korostunut vuonna 2023 Varsinais-Suomen hyvinvointialueen (Varha) aloitettua toimintansa. Yhteistyön toimivat rakenteet hakevat yhä muotoaan, eikä arki ole toiminnallisesti edelleenkään yhtä sujuvaa kuin aikana ennen sote-uudistusta. Vuoden 2025 merkittävä tavoite saada kehitettyä yhteistyötä opetustoimen, oppilashuollon ammattihenkilöstön ja muun hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden palveluissa työskentelevän henkilöstön välillä, oppilaiden ja lasten tietosuojasiat ym. säädökset laillisesti huomioiden, eteni opiskeluhoitoon palveluiden käytännön osalta, mutta työtä riittää edelleen. Selviteltävää on ollut mm. lastensuojelun perusteella sijoitettujen lasten koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan asioissa, joissa epäselvyyttä aiheutuu valtakunnan (ministeriöiden) tasolla lainsäädännön tulkinnasta.

Vuoden 2025 suuri haaste olivat opetustoimen lainsäädäntöuudistukset ja niiden täytäntöönpano tiukassa aikataulussa. Sekä esi- ja perusopetusta että lukiokoulutusta koskevat lakimuutokset vaikuttivat moniin asioihin aina opetussuunnitelmien tasolta alkaen. Koulutuslautakunta sai käsiteltäväkseen keväällä 2025 valtuustokauden lopussa mm. neljä eri opetussuunnitelmaa, oppimisen tuen kehittämissuunnitelman päivityksen, hyvinvoinnin vuosikellon, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman sekä koulukuljetussääntöjen päivitykset.

Oppimisen tuen uudistuksen vaikutukset koskivat kaikkia koulutusmuotoja esiopetuksesta lukioon asti. Suunnitelmallinen jo vuodesta 2022 lähtien tehty kehittämistyö auttoi siinä, että vuoden 2025

aikana voimaan tulleet lakimuutokset eivät aiheuttanut merkittäviä ongelmia, vaan resurssit olivat Paimiossa lähestulkoon kunnossa joka koulussa, kun erityisluokanopettajaresurssia koskevat lisäykset tehtiin myös Hanhijoen kouluun sekä päätettiin tulevasta resurssilisäyksestä Kriivarin kouluun. Oppimisen tuen lakimuutoksesta johtuva siirtymälukuvuosi 2025 - 2026 on työllistänyt sekä hallintoa tietojärjestelmätasolla että päiväkotien ja koulujen arjen tasolla uusien toimintatapojen, asiakirjojen, päätöksentekovaltuuksien muutosten, henkilöstön kouluttamisen yms. osalta. Tämä työ jatkuu edelleen vuoden 2026 aikana.

Valtio on vähentänyt sivistystoimeen kohdennettuja hankerahoituksia. Vuoden 2025 aikana Paimion varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa toteutettiin kahta erillisrahoitteista hanketta: varhaiskasvatuksen arvioinnin Valssi-hanketta (25 000 €), sekä lukuvuodeksi 2025-2026 rahoitettua Liikkuva koulu -hanketta (28 000 €) koulujen välituntiliikunnan kehittämiseksi sekä perusopetukseen elokuussa 2026 voimaan tulevaan lakimuutokseen - liikunnallisen elämäntavan edistämisen tehtävän lisäykseen - valmistautumista varten. Loppuvuodesta haettiin ja saatiin rahoitus myös perusopetuksessa uimataidon opetuksen vahvistamiseen (13 200 €), joka käynnistyy vuoden 2026 aikana.

Lukiossa Erasmus+ -kansainvälisyshankkeet jatkuivat ja uutta rahoitusta saatiin kansainväliseen yhteishankkeeseen 250 000 €. Tämän lisäksi lukiolle saatiin myös Nordplus Junior -rahoitusta yli 21 000 €, ja kesään 2025 asti jatkui myös lukiokoulutuksen oppimisen tuen kehittämishanke. Kouluihin liittyvät koulunuorisotyön sekä harrastamisen Paimion mallin (PaHaMa) hankkeet jatkuvat (viimeisin rahoituspäätös lukuvuodelle 2025-2026 oli 80 000 €); näiden operatiivinen vastuu on vapaa-aikapalveluilla ja sivistystoimialan hallinto tukee näiden hankkeiden toteuttamista ja raportointia. Uusia hankerahoitusmahdollisuuksia seurataan koko ajan.

Hallinnon tehtäväalueelle kuuluu myös tieto- ja viestintätekniiikan käytön kehittäminen. Kehittämistyötä viedään eteenpäin koulutuslautakunnan 28.1.2025 § 5 hyväksymän pedagogisen tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön strategian päivityksen, TVT-suunnitelman 2025-2029, mukaisesti TVT-koordinaattorin sekä digitutorin johdolla. Perusopetuksessa ja lukiossa digitutor-toiminta on jo vakiintunutta, ja myös esiopetuksen sekä varhaiskasvatuksen digitutor-toiminta on erillisellä hankerahoituksella käyntiin saattamisen jälkeen jatkunut omarahoitteisesti.

Hallinnon näkymätöntä taustatyötä ovat myös mm. tiedonhallintalakiin ja sähköiseen arkistointiin liittyviin vaatimuksiin vastaaminen sekä tietosuojaa koskevat vaikutustenarvioinnit (DPIA) EU:n yleisen tietosuojasetuksen (GDPR) mukaisissa prosesseissa, joissa arvioidaan henkilötietojen käsittelyn riskejä rekisteröityjen oikeuksille ja vapauksille. Hallinto vastaa myös erilaisiin oikaisuvaatimuksiin, valituksiin ja kanteluihin liittyvistä prosesseista. Eduskunnan oikeusasiamiehen selvityspyyntö yhteen kanteluasiaan käsiteltiin koulutuslautakunnassa maaliskuussa 2025, mutta päätöstä ko. asiasta ei ole vielä saatu. Hallinto-oikeudessa oli vuonna 2025 käsiteltävänä yksi koulukuljetusasiaa koskenut valitus, jonka oikeus hylkäsi. Aluehallintovirasto tutki vuoden 2025 aikana yhden Paimion kaupungin opetustoimen yksikön toimintaa koskeneen kantelun sekä yhden epäkohtailmoituksen. Kantelun perusteella AVI kiinnitti opetuksen järjestäjän huomion perusopetuslain 36 c §:n mukaiseen menettelyyn. Tämän johdosta suunnitelmaa kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista täsmennetään. Epäkohtailmoitus ei antanut AVI:lle aihetta toimenpiteisiin.

Sivistystoimialan hallinto on aktiivisesti mukana investointihankkeiden toteutuksessa käyttäjien edustajana. Vuoden 2025 alussa käynnistettiin Oinilan uuden päiväkodin toiminta. Kesällä 2025 valmistui Kriivarin koulun laajennusosa, jossa koulutyö käynnistyi elokuussa. Koulun kalustamista ja varustelua on tehty käytännössä koko kalenterivuoden 2025 ajan ja työ jatkuu vuoden 2026 aikana, jolloin kesällä 2025 käynnistyneen Kriivarin vanhan koulurakennusosan peruskorjaustyö valmistuu. Opetustoimesta on ollut edustajat mukana myös sisäliikuntahallihankkeen suunnittelussa, hallinvarustelussa ja käyttöönotossa syksyllä 2025 myös osaksi peruskoulun ja lukion liikunnan opetusta.

Resurssimuutokset

Sivistystoimialan hallinnossa olisi tarvetta toimisto-/koulusihteeriresurssille, kun kokonaisuutena huomioidaan sekä se, että kaikissa kouluissa ei ole lainkaan virkarehtoria eikä koulusihteeriä, sekä kun huomioidaan myös hyvinvointilautakunnan alaiset toiminnot ja niihinkin tarvittava hallinnollinen tukipalveluresurssi. Resurssilisäys vuodeksi 2025 tehtiin kokeiluluontoisesti osa-aikaisen markkinointiasistentin palkkaamiseksi (määrärahat Paimion opiston talousarviossa), mutta lisäresurssista luovuttiin loppuvuodesta 2025, kun tehtiin säästöpäätöksiä vuoden 2026 talousarvion valmistelussa.

Sivistyksen hallinnon resurssilisäys kohdistui käytännössä perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tehtäväalueille, joissa tehtiin muutos muuttamaan koordinoivan erityisopettajan tehtävä osa-aikaisesta määräaikaisesti kokoaikaiseksi lakimuutosten täytäntöönpanon varmistamiseksi lukuvuoden 2025-2026 loppuun asti. Järjestelyllä koordinoiva erityisopettajan rooli muuttui kokonaan hallinnolliseksi, mutta palkkakulut kohdennetaan perusopetuksen yhteisiin kustannuksiin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- Lakiuudistusten täytäntöönpano 2025-2026 ja opetussuunnitelmien päivitykset kevään 2025 aikana: toteutunut.
- Kriivarin koulun laajennusosan kalustaminen ja koulun toiminnan siirto uusiin tiloihin kesällä 2025: toteutunut.
- Varhaiskasvatuksen ja opetustoimen tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön suunnitelman päivitys vuosille 2025-2028: toteutunut (lautakunnan päätös 28.1.2025 § 5).
- Oppimisen tuen kehittämissuunnitelman 2022-2026 päivitys jatkumaan vuoteen 2030, jolloin Kriivarin koulu on laajentunut "kaksisarjaiseksi": toteutunut (lautakunnan päätös 29.4.2025 § 49).
- Kauden 2025-2029 lautakuntatyöskentelyn käynnistäminen ja luottamushenkilöiden perehdytys toteutui.
- Toimialan hallinnon sisäisten prosessien ja tiedonhallinnan kehittäminen (sähköinen arkistointi, sähköinen allekirjoitus, tiedonhallintalain vaatimukset, digitaaliset palveluprosessit): jatkuva prosessi; työtä tehty mutta kesken.
- Johtamisen rakenteiden selkeyttäminen: on tehty (sivistysjohtajan päätös 15.12.2025 § 7 sivistystoimen johtamisen organisoinnista 1.1.2026 alkaen), työ jatkuu.
- Asiakaspalvelu- ja toimintaprosessien selkeyttäminen ja prosessikuvauksien laadinta: jatkuva prosessi; työtä tehty mutta kesken.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot								-100,0 %
Toimintakulut	- 546		- 546	- 565	- 19	103,5 %	- 542	4,3 %
Toimintakate/jäämä	- 546		- 546	- 565	- 19	103,5 %	- 542	4,4 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 546		- 546	- 565	- 19	103,5 %	- 542	4,4 %
(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot								-100,0 %
Toimintakulut	- 501		- 501	- 506	- 5	101,0 %	- 503	0,4 %
Toimintakate/jäämä	- 501		- 501	- 506	- 5	101,0 %	- 503	0,4 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 501		- 501	- 506	- 5	101,0 %	- 503	0,4 %
(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot								
Toimintakulut	- 45		- 45	- 60	- 14	131,4 %	- 38	55,8 %
Toimintakate/jäämä	- 45		- 45	- 60	- 14	131,4 %	- 38	55,8 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 45		- 45	- 60	- 14	131,4 %	- 38	55,8 %

Poikkeamat: Yli 10 000 € / 5 % poikkeama koskee vain sisäisiä eriä, jotka budjetoidaan taloushallinnossa keskitetysti. Sisäisten ICT-palveluiden osalta ylitys talousarvioon nähden on yli 7 000 € ja pääomavuokrien osalta ylitys on noin 6 000 €. Tietohallinnon ja kiinteistökulujen sisäiset summat ovat muuttuneet talousarvion laadinnan jälkeen, kun ne huomioitiin tarkistuslaskennassa todellisten volyymien (koneiden & laitteiden) ja kustannusten mukaiseksi.

Tulosalue **Varhaiskasvatus**
Vastuhenkilö varhaiskasvatusjohtaja Tuulia Tamminen

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelujen tehtävänä oli järjestää kaupungissa lapsiperheiden tarpeita vastaavia laadukkaita palveluja. Varhaiskasvatuksessa tuettiin perheiden kasvatustehtävää. Lapsia ohjattiin terveyttä ja hyvinvointia edistäviin elämäntapoihin sekä tuettiin heidän persoonallisuutensa ja taitojensa tasapainoista kehitystä yhdessä kotien kanssa. Lapsella oli mahdollisuus tutkia asioita ja ilmiöitä sekä hankkia tietoja, taitoja, kokemuksia ja elämyksiä sekä fyysisesti että psyykkisesti turvallisessa kasvatusympäristössä. Vuoden 2025 aikana huomioitiin varhaiskasvatuksessa Paimion 700-vuotisjuhlavuosi sitä juhlien ja arjessa monipuolisesti huomioiden erilaisissa toiminnallisissa projekteissa ja retkissä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Varhaiskasvatus yleiskatsaus

Paimiossa oli Oinilan uudisrakennuksena avatun päiväkodin myötä toiminnassa kahdeksan kunnallista päiväkotia, jotka sijaitsevat eri puolilla kaupunkia. Näistä Jokelan päiväkodin ja Ala-Vistan päiväkodin toiminta yhdistettiin Ala-Vistan päiväkotiin elokuusta 2025 alkaen. Jokelan päiväkodin sulkeutuessa Ala-Vistan ja Oinilan päiväkotien johtamiskokonaisuus uudistettiin. Elokuusta 2025 alkaen kunnallisia päiväkoteja oli jälleen seitsemän, ja Tapiolan päiväkodin yläkerran väistötilojen toimilupa päättyi 31.7.2025. Hoitajan kotona toimivia perhepäivähoitoryhmiä oli 12 (12.9.2025).

Yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja kaupungin alueella tarjosi yksi ryhmäperhepäivähoitoyksikkö ja kolme yksityistä päiväkotia. Paimiolaisia lapsia oli myös muissa kunnissa sekä kunnallisessa että yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen piirissä oli 80 % paimiolaisista vuosina 2019-2025 syntyneistä lapsista. Kotihoidon tuen piirissä oli vuoden 2025 aikana oli keskimäärin 61 lasta, joka oli 10 lasta vähemmän kuin vuonna 2024. Tämä oli huomioitu myös vuoden 2025 kotihoidontukien budjetoinnissa. Yksityisen hoidon tukeen ja sen kuntalisään ei enää varattu määrärahoja tarpeen vähennyttä. Yksityisen hoidon tukea ei enää käyttänyt yhtään varhaiskasvatuksen lasta.

Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteliä käytti 164 lasta (12.9.2025). Palvelusetelien käyttö on laskenut edellisiin vuosiin nähden merkittävästi (202 vuonna 2023, 185 vuonna 2024). Kaupunki on tukenut vuosien ajan MLL:n perhekeskuksen toimintaa, jotta paikallisyhdistys on voinut järjestää avoimia varhaiskasvatuspalveluja, muun muassa 2,5 - 5-vuotiaiden kerhotoimintana. Mahdollinen avustus avoimeen varhaiskasvatustoimintaan siirrettiin vuoden 2025 alussa varhaiskasvatuksen budjetista hyvinvointilautakunnan alaisuuteen.

Toiminnanohjausjärjestelmä Daisy

Loppuvuodesta 2024 tullut tieto Visman Wilma Varhaiskasvatus -toiminnanohjausjärjestelmän lakauttamisesta aiheutti Paimion varhaiskasvatukselle tarpeen kilpailuttaa ja hankkia uusi, toimiva toiminnanohjausjärjestelmä sekä hallinnon, huoltajien että arjen varhaiskasvatuksen käyttöön. Toiminnanohjausjärjestelmäksi valikoitui AlfaeCaren Daisy-järjestelmä. AlfaeCaren käyttöönottoprojekti alkoi pääkäyttäjien ja esihenkilöiden kouluttamisella, jonka jälkeen koulutettiin muu henkilöstö. Järjestelmän koekäyttö oli lokakuussa, ja 1.11.2025 alkaen järjestelmä otettiin virallisesti tuotantokäyttöön. Daisy-järjestelmän mahdollisena lisäoptiona kilpailutuksessa ollut varhaiskasvatuksen työvuorosunnittelun siirtäminen Daisy-järjestelmään tuli myös ajankohtaiseksi. Työvuorosunnittelu otettiin käyttöön marraskuussa 2025, jolloin luovuttiin Titania-työvuorojärjestelmästä. Kokonaisuudessaan AlfaeCaren Daisy-järjestelmän käyttöönotto projektina onnistui hienosti, ja uusi järjestelmä tehostaa monia hallinnon työskentelyyn ja päätöksentekoon liittyviä prosesseja.

Henkilöstö

Valtakunnallisesti varhaiskasvatuksessa oli yhä pulaa koulutetusta henkilökunnasta. Tämä tilanne on kuitenkin kehittynyt positiivisesti Paimion kaupungin päiväkodeissa: lukuvuonna 2025-2026 kaikissa esiopetusryhmissä oli edellisen toimintavuoden lailla varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuusehdot täyttävä opettaja, ja varhaiskasvatuksen opettajien määrää pystyttiin lisäämään hyvillä rekrytointitoimilla. Kaupungin varhaiskasvatukseen rekrytoitiin myös elokuussa 2025 kolme varhaiskasvatuksen sosionomia vakinaisiin työsuhteisiin. Näin valmistaudutaan varhaiskasvatuksen henkilöstön vuonna 2030 kiristyviin kelpoisuusvaatimuksiin. Kelpoisuusehdot täyttävistä varhaiskasvatuksen hoitajista ei ollut myöskään erityistä pulaa, vaan avoinna oleviin määräaikaisiin tehtäviin saatiin palkattua kouluttautuneita hoitajia. Varhaiskasvatuksen esihenkilö- ja asiantuntijatehtävien rekrytoinnissa edettiin jaetun johtajuuden ja uudelleenorganisoinnin tarpeen mukaisesti, kun kaksi viranhaltijaa jäi eläkkeelle. Kaupunki tuki varhaiskasvatuksen opettajan tutkintoa suorittavia työntekijöitä sovitulla palkallisilla koulutuspäivillä, joiden tavoitteena oli saada jatkossakin entistä pätevämpää henkilöstöä varhaiskasvatukseen. Paimion yksityisen varhaiskasvatuksen henkilöstökelpoisuusvaatimuksiin kiinnitettiin entistä enemmän huomioita ja puututtiin ohjauksen ja valvonnan keinoin.

Henkilöstön kelpoisuus ja arjen työhyvinvoinnin tilanteet haastoivat varhaiskasvatuspalveluja työnantajana. Paimion varhaiskasvatukselle laadittiin työhyvinvoinnin strateginen suunnitelma ja henkilöstöä osallistamalla löydettiin kehittämiskohteita terveyden, työyhteisön, osaamisen ja johtajuuden osa-alueilta. Tavoitteita edistettiin koko varhaiskasvatuksen sekä varhaiskasvatusyksikköjen tasolta aina tiimitasolle ja yksittäisiin työntekijöihin asti. Henkilöstön hyvinvoinnista ja työskentelyolosuhteista huolehdittiin, ja palkkauksesta huolehdittiin erityisesti valtakunnallisen tasopalkkajärjestelmän uudistuksessa. Vuoden 2025 tavoitteina oli lisätä työhyvinvointia aloittamalla pitkäkestoinen hyvinvoinnin koulutuskokonaisuus Open Minds-koulutusyrityksen kanssa, uudelleenorganisoida johtamisresurssia ja -käytänteitä, tiivistää henkilöstön kuntatasoista yhteistyötä sekä vahvistaa monipuolista työhyvinvointitoimintaa. Nämä kaikki tavoitteet saavutettiin. Kaupunki tuki työnantajana henkilöstön työhyvinvointia tarjoamalla työterveyspalveluiden lisäksi muun muassa maksuttomia kuntoilumahdollisuuksia ja virikesetelietua.

Varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys

Kunnallisissa päiväkodeissa oli saatavilla päiväkotipaikkoja loppuvuoden tarpeisiin useimmissa päiväkodeissa, ja yksittäisiä paikkoja oli myös perhepäivähoidossa. Yksityisissä päiväkodeissa oli tavallista enemmän vapaita lapsipaikkoja, joka nosti syyskaudella 2025 esille palveluntuottajien huolta liiketoiminnallisesta kannattavuudesta. Palvelusetelitä tarjottiin perheille, ja palveluseteli myönnettiin käytännössä kaikille sitä hakeneille. Sekä palveluseteliä hakevien että myös varhaiskasvatuspaikkaa kunnallisista varhaiskasvatusyksiköistä hakevien määrät vähenivät merkittävästi. Useita vuosia kaupungissa kestänyt alle 3-vuotiaiden lasten paikkaresurssivaje helpottui selvästi Oinilan uuden päiväkodin avautumisen myötä. Alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatuspaikkojen tarve väheni myös johtuen vuoden 2024 syntyneiden lasten poikkeuksellisen pienestä ikäluokasta (83). Varhaiskasvatuspaikkojen määrä ei vuoden aikana merkittävästi lisääntynyt, mutta Oinilan päiväkodin valmistumisen myötä varhaiskasvatuspaikoista Jokelan päiväkodissa ja Tapiolan päiväkodin yläkerran tiloissa luovuttiin.

Oinilan päiväkotia avautui kolmen lapsiryhmän kokoonpanolla 7.1.2025, joista kaksi lapsiryhmistä oli toiminut jo syksyn 2024 ajan siirtyvän henkilökuntansa kanssa Tapiolan päiväkodin tiloissa. Jokelan päiväkodin integroitu erityisryhmä (pienennetty tuen ryhmä) siirrettiin uuteen esteettömään Oinilan päiväkotiin elokuussa 2025 samalla avaten käyttöön kaksi viimeistä ryhmätilaa. Jokelan ja Ala-Vistan päiväkotien toiminnot keskitettiin Ala-Vistan päiväkotiin, ja lapset henkilökuntineen siirrettiin huoltajien kuulemisten jälkeen yhteistoiminnallisesti sovittuihin ryhmiin. Yksityinen palveluntuottaja siirtyi Jokelan päiväkodin tiloihin määrääjäksi omien toimintatilojensa väistötilarpeen vuoksi.

Vieraskielisten lasten määrä varhaiskasvatuksessa kasvoi erityisesti vuosina 2023-2024. Näistä lapsista suuri osa oli Ukrainasta Suomeen tulleita. Kuluvana vuonna suurin maahanmuuttajaryhmä oli ukrainalaiset lapset. Heitä oli monissa Paimion päiväkodeissa, mutta erityisesti syksyllä 2025 Tapiolan päiväkodissa.

Varhaiserityiskasvatus ja esiopetuksen oppimisen tuki

Inklusiivisen opetuksen ja kasvatuksen kysymykset olivat ajankohtaisia yhä varhaiskasvatuksessa. Niihin syventyminen vaati koko työyhteisön panostusta. Inklusiivinen kasvatusympäristö on avoin ja tukee kaikkien lasten moninaisuutta. Asiantuntijoiden mukaan käsitys inklusiosta muovautuu vuorovaikutuksessa, ja se on sidoksissa paikkaan, aikaan ja ihmisiin, jotka yhteisössä työskentelevät. Työkulttuuri ilmentää työyhteisön arvoja, jotka vaikuttavat puolestaan inklusion toteutumiseen. Yhteisön ihmis- ja oppimiskäsitykset vaikuttavat siihen, miten kasvatusta ja opetusta järjestetään päiväkotiyhteisössä.

Vuonna 2025 Paimion varhaiskasvatuksessa toimi kymmenen varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitajaa ("velho"), jotka olivat tukemassa inklusion ja lapsen tuen toteutumista sekä omalta osaltaan varmistamassa myös pedagogisesti laadukkaamman varhaiskasvatuksen toteuttamisen. Lisäksi velhot työskentelivät kiinteässä yhteistyössä erityisopettajien kanssa. Velhojen ja lapsiryhmässä toimivien avustajien kohdentamista ja resursointia tehtiin aktiivisesti toimintavuoden aikana erityisopettajien, päiväkodinjohtajien ja varhaiskasvatustoimiston yhteistyönä.

Lakiuudistus varhaiskasvatuksessa olevan lapsen oikeudesta tarvitsemaansa pedagogiseen tukeen sekä varhaiskasvatuksessa annettavan tuen rakenteista tuli voimaan 1.8.2022. Tuki toteutuu kolmitasoisena yleisenä, tehostettua tai erityisenä tukena, jota on annettava lapselle heti, kun tuen tarve havaitaan. Lakimuutoksen myötä lasten tarvitseman tuen varmistamiseksi varhaiskasvatustyöissä edellytetään riittävää varhaiskasvatuksen erityisopetuksen ja muun opetuksen ja kasvatuksen resurssia. Paimion varhaiskasvatuksessa toimi keväällä 2025 kolme kokoaikaista varhaiskasvatuksen konsultoivaa erityisopettajaa sekä yksi ryhmässä toimiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja syksyllä edellä mainittujen opettajien lisäksi yksi määräaikainen erityisopettaja. Paimion varhaiskasvatuksessa kokoontui tuen ohjausryhmä kerran kuukaudessa, jossa tuen lasten tarpeita kartoitettiin ja päätösvalmisteluita työstettiin.

Perusopetuslaissa säädetty oppimisen tuen lakimuutos astui voimaan 1.8.2025. Esiopetuksen osalta tämä tuen uudistus merkitsi sitä, että aiempi kolmiportainen tuen malli poistui esiopetuksesta, mutta se säilyi silti täydentävässä varhaiskasvatuksessa. Esiopetuksen oppimisen tuen uudistui toimukanaan oppimisen edellytyksiä tukevien opetusmenetelmien järjestelyjä sekä ryhmäkohtaisten tukimuotojen ja lapsikohtaisten tukitoimien suunnittelua. Paikallinen esiopetussuunnitelma päivitettiin vastaamaan uudistuneeseen valtakunnalliseen esiopetussuunnitelman perusteisiin, erityisesti uusiin esiopetuksen oppimisen tuen muutoksiin. Henkilöstöä koulutettiin esiopetuksen tuen muutokseen erityisesti syksyn 2025 aikana.

Valssi-hanke

Paimion varhaiskasvatukselle myönnettiin toimintavuodeksi 2025 OKM:n 25 000 euron rahoitus Karvin Valssi-hankkeelle. Valssi on digitaalinen laadunarviointijärjestelmä, jonka avulla kerätään tietoa ja tuotetaan yhteenvetoja varhaiskasvatuksen laadun kehittämisen tueksi niin paikallisesti kuin kansallisella tasolla. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) on tuottanut Valssin yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Paimion varhaiskasvatukseen palkattiin hankevaroilla hanketta edistävä hankekoordinaattori. Tehtävänä oli varmistaa Karvin Valssi-arviointityökalun suunniteltu käyttö arvioinnin kehittämiseksi ja vahvistaa varhaiskasvatuksen laatutyötä entisestään. Hanke

toimi erityisesti päiväkotiarjen laatutyön kehittäjänä ja loi entistä vahvempaa pohjaa sekä yhtenäisyyttä koko Paimion varhaiskasvatuksen pedagogiseen strategiaan.

Resurssimuutokset

Päiväkoteihin on tällä hetkellä palkattu kuusi varhaiskasvatuksen ryhmäavustajaa sellaisiin ryhmiin, joissa esiintyy vaativaa tuen tarvetta jollain yksittäisillä tai yksittäisellä lapsella. Kaikki edellämainitut avustajatehtävät ovat määräaikaista ja niitä hyödynnetään vain erityisen tarpeen perusteella. Osa kohdennettua avustajaresurssia saavista lapsista on pidennetty oppivelvollisuuden piirissä ja kaupungille osoitetaan myös lasten tuen resurssointiin täten valtionavustuksia.

Perhepäivähoidon hoitajaresurssi väheni vuoden 2025 aikana kahdella hoitajalla ja se tulee vähenevän yhä seuraavien vuosien aikana, osittain täydennyskouluttamisen ja osittain eläkkeelle siirtymisen vuoksi. Paimion varhaiskasvatuksen henkilöstöllä oli suhteellisen paljon vuoden 2025 aikana opintovapaita, määräaikaista toisen tehtävän hoitoja kaupungin sisällä, osa-aikaisia työnkuvia ja lakisääteisiä perhevapaita. Kaikki nämä vaikuttivat henkilöstön liikehdintään ja työyhteisöjen sekä työtiimien uudelleenorganisointiin. Henkilöstön siirrot tammikuussa 2025 Tapiolan päiväkodista Oinilan päiväkotiin ja elokuussa 2025 Jokelan päiväkodista erityisesti Oinilan päiväkotiin ja Ala-Vistan päiväkoteihin toteutettiin henkilöstöä hyvissä ajoin tiedottaen kuulemisineen sekä siirtotoiveita toteuttaen.

Varhaiskasvatuksen hallinnosta eläköityi varhaiskasvatuksen ohjaajan virassa oleva henkilö vuodenvaihteessa 2025-2026. Syksyelle 2025 oli varaus kolmen kuukauden ajalle tehtävän viransijaiselle, jota ei lopulta käytetty Daisy-järjestelmän tehostettua hallinnollisia töitä. Palveluneuvojana ollut varhaiskasvatuksen asiantuntija siirtyi varhaiskasvatuserityisohjaajan määräaikaiseen tehtävään ja päätettiin jatkamaan varhaiskasvatuksen vakinaisessa virassa 1.1.2026 alkaen. Varhaiskasvatustoimiston palveluneuvojan virkaa jätettiin täyttämättä, joka vähensi varhaiskasvatustoimiston henkilöstöresurssia merkittävästi.

Jokela-Ala-Vistan päiväkodin johtajan eläköityi alkusyksystä 2025, joka merkitsi varhaiskasvatuksen johtajuuksien uudelleenorganisointia Oinila - Ala-Vista alueella. Uudelle varhaiskasvatusalueelle rekrytoitiin johtaja-apulaisjohtaja -mallin mukaisesti uusi apulaisjohtaja. Lempilä-Hanhijoki-Preitilä päiväkotikokonaisuuteen sekä näiden alueiden perhepäivähoitoon määräaikaaisesti 1.8.2024 rekrytoitu varhaiskasvatusalueen apulaisjohtajan tehtävä vakinaistettiin ja hallinnollisesti järjestettiin virkatehtäväksi elokuusta 2025 alkaen. Vuoden 2025 esihenkilömuutosten ja uudelleenorganisointien jälkeen Paimion varhaiskasvatuksessa on varhaiskasvatuserityisohjaajan työparinaan varhaiskasvatuserityisohjaaja sekä neljä päiväkodin johtajaa, kolme apulaisjohtajaa ja yksi päiväkodin varajohtaja.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toteutuneet 2025 tavoitteet:

Paimion varhaiskasvatuserityisohjaajien vetovoimaisuuden ja pitovoiman säilyttäminen työnantajana.

Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen siten, että koulutettu ja osaava henkilökunta viihtyy Paimion varhaiskasvatuksessa. Rekrytoinnissa pyritään kilpailemaan Paimion vahvuuksilla, jotta kaupunkiin saadaan edelleen osaavia varhaiskasvatuserityisohjaajia sekä lapsiryhmätyöhön että esihenkilöiksi. Paimion varhaiskasvatuserityisohjaajien positiivista näkyvyyttä vahvistetaan.

Lasten tarvitsemaan tukeen kohdistetun henkilöstöresurssin suunnitelmallisuus- ja resurssintyö.

Varhaiskasvatuserityisohjaajien toimintakulttuuria kehitetään yhä lapsille tarjottavan tuen varmistamiseksi. Kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuserityisohjaajien tuen resurssien yhdenvertaisuuden edistäminen.

nen. Esiopetuksen mahdollisten tuen lakimuutosten kanssa työskentely, opetussuunnitelmaudistustyö ja kehitettävien toimien jalkauttaminen yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Maahanmuuttajataustaisten lasten kotouttamiseen liittyvään kieli- ja kulttuuritietoisuuteen resursointi ja S2-opetus.

Kirjaston lukutaidon palikat-hankeeseen osallistuminen ja lasten kielellisten taitojen sekä kirjastoaktiivisuuden kehittämistyön jatkaminen.

Luonto- ja liikuntapedagogiikan kehittäminen osana liikuntahankkeiden jatkumoa. Tapiolan päiväkodin kotaryhmän toiminta aloitetaan. Varhaiskasvatuksen luonto- ja liikuntapedagogiikan suunnittelua vahvistetaan.

Preitilän päiväkodin kunnallistamisen jatkotoimenpiteet ja mahdolliset Parantola-alueen varhaiskasvatuksen tulevaisuuden suunnitelmien laatiminen ja kunnalliseen päätöksentekoon tuominen.

Oinilan päiväkodin toiminnan vakaa ja rauhallinen aloittaminen 7.1.2025 sekä vuoden aikana päiväkodin käyttöönottoaminen vähitellen täyteen resurssiinsa.

Lokakuun 2024 lopulla saadun tiedon mukaan Wilma Varhaiskasvatus -järjestelmä poistuu käytöstä palveluntuottajan yksipuolisen ilmoituksen perusteella vuoden 2025 loppuun mennessä. Kaupungin on hankittava tämän tilalle varhaiskasvatukseen uusi tietojärjestelmä vuoden 2025 aikana. Tähän esitettävä investointimääräraha on lisätty talousarvion investointimäärärahoihin kaupunginjohtajakäsittelyssä.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	421		421	531	110	126,2 %	478	11,1 %
Toimintakulut	- 10 996		- 10 996	- 10 917	79	99,3 %	- 10 704	2,0 %
Toimintakate/jäämä	- 10 575		- 10 575	- 10 386	189	98,2 %	- 10 226	1,6 %
Poistot ja arvonalennukset	- 55		- 55	- 46	8	84,7 %	- 26	79,6 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 10 630		- 10 630	- 10 433	197	98,1 %	- 10 252	1,8 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	421		421	531	110	126,2 %	478	11,1 %
Toimintakulut	- 9 869		- 9 869	- 9 624	245	97,5 %	- 9 694	-0,7 %
Toimintakate/jäämä	- 9 449		- 9 449	- 9 093	356	96,2 %	- 9 216	-1,3 %
Poistot ja arvonalennukset	- 55		- 55	- 46	8	84,7 %	- 26	79,6 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 9 503		- 9 503	- 9 139	364	96,2 %	- 9 242	-1,1 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot								
Toimintakulut	- 1 126		- 1 126	- 1 293	- 167	114,8 %	- 1 010	28,0 %
Toimintakate/jäämä	- 1 126		- 1 126	- 1 293	- 167	114,8 %	- 1 010	28,0 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 126		- 1 126	- 1 293	- 167	114,8 %	- 1 010	28,0 %

Poikkeamat:

Varhaiskasvatuskatuksen asiakasmaksutuotot ylittivät merkittävästi talousarvioon 2025 nähden. Tätä selittää varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin liittyvien huoltajien tulotietojen laajamittainen ja systemaattinen tarkistus, joka korotti lasten varhaiskasvatusmaksuja huoltajille. Taustalla on huoltajien kohonnut palkkataso valtakunnallisten yleiskorotusten ja palkantarkastusten johdosta.

Tulosalue	Perusopetus
Vastuhenkilö	johtava rehtori Ari Nuorikkala ja sivistysjohtaja Jyrki Lumainen

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Opetuksen korkealaatu on keskeisellä sijalla. Erityistä huomiota voimavarojen kohdentamisessa kiinnitetään siihen, että oppilaat saavat mahdollisimman tasavertaiset mahdollisuudet oppimiseen ja oppimisen tukeen koko kaupungin alueella. Opetus edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion perusopetukseen kuuluu neljä peruskoulua, jotka antavat yleisopetusta. Vistan koulu on vuosiluokkien 1-9 yhtenäiskoulu ja kolme muuta peruskoulua antavat yleisopetusta vuosiluokilla 1-6. Kahdessa koulussa annetaan tällä hetkellä myös erityisluokkamutoista opetusta. Erityisluokkien tarvetta on suunnitelmallisesti vähennetty laaja-alaisten erityisopettajien ja ns. jousto-opettajien (erityisluokanopettaja ilman omaa luokkaa) palkkaamisen myötä, kuten oppimisen tuen kehittämissuunnitelma on edellyttänyt. Hanhijoen koulussa on vaativan tuen luokat (3). Vistan yhtenäiskoulun alaisuudessa on lisäksi kaksi sivutoimipistettä Paimiossa toimivien lastensuojeluyksiköiden yhteydessä. Vistan koulun yhteydessä toimii myös Poiju-luokka.

Lukuvuonna 2025–2026 Paimiossa on perusopetuksen vuosiluokilla 1–9 lähes sama määrä oppilaita (1352) kuin kolme lukuvuotta aiemmin. Tuossa välissä oppilasmäärä kävi lähes 1400:ssä, mutta kokonaisoppilasmäärä on kääntynyt laskuun. Vuodesta 2014 alkanut oppilasmäärän melko voimakas kasvu on tasaantunut ja suunta on kääntynyt alaspäin. Oppilasmäärä pysyy tulevien vuosien aikana korkeana edelleen yläkoulussa. Väestötietojen ja -ennusteiden perusteella alakouluissa kokonaisoppilasmäärä kääntyy laskuun, mutta samalla koko kaupungin asukasmäärän ennustetaan kuitenkin hieman kasvavan, joten oppilasmäärät eivät ole romahtamassa dramaattisesti eikä opetuksen järjestämisessä ole näköpiirissä mahdollisuuksia henkilöstömäärän vähentämisiin muuten kuin luokanopettajien lukumäärää vähitellen sopeuttamalla mm. eläköitymistä myötä vapautuvia virkoja täyttämättä jättämällä.

Syksyllä 2025 perusopetuksen 1. luokalla aloittavien ikäluokalle tarvittiin seitsemän opetusryhmää kuten aiempinakin vuosina. Vistan koulussa tämä tarkoitti yhden luokanopettajavakanssin vähennysmahdollisuutta, mutta yläkoulun oppilasmäärä ei ole vähenemässä. Kriivarin koulussa aloitettu koulun "kaksisarjaistaminen" jatkui myös syksyllä 2025, jolloin 1. luokan aloittavien koulukohtaiset opetusryhmien määrät ja oppilasmäärät ovat kaikissa Paimion peruskouluissa lähes vastaavat kuin syksyllä 2024. Oppilasmäärän kasvussa huomionarvoista on ollut yläkoulun (lk 7-9) oppilasmäärän kasvu, joka on haastanut sekä Vistan koulun opetustilojen riittävyyttä että opetusresurssien ja opinto-ohjauksen riittävyyttä. Yläkoulun opettajaresurssia on kasvatettu kahdella määräaikaisella tuntiohjaajalla, joista toinen on yhteinen lukion kanssa. Myös kaksoiskelpoisia luokanopettajia on hyödynnetty yläkoulussa. Tarvetta on ilmennyt myös erityisopetuksen uudelleenjärjestelyihin. Oppilaiden kouluun kiinnittymistä helpottavan pienluokan (Poiju-luokan) toiminta käynnistyi määräaikaisin järjestelyin, ja tämä toiminta on nyt vakinaistettu vuonna 2025 ja toimii jatkossa kahden erityisopettajan resurssilla.

Paimiossa tulee varautua turvaamaan opetusryhmien kokoa myös siltä osin, että kaupunkiin muuttaa uusia oppilaita kesken peruskouluvuosien. Viime vuosina ikäluokkien kasvu on ollut keskimäärin noin +1-2 oppilasta per ikäluokka per vuosi, mutta tämä vauhti on nyt hidastunut. Koulun aloittavien 1.-luokkalaisten oppilaiden opetusryhmät on pidettävät riittävän pieninä, jotta niihin voidaan ottaa myös joitakin uusia oppilaita tulevien vuosien aikana.

Perusopetuslakia uudistettiin 1.8.2025 alkaen. Merkittävin muutos kohdistui erityisesti oppimisen tuen rakenteisiin ja resursointivaatimuksiin sekä joidenkin opetusryhmien muodostamiseen. Tämän lisäksi sekä esi- että perusopetuksen opetussuunnitelmat päivitettiin kevään 2025 aikana. Henkilöstön kouluttamiseen sekä aiemmin tehtyjen tuen hallintopäätösten päivittämiseen varauduttiin erityisesti lukuvuoden 2025-26 aikana.

Tilastotietoa oppilaiden määrästä:

TILASTOINTI 20.9.2025

Koulu	lk	lk	lk	lk	lk	lk	lk	lk	lk	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Hanhijoki, yleisopetus	16	17	21	17	20	19				110
Hanhijoki, pienryhmät	2	1	3	3	2	1	2	2		16
Jokela, yleisopetus	38	42	42	41	38	47				248
Kriivari, yleisopetus	28	40	37	23	23	21				172
Vista, yleisopetus	31	45	60	60	65	55	136	128	145	725
Vista, pienryhmät	5	1			10	9	17	9	20	71
Vista, Veikkarin pienryhmä								1	5	6
Vista, Paimiomarkin pienr.								2	4	6
Yleisopetus yhteensä	113	144	160	141	146	142	136	128	145	1255
Pienryhmät yhteensä	7	2	3	3	12	10	19	14	29	99
Yhteensä	120	146	163	144	158	152	155	142	174	1354
Yläkoululaiset yhteensä										471
Perusopetus yhteensä										1354

Oppimisen tuen järjestämisen näkökulmasta on huolehdittava riittävästä resursseista kaikkiin kouluihin, koska maahanmuuton myötä muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien oppilaiden osuus kokonaisoppilasmäärästä on Paimiossa viime vuosina kasvanut. Paimiossa on panostettu tästä syystä myös suomi toisena kielenä -opetukseen (S2-opetus) ja Paimiossa toimi vuonna 2025 yksi S2-opettaja määräaikaisesti. S2-opettajan tehtävä on vakinaistettu 1.8.2026 alkaen. S2-opetukseen on saatu ylimääräistä valtionosuusrahoitusta, joka myönnetään takautuvasti jo annetun opetuksen tuntimäärien perusteella.

Oppimisen tuen järjestämiseen liittyvät kysymykset sekä perusopetuksen että lukiokoulutuksen osalta ovat osa oppivelvollisuuden pidentämistä koskevaa kokonaisuutta, jossa koulutuksen järjestäjän on huomioitava oppimisen tuen jatkumo esiopetuksesta perusopetukseen ja edelleen toisen asteen koulutukseen, sekä perusopetuksen viimeisten lukuvuosien aikana riittävä tehostettu opinto-ohjaus.

Erytysluokkaopetuksen sijasta osa oppilaskohtaista tukea tarvitsevista lapsista on voinut käydä koulua tuetusti yleisopetuksen ryhmissä. Perusopetuksessa aloitetun oppimisen tuen kehittämissuunnitelman mukaiset erityisopettajien lisäykset perusopetukseen toteutettiin 1.8.2023 alkaen viiden laaja-alaisen erityisopettajan lisäresurssoinnilla. Tällöin aloitettiin uudenlainen opetuksen järjestämismalli, jonka käyttöönotto on laajennut vuosi vuodelta alemmiltä luokilta ylöspäin. 1.8.2024 kehittämissuunnitelman täytäntöönpanoa jatkettiin neljällä uudella laaja-alaisen erityisopettajan viralla, mutta yksi erityisluokanopettajan vakanssi myös samalla vähennettiin Jokelan koulusta. 1.8.2025 em. erityisluokanopettajan vakanssi palautettiin ja ko. tehtävään perustettiin uusi virka (aiemmin kyseessä oli tuntiopettajan tehtävä), jossa erityisluokanopettaja toimii ns. jousto-opettajana (erityisluokanopettaja ilman omaa luokkaa). Samanlainen virka perustettiin myös Hanhijoen kouluun. Oppimisen tuen kehittämissuunnitelmassa esitettiin alunperin vuodelle 2025 esitettyjä erityisopettajalisäyksiä toteutettavaksi vuotta myöhemmin, syksystä 2026 alkaen. Näin suunnitelma saadaan kuitenkin toteutettua kaupungin strategiaan hyväksytyssä tavoiteaikataulussa.

Vuonna 2023 alkanut ProKoulu-toiminta on laajentunut kaikkiin Paimion peruskouluihin. ProKoulu on tutkimustietoon perustuva käyttäytymisen ongelmien ennaltaehkäisemiseen kehitetty koko koulun toimintamalli, jota on kehitetty opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella Itä-Suomen ja Jyväskylän yliopiston sekä Niilo Mäki Instituutin yhteistyönä. Lukuvuoden 2025 - 2026 jälkeen toimintamallin käyttöä kouluissa jatketaan omatoimisesti em. mallin periaatteiden mukaisesti.

Oppilaiden edelleen digitalisoituvampi opiskelu on edellyttänyt pedagogisen osaamisen lisäämistä opetushenkilökunnalta ja henkilöstöresursseja esimerkiksi digitutoreilta. Koska henkilökohtaisten tietokoneiden käyttö on jäänyt kokonaisuutena melko vähäiseksi, sekä säästösyistä, henkilökohtaisia laitteita on jaettu peruskoulun oppilaille käytettäväksi vuodesta 2025 alkaen vasta 9. vuosiluokalla. Muut perusopetuksen oppilaat käyttävät yhteiskäyttölaiteita.

Valtion hankerahoitukset ovat vähentyneet muutamien vuosien takaiseen tilanteeseen verrattuna merkittävästi. Paimion perusopetuksessa on vuonna 2025 menossa vain Liikkuva koulu -hanke, ja perusopetuksen uimataidon opetuksen vahvistamiseen haettiin ja saatiin vuoden 2025 lopulla hankerahoitus. Talousarvioon on varattu perusopetuksen uusien hankkeiden käynnistämiseen omarahoitusosuus, mutta mahdollisia uusia hankerahoituksia harkitaan tarkkaan, mitä aiotaan hakea ja mihin verkostohankkeisiin lähdetään mukaan. Kouluihin ja koululaisiin liittyviä muita hankkeita ovat vapaa-aikapalveluiden hallinnoimat iltapäivänuokkari, harrastamisen Suomen mallin toteutus Paimiossa (PaHaMa) sekä koulunuorisotyön kehittämishanke.

Resurssimuutokset

Oppimisen tuen kehittämissuunnitelman mukaiset erityisopettajien lisäykset perusopetukseen 2025 alkaen siirrettiin vuodella eteenpäin (1.8.2026 alkaen), poikkeuksena Hanhijoen koulun erityisluokanopettajan uusi virka (ns. jousto-opettaja), joka perustettiin ja täytettiin 1.8.2025 alkaen. Tällä aikataululla saadaan kuitenkin toteutettua valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukainen aikataulu kehittämissuunnitelman tavoitetilan saavuttamisesta vuonna 2026.

Jokelan kouluun palautettiin erityisluokanopettajan vakanssi, joka siellä oli kuusi edellistä lukuvuotta, mutta joka jätettiin täyttämättä 1.8.2024 alkaen ko. opettajan siirryttyä sisäisellä siirrolla Vistan kouluun. Vakanssi muutettiin samalla tuntiopettajasta erityisluokanopettajan viraksi 1.8.2025 alkaen. Virka noudattaa em. oppimisen tuen kehittämissuunnitelman mukaista koulukohtaista opettajaresursointia: erityisluokanopettaja mahdollistaa pienryhmämuotoisen erityisopetuksen antamisen. Järjestelyllä varauduttiin myös tulevaan perusopetuslain uudistukseen.

Vistan koulun Poiju-luokassa oli kevätlukukauden 2025 alkaessa yksi määräaikainen erityisluokanopettaja. Tehtävä vakinaistettiin 1.8.2025 alkaen. Syyslukukaudesta 2025 alkaen Poijuun palkattiin myös toinen määräaikainen erityisopettaja. Näiden lisäksi Poijussa työskentelee yksi koulunkäynninohjaaja. Poiju-luokan avulla useat oppilaat ovat voineet kiinnittyä koulutyöhön pienemmässä toimintayksikössä niin, että tarve Paimiossa asuvien oppilaiden sairaalaopetuksen oppilaspaikoille sekä sairaalaopetuksesta maksettavat kustannukset ovat vähentyneet merkittävästi.

Koulunkäynninohjaajien osalta siirryttiin laskennalliseen koulunkäynninohjaajapooliin, jossa oppilasmääriin suhteutettuna eri kouluihin varataan tasavertaiset ohjaajaresurssit. Tämä toteutetaan aiempaa suuremmalla määrällä vakituisia koulunkäynninohjaajia. Samalla määräaikaisten palvelussuhteiden määrä pieneni ja ohjaajien kokonaislukumäärää vähennettiin noin viidellä työntekijällä syksystä 2025 alkaen.

Koordinoivan erityisopettajan tehtävä muutettiin määräaikaisesti kokoaikaiselle työajalle aikavälillä 1.1.2025 - 31.7.2026. Muutoksella varmistettiin perusopetuslain muutoksista johtuva täytäntöpano (mm. tuen hallintopäätösten päivitykset, uudet opetussuunnitelmat, pedagogisten asiakirjojen

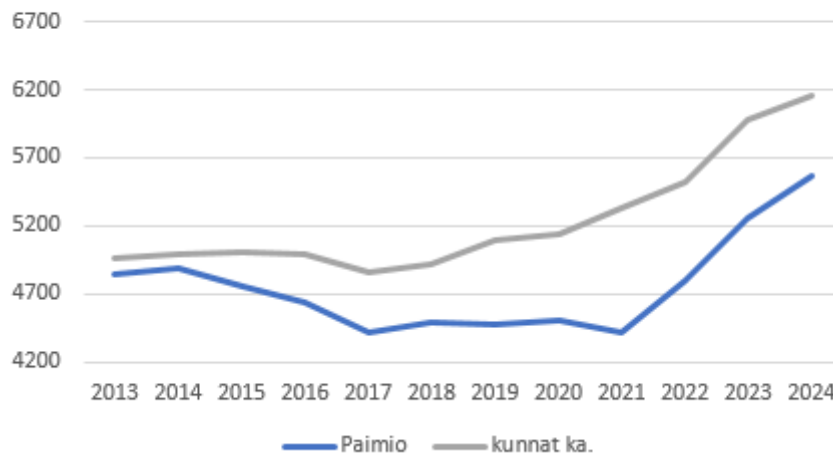
mallien päivitys, opetushenkilöstön koulutus uuden lainsäädännön velvoitteisiin).

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- Perusopetuksessa aloittavien oppilaiden opetusryhmien koko pysyy maltillisena. Toteutunut: laskennallisesti 1. luokan ryhmäkoko 16,8 oppilasta; vaihteluväli 13-20.
- Laaja-alaisen erityisopetuksen turvaaminen kaikkiin kouluihin: toteutunut.
- Oppimisen tuen opetusjärjestelyiden kehittäminen, yhteisopettajuuden sekä inklusion vahvistaminen: toteutunut.
- Perusopetuslain uudistuksen täytäntöönpano ja oppimisen tuen muutokset (prosessi, päätökset, asiakirjat, opetussuunnitelmapäivitykset, henkilöstön kouluttaminen): työ käynnissä, siirtymäaikaa lukuvuosi 2025-2026 (31.8.2026 asti).
- Henkilökohtaisten päätelaitteiden (PC) käyttöönotto vasta 9.-luokkalaisille syksystä 2025 alkaen, sekä TVT-suunnitelman mukaisten muiden toimenpiteiden toteutus; aiemmin henkilökohtaiseen käyttöön jaetut koneet palautuvat yhteiskäyttökoneiksi. Toteutunut.
- Oppilaiden osallisuuden ja kouluviihtyvyyden lisääminen, opiskelijoiden hyvinvoinnin lisääminen. Kouluterveyskyselyn 2025 perusteella alakouluissa ei muutosta aiempaan, yläkoululaisten (8.-9. lk) osalta tulokset paremmat kuin 2023, mutta eivät niin hyvät kuin vuoden 2021 kyselyssä. Koulunuorisotyön palveluita on toteutettu, hyvinvointikoutsi-toiminta jouduttiin lopettamaan hankerahoituksen päättyessä.
- Vanhempainyhdistysten roolin ja osallistamisen vahvistaminen; koordinaatio eri koulujen yhdistysten välillä. Asiaa tunnusteltu, mutta merkittäviä muutoksia aiempaan tilaan ei ole tapahtunut. Asia on kiinni myös yhdistysten tahdosta ja resursseista. Ko. asian mietitty jo toimenpiteitä vuodelle 2026.

9-vuotisen perusopetuksen opetuksen kustannukset €/oppilas OPH:n tilastoista
(Paimio ja kuntien keskiarvokustannus, viimeisimmät tiedot):

Varsinaisen opetuksen kustannukset
€/oppilas

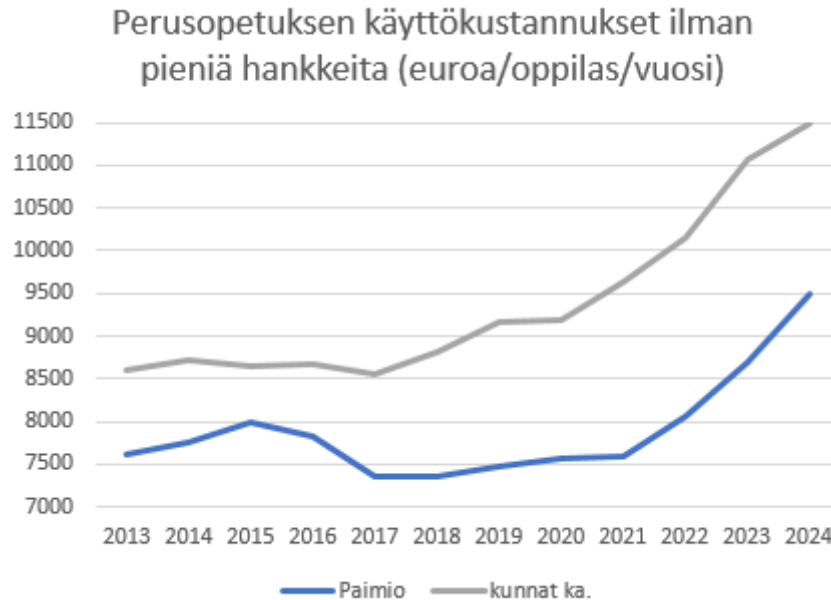

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Paimio	4840	4888	4750	4633	4419	4491	4468	4497	4409	4804	5257	5567
muutos-% vuodessa	4,2	1,0	-0,3	-2,5	-4,6	1,6	-0,5	0,6	-2,0	9,0	9,4	5,9
kunnat ka.	4957	4987	5011	4988	4859	4923	5096	5141	5330	5528	5982	6151
muutos-% vuodessa	2,8	2,3	0,6	0,5	-0,5	-2,8	1,3	3,5	0,9	3,7	8,2	2,8

Tavoitteena on, että perusopetuksen kustannukset pysyvät edelleen hallitusti valtakunnallisen keskiarvon alapuolella, mutta ei kuitenkaan laadun kustannuksella.

Käyttökustannukset yhteensä €/oppilas (ei sis. pieniä hankkeita) OPH:n tilastoista (viimeisimmät tiedot)

- vuoden 2025 tilinpäätöksen mukaiset tilastoluvut julkaistaan loppuvuodesta 2026:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Paimio	7609	7753	7999	7830	7352	7350	7462	7560	7593	8068	8701	9486
muutos-% vuodessa	1,5	1,9	3,2	-2,1	-6,1	0	1,5	1,3	0,4	6,3	7,8	9,0
kunnat ka.	8599	8706	8655	8681	8555	8801	9175	9185	9638	10146	11073	11502
muutos-% vuodessa	4	4	3,1	1,2	-0,6	0,3	-1,5	2,9	4,9	5,3	9,1	3,9

9-vuotisen perusopetuksen käyttökustannukset vuonna 2024 olivat Paimiossa kokonaisuudessaan 2 016 €/oppilas * 1 337 oppilasta = n. 2,7 M€ edullisemmat kuin kuntien keskiarvo vastaavan laajuisessa toiminnassa. 9-vuotisen oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden perusopetuksen järjestämisessä Paimion oppilaskohtainen kustannus on ollut koko maan kaupungeista toiseksi edullisin, ja kaikista kunnista kuudenneksi edullisin (edellä vain Tyrnävän, Muuramen, Limingan, Liedon ja Ruskon kunnat).

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	988		988	1 051	63	106,4 %	996	5,5 %
Toimintakulut	- 15 222		- 15 222	- 14 933	289	98,1 %	- 14 508	2,9 %
Toimintakate/jäämä	- 14 234		- 14 234	- 13 882	352	97,5 %	- 13 512	2,7 %
Poistot ja arvonalennukset	- 90		- 90	- 13	77	14,9 %	- 71	-80,9 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 14 324		- 14 324	- 13 897	428	97,0 %	- 13 583	2,3 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	988		988	1 051	63	106,4 %	996	5,5 %
Toimintakulut	- 13 085		- 13 085	- 12 794	290	97,8 %	- 12 372	3,4 %
Toimintakate/jäämä	- 12 097		- 12 097	- 11 744	353	97,1 %	- 11 376	3,2 %
Poistot ja arvonalennukset	- 90		- 90	- 13	77	14,9 %	- 71	-80,9 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 12 187		- 12 187	- 11 758	429	96,5 %	- 11 447	2,7 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot								
Toimintakulut	- 2 137		- 2 137	- 2 139	- 2	100,1 %	- 2 136	0,1 %
Toimintakate/jäämä	- 2 137		- 2 137	- 2 139	- 2	100,1 %	- 2 136	0,1 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 2 137		- 2 137	- 2 139	- 2	100,1 %	- 2 136	0,1 %

Tuottojen ennakoitua parempi tulos selittyy kotikuntakorvauksilla. Menojen alituksen keskeisin selittävä tekijä on se, että talousarviota tehdessä oppilasennusteiden mukaan näytti siltä, että Vistan yläkoulun 7. vuosiluokalle meneville tulisi perustaa H-luokat (kahdeksas yleisopetuksen rinnakkaisluokka). Keväällä lukujärjestyksiä laadittaessa laskettiin, että oppilaat saadaan juuri ja juuri mahtumaan seitsemään rinnakkaisluokkaan (osa oppilaista muutti pois Paimiosta, osa meni yläkouluun Turun erikoisluokille, ja ennustettua isompi osuus oppilaista tarvitsi erityisluokkamutoista opetusta). Sama tilanne on nyt toistunut kahtena vuonna peräkkäin. Em. johdosta yläkouluun ei tarvinnut rekrytoida lisää opettajia, vaan opetus saatiin järjestymään koulussa jo olleiden aineenopettajien ja kaksoiskelpoisten luokanopettajien ylitunneilla, jotka ovat edullisempi ratkaisu. Tukiopetustuntien antamisen tarve on myös vähentynyt, kun laaja-alaisten erityisopettajien määrää on lisätty. Lisäksi eläkkeelle siirtyneiden opettajien tilalle tulleilta nuoremmilta opettajilta puuttuu vielä palveluvuosiin perustuvia palkanlisiä, jotka ovat enimmillään n. +26-27 %.

Tulosalue **Toisen asteen koulutus**
Vastuhenkilö lukion rehtori Olli-Pekka Lehtonen

Toiminta-ajatus

Paimion lukion tavoitteena on tarjota opiskelijoille laadukasta ja monipuolista opetusta, jotta heillä olisi mahdollisuudet menestyä oppimisedellytystensä mukaisesti. Paimion lukion opiskelijoilla on mahdollisuus opiskella myös yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Oppimisympäristö on laadukas, turvallinen ja ajanmukainen.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion lukiossa opiskeli syyslukukauden 2025 alkaessa yhteensä 243 opiskelijaa, joista lukion aloitti 81. Sauvolaisia opiskelijoita on Paimion lukiossa yhteensä 32, ja 8 muista kunnista. Paimion liittyminen Föliin mahdollistaa aiempaa paremmat liikenneyhteydet lukiolle Turun suunnasta. Lukiossa aineopintoja suorittaa kaksi koulutuskuntayhtymä Livian opiskelijaa. Lukiossa on rehtori, 15 opettajaa sekä hallintohenkilökuntaa yksi koulusihteeri. Opettajia on edellä luetellun lisäksi kolme yhteistä Vistan koulun kanssa. Lisäksi on palkattu erityisopettaja lukuvuodeksi kehittämään lukion tuen malleja. Lukion opiskelijoista n. 5 prosenttia on jo lukuvuonna 2025-2026 äidinkieleltään muita kuin suomenkielisiä.

Paimion lukio on yleislukio, joka lukioden ensisijaisen tehtävän mukaisesti pyrkii antamaan opiskelijoilleen hyvän yleissivistyksen. Lukion tarjoama kurssien ja opintojaksojen valikoima on riittävän laaja, joten opiskelijoilla on mahdollisuus painottaa opintojaan esimerkiksi luonnontieteissä tai muissa reaaliaineissa. Lukiossa on mahdollista suorittaa lukiodiplomeja taito- ja taideaineissa. Yhteistyö yliopiston kanssa mahdollistaa opintoja tietojenkäsittelyssä, fysiikassa ja kemiassa, sekä kahdessa ensin mainitussa ns. suoravalintaväylän yliopistoon. Muissakin aineissa tehdään pieni-muotoista yhteistyötä korkeakoulujen kanssa. Musiikkiopiston suorituksia voidaan hyväksyä myös lukion kursseina ja lisäksi muita Paimion opistossa suoritettuja kursseja voidaan hyväksyä lukion kursseiksi, mikäli ne vastaavat lukion vaatimuksia. Kaikkia kerhoja ei tarjota jokaisena vuonna. Matematiikan opintoja tuetaan viikoittaisen ”Matikkapajan” avulla.

Paimion lukio on kilpailukykyinen ja hyvätasoinen lukio, joka toimii yhteistyössä alueen muiden lukioden kanssa. Kevään 2025 ylioppilaskirjoitusten tuloksissa, ns. STT:n vertailussa, Paimion lukio oli Suomen 16. paras suurten lukioden sarjassa. Yhteistyötä on myös yliopiston, ammattikorkeakoulun ja ammatillisten oppilaitosten kanssa.

Lukio on sähköinen oppimisympäristö. Henkilöstön osaamisen lisääminen, painottaen erityisesti uusia opetusmenetelmiä sekä tieto- ja viestintätekniiikan opetus käytön lisäämistä, on jatkuva kehityskohde. Henkilöstön osaaminen sekä toimintaympäristö ovat ajantasaisia. Opiskelijoiden valmiuksia aloittaa lukio-opinnot edistetään kaikille aloittaville opiskelijoille yhteisellä orientaatio-opintojaksolla.

Paimion lukiolla päättyi vuonna 2025 yksi ja alkoi toinen EU:n Erasmus+ -hanke yhdessä eurooppalaisten kumppanien kanssa. Kaikki kulut maksetaan EU-rahoituksella. Tämän lisäksi on muutakin kansainvälistä toimintaa, esimerkiksi Paimion kaupungin ystävyyskuntatoimintaa sekä Nordplus -yhteistyötä norjalaisen lukion kanssa.

Markkinoinnin jalkauttaminen on kohdistettu Paimion ja Sauvon 9.-luokkalaisiin sekä heidän huoltajiinsa. Näistä kunnista tulee suurin osa Paimion lukion opiskelijoista. Markkinointia sosiaalisen median kautta kehitetään edelleen. Tämän lisäksi järjestettiin myös avoimien ovien päivä alkuvuodesta 2025.

Resurssimuutokset

Lukion erityisopettajaresurssia on lisätty aiemmasta, johtuen sekä tarpeiden kasvusta, vieraskielisten opiskelijoiden määrän lisääntymisestä että lukiolain ja opetussuunnitelmien muutoksista. Kesäkuun 2025 loppuun saakka lukiolla oli erillinen valtionrahoitus erityisopetuksen lisäresurssiin. Riittävän ja oikein kohdennetun tuen tarjoamiseksi lukiossa tulee olla riittävät resurssit, jotta pystymme vastaamaan lain velvoitteisiin ja tukemaan opiskelijoita riittävästi.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- Lukion tuen malleja on vakiinnutettu osaksi arkea.
- Vieraskielisten ja/tai S2-opiskelijoiden lukiopolkua on tuettu erityisopetuksen lisäresurssilla
- Opiskelijoiden sekä henkilökunnan hyvinvoinnin tukeminen on jatkuva painopiste.
- Uuden Abitti 2 -koejärjestelmän käyttöönottoa on kehitetty yhdessä tietohallinnon kanssa
- Markkinoinnin kehittämistä on jatkettu erityisesti lukion markkinointi-tiimin työllä.

Taloudelliset tavoitteet:

Opetuskustannukset €/opiskelija OPH:n tilastoista:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Paimio	5 399	5 609	5 293	5 449	5 393	5 498	5 327	4 848	5 738	5 181
muutos-% vuodessa	-0,4	+3,9	-5,6	+2,9	-1,0	+1,9	-3,1	-9,0	+18,4	-9,7
kunnat ka.	5 011	5 077	4 986	4 980	5 144	5 111	5 554	5 553	5 869	6 061
muutos-% vuodessa	-3,1	+1,3	-2,1	-0,1	+4,8	-0,6	+8,7	0	+5,7	+3,3

Käyttökustannukset yhteensä €/opiskelija OPH:n tilastoista:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Paimio	8 193	8 467	8 550	8 401	8 317	9 483	8 654	8 373	9 178	8 600
muutos-% vuodessa	+6,6	+3,3	+1,0	-1,7	-1,0	+14,0	-8,7	-3,2	+9,6	-6,3
kunnat ka.	7 862	7 786	7 732	7 832	8 035	8 072	8 668	9 208	9 950	10 302
muutos-% vuodessa	+1,5	+1,0	-0,7	+1,3	+3,5	+0,5	+7,4	+6,2	+8,1	+3,5

Lukiokoulutuksen käyttökustannukset ovat Paimiossa selvästi valtakunnan keskitason alapuolella. Taloudellisissa tavoitteissa keskeistä on jatkossakin järjestää koulutusta kustannustehokkaasti, mutta pitää Paimion lukio puitteiltaan houkuttelevana ja markkinoinnin kautta saada houkutelua riittävästi opiskelijoita toiminnan rahoittamiseksi. Tämä edellyttää myös riittävästi opintotarjontaa.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	73		73	156	83	212,8 %	109	42,9 %
Toimintakulut	- 2 018		- 2 018	- 2 173	- 156	107,7 %	- 2 068	5,1 %
Toimintakate/jäämä	- 1 944		- 1 944	- 2 017	- 73	103,8 %	- 1 959	3,0 %
Poistot ja arvonalennukset	- 30		- 30	- 12	18	41,1 %	- 30	-58,7 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 974		- 1 974	- 2 030	- 55	102,8 %	- 1 989	2,1 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	73		73	156	83	212,8 %	109	42,9 %
Toimintakulut	- 1 620		- 1 620	- 1 769	- 149	109,2 %	- 1 653	7,0 %
Toimintakate/jäämä	- 1 547		- 1 547	- 1 613	- 66	104,3 %	- 1 544	4,5 %
Poistot ja arvonalennukset	- 30		- 30	- 12	18	41,1 %	- 30	-58,7 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 577		- 1 577	- 1 626	- 49	103,1 %	- 1 574	3,3 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot								
Toimintakulut	- 397		- 397	- 404	- 7	101,7 %	- 414	-2,5 %
Toimintakate/jäämä	- 397		- 397	- 404	- 7	101,7 %	- 414	-2,5 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 397		- 397	- 404	- 7	101,7 %	- 414	-2,5 %

Poikkeamat:

Toimintatuottojen selkeä ylitys selittyy vuoden aikana saadulla uudella Erasmus+ -hankkeella sekä Nordplus- hankkeella. Näistä ei talousarviota laadittaessa ollut vielä tietoa.

Toimintakulujen ylitys liittyy myös pääosin hankkeisiin (hankkeiden kulut n. 90 000 € budjetoitua suuremmat) sekä palkkasumman kasvuun opiskelijamäärän lisääntymisestä johtuen. Palkkakustannusten lisääntyminen kompensoituu lisääntyvänä valtionrahoituksena koulutuksen järjestäjälle.

2.1.5. Hyvinvointilautakunta

Toiminnan kuvaus

Toiminta-ajatus

Sivistyspalveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Hyvinvointilautakunnan alaisen toimijoiden tavoitteena on tuottaa laadukkaita vapaa-ajan palveluita, edistää kaupungin sisäistä yhteistyötä eri tehtäväalueiden välillä ja sitä kautta lisätä monipuolista palvelutarjontaa kaupunkilaisille. Tavoitteena on myös toteuttaa kuntastrategiaan kirjattuja suunnitelmia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäämiseksi. Osa tuotettavista palveluista on lakisääteisiä.

Toiminnan kuvaus ja ympäristöanalyysi

Kunnat saavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (= HYTE) valtionosuuden lisäosan eli HYTE-kertoimen tuoman taloudellisen lisärahoituksen. Sivistys ja vapaa-aikapalveluilla on suuri merkitys ennaltaehkäisevien hyvinvointipalvelujen tuottajana. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tehdään kaikissa hyvinvointilautakunnan alaisissa palveluissa.

Hyvinvointilautakunta käyttää ylintä päätösvaltaa vastuualueella. Sen alaisuudessa toimivien tehtäväalueiden henkilöstö valmistelee asiat lautakunnalle ja huolehtii päätösten täytäntöönpanosta. Hyvinvointilautakunnan alaisen palveluiden vastuuhenkilönä toimii sivistysjohtaja, jonka alaisuudessa työskentelevät tehtäväalueiden tilivelvolliset vastuuhenkilöt: kirjasto- ja kulttuurijohtaja, Paimion opiston rehtori sekä vapaa-aikatoimen päällikkö.

Kullakin vastuualueella (kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä Paimion opisto) on laissa omat rahoitussäännökset. Toiminnassa hyödynnetään voimassa olevien lakien luomat mahdollisuudet. Kustannukset katetaan osallistumismaksuilla, muilla myyntituotoilla, valtionosuuksilla, muilla avustuksilla sekä kaupungin omalla rahoituksella. Toimielimen talous on nettobudjetoitu.

Toiminnalliset tavoitteet

Resursointi tehdään siten, että lautakunnalla on todellinen mahdollisuus järjestää ne palvelut, joihin kaupunki saa rahoitusta, sekä panostaa asemansa lujittamiseen kunnassa. Yhteistyötä tiivistetään ja kehitetään sekä hyvinvointilautakunnan alaisen yksiköiden että muiden kaupungissa toimivien ja seutukunnallisten organisaatioiden kesken. Tapahtumia pyritään jatkossa tuottamaan enemmän paikallisena tai seutukunnallisena yhteistyönä kuin yksittäisten lautakunnan alaisen toimijoiden järjestämänä. Järjestöparlamentin roolia vahvistetaan tukemalla sen toimintaa.

Vuoden 2025 tavoitteena on tuottaa laajempia ja saavutettavampia palveluja sekä rakentaa toimijoiden välistä yhdyspintatyötä kaupungin ja hyvinvointialueen välillä. Asiantuntijoiden työaika on tarkoituksenmukaista käyttää erityisosaamista vaativaan käytännön työhön, siksi toimistotyöhön tarvitaan lisäresurssia. Talousarviossa esitetään, että Paimion opiston täyttämättä olevan 50 % opinto-sihteerin osuus täytettäisiin koko lautakunnan yhteisellä 50 % toimistotyöntekijällä. Tavoitteena on, että jo olemassa olevia palveluja voidaan tuottaa vähintään nykyisessä laajuudessa. Paimion hyvinvointisuunnitelmaan (2021 - 2025) on kirjattu hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen eri hallintokunnissa läpi elämänkaaren ja toimenpidesuunnitelmaan on kirjattu lähipalveluiden ylläpitäminen ja kehittäminen.

Lautakunnan yhteinen osa- ja määräaikainen markkinointiasistentti palkattiin vuodeksi 2025.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	723		723	831	108	114,9 %	818	1,6 %
Toimintakulut	- 3 924		- 3 924	- 3 894	29	99,3 %	- 3 744	4,0 %
Toimintakate/jäämä	- 3 200		- 3 200	- 3 063	137	95,7 %	- 2 926	4,7 %
Poistot ja arvonalennukset	- 16		- 16	- 31	- 15	195,5 %	- 15	104,6 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 3 216		- 3 216	- 3 095	121	96,2 %	- 2 941	5,2 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	720		720	768	47	106,6 %	751	2,2 %
Toimintakulut	- 2 568		- 2 568	- 2 535	33	98,7 %	- 2 373	6,8 %
Toimintakate/jäämä	- 1 847		- 1 847	- 1 767	80	95,7 %	- 1 622	9,0 %
Poistot ja arvonalennukset	- 16		- 16	- 31	- 15	195,5 %	- 15	104,6 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 863		- 1 863	- 1 799	64	96,5 %	- 1 637	9,9 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	3		3	64	61	2 119,1 %	67	-5,0 %
Toimintakulut	- 1 356		- 1 356	- 1 359	- 4	100,3 %	- 1 371	-0,8 %
Toimintakate/jäämä	- 1 353		- 1 353	- 1 296	57	95,8 %	- 1 304	-0,6 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 353		- 1 353	- 1 296	57	95,8 %	- 1 304	-0,6 %

Arvio olennaisista riskitekijöistä

1.3.2015 voimaan tulleiden Paimion sisäisen valvonnan perusteiden mukaan riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Strategiset		
Palvelut ja palvelurakenne eivät vastaa kuntalaisten tarvetta	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt: Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat, palvelutarjontaa ei muuteta riittävän joustavasti		
Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Hyte-resurssien lisääminen Palvelujen ja palvelurakenteen ylläpitäminen laadukkaina ja riittävinä, vaatii lisää henkilöstöresursseja. Kuntalaisten tarpeiden kasvaessa ja henkilökunnan siirtyessä hyte-alueelle, mutta järjestämisvastuun jäädessä kuntiin, tarvitaan lisäresursseja suunnittelemaan ja johtamaan uudenlaista palvelurakennetta. Samoin kulttuuri- ja liikuntapalveluissa tulee taata riittävät henkilöstöresurssit palveluiden säilyttämiseksi.	Vastuuhenkilöt: Paimion opiston rehtori ja apulaisrehtori vapaa-aikatoimen päällikkö kirjasto- ja kulttuurijohtaja kulttuurituottaja	
Arviointi:		

Tilanne pysynyt ennallaan.

Palveluiden kysynnän ennakoimaton vaihtelu	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
<p>Syyt: Palveluiden kysyntää on joskus vaikea arvioida. Palveluiden tarjonta ei vastaa kysyntään (kurssit, ta- pahtumat, retket), palveluita tarjotaan kysyntään nähden väärään aikaan tai kysyntä vaihtelee (esimer- kiksi kilpailevan toiminnan vuoksi).</p> <p>Seuraukset: .</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstön koulutus. Toimiva yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Hyvien käytänteiden jakaminen ja tiedolla johtaminen.</p>	<p>Vastuuhenkilöt: Paimion opiston rehtori ja apulaisrehtori vapaa-aikatoimen päällikkö kirjasto- ja kulttuurijohtaja</p>	
<p>Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan.</p>		
Toiminnalliset		
Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen	Todennäköisyys 4	Vaikutus 4
<p>Syyt: Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä.</p> <p>Seuraukset: .</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstön riittävyyttä arvioidaan talousarvion laadinnan yhteydessä. Osa- mistarpeiden ennakointi ja täydennyskoulutus. Tasapuolinen työnjako. Palvelujen ja palvelurakenteen ylläpitäminen laadukkaina ja riittävinä, vaatii lisää henkilöstöresursseja. Hyte-työn koordinointi ja hyte-alueelle siirtyneen henkilöstön tehtävien uudelleenjärjestelyt tulee sopia ja järjestää lisäkuormit- tamatta työntekijöitä.</p>	<p>Vastuuhenkilöt: Sivistysjohtaja ja muut esihenkilöt</p>	
<p>Arviointi: Tilanne ennallaan. Henkilöstöresurssit yhä jäljessä kasvavan kaupungin tarpeista.</p>		
Puutteellinen sijaisjärjestelmä ja vaikeus saada tilapäisiä sijaisia. Työ- ja toimintaympäristön muutokset sekä säädosmuutokset vaikuttavat henkilöstön osaamisen heikentymiseen	Todennäköisyys 4	Vaikutus 4
<p>Syyt: Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot kuormittavat työyhteisöjen hyvinvointia. Monet toiminnot ovat pitkälti henkilöriippuvaisia, jolloin sairauspoissaolot heikentävät toiminnan laatua. Joskus palveluita ei pystytä järjestämään, kun sijaista ei saada tai toimintaa on mahdotonta järjestää yhden ihmisen voimin.</p> <p>Seuraukset: Jos osaavaa henkilökuntaa ei ole riittävästi, lisääntyy työstä poissaolot ja henkilökunnan työuupumus.</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Toimiva sijaisrekrytointi. Sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti. Kehi- tyskeskustelut. Aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon kanssa.</p>	<p>Vastuuhenkilöt: Sivistysjohtaja ja muut esihenkilöt</p>	
<p>Arviointi: Tilanne yhä edelleen kriittinen, sijaisia ei ole saatavilla</p>		
Liian vähäinen henkilöstöresurssi.	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
<p>Syyt: Riittämättömät henkilöstöresurssit vaikuttavat heikentävästi toiminnan järjestämiseen ja kehittämiseen.</p> <p>Seuraukset: Toimintoja joudutaan keskeyttämään (esim. kirjaston tilapäinen sulku) tai jättämään toteuttamatta.</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Toimintoja joudutaan keskeyttämään (esim. kirjaston tilapäinen sulku) tai jättämään toteuttamatta (esim. opiston kurseja).</p>	<p>Vastuuhenkilöt: Sivistysjohtaja ja muut esihenkilöt</p>	

Kunnan palvelujen uudelleen muotoutuminen ja sote-henkilöstön siirtyminen hyte-alueille on lisännyt kuormittumista. Pitkittyneen sijaispulan ja työvoiman saatavuuden aiheuttama kuormitus lisääntyy. Työmäärien kasautuminen työntekijöille.

Arviointi:

Tilanne pysynyt ennallaan.
Henkilöstöressurssien vähäisyys vaikuttaa tarjottujen palveluiden määrään ja laatuun sekä henkilöstön jaksamiseen. Resurssilisäykset suhteessa kasvavan kaupungin tarpeisiin niukat.

Tietohallinnon toimimattomuus

 Todennäköisyys
3

 Vaikutus
2

Syyt: Toimintahäiriöt ym. ongelmat tietojärjestelmissä ja –verkoissa voivat haitata huomattavasti normaalia toimintaa. Tietojärjestelmien toimimattomuus vai-kuttaa useaan eri tekijään. Se heikentää mm. tiedon-kulkua ja maksuliikennettä sekä lamauttaa osan palveluista kokonaan.

Seuraukset: .

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Sujuva yhteistyö sekä kaupungin tietohallinnon että ohjelmistotoimittajien kanssa. Tietojärjestelmien pääkäyttäjät on nimetty. Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on varauduttu.

Vastuuhenkilöt:

Vastuualueiden vastuuhenkilöt / nimetyt vastuuhenkilöt

Arviointi:

Tilanne pysynyt ennallaan.

Tilojen puute

 Todennäköisyys
4

 Vaikutus
3

Syyt: Asianmukaisten varastotilojen puute. Kaikilla työntekijöillä ei ole omaa asianmukaista työpistettä. Kansalaisopistolla ei ole omia toimitiloja, joten esim. kiinteistöjen remontit vaikeuttavat opiston toimintaa, kun korvaavia tiloja ei ole aina saatavilla. Kirjaston palvelujen laajeneminen vaatii toimivat ja muunneltavat tilat.

Seuraukset: .

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Havaitut puutteet tuodaan esille, ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut. Ennakoidaan tulevat remontit ja kartoitetaan vaihtoehtoiset tilat etukäteen.

Vastuuhenkilöt:

Vastuualueiden vastuuhenkilöt

Arviointi:

Eryteisesti päivätoimintaan tilantarve kasvaa.

Vahinkoriskit
Henkilöstöön kohdistuvan väkivallan uhka

 Todennäköisyys
4

 Vaikutus
4

Syyt: Asiakaspalvelutyössä häiriötilanteet ovat lisääntyneet ja joskus syntyy riskitilanteita.

Seuraukset: .

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Yksin työskentelyn välttäminen, koulutus, vartiointipalvelu

Vastuuhenkilöt:

Esihenkilöt

Arviointi:

Tilanne ennallaan.
Asiakaskäyttäytymisen voimakas muutos lyhyen ajan sisällä kasvattanut riskiä.

Työtilat eivät ole turvalliset

 Todennäköisyys
2

 Vaikutus
2

Syyt: Työtilojen järjestelyistä aiheutuu riskitilanteita. Sisäilmaan vaikuttavista tekijöistä aiheutuu terveyshaittoja.

Seuraukset: Kirjastossa työhuoneen sisäilman ongelmat mm. ajoittain riittämätön ilmastointi sekä työtilojen ahtaus. Joissakin opetustiloissa puutteita sekä museoiden varastotiloissa, joissa ajoittain myös työskennellään.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Havaitut puutteet/ongelmat tuodaan esille, ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut.	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan.		
Palo- tai vesivahingot	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt: Museo- ja kirjastoaineistoihin liittyvät vahingot. Toimitiloihin liittyvät vahingot. Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: EA- ja alkusammutuskoulutukset, kiinteistöjen ennakkoiva kunnossapito	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Arviointi: Tilanne erityisesti puutteellisten varastotilojen osalta riskitekijä. Museoiden kokoelmat ja kirjastoaineisto nostavat paloriskiä.		
Henkilövahingot	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Asiakasturvallisuudesta huolehtiminen. Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Säännölliset turvakävelyt ja pelastussuunnitelmien läpikäynnit.	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan.		
Force majeure tilanteet	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt: Esim. pandemia, luonnonkatastrofit Seuraukset: Toiminta keskeytyy, siirtyy etätoiminnaksi tai toteutetaan korvaavia toimintoja.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Varautumissuunnitelma, viranomaisten ohjeiden ja määräysten noudattaminen	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan.		
Taloudelliset		
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen	Todennäköisyys 4	Vaikutus 4
Syyt: Valtionosuuksien väheneminen tai peruspalveluiden valtionosuusrahoituksen kohdentaminen sivistyspalveluiden sijaan kaupungin muuhun palvelutuotantoon. Kaupungin rahoituksen väheneminen. Yleisen hintatason nousu, joka nostaa palvelutuotannon hintaa. Uusien palveluiden (esim kirjaston e-aineistojen) korkeat hinnat voivat estää palvelutarjonnan kehittämisen kysyntää vastaavaksi. Force majeure -tilanteet esim. pandemia voi heikentää toimintaedellytyksiä ja vähentää tuloja Seuraukset: .		

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Talouden ajantasaisen raportoinnin seuranta.
 Palveluiden käytön seuranta ja tarvittaessa toiminnan sopeuttaminen tai määrärahojen uudelleenresursointi.
 Tilastointi ja laskutus ovat ajantasaiset.
 Synergiaetujen hakeminen yhteistoimintamuodoilla.
 Uusien palvelumuotojen kehittäminen.

Vastuuhenkilöt:

Vastuualueiden vastuuhenkilöt

Arviointi:

Tilanteen uhka kasvanut.
 Hintakehitys oli ennakoituakin jyrkempi eikä ole suhteessa käytössä oleviin resursseihin. Valtion tulevat säästölinjaukset vaikuttanevat erityisesti hyvinvointilautakunnan alaiseen toimintaan.

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Tulosalue **Kirjasto- ja kulttuuripalvelut**
Vastuhenkilö kirjasto- ja kulttuurijohtaja Laura Lankinen

Toiminta-ajatus

Kirjasto- ja kulttuuritoiminnan järjestäminen kuuluu kuntien lakisääteisiin tehtäviin. Kaikki tuotetut palvelut ovat helposti saavutettavia ja edistävät kaupunkilaisten hyvinvointia. Palveluja tuotetaan kaikille kaupunkilaisille sekä matkailijoille.

Yleisen kirjaston lakisääteinen (Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016, 6§) tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan ja edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kulttuuripalvelut edistävät kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta, monipuolista käyttöä ja elinvoimaisuutta Paimiossa. Toimintatapoina ovat mm. kulttuuri- ja taidetapahtumat sekä museo- ja kotiseututyö sisältäen perinteen taltioinnin ja rakennuskulttuurin vaalimisen. Kulttuuripalvelujen tuottamisessa on ensisijaista laaja-alainen yhteistyö eri toimijoiden kesken, niin paikallisesti kuin seudullisesti. Palveluita tuotetaan yhdenvertaisesti ja pääpaino on paikallista identiteettiä ja yhteisöllisyyttä tukevassa toiminnassa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kirjasto tarjoaa palveluita ja aineistoja sekä verkossa että kirjaston fyysisissä tiloissa. Kirjasto kuuluu Vaski-kirjastojen kirjastoverkoston. Henkilökuntaan kuuluu kuusi vakituista työntekijää: kirjasto- ja kulttuurijohtaja, jonka työnkuvaan sisältyy myös kulttuuripalveluiden tehtäviä n. 10 % sekä kaksi kirjastonhoitajaa ja kolme kirjastovirkailijaa. Kirjastoavustajan tehtäviä hoidetaan määräaikaisten tilapäistyöntekijöiden toimesta.

Kaikkien lakisääteisten palveluiden toteuttaminen on kirjaston tärkein tehtävä. Lukemaan innostaminen, aineistotarjonnan sisältöjen avaaminen asiakkaille ja monilukutaidon edistäminen ovat kirjaston toiminnassa keskeistä. Saavutettavuutta lisää omatoimikirjasto, mikä lisää kirjaston käyttöaikoja. Kirjasto tekee tiivistä yhteistyötä alueen koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa lasten ja nuorten lukuinnostuksen herättämiseksi ja tiedonhankintataitojen kehittämiseksi. Kirjasto tarjoaa ohjattuja kirjastokäyntejä, kirjavinkkausta ja tiedonhaun opetusta suunnitelmallisesti esikoululaisista lukiolaisiin.

Perusopetuksen kanssa yhteistyössä tuotetaan palveluja lukutaitoa edistäviin ja lukemisen kulttuuria vahvistaviin toimenpiteisiin. Perusopetuksen ja kirjaston välille on solmittu vuosiksi 2021- 2025 yhteistyösopimus, jossa määritellään minimitaso kirjastopalveluista, joihin kaikki perusopetuksen oppilaat tutustuvat kouluvuosiensa aikana. Vuosina 2023 - 2025 toteutetaan hanketta Lukutaidon palikat - Paimion kirjaston ja varhaiskasvatuksen yhteinen toimintamalli lukutaitotyöhön. Hankkeen tavoitteena on luoda yhteistyösopimus varhaiskasvatuksen ja kirjaston yhteiseen lukutaitotyöhön ja hyviä käytäntöjä pyritään luomaan osaksi molempien perustoimintaa.

Vaski-kirjastoilla on yhteinen palvelujärjestelmä sekä yhteiset fyysiset ja sähköiset kokoelmat, joiden kartuttamiseen jokainen jäsenkirjasto osallistuu. Kirjastoyhteistyöstä saadaan synergiaetua, kun esimerkiksi hankintojen kilpailutus, sähköisten palveluiden hallinnointi ja aineiston luettelointi tehdään keskitetysti. Aineistohankinnoissa Paimion kirjasto antaa oman panoksensa Vaski-kirjastojen yhteisiin kokoelmiin. Lisäksi henkilökunta osallistuu erilaisten työryhmien työskentelyyn. Paimion kirjaston osuus Vaski-kirjastojen yhteisistä kuluista on asukasluvun suhteessa, vuonna 2025 osuus oli 2,59 %.

Kulttuuripalveluiden henkilökuntaan kuuluvat kulttuurituottaja (100 %) sekä kirjasto- ja kulttuurijohdaja, joka työajasta n. 10 % on kulttuuripalveluiden hallinnossa. Kulttuurituottajan työtehtäviin sisältyy Lyyli Tuomolan säätiön sekä Paimion Sähkämuseosäätiön liittyviä tehtäviä n. 20 % työajasta.

Kulttuuripalvelujen alaisuuteen kuuluvat August Pyölniitun museo ja Paimion kotiseutumuseo (seitsemän museorakennusta ja kaksi varastotilaa) ja kaupungintalolla sijaitsevan kotiseutuarkiston toiminta. Lisäksi kulttuuripalvelujen kautta hoidetaan Paimion Sähkämuseosäätiön ja Lyyli Tuomolan säätiön ylläpitämän Käsityömuseo Miilan toimintaa. Kulttuuripalvelut vastaa myös noin 500 teosta käsittävän kaupungin taidekokoelman ylläpidosta sekä kouluille suunnatun Kulttuurin aalloilla -kulttuurikasvatussuunnitelman toteutuksesta, mikä on 2024 alkaen ollut virallinen osa perusopetuksen opetussuunnitelman kulttuurikasvatusta. Kulttuuripalvelut organisoivat senioreiden kulttuurihyvinvointiryhmä Kulttuurikamarin toimintaa. Lisäksi kulttuuripalveluilla on merkittävä rooli Järjestöparlamentin toiminnassa, harrastusmessujen toteutuksessa sekä Paimio 700-juhluvuoden suunnittelussa ja toteutuksessa. Muihin toimintamuotoihin kuuluvat erilaisten tapahtumien, kulttuurimatkojen ja näyttelyiden järjestäminen. Lisäksi neuvontaa annetaan erilaisiin hankkeisiin, avustuksiin ja tukiin liittyvissä kysymyksissä.

Resurssimuutokset

Kirjasto

Paimion kirjaston vakituisen henkilökunnan määrä väheni osa-aikaeläköitymisen seurauksena 1.9.2025 alkaen 5,9 työntekijästä 5,4 työntekijään (5,4 työntekijää = 0,48htv/ 1000 asukasta). Lisäksi vakituudessa henkilöstössä oli muita pitkiä poissaoloja ja tilapäisen henkilökunnan määrä väheni aiemmasta huomattavasti. Vuoden aikana ei pystytty tuottamaan kaikkia nykyisiä palveluja aiemmassa laajuudessa. Kasvavan kaupungin asukkaiden palveluntarpeen tai kirjastopalveluiden palvelutarjonnan kasvamiseen ei ole lainkaan resursseja. Pula lyhytaikaisista sijaisista oli kirjastossa huomattava. Myöskään määräaikaisia työntekijöitä esim. siviilipalveluksen suorittajia tai työllistettyjä, ei ollut saatavilla. Kirjastoavustajan tehtäviä on vain osittain hoidettu lyhytaikaisilla tilapäistyöntekijöillä. Tästä johtuen vuosille 2025- 2026 saatuja hankerahoituksia ei pystytty suunnitellussa laajuudessa aloittamaan, vaan hankkeiden toteutus siirtyi vuoteen 2026. Talousarviossa saatuja hanketuloja siirtyi seuraavalle vuodelle n. 34 000 euroa, samoin kulut n. 40 000 euroa jäivät vuonna 2025 toteutumatta.

Kulttuuripalveluissa

Koko taloussuunnitelmakauteen vaikutti vuonna 2025 vietetty Paimio 700-juhluvuosi, jonka valmistelussa, markkinoinnissa ja toteutuksessa kulttuurituottajan työpanos oli merkittävä. Toinen suuri muutos oli aiempiin vuosiin verrattuna laajemman kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen. Suunnitelman koordinointi, tiedotus ja osa tuotannosta on kulttuuripalveluiden vastuulla. Paimion juhluvuosi muutti kulttuuripalveluiden normaalia palvelutarjontaa. Kaikki tapahtumat (pl. kulttuurikasvatus ja museoiden aukiolotehtävät) kohdennettiin osaksi juhluvuoden tapahtumia. Kulttuuripalveluiden talousarviossa ollut kotiseutumuseon saavutettavuuden parantamisen -hanke jäi osittain juhluvuoden takia toteuttamatta, hanke jatkuu vuoden 2026 aikana. Talousarviossa olleet hankkeen tulot ja menot siirtyvät vuoteen 2026. Lisäksi kaikkia tapahtumakuluja ei toteutunut suunnitellusti, koska kulttuurituottajan työaikaa kohdennettiin enemmän juhluvuoden järjestelyihin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suorite	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Kirjasto				
Lainat (fyysiset + e-lainat)	221 556	231 278	210 000	249 713
Käynnit	86 793	88 949	83 800	92 234
Aukiolotunnit	4 777	3 190	4 300	3 504
Henkilötyövuodet	6,2	6,29	6,5	6,7
Kehittäminen. Hanketuki	2 567	17 139	54 400	9 017
Lapset ja nuoret painopistealueena. Kirjaston koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyöllä tavoittamat lapset ja nuoret	4 171	4 532	4 600	4 884
Kustannukset/asukas (brutto)	53,89	55,3	64,09	55,89
Kustannukset/asukas (netto)	52,87	53,14	59,66	53,9
Kulttuuri				
Kulttuuripalvelut €/as (netto)	11,1	11,98	12,99	12,65
Paikallisen kulttuuritoiminnan tukeminen. Kulttuurin kohdennetut tuet, €/asukas	2,03	2,08	2,04	2
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Museoiden aukiolotunnit/v.	831	938	830	827
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Museoiden kävijämäärä/v.	4 332	3 869	3 480	6 002
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Tapahtumat/v.	56	39	50	33
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Tapahtumien kävijämäärä/v	10 050	11 098	12 000	9 349
Kulttuurin osallistumisen kynnystä madaltava vertais-toiminta. Osallistujat/vuosi		0	5	0
Kulttuurikasvatussuunnitelman osallistujat/vuosi		767		767

Kirjastopalveluiden tavoitteet toteutuivat osittain.

Kirjaston tavoitteena oli vuoden aikana tuottaa monipuolisesti kaikenikäisille lukutaitoa edistäviä ja lukemiseen kannustavia lakisääteisiä palveluja. Pääpaino kirjaston perustyössä on ajantasaisen aineiston hankinnassa ja monipuolisen kokoelman ylläpitämisessä. Kasvava kaupunkilaisten ja erityisesti lasten ja nuorten määrän kasvu, on lisännyt koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa tehtävän yhteistyön laajentamisen tarvetta. Tavoitteena on vastata kasvavan lukutaitotyön tarpeeseen ja laajentaa perusopetukselle ja varhaiskasvatukselle tarjottavia kirjastopalveluja. Tähän on haettu ja saatu hankerahoitusta uusien toimintamallien suunnitteluun ja toteutukseen. Kirjastolla on Lukutaidon palikat - hanke, jossa yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa tiivistetään vuosina 2024–2025. Hankkeen aikana tuotetaan yhteistyösopimus, jolla taataan tasapuolinen ja ammattitaitoinen monilukutaitoon kannustava varhaiskasvatus kaikille lapsille. Tarve lukutaidon ja monilukutaidon ylläpitämiseen, lukuinnostuksen ja digitaitojen kasvattamiseen sekä lukutaitotyöhön kasvaa kuitenkin kaikkien

väestöryhmien keskuudessa. Paimion lukutaitostrategia-hankkeessa (2025-2026) pyritään laajentamaan palvelutarjontaa myös toisen asteen ja ikäihmisten digitaitojen ja monilukutaidon tukemiseen.

Lukutaidon palikat -hanke toteutui onnistuneesti. Hankkeen tärkeimpänä lopputuotteena toteutui toimivan moniammatillisen yhteistyökoonpanon luominen perheiden lukemaan innostamiselle. Myös hankkeen tavoitteena ollut varhaiskasvatuksen ja kirjaston yhteistyösopimus hyväksyttiin sekä koulutuslautakunnassa että hyvinvointilautakunnassa ja yhteinen lukutaitotyö on nyt osa kirjaston ja varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmia.

Tavoitteena oli jatkaa omatoimikirjastokonseptin saavutettavuutta Paimiossa. Asiakkaiden asioimiskäyttäytymisen muutos sekä lisääntynyt varaupalvelun käyttäminen on lisännyt järjestely- ja logistiikkatyötä entisestään. Omatoimikirjaston aukioloaikojen laajentaminen on jatkossa mahdollista vain henkilökuntaa, vartiointia ja valvontaa lisäämällä.

Kirjaston tavoitteena on pitää kokoelma ajantasaisena, monipuolisena ja riittävänä. Lainaus- ja kävijämäärä kasvoi entisestään sekä Eteiskirjastot laajenivat kaikkiin Paimion päiväkoteihin, nämä aiheuttivat aineistomäärän kysynnän kasvamisen. Uuden aineiston hankintaan ja poistojen tekemiseen jäi kuitenkin suunniteltua vähemmän työaikaa, koska poissaolojen ja sijaispulan vuoksi perusasiakaspalvelutyö kiinnitti työaikaa. Samoin lisääntyi digineuvonnan kysyntä.

Kirjastotilan kalustuksen ajanmukaistaminen ja tilojen turvallisuuden parantamisen kalustehankinnat toteutuivat suunnitelman mukaisesti ja vanhoihin hyllyihin tehtiin parannuksia. Investoinnit aineiston säilytysratkaisuihin jatkuvat vuoden 2026 aikana.

MunPaimio -asukasbudjetoinnin kautta kirjastoon hankittiin lukumaja sekä äänieritysseinäkkeitä. Lisäksi lainattavaksi hankittiin retkeilyaiheinen reppu sekä retkeilytarvikkeita päiväkotien ja perhepäivähoitajien käyttöön.

Kulttuuripalveluissa tavoitteet toteutuivat hyvin.

Kulttuuripalvelujen keskeisenä tavoitteena oli kulttuurihyvinvoinnin lisääminen ja kolmannen sektorin tukeminen kulttuurihyvinvointityössä. Yhtenä toimintamuotona on koko elinkaaren kestävä kulttuurikasvatus. Osana tätä on jo käynnistetty koulujen kulttuurikasvatustoiminta sekä varttuneemman väen Kulttuurikammari -toiminta.

Yhteistyötä Järjestöparlamentin ja kaupungin vapaa-aikapalveluiden kanssa tiivistetään ja tapahtumia tuotetaan enenevässä määrin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Lyyli Tuomolan säätiön (kuuluu kaupunkikonserniin) ja Paimion Sähkömuseosäätiön (kaupunki taustayhteisö) kanssa jatketaan yhteistyömuotojen kehittämistä. Suunnitelmakauden aikana jatketaan monipuolisten kulttuuritapahtumien tukemista sekä tukemalla Paimion teatterin talvi- ja nuorisoteatteritoimintaa (6 600 euroa), Paimion Sähkömuseosäätiön toimintaa (4 000 euroa) sekä elokuvateatteritoiminnan tukemista (2 000 euroa). Lisäksi tuettiin kulttuuriyhdistysten perustoimintaa sekä kulttuuritapahtumia kohdennetulla tuella. Kulttuuritoiminnan tukiin varattuna oli yhteensä 23 300€.

Seutukunnan muiden kuntien kulttuuripalveluiden kanssa yhteistyötä jatkettiin ja kehitettiin Kulttuuria kunnissa – verkoston kautta synergiaetujen saavuttamiseksi. Paimio 700 -juhlavuoden suunnittelu ja juhlavuoden valmistelevat toimet ovat merkittävässä osassa kulttuuripalveluiden toimintaa koko vuoden ajan. Kaupungin museotoimintakokonaisuuden kehittäminen ja vahvistaminen ovat osa museotoiminnan pitkántähtäimen kehittämistä mm. museoiden tukiyhdistysten yhteistyösopimusten kautta. Vuoden 2025 aikana aloitettiin kotiseutumuseon n. 20 vuotta vanha perusnäyttelyn uudistaminen, mutta valtaosa hankkeen toteutuksesta siirrettiin vuoteen 2026.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	63		63	36	- 28	56,4 %	41	-13,9 %
Toimintakulut	- 881		- 881	- 786	95	89,2 %	- 771	1,9 %
Toimintakate/jäämä	- 818		- 818	- 751	68	91,7 %	- 730	2,8 %
Poistot ja arvonalennukset	- 10		- 10	- 11	- 1	108,5 %	- 5	113,7 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 828		- 828	- 761	67	91,9 %	- 735	3,6 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	63		63	36	- 28	56,4 %	41	-13,9 %
Toimintakulut	- 685		- 685	- 582	103	85,0 %	- 562	3,6 %
Toimintakate/jäämä	- 622		- 622	- 546	76	87,9 %	- 520	5,0 %
Poistot ja arvonalennukset	- 10		- 10	- 11	- 1	108,5 %	- 5	113,7 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 632		- 632	- 557	75	88,1 %	- 525	6,1 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot								-100,0 %
Toimintakulut	- 196		- 196	- 204	- 8	104,0 %	- 210	-2,5 %
Toimintakate/jäämä	- 196		- 196	- 204	- 8	104,0 %	- 210	-2,5 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 196		- 196	- 204	- 8	104,0 %	- 210	-2,5 %

Poikkeamat

Menoalitukset johtuvat suurelta osin vuoteen 2026 siirtyneistä hankkeista, henkilöstövajeesta sekä sen seurauksena hankintojen, koulutusten ja tapahtumien vähenemisestä. Talousarviossa olevia hankekuluja jäi n. 40 000 euroa toteutumatta ja siirtyivät vuoteen 2026, näistä suurin osa oli henkilöstökuluja. Henkilöstömenojen alituksessa näkyy myös myös pula lyhytaikaisista sijaisista sekä pitkien poissaolojen tuomat Kela-korvaukset. Lisäksi siviilipalveluksen suorittajan päiväraha-, ruokailu- ja matkakuluja jäi toteutumatta n. 11 100 euroa. Henkilöstövajeesta johtuen kaikkia aineistohankintoja ja tapahtumia ei suunnitellusti pystytty toteuttamaan (alitus menoissa n. 10 000€). Henkilökunnan työaika kului kirjaston perustyöhön suunniteltua enemmän ja osa loppuvuonna tilatusta aineistosta saapui vasta vuoden 2026 puolella. Vartiointikuluissa oli aiempaa vähemmän perusvartiointin ulkopuolisia omatoimijain hälytyksiä. Tietotekniikkakuluihin oli budjetoitu uusi järjestelmä kirjaston asiakaskoneiden hallintaan (15 000 euroa), mutta sopivaa toimittajaa kirjastojärjestelmään liitettävän ohjelmaan ei kuitenkaan löytynyt eikä järjestelmää hankittu. Tuloalitukset olivat pääosin siirtyneiden hankerahoitusten toteutumatta jäämisestä johtuvia, yhteensä 34 000 euroa.

Tulosalue **Paimion opisto**
Vastuuhenkilö Rehtori Satu Lehtisalo

Toiminta-ajatus

Hyvinvointilautakunnan alaisten palveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Paimion opisto käsittää kansalaisopiston ja musiikkiopiston, jotka yhdessä tavoittavat toiminnallaan käytännössä kaikenikäiset kuntalaiset, vauvamuskarilaisista ikäihmisiin.

Kansalaisopisto tarjoaa alueensa asukkaille lähipalveluna kykyä ja halua elinikäiseen oppimiseen, uusien asioiden omaksumiseen, itsensä kehittämiseen sekä vireytensä ylläpitämiseen. Se pyrkii vastaamaan niin perinteisiin kuin tulevaisuuden tuomiin kansalaistaitoihin. Opisto antaa tarpeen mukaan myös vieraskielisille opiskelijoille suomen kielen opetusta sekä tutustuttaa paikkakunnan kulttuuriin.

Musiikkiopisto tarjoaa lähipalveluna korkeatasoista taiteen perusopetusta musiikissa ensisijaisesti lapsille ja nuorille mutta myös kaikenikäisille aikuisille. Musiikkiopisto nivoutuu oleelliseksi osaksi Paimion kulttuurielämää edistämällä musiikkikulttuuria monipuolisesti. Musiikkileikkikoulun tehtävänä on herättää lapsissa ja heidän perheissään myönteinen asenne musiikkia kohtaan ja antaa viirikkeitä jatkuvan musiikin harrastuksen syntyyn.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kansalaisopistossa on opetusta vuosittain noin 5 300 tuntia, kurssilaisia noin 3 500 ja tuntiopettajia noin 60. Kansalaisopiston rehtori on samalla koko Paimion opiston rehtori, eli vastuualueeseen kuuluu myös musiikkiopisto. Päätoimiseen henkilökuntaan kuuluu rehtorin lisäksi osa-aikainen opintosihteeri (70 %) ja kokoaikaiset musiikin suunnittelijaopettaja ja liikunnan, terveyden ja hyvinvoinnin suunnittelijaopettaja, joille kuuluu opetuksen lisäksi myös toimistotyötä.

Paimiolla ja Sauvolla on sopimus Paimion opiston opetuksen järjestämisestä Sauvossa, mistä Sauvon kunta suorittaa korvauksen. Opiston pianon- ja kitaransoitonopetus toimii opiston omissa tiloissa, ja pääasiassa muu toiminta toteutetaan Paimion ja Sauvon koulujen tiloissa iltaisin ja viikonloppuisin. Käden taitojen kurssit pidetään myös vuokratiloissa Vahtisten koululla ja Yhteistalolla Sauvossa.

Musiikkiopisto kuuluu apulaisrehtorin vastuualueeseen, ja hänellä on myös opetusvelvollisuutta. Apulaisrehtorin lisäksi musiikkiopistossa on 2,5 viranhaltijaopettajaa, 2 päätoimista opettajaa, 2 yhteispäätoimista opettajaa sekä 1 sivutoiminen tuntiopettaja. Kansalaisopiston musiikin suunnittelijaopettajalla on myös jonkin verran opetusta musiikkiopistossa. Opetustunteja on vuosittain noin 5 000, taiteen perusopetuksen oppilaita noin 140 ja musiikkileikkikoululaista noin 50.

Musiikkiopisto antaa taiteen perusopetusta (tpo) laajan oppimäärän mukaan eri soittimissa, yksinlaulussa ja kuorolaulussa. Musiikkileikkikouluosasto tarjoaa alle kouluikäisille lapsille varhaisiän musiikkikasvatusta. Myös aikuisten on mahdollista aloittaa tavoitteellinen soitto- tai lauluharrastus. Ryhmäopetus ja paritunnit lisäävät musiikkiharrastuksen sosiaalisia ulottuvuuksia. Lukion opiskelijat voivat musiikkiopistossa aloittaa musiikkiharrastuksen tai jatkaa aiempia musiikkiopintojaan, ja heillä on mahdollisuus hyödyntää lukioikäisiä musiikkiopisto-opintojaan lukion musiikin valinnaiskursseina tai lukiodiplomissa.

Opetuksessa noudatetaan lakiin perustuvaa opetussuunnitelmaa, jolloin opetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Yksilöopetuksen tehokkuus, opintojen arviointi ja päättötodistus takaavat mahdollisuuden jatkaa musiikin opiskelua, vaikka ammattiin asti. Lähiopetuksena tarjottava laadu-

kas musiikinopetus on tulevaisuudessakin yksi pienen kunnan imagoa nostava, asukkaiden viihtyvyyttä lisäävä ja uusia asukkaita houkutteleva tekijä.

Opetusministeriö myönsi Paimion kaupungille vuoden 2020 alusta lukien taiteen perusopetuksen järjestämisluvan musiikissa ja siihen kuuluvan pysyvän, opetustuntikohtaisen valtionosuuden. Tämän myötä valtio rahoittaa noin 65 % musiikkiopiston taloudesta. Valtion pysyvä tuki vakauttaa musiikkiopiston taloutta olennaisesti ja pitkäjänteisesti.

Musiikkiopistolla on omat, suhteellisen hyvin toimivat tilat Paimion lukion yhteydessä, ja osa opetuksesta tapahtuu ilta-aikaan lukion luokissa. Musiikkiopiston käytössä olevat opetustilat ovat kolmessa eri kerroksessa, osittain myös kellarikerroksessa ikkunattomissa tiloissa. Suurimmassa osassa musiikkiopiston käytössä olevista opetustiloista ei ole äänieristystä, mikä osittain hankaloittaa opetustyötä ja kuormittaa mm. opettajien kuuloa ja jaksamista.

Konsertteja ja oppilasiltoja järjestetään lukion ruokalan ja auditorion lisäksi mm. kirjastossa ja Paimiosalissa. Lisäksi musiikkiopiston oppilaille on mahdollisuus edustaviin esiintymisiin Paimion kaupungin järjestämissä tilaisuuksissa (esim. itsenäisyyspäivän juhlallisuuDET, veteraanipäivän juhla).

Resurssimuutokset

Opiston opintosihteerin työaika on ollut vuodesta 2023 alkaen määräaikaisesti lyhennettynä 50 %, josta 15 % on vapaa-aikapalveluiden toimistosihteerin tehtäviä. Työajan lyhennys 50 % jatkuu edelleen. Toimistotyön määrä ei kuitenkaan ole vähentynyt vaan päinvastoin lisääntynyt ja lisääntyy edelleen, mikä kuormittaa jatkuvasti ja yhä enemmän opiston päätoimista opetushenkilöstöä ja rehtoria. Tällä hetkellä ei ehditä tehdä aktiivista ja johdonmukaista markkinointia, mikä näkyy kurssilaisten vähydessä ja sitä kautta kurssien peruuntumisessa, mikä vähentää tuloja. Resurssimuutoksissa esitetään siksi opintosihteerin täyttämättä olevan työajan (50 %) täyttämistä toimistosihteerin tehtävällä, jonka työtehtävät keskittyvät erityisesti viestintään ja markkinointiin. Osa-aikainen toimistosihteerin työskentelisi koko hyvinvointilautakunnan alaisten toimijoiden markkinoinnissa ja viestinnässä. Kustannukset noin 15 000 € / vuosi +sivukulut.

Kansalaisopiston palkkamenot ylittyivät sivistysosastolle palkatun markkinointiasistentin vuoksi, sillä hänen palkkakulunsa noin 21 600 sivukuluineen kohdennettiin kansalaisopiston kustannuspaikalle.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suorite	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Kansalaisopisto				
Henkilöstö (päätoim.)	3,6	3,5	4	3,6
Henkilöstö (tuntiopettajat)	53	52	53	54
Työtyytyväisyys (1-5)	4,7	4,6	4,7	4,6
Asiakastyytyväisyys (1-5)	4,7	4,6	4,7	4,6
Tapahtumien osallistujamäärä	1 873	1 880	6 000	3 100
Opetustunteja	5 140	4 901	5 400	4 881
€/opetustunti/brutto	99	109	79	82
€/opetustunti/netto (sis. vos:n)	18	28,5	11	7
€/asukas/netto (sis.vos:n)	8,2	12,45	5,3	3,1
Musiikkiopisto				
Henkilöstö/päätoimiset	4	4	4	4
Henkilöstö/tuntiopettajat	6	6	6	7
Työtyytyväisyys (1-5)	4	4	4	4
Asiakastyytyväisyys (1-5)	4	4	4	4
Esiintymisiä ja konsertteja	33	27	25	26
tpo:n perusopinnot/syventävät opinnot suorittaneita	0	1	1	0
Opetustunteja	5 055	4 888	5 000	4 926
€/opetustunti brutto	68	67	63	70
€/opetustunti netto (sis. vos:n)	9,8	10,05	5,8	7,79
€/asukas netto (sis. vos:n)	4,3	4,4	2,5	3,4

Kansalaisopisto pyrkii toteuttamaan tätä tavoitetta tarjoamalla monipuolisia koulutus-, liikunta- ja kulttuuripalveluja tasapuolisesti kaikille iästä, varallisuudesta tai asemasta riippumatta. Paimion kaupungin strategian mukaisesti kansalaisopisto toteuttaa ennalta ehkäisevää toimintaa, joka parantaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä ja vähentää kustannuksia.

Sote-uudistuksen myötä kansalaisopistolla on entistä tärkeämpi rooli tulevaisuuden hyvinvoinnin edistämisessä ja siihen kuuluvan eriarvoisuuden vähentämisessä. Niinpä panostetaan matalan kynnyksen hyvinvointikursseihin sekä työikäisille että senioreille. Liikunnan hybridikurssien määrää lisätään sillä ne mahdollistavan entistä laajemman asiakasmäärän. Uimahalli Solinassa jatketaan remontin ajan tauolla olleita vesijumppia. Perheiden yhdessäoloaika tuetaan lapsi-aikuisen -kurssivalikoimalla. Musiikin ja liikunnan suunnittelijaopettajien yhteistyöllä tuotetaan ainerajat ylittäviä uutuuskursseja ja pieniä tapahtumia.

Yhteistyötä eri tahojen kanssa syvennetään ja laajennetaan. Yhdessä yhdistysten kanssa järjestetään retkiä ja kursseja sekä toteutetaan yhdistyksille heidän tarpeisiin sopivia täsmäkursseja ja luen-

toja. Tuotetaan myös yhteistyössä eri tahojen kanssa erilaisia hyvinvointia edistäviä tapahtumia senioreille (soivat korttelikahvilat, yhteislaulutilaisuudet, paukepiirit, musapajat ym.). Kieltenopiskelijoiden määrän vähennettyä toteutetaan kieltenopetusta entistä enemmän hybridi- ja verkkokursseina yhteistyössä muiden opistojen kanssa. Yrityksille räätälöidään tyky-paketteja. Paimion kaupungin ja Sauvon kunnan työntekijöille suunnatun tykyliikunnan lisäksi suunnitellaan työntekijöille myös hyvinvointikursseja.

Osaamisperusteisesti toteutettavien kurssien järjestämistä jatketaan. Osaamisperusteisuutta ja opintopisteytystä viedään eteenpäin aloittamalla yhteistyö lukion kanssa, jolloin lukion oppilailla olisi entistä parempi mahdollisuus hyväksi lukea opiston kursseja osana lukio-opintoja ja saada niistä opintopisteitä. Tuntiopettajien työhyvinvointiin panostetaan, millä saadaan heidät paremmin sitoutettua opiston toimintaan. Heitä kannustetaan myös mukaan markkinointiin mm. tarjoamalla heille koulutusta.

Tavoitteiden toteutuminen, kansalaisopisto

Kurssimaksutuloja kertyi reilusti budjetoitua enemmän. Aktiivinen markkinointi ja kohdennetut mainoskampanjat paransivat kurssien täyttöastetta merkittävästi. Sivistysosastolle palkattu markkinointiassistentti tuki kansalaisopiston markkinointityötä, mikä osaltaan edesauttoi myönteistä tulokehitystä. Loppuvuodesta 2025 otettiin käyttöön uutiskirje, mikä lisäsi ilmoittautumisten määrää. Lisäksi tuntiopettajat osallistuivat entistä aktiivisemmin markkinointiin. Kaikki käden taitojen koko lukuvuoden kurssit sekä lasten ja aikuisten yhteiskurssit olivat täynnä. Myös liikuntakurssien tuotot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna. Lisäksi opisto myi vesijumppatunteja liikuntapalveluille, mikä lisäsi maksutuottoja. Etä- ja hybridikurssien osallistujapaikkoja myytiin myös muille kansalaisopistoille, mikä toi lisätuloja.

Hyvinvointikursseihin sekä liikunnan etä- ja hybridiopetukseen panostettiin erityisesti. Etä- ja hyvinvointikurssien avulla asiakaskunta laajeni ja osallistujia tavoitettiin laajalti Paimion ja Sauvon ulkopuolelta. Osa kieltenopetuksesta toteutettiin etäopetuksena yhteistyössä Naantalien ja Liedon kansalaisopistojen kanssa.

Kansalaisopisto oli aktiivisesti mukana Paimio700 -juhlavuoden tapahtumissa osallistumalla muun muassa Paimion messuille, Tapahtumien yöhön sekä Eläköön elämä ja Paimio -konserttiin. Juhlavuoden teemaa käsiteltiin myös opiston kurssitarjonnassa, ja lisäksi järjestettiin Iltamat sekä toteutettiin yhteistyössä kulttuuripalveluiden kanssa luentoja. Opistossa järjestettiin myös teatteriesityksiä ja konsertteja. Kansalaisopisto osallistui Suomen harrastamisen mallin toteuttamiseen käden taitojen kerhoilla.

Opetushallituksen myöntämällä opintoseteliavustuksella tuettiin maahanmuuttajia, senioriväestöä ja työttömiä. Maahanmuuttopalvelut tukivat opiston järjestämää suomen kielen opetusta maahanmuuttajille sekä ukrainan kielen säilyttämistä ukrainalaisille lapsille. Elinvoimakeskuksen kanssa suunnitellulle kestävän kehityksen hankkeelle myönnettiin hankeavustusta.

Paimion opistolle laadittiin oma tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jonka valmisteluun osallistettiin sekä kansalaisopiston että musiikkiopiston opiskelijoita ja henkilökuntaa. Tuntiopettajille järjestettiin tyhyilta, tyhyetuja ja tarjottiin koulutusmahdollisuuksia.

Kurssien markkinointiin ja Paimio700 -juhlavuoteen panostamisen vuoksi resursseja ei ollut perustoiminnan ulkopuolisen toiminnan, kuten yhdistyksille suunnattujen luentojen, yritysten tykypakettien tai lukion kanssa tehtävän opintopistekursseihin liittyvän yhteistyön suunnitteluun.

Musiikkiopistossa opiskelun tavoitteena on soitto- ja laulutaitojen oppimisen lisäksi lasten ja nuorten kasvaminen ja kehittyminen kokonaisvaltaisesti ja monipuolisesti. Oppimistilanteiden vuorovai-
kutuksessa opitaan paljon muitakin kuin soitto- ja laulutaitoja.

Musiikkiopistossa jatketaan tiivistä ja monipuolista yhteistyötä koulujen, päiväkotien, kirjaston, kulttuuripalveluiden, kansalaisopiston ja muiden kaupungin toimijoiden sekä Paltanpuiston palvelukeskuksen kanssa. Varhaisiän musiikkikasvatusta kehitetään edelleen niin, että se tavoittaa yhä laajemmin toiminta-alueen lapsiperheitä, perhepäivähoitajia ja kotiäitejä. Musiikkiteknologiaan liittyvän opetuksen osalta käynnistetään yhteistyön selvittäminen Varsinais-Suomen kansanopiston kanssa.

Musiikkiopistossa opiskelu etenee lukuvuosittain ja oppilaiden keskimääräinen opiskeluaika on noin kymmenen vuotta. Uusia yksilöoppilaita otetaan vuosittain toukokuussa ja elokuussa saman verran kuin keväisin on lopettaneita oppilaita. Taloustilanteen yleinen heikentyminen ym. näkyvät edelleen musiikkiopistossa siten, että hakijoiden määrä on jäänyt pieneksi ja myös musiikkileikkikouluryhmissä on ollut tavallista vähemmän lapsia. Musiikkiopiston näkyvyyttä ja houkuttelevuutta pyritään lisäämään markkinoinnin tehostamisella, koululaiskonsertein, pop up -muskarein, soitinesittelyta-
pahtumin, Vekarabändin esiintymisillä ym. ja siten houkuttelemaan uusia oppilaita. Musiikkiopisto on mukana Paimion koulujen kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamisessa järjestämällä musiikkipa-
joja kaikille 1.- ja 9.-luokkalaisille, ja siten tavoitetaan laajasti uusia kohderyhmiä. Musiikkiopisto järjestää musiikillista toimintaa koululaisille, myös PaHaMa-hankkeen puitteissa, ja tätä jatketaan mi-
käli valtiolta saatava hankerahoitus jatkuu.

Puhallinsoitinten opetus toimii edelleen väistötiloissa lukion C-siivessä. Musiikkiopiston puolella oleva käyttämätön huone tarvitsee äänieristyksen (kustannukset noin 10 000 euroa). Nopeita ratkaisuja ei ole tiedossa, sillä kiinteistöpalvelujen talousarvioon ei ole mahdollista sisällyttää isompia investointi- tai korjausmenoja kuin vasta usean vuoden kuluttua. Lisäksi kiinteistöpalvelut katsovat, että musiikkiopiston tilojen korjaustarpeet on tarkoituksenmukaista liittää koko lukiorakennuksen päivittämiseen, joka on tarkoitus jossain vaiheessa tulevaisuudessa toteuttaa.

Määrärahat kalustoa ja sen kunnossapitoa varten ovat keskeinen osa musiikkiopiston taloutta. Musiikkiopistolla on 11 pianoa, jotka täytyy virittää 2 - 4 kertaa vuodessa. Lisäksi musiikkiopistolla on useita pienikokoisia jousi- ja puhallinsoittimia, joita vuokrataan opintojensa alussa oleville oppilaille ja siten osaltaan madalletaan kynnystä aloittaa soittoharrastus. Näitä soittimia täytyy huoltaa vähintään parin vuoden välein, ja koska ne kuluvat käytössä, niitä täytyy välillä myös uusia.

Teknologiaa olisi tärkeää voida hyödyntää yhä enemmän, kuten musiikkioppilaitoksissa uusien opetussuunnitelmien mukaan nykyään on tavoitteena. Säveltämisen ja sovittamisen perusteet kuuluvat nykyään musiikin teoriaopintoihin. Musiikkiteknologista laitteistoa ei kuitenkaan musiikkiopistolla ole käytössä. Jos laitteistoa olisi, voisi koko opisto (sekä musiikkiopisto että kansalaisopisto) lisätä kursitarjontaa musiikkiteknologian, säveltämisen, sovittamisen, äänittämisen ym. merkeissä. Nykyisessä taloustilanteessa omien laitteiden hankkiminen ei ole mahdollista, ja siksi pyritään selvittämään vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa musiikkiteknologista opetusta esim. yhteistyössä Varsinais-Suomen kansanopiston kanssa.

Tavoitteiden toteutuminen, musiikkiopisto

Perustehtävää toteutettiin suunnitellusti ja onnistuneesti. Musiikkiopiston oppilaat ovat sitoutuneita ja motivoituneita, ja opintojen lopettaminen tapahtuu lähinnä vain paikkakunnalta poismuuton vuoksi. Huoltajilta saadun palautteen mukaan lähiovetusta arvostetaan, sillä se säästää aikaa, vaivaa ja rahaa, jota esim. Turkuun tai Saloon kuljettaminen vaatisi. Musiikkiopisto tavoittaa viikoittain noin 180 lasta ja nuorta, mikä on noin 7,5 % paimiolaisista alle 17-vuotiaista. Jos tpo-opinnoissa pitäisi käydä Paimion ulkopuolella, niihin osallistuisi enintään 10 paimiolaista, sillä ulkopaikkakuntalai-

sille on varattu vain muutamia oppilaspaikkoja muissa musiikkioppilaitoksissa. Tällöin myös luku-kausimaksut olisivat noin kymmenkertaiset verrattuna Paimion musiikkiopiston lukukausimaksuihin.

Musiikkiopiston opettajat ovat hyvinvoivia ja motivoituneita. Sairaspoissaoloja on erittäin vähän. Opettajakunta on myös pysyvää, sillä työstä jäädytään pois lähinnä eläköitymisen vuoksi. Kuluva vuosi 2025-2026 tuntiopettajia on poikkeuksellisesti yksi enemmän kuin tavallisesti, sillä musiikkiteorian opetustunnit on tilapäisesti jaettu kahdelle opettajalle. Palkkakulut eivät tällä järjestelyllä kuitenkaan kasvaneet. Musiikkiopiston opettajia ja oppilaita osallistettiin Paimion opiston yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman laatimiseen.

Uusia oppilaita hakeutui musiikkiopistoon sopivasti: suurin osa sai oppilaspaikan, ja muutama oppilas jäi vielä jonoon. Usein lukuvuoden mittaan vapautuu muutama oppilaspaikka, jolloin jonottajista saadaan nopeasti motivoitunut uusi oppilas ja viranhaltijoiden tunnit täyteen. Vuonna 2025 viulunsoittoon oli paljon hakijoita, mutta yksilöopetuksen paikkoja vapautui vain muutama. Siksi uutuuksena perustettiin kaksi viuluvalmennusryhmää. Näin saatiin sekä kaikki innostuneet mahtumaan mukaan, että hiukan enemmän lukukausimaksutuloja ilman lisäkustannuksia, sillä valmennustunnit pystyttiin sisällyttämään viulunsoitonopettajan opetustuntimäärään. Uutuutena tarjottu Lasten bändikerho Ve-karabändi toteutui syyskaudella menestyksekkäästi. Mukana oli innostuneita ja sitoutuneita osallistujia. Musiikkileikkikouluryhmät yksityisessä päiväkodissa jatkuivat suunnitellusti. Lisäksi piikkiöläisille perhepäivähoitolapsille järjestettiin tilauksesta oma musiikkileikkikoulukurssi.

Musiikkiopisto oli mukana Paimio 700 -juhlavuoden tapahtumissa yhteistyössä koko opiston kanssa osallistuen Paimion messuihin, Tapahtumien yöhön sekä Eläköön elämä ja Paimio -konserttiin. Yhteistyö kirjaston kanssa jatkui suunnitellusti. Kirjastossa soi! -konserttisarja toteutui sekä kevät- että syyskaudella. Musiikkiopisto osallistui myös kirjaston järjestämään lasten itsenäisyyspäiväjuhlaan. Lisäksi musiikkiopiston oppilaita esiintyi Paimion kaupungin ansiomerkkijuhlassa ja itsenäisyyspäiväjuhlassa. Musiikkiopiston opettajat toteuttivat koululaiskonserttien sarjan kaikissa neljässä paimiolaisessa alakoulussa kevätkauden lopussa.

Kulttuurikasvatussuunnitelmaan osallistuminen toteutui suunnitellusti. Kaikille 1.-luokkalaisille järjestettiin soitinkokeilupajat ja kaikille 9.-luokkalaisille järjestettiin rytmiiikkapajat, joihin osallistuivat myös erityisryhmät. Pajoista saatiin sekä todella myönteistä palautetta että uusia oppilaita musiikkiopiston yksilöopetukseen ja kuoroihin. Suomen harrastamisen mallin toteuttamiseen musiikkiopisto osallistui suunnitellusti järjestämällä kahdella alakoululla musiikkikerhon (PaHaMa-Musapaja ja PaHaMa-Bändikerho). Kesämuusikon osalta musiikkiopisto teki yhteistyötä kulttuuripalveluiden kanssa järjestämällä kesämuusikolle harjoitustilat sekä konsultaatiota ohjelmiston valinnan ja käytännön järjestelyjen suhteen.

Musiikkiopiston pianot (11 kpl) viritettiin 4 kertaa vuoden aikana. Lisäksi musiikkiopiston kustannuspaikalta viritettiin Paimiosalin flyygeli 1 kerran.

Musiikkiteknologisen yhteistyön selvittäminen Varsinais-Suomen kansanopiston kanssa lykkääntyi VSKO:n rehtori- ja opettajamuutosten takia. Varhaisiän musiikkikasvatuksen kehittämiseen ei ollut resursseja, eli käytännössä muskariopettajan tuntimäärä oli jo täynnä eikä apulaisrehtorilla ollut tähän aikaa ja energiaa.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	210		210	246	36	117,0 %	227	8,3 %
Toimintakulut	- 955		- 955	- 971	- 16	101,7 %	- 932	4,2 %
Toimintakate/jäämä	- 745		- 745	- 725	20	97,4 %	- 705	2,8 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 745		- 745	- 725	20	97,4 %	- 705	2,8 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	207		207	241	34	116,5 %	223	8,2 %
Toimintakulut	- 756		- 756	- 775	- 20	102,6 %	- 736	5,3 %
Toimintakate/jäämä	- 549		- 549	- 534	14	97,4 %	- 513	4,1 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 549		- 549	- 534	14	97,4 %	- 513	4,1 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	3		3	5	2	150,6 %	4	9,5 %
Toimintakulut	- 199		- 199	- 196	4	98,2 %	- 196	-0,3 %
Toimintakate/jäämä	- 196		- 196	- 191	5	97,4 %	- 192	-0,5 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 196		- 196	- 191	5	97,4 %	- 192	-0,5 %

Poikkeamat: Toimintatuottoja kertyi budjetoitua enemmän kurssilaisten määrän kasvun ansiosta kansalaisopiston kursseilla. Toimintakulut puolestaan ylittivät ennakkoinnin, koska sivistysosastolle palkatun markkinointiasistentin palkkakulut kohdennettiin kansalaisopiston kustannuspaikalle.

Tulosalue **Vapaa-aikapalvelut**
Vastuhenkilö Vapaa-aikapalveluiden päällikkö Mia Konradsdal

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikapalveluiden (liikunta- ja nuorisopalvelut, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen) tarkoituksena on tuottaa kaupunkilaisille mahdollisimman monipuolista ja laadukasta kaikille avointa vapaa-ajan toimintaa huolehtimalla kaupungin asukkaiden psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista.

Liikuntalain 5 § mukaan yleisten edellytysten luominen paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Lisäksi kunnan tulee tukea kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Nuorisolain 8 § mukaan kunnan tehtävänä on tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä järjestää nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja. Kuntalain 1 § mukaan kunta edistää asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia, alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti sekä ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Paimion kaupungin sivistyspalveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Paimion kaupungin vapaa-aikapalveluita tuotetaan 14 vakituisella ja kolmella määräaikaisella työntekijällä ja yhdellä tuntityöntekijällä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion kaupungin liikuntapalveluiden tarjoamaa liikuntatoimintaa järjestää liikuntasuunnittelija, vuoden 2024 alusta aloittanut 50% soveltavan liikunnan ohjaaja sekä liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori, jonka työnkuvasta on 80% hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Lisäksi Paimion kaupungin uimahalli Solinassa on viisi vakituista työntekijää.

Kaupungin liikuntapalvelut tarjoavat ohjattua toimintaa kaikenikäisille asukkailleen ottaen myös erityisryhmät huomioon. Laaja ja kattava liikuntapaikkaverkosto kaupungissa takaa hyvät mahdollisuudet niin kaupunkilaisten omaehtoiseen, kuin ohjattuun toimintaan. Liikuntapalvelut vastaa liikuntapaikkojen ja -tilojen vuorojen jakamisesta paikallisille yhdistyksille ja vuokraamisesta yksityisille, yrityksille ja ulkopaikkakuntalaisille yhdistyksille. Liikuntaympäristöä kehitetään taloudellisten resursien puitteissa yhteistyössä kaupungin teknisten palveluiden kanssa. Kaupunkilaisten toiveet huomioidaan ja niihin reagoidaan mahdollisuuksien mukaan. Yhteistyössä eri toimijoiden kanssa järjestetään vuosittain monipuolisia liikunnallisia tapahtumia ja mestaruuskilpailuja eri lajeissa. Ohjattua toimintaa järjestetään myös muun muassa Paltanpuiston palvelukeskuksessa, Iskun talolla, koulujen liikuntasaleissa sekä ulkoliikuntapaikoilla ja kesäisin kerrostalojen pihalla. Paimion liikuntapalvelut on mukana myös Ikäinstituutin koordinoimassa Voimaa vanhuuteen -ohjelmassa. Toiminta edistää vielä kotona itsenäisesti pärjäävien, toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (75+) liikkumiskykyä, osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä terveysliikunnan avulla. Lisäksi liikuntapalvelut päivittää ikääntyvien ja soveltavan liikunnan opasta.

Paimio on mukana Rajattomasti Liikuntaa -kumppanuusverkostossa, jotka toimivat Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa. Kumppanuusverkostotyön tavoitteena on liikuntapalvelujen parantaminen ja yhtenäistäminen, sekä paremmat edellytykset aktivoida ihmisiä liikkumaan. Yhteisenä tahtotilana on edistää yhteiskuntaa, jossa yksilön on helppo tehdä päätöksiä liikunnallisen elämäntavan puolesta.

Liikuntaneuvonnan edistäminen ja liikkumattomuuden vähentäminen on nostettu esiin hallitusohjelmassa. Liikuntaneuvonta on kunnan palvelua, jolla voidaan ehkäistä kansansairautta sekä lisätä

hyvinvointia ja työ- sekä toimintakykyä. Nykytilanteessa liikuntapalveluiden resurssit eivät riitä laadukkaaseen liikuntaneuvonnan toteuttamiseen. Suomi Liikkeelle-valtiovavustuksella (7500€) ja kahden kunnan yhteistyöllä liikuntaneuvontaa voitiin kaupungissamme uudelleen käynnistää; avustuksen käyttöaika oli toimintavuosi 2025 omavastuuosuuden ollessa 40%.

PaHaMa (Paimion Harrastamisen Malli) -hankkeen tavoitteena on tukea paimiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointia mahdollistamalla jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastuskoulupäivän yhteydessä. Paimion kaupunki sai myös viidenteen hankekauteen avustusta aluehallintovirastosta ja tavoitteena on PaHaMa-toiminnan edelleen kehittäminen. Hankkeessa jatkaa osaaikainen ja määräaikainen hanketyöntekijä heinäkuun 2026 loppuun.

Paimion uimahalli Solina avattiin peruskorjausremontin myötä alkuvuonna 2024. 50-vuotta täytävä uimahalli ja samoissa tiloissa toimiva kuntosali Kolina tarjoavat monipuolista, eri ikäryhmiä liikuttavaa toimintaa viikon jokaisena päivänä. Uimahallissa työskentelee vakituisesti neljä vesiliikunnanohjaajaa ja yksi uinninvalvoja. Henkilökunta ohjaa mm. vesijumppia, vastaa alakoulujen uinninopetuksesta, järjestää avoimia uimakouluja ja kuntosalin ABC-kursseja sekä muita monipuolisia liikumaan innostavia tapahtumia. Liikkumaan aktivoimista ja omatoimista liikkumista tuetaan myöntämällä 65+ seniorikortteja, BMI-kortteja henkilöille, joiden painoindeksi on yli 40, Houkutin-kortteja eri tukea saaville kaupunkilaisille sekä uintikortteja paimiolaisille esikoululaisille ja ykkösluokkalaisille.

Paimion kaupungin nuorisopalvelut tarjoaa alle 29-vuotiaille lapsille ja nuorille monipuolista, yhteisöllistä ja mielekästä yhdessäoloa vapaa-ajalla erilaisten toimintojen, tekemisen ja kokemisen kautta. Kaupungin tarjoamaa nuorisotoimintaa järjestää kaksi nuoriso-ohjaajaa, etsivä nuorisotyöntekijä ja vastaava pajaohjaajaa työparinaan osa-aikainen ja määräaikainen ohjaaja sekä tuntityöntekijä mopotallilla.

Nuorisopalveluiden painopistealueena on lasten ja nuorten aktivoiminen. Kaupungin nuorisopalvelut järjestävät lapsille ja nuorille avointa nuorisotalotoimintaa, leirejä, retkiä ja erilaisia tapahtumia ympäri vuoden. Toisena painopistealueena on nuorten sosiaalinen vahvistaminen sekä siihen liittyen ehkäisevä päihdetyö, jossa monialainen yhteistyö ja erilaisten teemallisten tapahtumien merkitys korostuu. Perusnuorisotyö mahdollistaa nuorille toimintaa, osallisuutta, yhteisöllisyyttä, ohjausta sekä turvallisen toimintaympäristön itsensä ilmaisemiseen. Lisäksi Paimion kaupungin nuorisopalvelut työllistää kesäisin noin kymmenen paimiolaista nuorta kesätöihin pääsääntöisesti leirien apuohjaajiksi. IP-nuokkaritoimintaan saadaan vuosittain avustusta Lounais-Suomen aluehallintovirastolta. Mopotallitoiminta käynnistyi Nuorisotalo Tillintuvan piha-alueella kevään 2022 aikana, ja talli on avoinna pääsääntöisesti nuorisotalon aukioloaikoina kolmesti viikossa.

Koulunuorisotyö-hanke "Nuorisotyötä kaikille!" sai Lounais-Suomen aluehallintovirastolta (AVI) hankeavustusta ja hanke käynnistyi maaliskuussa 2023. Hankkeen päätavoitteena on nuorten kasvun, kehityksen ja yksilöllisyyden tukeminen sekä nuorten sosiaalinen vahvistaminen alakouluissa, yläkoulussa ja lukiossa. Hankkeen tavoitteena on oppilaiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääminen. Hanke sai uutta AVI-avustusta ajalle 1.12.2025 - 30.11.2026.

Paimion nuorisovaltuusto (PaiNuva) on nuorten ensisijainen vaikuttamiskanava kaikkiin nuoria kaupunkilaisia koskeviin asioihin. Paimion nuva perustaa toimintansa siitä perusideasta, että nuorisolain mukaan nuoria kuullaan heitä koskevissa asioissa. Nuva edustaa nuorten mielipiteitä ja nuoria Paimion kaupungin hyvinvointi-, koulutus-, teknisessä- ja ympäristölautakunnassa sekä kaupunginvaltuustossa että eri työryhmissä. Nuorisovaltuuston edustajat saavat kokouksistaan kokouspalkkiot ja heillä on oma toimintarahansa. PaiNuva on toiminut Paimion kaupungissa 20 vuotta.

Etsivä nuorisotyö ja nuorten pajatoiminta ovat erityisnuorisotyötä, joiden tarkoituksena on tavoittaa palveluiden ulkopuolelle jääneet 15-28-vuotiaat paimiolaiset ja sauvolaiset nuoret. Etsivän nuorisotyön toimintamalli koostuu yksilö- ja ryhmäohjauksesta, kenttätöistä, väkkäkahvilatoiminnasta,

yhteistyöstä eri viranomaistahojen kanssa, kohdennetusta työstä maahanmuuttajanuorten kanssa, sometyöstä ja Olkkari-toiminnasta. NuortenTuvan pajajakson kesto on keskimäärin kuusi kuukautta ja se koostuu mm. kädentaidoista, liikunnasta ja kulttuurista, kierrätyksestä, työnhakuun liittyvistä asioista sekä tutustumiskäynneistä eri yrityksiin ja oppilaitoksiin. NuortenTuvan nuoret ovat pajalla pääsääntöisesti työkokeilussa tai koulutus sopimuksilla. Nuorten pajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuutta mitataan sovarilla (sosiaalisen vahvistamisen mittarilla). Nuorten pajatoiminta on myös mukana Työpajatoiminnan opinnollistaminen- hankkeessa. Etsivään nuorisotyöhön ja pajatoimintaan saadaan vuosittain AVI:lta avustusta työntekijöiden palkkakuluihin.

Paimion nuorisopalvelut on tehnyt sopimuksen kuntien välisestä yhteistyöstä Varsinais-Suomen alueen nuorisotyön kehittämiseksi. Yhteistyö tavoitteena on vahvistaa nuorisotyön ammatillisuutta alueellisesti ja sen avulla parantaa nuorten elinoloja. Hanke on osa kuntien välistä yhteistyötä, jonka hanketyöntekijän ja projektikoordinaattorin palkkauksen AVI ja kunnat maksuosuudellaan rahoittavat.

Nuorisopalveluiden nuorisotyötä tehdään nuorisotalo Tillintuvalla, mopotallilla, NuortenTuvalla, alakouluissa, Vistan yhtenäiskoulussa, lukiossa sekä Sauvon nuokkarilla ja kerhotalossa sekä Karunan Kalliorannassa leirien muodossa. Nuorille järjestetään myös retkiä, teatterielämyksiä ja tutustumiskäyntejä eri kohteisiin Paimiossa ja lähiseudulla. Myös katupäivystys Parkki on osa nuorisotyötä. NuortenTupa ja etsivä nuorisotyö sijaitsevat Kirjakujalla, muu nuorisotyö kaupungintalolla ja Vistan yhtenäiskoulussa.

Paimion kaupungin HYTE-palveluita järjestää hyvinvointiohjaaja (100%) ja liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori 80% työpanoksellaan. Hyvinvointiohjaaja organisoii ja ohjaa ikääntyneille suunnattua Ystäväpiiri-toimintaa, koordinoi vapaaehtoistoimijoita ja järjestää ikääntyneille virkistystoimintaa. Paimion kaupungin hyvinvointipalveluiden keskeisin tehtävä on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja tätä työtä tehdään kaikilla hallinnonaloilla. Tavoitteeseen pyritään kaventamalla väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja, ylläpitämällä ja parantamalla hyvinvointia, terveyttä, mielenterveyttä, turvallisuutta, viihtyvyyttä sekä osallisuutta. HYTE-työ edellyttää hyvää poikkihallinnollista yhteistyötä eri hallintokuntien kesken sekä 3. sektorin ja yritysten kanssa. Hyvinvointijohtamisen välineitä on hyvinvointikertomus sekä -suunnitelma, joiden perusteella arvioidaan kuntalaisten hyvinvoinnin tila ja tehdään tarvittavat kehittämistavoitteet sekä -toimenpiteet.

Hyviä HYTE-työn toimintamalleja ovat kaikille kuntalaisille tarkoitettut hyvinvointi-illat eri teemoin sekä HYTE-tuet eri yhdistyksille. Aktiivista arkea lisäävät mm. ikääntyneille suunnattu Ystäväpiiri-toiminta, seniorikahvila, vapaaehtoistoiminta, omaishoitajien vertaistukiryhmä sekä aktiivinen järjestöyhteistyö. Kaatumisten ja lonkkamurtumien ehkäisemiseksi HYTE-palvelut jakavat liukuesteitä yli 65-vuotiaille paimiolaisille. HYTE-palvelut ovat mukana yhteistyössä kulttuurin ja järjestöjen kanssa tuottamassa myös Kulttuurikammari -ryhmää.

Paimion vanhus- ja vammaisneuvostot ovat lakisääteisiä toimielimiä. Vanhusneuvoston sihteerinä toimii hyvinvointiohjaaja ja vammaisneuvoston sihteerinä liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori. Vanhusneuvoston tehtävänä on edistää ikääntyneiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kaupungin päätöksenteossa, suunnitteluissa ja palveluissa sekä edistää kohderyhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia. Vammaisneuvoston tehtävänä on edistää vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kaupungin päätöksenteossa sekä edistää yhdenvertaisuutta, esteettömyyttä sekä saavutettavuutta.

Resurssimuutokset

Paimion kaupungin strategiaan on kirjattu vuodelle 2023 osallistuva budjetoinnin käyttöönotto. **Asukasbudjetointi** (AsBu) lisää kuntalaisten mahdollisuutta vaikuttaa asuinympäristönsä viihtyvyyteen.

Joka toinen vuosi järjestettävä asukasbudjetointi on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja sen osuus oli vuonna 2025 20 000 euroa, joista 10 000 euroa kirjattiin HYTE-palveluiden kustannuspaikalle ja loput lisäsäästötoimenpiteiden vuoksi Unto Vainion perintörahoista. AsBu-rahoilla toteutettiin mm. ohjattua kuntosalitoimintaa Kolinassa ja hankittiin Hippocampe.

Hyvinvointiohjaaja ja hänen toimintonsa (Ystäväpiiri, seniorikahvila jne.) siirtyivät 1.9 lähtien Paltantie 5:een "**HyvänOlonPysäkille**".

Uimahalli Solinan ja kuntosali Kolinan toiminnan jatkuessa peruskorjausremontin jälkeen uimahallin kustannuspaikan liiketoiminnan kokonaistuotot ovat reilu 240 000€. Viiden vakituisen työntekijän voimin palvelutaso voidaan pitää entisellään ja tuottaa monipuolista ja laadukasta palvelutarjontaa. Tällä resursseilla ja laajoilla aukioloajoilla ei kuitenkaan voida laajentaa palvelutarjontaa kuntosali Kolinan puolella. Uimahalli juhlii 50-vuotista taivaltaan toukokuussa 2025, johon saatiin 1500 euron kertaluonteinen määräraha.

Hyvinvointilautakunnan päätöksellä **Ankkalammen maauimalan** uinti- ja saunavuorot muuttuivat tammikuun 2025 alussa maksullisiksi. Tämä toi lisätuloja kaupungille reilu 13 000 euroa toimintavuoden aikana.

Paimion kaupunki sai aluehallintovirastolta **PaHaMa-hankkeen** viidenteen kauteen avustusta 80 000 euroa, omavastuuosuuden ollessa 30%. PaHaMa-hanke nostettiin hyvinvointilautakunnan talousarviokokouksessa takaisin talousarvioon, ja kuudennen hankekauden (syksy26-kevät27) omavastuuosuus on 25%.

AVI vaatii **NuortenTuvan** pajaohjaajalle työparia, mutta ei avusta kuin yhden pajaohjaajan palkkakustannuksia. Työparina toimi määräaikainen ja osa-aikainen (12h/viikko) ohjaaja. NuortenTuvan pajatoiminta on saanut virheellisesti liikaa maksettua Aluehallintoviraston avustusta (7.5.2022) 30 000 euroa, joka tuli kokonaan palauttaa aluehallintovirastolle ilman korkomaksuja.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suorite	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
HYTE-palvelut				
Ryhmät/osallistujaa		137	150	192
Tapahtumat/osallistujaa		5 738	800	3 073
HYTE-järjestöjen tukeminen/euro/as (netto)		0,73	0,73	3,39
Paltanpuiston kuntosalikortit			50	31
Liikuntapalvelut				
Liikuntaryhmät/osallistujaa	8 676	8 524	1 400	10 489
Tapahtumat/osallistujaa	4 053	3 759	1 700	3 508
Harrastamisen Suomen malli /osallistujaa	638	688	450	693
Uimahallin kävijämäärä	13 060	85 594	90 000	86 955
Kortit uimahalliin	152	653	300	699
Liikuntavälineiden lainamäärä	195	182	300	115
Liikuntajärjestöjen tukeminen/euro/as	4,07	4,18	4,17	4,16
Liikuntapalvelut €/as (netto)	81,7	69,9	95,2	89,2
Nuorisopalvelut				
Avoin nuorisotyö/käyntiä	7 000	6 014	7 000	6 180
Kesäleirit ja retket	387	382	444	306
Etsivä nuorisotyö/tavoitetut	37	42	41	44
Pajatoiminta/osallistujaa	12	18	17	16
Nuorisojärjestöjen tukeminen/euro/as	1	1	1	0,51
Nuorisopalvelut €/as (netto)	32,3	35	34,4	40,3

Vapaa-aikapalvelut saavuttivat asetetut tavoitteet hyvin.

Hyvinvointilautakunnan alaisten palveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Liikuntapalvelut pyrkivät tätä tavoitetta saavuttamaan siten, että yhteistyössä eri tahojen ja toimijoiden kanssa madalletaan kuntalaisten osallistumista liikuntapalveluihin ja edistetään yhteiskuntaa, jossa yksilön on helppo tehdä päätöksiä liikunnallisen elämäntavan puolesta. Nuorisopalveluissa lapsille ja nuorille monipuolisten ja ajankohtaisten vapaa-aikatoimintojen tarjoamisen lisäksi varhaiseen puuttumiseen ja sosiaaliseen vahvistamiseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota monialaisen yhteistyön kautta. Tavoitteena on myös saada kuntalaisten ääni paremmin kuuluville ja hyödyntää sitä asiantuntijuutta, mitä kuntalaisissa on sekä vähentää eriarvoisuutta. Asukasbudjetointi lisää kuntalaisten mahdollisuutta vaikuttaa asuinympäristönsä viihtyvyyteen. Tärkeää on myös juurruttaa hyväksi todettuja hyte-käytäntöjä kaupungin palveluihin.

Liikuntapalveluissa toiminnallisina tavoitteina oli kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen monipuolisten tapahtumien ja liikkumismahdollisuuksista viestinnän avulla.

Liikuntapalvelut aktivoivat kuntalaisia ja kaupungin työntekijöitä mm. kävely-, pyöräily- ja talviliikuntakampanjoihin osallistumisella sekä kannustettiin osallistumaan erilaisiin tapahtumiin ja eri lajien kaupungin mestaruuskilpailuihin. Lomaviikoilla on ollut aktiivista toimintaa tarjolla lapsille, nuorille ja koko perheille, mm. uima- ja jäähallissa, liikuntasaleissa, kentillä ja hiihtoputkessa. Tavoitteena oli myös jatkaa liikkumaan innostavien liikuntapaikkojen ja olosuhteiden kehittämistä ja ylläpidon koordinoitua yhdessä kaupungin teknisten palveluiden kanssa. Liikuntapalveluiden asiantuntijuutta hyödynnettiin, jotta saadaan kaupungin sisä- ja ulkoliikuntapaikat laajoja kohderyhmiä palveleviksi esteettömyysasiat huomioiden. Liikuntapalvelut on ollut yhdessä Seuraparlamentin edustajistosta koostun hallityöryhmän kanssa vahvasti mukana suunnittelemassa uuden **sisäliikuntahallin** välineistöä, käyttöperiaatteita ja hallin käyttöönottoa. Sisäliikuntahalli otettiin käyttöön lokakuun alussa ja hallin viralliset avajaiset pidettiin 17.11.2025. Lisäksi marraskuun alussa otettiin käyttöön Kriivarin koulun peruskorjausremontissa täysin uusittu koulun liikuntasali. Seuraparlamentin kaksivuotiskausi 2024-2025 tuli päätökseensä ja vuoden lopussa järjestettiin Seurafoorumi, jossa valittiin edustajat seuraavalla kaksivuotiskaudelle. Kauden 2024–2025 seuraparlamentti on ollut yhteistyön, kehittämisen ja uusien käytäntöjen aikaa – yhdessä olemme edistäneet paimiolaisten liikkumista ja vahvistaneet yhteisöllisyyttä.

Vakituisen **soveltavan liikunnan ohjaajan** jäädessä 1.9.2025 lähtien opintovapaalle saatiin sijaisuus täyttää toimintavuoden loppuun asti. Keväälle 2026 sijaisuutta ei saatu täyttää, joten valmisteluja toimintojen jatkumiseksi olemassaolevin resurssein valmisteltiin loppuvuonna 2025.

PaHaMa-hanke tarkoituksena on tarjota mahdollisimman monelle lapselle ja nuorelle mielekäs ja maksuton harrastus koulupäivän yhteyteen. PaHaMa-hankkeessa on uutena toimintona mahdollisuus tehdä myös harrastuskokeiluja, jotka ovat suunnattu pääsääntöisesti yläkouluikäisille. PaHaMa-toiminnassa oli mukana toimintavuonna yhteensä miltei 700 lasta ja nuorta.

Liikuntaneuvonta-hanke LiPaKe Peimari 2.0 valmisteltiin loppuvuonna 2024 ja se käynnistettiin helmikuussa 2025, kun se sai 7500 euron avustuksen Aluehallintovirastolta. Hankkeen tavoitteena on edistää paimiolaisten ja sauvolaisten kuntalaisten hyvinvointia ja lisätä liikettä arjessa sekä edistää liikunnallista elämäntapaa. Lisäksi hankkeen tavoitteena on käynnistää prosessinomainen liikuntaneuvonta liian vähän liikkuville työikäisille sekä tehostaa yhteistyötä Varhan elintapaneuvojan kanssa ja juurruttaa liikuntaneuvonta pysyväksi toimintamalliksi liikuntapalveluiden perustehtävää sekä saada rakennettua toimiva palvelupolku liikuntaneuvonnasta liikuntapalveluiden, järjestöjen ja Paimion opiston liikkumisryhmiin sekä omatoimiliikkujaksi. Hanke tavoitti 20 asiakasta, liikuntaneuvonnan vertaisryhmissä 10 henkilöä sekä avoimissa tapahtumissa 128 osallistujaa.

Uimahalli Solinan ja kuntosali Kolinan toinen täysi toimintavuosi peruskorjausremontin jälkeen sujui vauhdikkaasti uimahallin 50-vuotisjuhlia juhlien 12.4.2025. Kävijöitä Solinassa ja Kolinassa oli vuoden aikana huikeat 86 955. Tavoitteena oli edelleen jatkaa ja kehittää monipuolisia ryhmäohjaustoimintoja ja erilaisia tapahtumia sekä allastiloissa että kuntosalilla. Lauantaiaamupäivisin järjestettiin lasten uimakouluja ja sunnuntaiamuisin ostopalveluna vauvauinteja. Arkipäivisin uimahallin vesiliikunnanohjaajat toteuttivat vesijumppia ja alakoululaisten uinninopetuksia siten, että jokainen luokka kävi uinninopetuksessa kuusi kertaa lukuvuoden aikana. Esikoululaisten, yläkoululaisten ja lukion uinninopetuksia koordinoivat kyseisten ryhmien ohjaajat ja liikunnanopettajat. Kuntosali Kolinassa jatkettiin yhtenä aamupäivänä kaupungin omien sekä eläkeläisjärjestöjen ohjattuja ja osin myös omatoimisia kuntosaliryhmiä. Tavoitteena on turvata resurssit seuraavillekin vuosikymmenille.

Ankkalammen saunan talviuintimahdollisuutta kehitettiin alkuvuonna 2025 kunnalle hyödyllisempään suuntaan, ja samalla sauna otettiin käyttöön uusilla käytännöillä. Avoimia maksullisia saunakoja lisättiin aiemmasta 7 tunnista 27 tuntiin viikossa. Maanantai- ja keskiviikkoillat varattiin järjestöjen käyttöön, ja myös nämä vuorot muuttuivat maksullisiksi.

Nuorisopalveluissa toiminnalliset tavoitteet yhteistyön lisäämiseksi koulupalveluiden, seurakunnan, poliisin ja eri järjestöjen kanssa toteutuivat hyvin. Yhdessä seurakunnan kanssa järjestetty lukion välkäkahvila kerran viikossa on saavuttanut toimintavuonna yhteensä 2395 kävijää, ja mopotallissa kesän aikana oli 305 kävijää. **Koulunuorisotyö-hanke** on löytänyt paikkansa kouluympäristössä: ennaltaehkäisevää toimintaa, jossa tuetaan nuorta yksilöllisesti eri työmutojen avulla, mm. välkäkahvilat, yksilötapaamiset, teemapäivät. **NuortenTuvalla** tarjottiin myös kaikille avointa toimintaa perjantai-iltaisina, ukrainalaisille nuorille säännöllistä ryhmätoimintaa ja yksilöohjausta sekä taidepajaa 15-28-vuotiaille nuorille. Yhteistyötä lisättiin myös eri tahojen (TE-palvelut, KELA, Varha jne) kanssa perustamalla nuorten työllistämistä edistävää monialaisen tuen yhteispalvelupiste "Nuorten Palvelupiste", jossa tarjotaan alle 30-vuotiaille nuorille monialaista neuvontaa, ohjausta ja palveluita, joiden tarkoituksena on edistää nuorten opiskelumahdollisuuksia, työllistymistä, toiminta- valmiuksia ja hyvinvointia. **NuVa** juhli toimintavuotena 20-vuotis synttäreitään Tillintuvalla. Lisäksi NuVa lisäsi näkyvyyttä tilaamalla erilaisia markkinointimateriaaleja ja osallistumalla lukuisiin eri tapahtumiin eri toimijoiden kanssa.

HYTE-palveluiden ja terveyden edistämisen merkitys on korostunut sote-uudistuksen jälkeen. HYTE -toiminnan tavoitteena on lisätä kuntalaisten osallisuutta ja aktiivisuutta, seurata hyvinvoinnin tilaa sekä edistää toimenpiteitä, jotka parantavat väestön hyvinvointia. Työtä tehdään laajasti eri hallinnonalojen yhteistyönä, ja keskeisiä kehittämiskohteita ovat yhteistyön vahvistaminen, palveluiden kehittäminen ja kuntalaisten parempi tiedottaminen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopiste siirtyy yhä vahvemmin ennakoihiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin, mikä on myös sote-uudistuksen keskeinen tavoite. Tavoitteena on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja sekä vastata tunnistettuihin hyvinvointihaasteisiin. Toiminnan tavoitteena oli vahvistaa vapaaehtoistoimintaa ja houkuttella uusia vapaaehtoisia eri käyttäjäryhmien tueksi eri toimintoihin. Näitä tavoitteita edistettiin kehittämällä 2025 kouluvaari- ja mummo -toimintaa, joka käynnistettiin yhteistyössä Kriivarin koulun kanssa.

Mielenhyvinvoinnin edistämiseksi pilotoitiin Nuori Mieli urheilussa -toimintamalli urheiluseurojen käyttöön. Lasten ja nuorten kanssa toimivia koulutettiin väkivallan ehkäisyyn Barnahus- ja Hei mul ois yksi juttu -koulutuksilla. Lisäksi järjestettiin toimintaa eri valtakunnallisilla teemaviikoilla yhteistyössä eri järjestöjen ja tahojen kanssa. Kuntalaisille järjestettiin myös matalankynnyksen hyvinvointitapahtumia, kuten K65-discoja, iltapäivätansseja sekä kehitysvammaisten disco. Osallisuutta edistettiin lisäksi asukasbudjetin avulla, joka tarjosi kuntalaisille mahdollisuuden vaikuttaa lähiympäristöönsä ja palveluihin.

Vapaa-aikapalveluissa toiminnallisena tavoitteena tulevaisuudessa on hyödyntää entistä enemmän digitalisaatiota asiakaspalvelun parantamiseksi ja toiminnan tehostamiseksi. Digitalisaation hyödyntäminen edellyttää henkilökunnan jatkuvaa koulutautumista. Sosiaalisen median käyttöä niin perustoimintojen kuin tapahtumatuotannon markkinoinnissa kehitetään edelleen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää liikunta- ja nuorisotyöhön valtionosuusrahoitusta, ja vuodelle 2024 liikuntatoimen yksikköhinta on 12 euroa / asukas ja nuorisotoimen 15 euroa / alle 29-vuotias.

Lautakunta tukee sen talousarvion kohdennetuista varoista vuosittain Paimiossa tapahtuvaa liikunta-, nuoriso- ja HYTE-toimintaa myöntämällä erilaisia tukia. Tuen saaneita paimiolaisia liikunta-, nuoriso- ja HYTE-järjestöjä on vuosittain noin 23-26. Lisäksi liikuntapalveluiden talousarvion on varattu yhteensä 8 000 euron määräraha Paimion Rastin kartta-avustukseen ja Paimion Urheilijoiden Varasvuoren mäkihyppyalueen kunnossapitoa varten ja HYTE-tuista 30 000 euroa MLL:n tukemiseen.

Nuorisopalveluiden jakamatta jäänyt tuki (6140€) käytettiin **Liikunnan Iloa maastopyöräilystä- Leaderhankkeen** omavastuuosuuteen.

Uuden **sisäliikuntahallin irtaimistoon** esitetty 70 000 euron investointiraha käytettiin liikuntavälineisiin ja kalusteisiin, jotka palvelevat kaikkia hallin käyttäjiä, niin koululiikuntaa kuten yhdistysten omia harjoituksia sekä hallilla toteutettavia turnaus- ja ottelutapahtumia.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	450		450	550	100	122,2 %	550	0,0 %
Toimintakulut	- 2 087		- 2 087	- 2 137	- 50	102,4 %	- 2 041	4,7 %
Toimintakate/jäämä	- 1 637		- 1 637	- 1 587	50	97,0 %	- 1 491	6,5 %
Poistot ja arvonalennukset	- 6		- 6	- 20	- 14	345,5 %	- 10	100,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 643		- 1 643	- 1 608	35	97,9 %	- 1 501	7,1 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	450		450	491	41	109,0 %	487	0,8 %
Toimintakulut	- 1 127		- 1 127	- 1 178	- 51	104,5 %	- 1 076	9,5 %
Toimintakate/jäämä	- 677		- 677	- 687	- 10	101,5 %	- 589	16,7 %
Poistot ja arvonalennukset	- 6		- 6	- 20	- 14	345,5 %	- 10	100,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 683		- 683	- 708	- 25	103,7 %	- 599	18,2 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot				59	59		63	-6,0 %
Toimintakulut	- 960		- 960	- 959	1	99,9 %	- 965	-0,6 %
Toimintakate/jäämä	- 960		- 960	- 900	60	93,8 %	- 902	-0,2 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 960		- 960	- 900	60	93,8 %	- 902	-0,2 %

Poikkeamat:

Remontoidun Uimahalli Solinan ja kuntosali Kolinan arvioidut tulot vuodelle 2025 olivat 220 000€, mutta tulot ylittyivät vajaalla 20 000 eurolla.

Hyvinvointilautakunnan päätöksellä Ankkalammen maaumimalan uinti- ja saunavuorot muuttuivat tammikuun 2025 alussa maksullisiksi. Tämä toi lisätuloja liikuntapalveluille yhteensä 13 356 euroa.

NuortenTuvan pajatoiminta on saanut virheellisesti liikaa maksettua Aluehallintoviraston avustusta (7.5.2022) 30 000 euroa, joka tuli kokonaan palauttaa aluehallintovirastolle ilman korkomaksuja tänä toimintakautena.

2.1.6. Tekninen lautakunta

Toiminnan kuvaus

Tekninen lautakunta vastasi vuonna 2025 nettona noin kuuden miljoonan euron talonrakennuksen investoinneista sekä noin seitsemänsadantuhannen euron julkisen käyttöomaisuuden sekä irtaimen omaisuuden investoinneista. Viime vuosien poikkeuksellinen investointitaso alkaa vuoden 2026 laskea kohti pidemmän aikavälin keskimääräistä tasoa. Lautakunnat vastasivat noin sadan asian käsittelystä ja toimeenpanosta sekä noin 60 miljoonan euron käyttöomaisuuden yllä- ja kunnossapidosta. Toimialan tärkeä tehtävä kaupungin vetovoiman, viihtyisyyden ja turvallisuuden ylläpitäjänä ja lisääjänä kyettiin täyttämään huolimatta sopeutustoimista.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	5 926		5 926	6 170	243	104,1 %	6 044	2,1 %
Toimintakulut	- 6 043		- 6 043	- 6 233	- 190	103,1 %	- 6 081	2,5 %
Toimintakate/jäämä	- 117		- 117	- 63	54	54,0 %	- 37	69,3 %
Poistot ja arvonalennukset	- 3 064		- 3 064	- 3 172	- 108	103,5 %	- 2 833	12,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 3 181		- 3 181	- 3 235	- 54	101,7 %	- 2 870	12,7 %
(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	1 773		1 773	1 799	26	101,5 %	1 799	0,0 %
Toimintakulut	- 5 650		- 5 650	- 5 826	- 176	103,1 %	- 5 665	2,8 %
Toimintakate/jäämä	- 3 877		- 3 877	- 4 027	- 150	103,9 %	- 3 866	4,2 %
Poistot ja arvonalennukset	- 3 064		- 3 064	- 3 172	- 108	103,5 %	- 2 833	12,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 6 941		- 6 941	- 7 199	- 258	103,7 %	- 6 699	7,5 %
(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	4 153		4 153	4 371	218	105,2 %	4 244	3,0 %
Toimintakulut	- 393		- 393	- 407	- 14	103,5 %	- 416	-2,2 %
Toimintakate/jäämä	3 760		3 760	3 964	204	105,4 %	3 828	3,5 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	3 760		3 760	3 964	204	105,4 %	3 828	3,5 %

Sekä tulot, että menot ylittivät talousarvion toimintakatteen toteutuessa ennakoitua parempana.

Arvio olennaisista riskitekijöistä

Strategiset

Palvelut ja palvelurakenne eivät vastaa kuntalaisten tarvetta.
Palveluiden kysynnän ennakoimaton vaihtelu.

Todennäköisyys
3

Vaikutus
2

Syyt:	Teiden sekä rakennusten korjausvelan kasvu ja sen myötä toteutuvan palveluiden tason ylläpitäminen. Henkilökunnan ikääntyminen ja siihen tuomat haasteet sekä resurssien vajaus. Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat, palvelutarjontaa ei muuteta riittävän joustavasti.	
Seuraukset:	Palvelutasoa ei säily eikä se ole muokattavissa.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuuhenkilöt:	
Henkilöstön koulutus. Prosessikuvausten avulla pyritään kohdentamaan resurssit oikein sekä kehittämään palveluita vastaamaan lisääntyneeseen palvelutarpeeseen.	Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö	
Pandemia tai muu luonnonkatastrofi	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Pandemia, äärimmäiset sää-ilmiot tai muu luonnonkatastrofi.	
Seuraukset:	Palveluiden tai palvelurakenteen nopea muutos, johon ei olemassa olevilla resurseilla pystytä vastaamaan. Ostopalvelun osuuden lisääntyminen omien resurssien ollessa estyneenä. Laajamittaiset poissaolot ja karanteenit. Mahdollisia terveyshaittoja aiheuttavat joukkoaltistumiset työtiloissa.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuuhenkilöt:	
Etätyö, muut ennaltaehkäisevät käytänteet. Aktiivinen yhteistyö terveysviranomaisten kanssa. Oman tuotannon säilyttäminen kriittisiltä osin.	Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet	
Operatiiviset		
Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt:	Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä. Henkilöstön ikäjakauma ja sen myötä tulevat terveydelliset haitat. Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot kuormittavat työyhteisöjen hyvinvointia.	
Seuraukset:	Töiden jakaminen sekä työmäärä saattavat lisätä työn kuormittavuutta, heikentää työssä jaksamista sekä pitkittää päätöksentekoa ja käsittelyaikoja.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuuhenkilöt:	
Henkilöstön riittävyys. Osaamistarpeiden ennakointi ja täydennyskoulutus. Koulutus-suunnitelma toteutuu kaikissa työyksiköissä. Tasapuolinen työnjako. Kaikki avoimna olevat virat/toimet saadaan täytettyä. Sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti. Kehityskeskustelut. Aktiivinen yhteistyö työterveys-huollon kanssa.	Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet	
Tietohallinnon toimimattomuus	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt:	Resurssipula, sähkökatkot, kyberhyökkäykset	
Seuraukset:	Toimintahäiriöt ym. ongelmat tietojärjestelmissä ja –verkoissa voivat haitata huomattavasti normaalia toimintaa. Toimimattomuus vaikuttaa useaan eri tekijään. Se heikentää mm. tiedonkulkua, kiinteistöjen automaatiota, kameravalvontaa sekä maksuliikennettä.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuuhenkilöt:	
Sujuva yhteistyö sekä kaupungin tietohallinnon kanssa. Tietojärjestelmien pääkäyttäjät on nimetty. Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on varauduttu.	Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet	
Vahingolliset		
Suuronnettomuudet, tulipalot, myrskyt, tulvat, sähkökatkot ym. valmiuteen vaikuttavat tapahtumat	Todennäköisyys 2	Vaikutus 3

Syyt:	Luonnonkatastrofit, sään ääri-ilmiöt, tahallinen sabotaasi.		
Seuraukset:	Vahinkojen korjausten pitkittyminen. Toimintojen siirto kiinteistöistä toiseen sekä uusien korvaavien laitteiden ja koneiden saatavuus. Myrskyvaurioiden korjaukseen ei riittävästi resursseja, korjaukset pimeässä.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Ajantasainen varautumissuunnitelma, koulutus. Yhteistyön tärkeys eri toimialojen kesken.	Vastuhenkilöt:	Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet.
Työtilat eivät ole turvalliset		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Työtilojen järjestelyistä aiheutuu riskitilanteita. Sisäilmaan vaikuttavista tekijöistä aiheutuu terveyshaittoja.		
Seuraukset:	Työtilojen turvallisuus ja käytettävyys alenee. Väistötilojen tarve kasvaa.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Havaitut puutteet/ongelmat tuodaan esille, ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut ja korjaavat toimenpiteet.	Vastuhenkilöt:	Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet.
Taloudelliset			
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Tietotekniset ongelmat. Ostopalveluiden tarve kasvaa ennakoimattomasti, johtuen korjausvelasta. Talousarvioon varatut määrärahat eivät riitä. Myynti ja vuokratulojen kutistuminen. Koneiden ja laitteiden rikkoutuminen ja uusien hankinta.		
Seuraukset:	Lakisääteiset palvelut tulee turvata taloudellisista toimintaedellytyksistä huolimatta. Palvelutaso kärsii.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Talouden ajantasaisen raportoinnin seuranta. Palveluiden käytön seuranta. Talousraportit lautakunnan käsittelyssä neljä kertaa vuodessa. Palveluiden kehittämisessä tehdään taloudellisten vaikutusten arviointia.	Vastuhenkilöt:	Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Tulosalue **Tekninen hallinto**
Vastuhenkilö Tekninen johtaja Juha Saarinen

Toiminta-ajatus

Hallinnon toiminta-ajatuksena on tehokkaasti ja taloudellisesti toimiva, asiakkaiden tarpeet huomioiva organisaatio.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Toiminnan kuvaus

Hallinnon tehtäväalue organisoi, johtaa ja valvoo palvelutuotantoa sekä järjestää näihin liittyvät asiakirjapalvelut. Tehtäväalue vastaa lautakunnan talous- ja henkilöstöhallinnosta sekä asiakkaiden palvelusta ja neuvonnasta.

Hallintoon sisältyy kaksi osatehtäväaluetta: yksityistiehallinto, joka valmistelee kaupungin myöntämät yksityisavustukset perustetuille tiekunnille sekä vesihuoltolaitoksen hallinto, joka pääasiassa myy palveluja Paimion Vesihuolto Oy:lle, mutta myös ostaa palveluja yhtiöltä.

Toiminnan resurssit koostuvat 2,2 henkilöstä: tekninen johtaja toimii tekniset ja ympäristöpalvelut toimialan toimialajohtajana, teknisen lautakunnan esittelijänä sekä Paimion Vesihuolto Oy:n toimitusjohtajana. Viheralueemestarin palkkamenoista 20 % sisältyy yksityistiehallinnon osatehtäväalueelle. 50 % suunnitteluinsinöörin ja hallintosihteerin sekä 20 % teknisen johtajan palkkamenoista kirjautetaan vesihuoltolaitoksen hallinnon osatehtäväalueelle ja laskutetaan vesiyhtiöltä. Vastaavasti osatehtäväalue ostaa toimistosihteerin työpanosta 50 % vesiyhtiöltä.

Ympäristöanalyysi

Eläköitymiset ja vapautuvien virkojen / toimien täyttö sekä alati kiristyvät lainsäädännölliset velvoitteet asettavat toimialalle mittavan haasteen tarjota jatkossakin kuntalaisille ja käyttäjille nykytasoisia palveluja. Toimiala on viime vuosikymmenellä sopeuttanut henkilömääränsä minimitasoon muun muassa jättämällä täyttölupia hakematta poislähteneiden henkilöiden tilalle. Säästöpainee tulevat näkymään niin käyttäjille kuin kuntalaisillekin tarjottavien palveluiden laadussa.

Talousarviovuoden investointitaso on ollut noin kolminkertainen keskimääräiseen investointitasoon suhteutettuna, joka on haastanut organisaatiota sen koon säilyessä ennallaan. Investointiohjelma on ollut poikkeuksen suuri. Viime vuonna valmistui sisäliikuntahalli budjetin alittaen ja vuodelle 2026 jäi vielä Kriivarin koulun kokonaisuuden saneerausosa.

Kuitenkin keskimääräisesti viime vuosien investointitaso kaupungilla on kokoon sekä käyttöomaisuuden arvoon nähden ollut matala, joka yhdessä kaupungin toiminnan kannalta kriittisten sekä taloudelliselta arvoltaan suurien hankkeiden kanssa kerryttää perustoimintojen kunnossa- ja ylläpidon korjausvelkaa. Kaupungin taloudellisesta tilanteesta huolimatta tulisi sekä talo- että infraomaisuudesta pitää huolta siten, että korjausvelkaa ei kohtuuttomasti siirtyisi tulevaisuuteen ja, että kaupunki pysyisi houkuttelevana ja turvallisena asuinpaikkana ja yritysten toimipaikkana jatkossakin.

Resurssimuutokset

Vuonna 2025 ei ollut resurssimuutoksia hallinnon vastuualueella.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suorite	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Palvelutason säilyttäminen (Asiakaspalvelukysely 0-5) (vähemmän kuin)	3,78	3,84	3,5	3,98
Sijoituslupa- ja käyttöoikeuspäätösten taksat (tarkistettu/tarkastetaan=1, tarkistamatta=0)	0	0	1	1

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	99		99	103	3	103,3 %	146	-29,8 %
Toimintakulut	- 447		- 447	- 483	- 36	108,0 %	- 462	4,5 %
Toimintakate/jäämä	- 348		- 348	- 380	- 33	109,4 %	- 316	20,3 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 348		- 348	- 380	- 33	109,4 %	- 316	20,3 %
(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	99		99	103	3	103,3 %	145	-29,1 %
Toimintakulut	- 419		- 419	- 444	- 26	106,1 %	- 424	4,8 %
Toimintakate/jäämä	- 319		- 319	- 341	- 22	107,0 %	- 279	22,3 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 319		- 319	- 341	- 22	107,0 %	- 279	22,3 %
(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot							2	-100,0 %
Toimintakulut	- 28		- 28	- 39	- 10	136,6 %	- 38	1,1 %
Toimintakate/jäämä	- 28		- 28	- 39	- 10	136,6 %	- 37	5,2 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 28		- 28	- 39	- 10	136,6 %	- 37	5,2 %

Ulkoiset toimintakulut toteutuivat talousarviota heikommin, johtuen pääosin vesihuoltoyhtiön kustannuspaikalle kirjaantuneesta konsulttilaskusta sekä ateria- ja siivouspalveluiden konsulttimenoista. Ulkoisten toimintatuottojen talousarviota parempi toteuma johtui myös sekin edelleen hallinnon puolelle kirjaantuneista yhdyskuntapalvelumaksuista, jotka talousarviomuutoksen myötä on siirretty infopalveluiden tulosalueelle.

Tulosalue **Infrapalvelut**
Vastuuhenkilö infrapäällikkö Anu Taipale

Toiminta-ajatus

Infrapalvelut tuottavat yhdyskunnan tarvitsemat ja lain edellytykset täyttävät liikenneväylien ja niihin kuuluvien laitteiden sekä muiden alueiden kunnossapitopalvelut mahdollisimman hyvätasoisina, konkonaistaloudellisuus ja turvallisuus huomioon ottaen. Lisäksi kaupunkilaisille ylläpidetään monimuotoisia ja viihtyisiä yleisiä alueita, jotka muodostuvat puistoista, leikkikentistä, uimapaikoista, ulkoliikuntapaikoista, puistometsistä, pelloista ja talousmetsistä. Palvelut tuotetaan omana työnä ja ostopalveluna.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Keskeisenä toimintana on kaupungin hallussa ja hoidossa olevien liikenneväylien ja yleisten alueiden ylläpito, kunnossapito sekä uusien rakentaminen. Kaupunki huolehtii asemakaava-alueen väylien kunnosta, niiden liikenteenohjauslaitteistosta ja liikenneturvallisuudesta. Vakituista henkilökuntaa tehtäväalueella syksyllä 2025 on infrapäällikön ja viheralueemestarin (0,8) lisäksi seitsemän henkilöä.

Liikenneväylien kunnossapitoluokitus sekä viheralueiden hoitoluokitus ohjaavat toimintaa. Puistoja, leikkikenttiä, liikuntapaikkoja ja uimarantoja ja muita alueita kunnossapidetään säännöllisesti ympäri vuoden. Ympärivuotisia työtehtäviä ovat mm. yleisen siisteyden ylläpito. Väylien ja liikuntapaikkojen talvikunnossapitoon tarvittavat resurssit ovat riippuvaisia sääolosuhteista. Vastaavasti sula-aikana tehtäviin töihin, mm. nurmikon leikkuu, niittotyöt ja istutukset, tarvitaan kausityövoimaa.

Katuvalaistusta uusitaan vuosittain energiatehokkaampiin valaisimiin ja ylläpidetään 4- 5 kertaa vuodessa säännöllisesti tehtävillä huoltokierroksilla. Lisäksi liikunta-alueiden ja kuntoratojen valaistuksen huoltokierros tehdään kerran vuodessa ostopalveluna. Ajouratamerkintöjä uusitaan tarpeen mukaan ja liikennemerkkejä vaihdetaan sekä päivitetään. Lisäksi tehdään asfalttipaikkauksia ja pieniä korjauksia teiden päällysteisiin.

Leikkikentille, ulkoliikunta- ja uimapaikoille asetetut turvallisuusmääräykset ohjaavat alueiden kunnossapito- ja uudistamistarvetta. Esteettömyyteen tullaan jatkossakin kiinnittämään huomiota uudistustöiden yhteydessä. Vuonna 2025 tehtiin pienimuotoisia leikkipaikkojen kunnostustöitä ja rakennettiin Koivulinnan kaava-alueelle uusi leikkipaikka. Kiehkuravesiruton torjunta vaatii edelleen resursseja Ankkalammella. Asukasbudjetin kohteita toteutettiin kesän ja syksyn aikana.

Kaupungin hallinnoimat lumen- ja maankaatopaikat tarjoavat paikan huolehtia asianmukaisesti näiden loppusijoituksesta. Vastaanotosta saaduilla tuloilla saadaan paikkojen hoitokustannuksia katettua.

Tehtäväalueen vakituinen henkilöstö niukka. Vajetta on paikattu kausityövoimalla, harjoittelijoilla ja työllistetyillä sekä ulkoistamalla, jotta on pystytty ylläpitämään lakien ja määräysten sekä annettujen tavoitteiden mukaista, tehtäväalueelle kuuluvan kunnossapidon ja rakentamisen laatutasoa ja määrää. Tulevana vuonna 2026 määrääikäisen henkilöstön resursseja on edelleen karsittu, joka tulee näkymään palvelutasossa.

Tavoite ja keinot	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Arvio 2026
Tiepituuudet km								
- kadut	74,1	77	82,5	82,5	84	85,5	85,5	85,5
- kevytväylät	32,9	33,8	37,1	37,1	38,6	39	39	39
- rakennetut polut (talvikp:a)	4,7	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1
- muut tiet	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
yhteensä	115,6	119,8	128,6	128,6	131,6	133,5	133,5	133,5
Tievalaistus, km	95,9	95,9	95,9	97,7	99,2	102,2	102,2	102,2
Talvikunnossapito, ko.vuonna päätynyt talvi								
- liukkaudentorjunta materiaali, t	593	565	227	590	465	711	1105	-
- auras kierroksia	20	3	14	24	19	18	11	-
Leikkikentät kpl	19	18	18	18	18	18	18	16
Uimapaikat kpl	3	3	2	2	2	2	2	2
Lähiliikuntapaikat kpl	2	2	3	4	4	5	5	5
A2/R(RAMS)-luokan puistoa ha	26	26	26	26	26	26	24	24
Maisemaniittyjä ha	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	1,8	1,8
Puisto-/ taajamametsiä ha	286	286	286	286	286	286	102	102
Talousmetsiä ha	225	225	225	225	225	225	145	145
Peltoa ha	34,5	34,5	34,5	34,5	34,5	34,5	68	68
Luistinkentät kpl	6	6	6	6	6	6	4	4
Valaistut kuntoreitit/ m (sis.Jokipuisto)	5720	7120	8760	8760	8760	8760	8910	8910

Resurssimuutokset

Ei resurssimuutoksia vuonna 2025.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suorite	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Jaksava, motivoitunut ja ammattitaitoinen henkilökunta				
Kehityskeskustelut käydään (toteuma %)	100	100	100	100
Yleisten alueiden turvallisuus ja hyvä ympäristökuva				
Liikennealueittain ylläpitomittari (palvelukysely 1-5)	3,42	3,48	3,5	3,55
Talvihoitomittari (palvelukysely 1-5)	3,6	3,57	3,5	3,75
Puistojen hoitomittari (palvelukysely 1-5)	3,66	3,84	3,5	3,95
Leikkipaikkojen ylläpitomittari (palvelukysely 1-5)	3,82	3,84	3,5	3,96
Taajamametsien hoitomittari (palvelukysely 1-5)	3,66	3,5	3,5	3,61
Huonokuntoiset päällysteet uusitaan (m ² /vuosi)	11 380	34 000	10 000	46 777
Vanhan katuvalaistuksen saneeraus (valopisteitä/a)	215	174	100	193
Vanhojen asuntoalueiden hulevesiviemäröinti (m/hv+ kaapelointi)	0	0	0	0

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	83		83	159	75	190,6 %	96	64,9 %
Toimintakulut	- 1 479		- 1 479	- 1 652	- 173	111,7 %	- 1 643	0,6 %
Toimintakate/jäämä	- 1 396		- 1 396	- 1 493	- 97	107,0 %	- 1 546	-3,4 %
Poistot ja arvonalennukset	- 1 080		- 1 080	- 1 099	- 19	101,8 %	- 981	12,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 2 476		- 2 476	- 2 593	- 116	104,7 %	- 2 528	2,6 %
(1 000 €) ulkoiset								
Toimintatuotot	83		83	159	75	190,6 %	96	64,9 %
Toimintakulut	- 1 387		- 1 387	- 1 543	- 155	111,2 %	- 1 526	1,1 %
Toimintakate/jäämä	- 1 304		- 1 304	- 1 384	- 80	106,1 %	- 1 430	-3,2 %
Poistot ja arvonalennukset	- 1 080		- 1 080	- 1 099	- 19	101,8 %	- 981	12,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 2 384		- 2 384	- 2 483	- 99	104,2 %	- 2 411	3,0 %
(1 000 €) sisäiset								
Toimintatuotot								
Toimintakulut	- 92		- 92	- 109	- 17	118,9 %	- 117	-6,5 %
Toimintakate/jäämä	- 92		- 92	- 109	- 17	118,9 %	- 117	-6,5 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 92		- 92	- 109	- 17	118,9 %	- 117	-6,5 %

Loppuvuodesta yllättäviä kuluja tuli katuvalojen vioista ja häiriöistä. Esimerkiksi Ankkalammen alueen ja Muurahaispolun valoissa oli vikoja, joita korjattiin, Vähäjoentiellä Tiilitehtaan alueella löytyi isompi vika maakaapelissa, joka pimensi koko alueen. Vian korjaaminen aiheutti yllättäviä kuluja. Myös Punttamäessä oli katuvalovika. Oinilan alueen varastetut kuparit katuvalopylväistä ja niiden korjaus aiheuttivat lisäkuluja. Välitien vioittuneen katuvalokeskuksen vaihto oli myös loppuvuonna. Metsätyöt Koivulinna alueen harvennus tuli oletettua kalliimmaksi. Muutenkin metsänhoitoon meni oletettua enemmän kustannuksia. Toisaalta puun myyntitulot ylittivät talousarvion. Joka vuosi ei pääse sääolojen vuoksi joka palstalle tekemään metsätöitä, mikä vaikeuttaa suunnittelua. Lisäksi lintujen pesimisaikana ei tehdä metsätöitä eli aikataulurajoitteet vaikuttavat. Öljyvahinko Valkojantien kiinteistön kellarissa noin 17 000 eur aiheutti lisäkuluja, jotka piti saada takaisin avustuksena, mutta avustus ei ehtinyt tuloutua vuodelle 2025.

Tulosalue **Kiinteistöpalvelut**
Vastuhenkilö Kiinteistöpäällikkö Tero Aaltonen

Toiminta-ajatus

Kiinteistöpalvelut tuottavat kaupungin kiinteistöpalveluja niin, että tiloissa on kaikkien terveellistä ja turvallista työskennellä ja toimia. Kiinteistöpalvelut muodostuvat rakennusteknisistä ja kunnossapitotoista sekä kiinteistönhuollon monipuolisista palveluista. Kiinteistöpalveluiden tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella toiminnallaan pyritään takaamaan hyvän kiinteistöjen kunnan sekä rakennusten elinkaaren pitenemisen.

Kiinteistötoimen toiminta-ajatuksena on käyttäjä palvelevien tilojen yllä- ja kunnossapito sekä tilojen osoittaminen käyttötarkoitukseen ja kokonaistaloudellisuus huomioiden. Palveluun kuuluu myös hankkia kaupungin tarpeisiin ruoka- ja siivouspalvelut. Kiinteistönhoito, -huolto ja kunnossapito tuotetaan sekä omana että alihankintatyönä. Ruoka- ja siivouspalvelut tuotetaan ISS Palvelut Oy:n toimesta

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kiinteistöpalvelut tuottavat kiinteistön ylläpitopalveluita, joista aiheutuvat kustannukset peritään suoraan toimialoilta ja niiden yksiköistä sisäisten ylläpitovuokrien muodossa. Ateriapalvelut sekä osa siivouspalveluiden tuottamisesta läpilaskutetaan suoraan toimialalta. Kiinteistöhoitotoita ovat mm. tekninen huolto, talonmiespalvelut, käyttäjäpalvelut, energiankulutuksen seuranta ja kiinteistöjärjestelmien sekä huoltokirjojen ylläpito. Kiinteistöjen kunnossapitotehtäviä on mm. erilaiset korjaus-, rakentamis- ja asennustyöt sekä käyttäjäpalveluiden avustaminen.

Kiinteistöpalveluiden henkilökuntaan kuuluu kiinteistö- ja palvelupäällikön lisäksi kahdeksan kiinteistöhoitajaa, neljä rakennusammattimiestä ja kiinteistömestari. Henkilöstössä on ollut vajeusta ja toimintoja on hoidettu kuluneen vuoden aikana heikoimmillaan viiden kiinteistöhoitajan sekä kolmen kunnossapidon työntekijän voimin.

Kiinteistöpalveluiden tavoitteena on myös vuokrata tyhjiillään olevat tilat, jotta koko kiinteistömässä olisi tehokkaassa käytössä. Varsinais-Suomen Hyvinvointialueelle on vuokrattu yhteensä 10 kohdetta ja näin olleen merkittävä vuokralainen. VARHAN kanssa solmitut alkuperäiset vuokrasopimukset päättyivät kolmen (3) vuoden siirtymäajan mukaisesti 31.12.2025, koska hyvinvointialue ilmoitti alkuvuodesta, että he eivät käytä optiovuotta sopimuksistaan. Tämän myötä VARHAN kanssa aloitettiin vuokraneuvottelut loppuvuodesta ja sopimuksien allekirjoittaminen siirtyi vuoden vaihteeseen. Toteutuneiden kustannusten yksityiskohtaisempaa kohdentamista oikeille tahoille tarkennetaan edelleen. Uusia kustannuspaikkoja luodaan, kunnossapito- ja kiinteistöhoitohenkilöstön tuntikirjanpitoa ylläpidetään ja laskujen jakoperusteita tarkennetaan edelleen jo tiliointivaiheessa.

Kiinteistöpalvelut ylläpitävät kaupungin omistamia sekä hallinnoimia kiinteistöjä ja rakennuksia (~301 960 r-m³ / ~ 70 845 k-m²) sekä niihin liittyviä ulkoalueita (~52 ha). Kiinteistönkanta koostuu pitkälti koulu- ja päiväkotirakennuksista. Kiinteistökanta kasvoi kuluneen vuoden aikana kahden kiinteistön myötä. Nämä kiinteistöt olivat sisäliikuntahalli sekä kriivarin koulun laajennusosa.

Tilastokeskuksen mukaan kiinteistöjen ylläpitokustannukset kasvoivat tammi- syyskuun aikana 3,6%. Kustannusten nousu on ollut kiinteistöpalveluissa jatkuvassa seurannassa. Energiansäästötoimet ovat oleellinen osa toimintaa ja niihin panostaminen on jatkunut kuluneen vuoden aikana. Myös HINKU- ja KETS-sopimuksen myötä kaupungin tulee panostaa enemmässä määrin energiatehokkuuteen. Kaupungintalon, Yläkoulun, sisäliikuntahallin, Toimintakeskus Apilan ja Tapiolan päiväkodin katoilla olevilla aurinkopaneeleilla tuotetaan sähköä kiinteistön käyttöön. Kaupungin kiinteistöissä olevia sähköautojen latauspisteistä ladattiin autoja 1936 kertaa ja yhteensä 24 129kWh.

Siivouspalveluiden tilaajan tehtäviin kuuluu valvoa, että tuottaja noudattaa palvelusopimusta niin, että tuotetulla ylläpito- ja perussiivouspalveluilla luodaan turvallinen, terveellinen sekä viihtyisä toimintaympäristö kiinteistöjen käyttäjille. Hyvällä siivouksella on positiivista vaikutusta sisäilmanlaatuun sekä pintamateriaalien pidempään käyttöikään. Ateriapalveluissa seurataan, että palveluntuottaja noudattaa eri asiakasryhmien ravintosisältösuosituksia, annoskokoja sekä ruoan laatua. Siivous- ja ateriapalveluiden tilaajan yhteyshenkilönä toimii palvelupäällikkö.

ISS Palvelut Oy:n kanssa on laadittu palvelusopimus ruoka- ja siivouspalveluista, joka alkoi 30.6.2021. Kaupunki päätti lautakunnan päätöksellä yksipuolisesti olla käyttämättä sopimuksen optiovuosia, joten palvelusopimus on päättymässä 30.6.2026. Kiinteistöpalvelut on hankkinut käsisaipuat, wc- ja käsipaperit omalla sopimuksellaan. Kaupunki aloitti syksyllä uuden palveluhankinnan kilpailutuksen valmistelun ja tavoitteena on saada ruoka- ja siivouspalveluiden palveluntuottaja(t) valittua alkuvuodesta 2026. Siivottavia rakennuksia kaupungilla on 44 kpl, joka tarkoittaa alana noin 41 846 m². Palveluntuottaja tuottaa ateriapalveluiden muodossa kouluihin ja päiväkoteihin lounaat, aamupalat, välipalat, päivälliset ja iltapalat. Siivouspalvelut ovat sisältäneet siivouspalvelun lisäksi siivousaineet, -välineet sekä -tarvikkeet. Palvelusopimuksen yhteydessä ISS Palvelut Oy:lle on vuokrattu kaupungin valmistus- ja jakelukeittiöt.

Kustannusten nousu, rakennuskannan ikääntyminen ja lisääntyminen, käyttötalous sekä resurssien riittävyys on tuottanut haasteen ylläpitää kiinteistöt käyttökunnossa. Normaalin kunnossapidon lisäksi laajamittaisempien saneerauksien suunnittelussa otetaan huomioon tilojen tehokas ja monipuolinen käyttömahdollisuus. Tilojen vapautuessa ne pyritään jatkojalostamaan käyttötalouden puitteissa, joko palvelemaan kaupungin omia toimintoja tai ulosvuokrattavaksi. Yleistyneet sisäilmaongelmat sekä käyttäjän tekemät muutokset edellyttävät kiinteistöpalveluiden koko henkilöstöltä nopeaa ratkaisuhakuisuutta, jotta tilat saataisiin säilymään käyttökelpoisina. Sisäilmatyöryhmän kokouksissa käsitelty ilmenneiden ongelmien ratkaisumahdollisuuksia sekä todetaan jo tehtyjen toimenpiteiden toimivuus ja riittävyys.

Sivistyspalveluiden palveluiden muutostarve luo paineita kiinteistöjen tilakäytölle ja kiinteistöjen muutostarpeille. Vuosittain lisääntyvät käyttäjäpalvelut työllistävät enemmän ja töitä joudutaan priorisoimaan kiinteistöjen ylläpitämisen ja käyttäjäpalveluiden välillä. Käyttäjäpalveluihin kuuluva työaika oli vuoden 2025 aikana noin 18 % ja vuonna 2024 noin 16,5%. Käyttäjille tuotettava palvelutasoa on kuitenkin jouduttu laskemaan, jotta kiinteistöjen ylläpitäminen on mahdollista. Kiinteistöpalvelut pyrkii jatkossakin kilpailuttamaan palveluja, jotka vapauttavat kiinteistöjen ylläpitoon tarvittavaa resurssia sekä mahdollistaa nopeamman vasteajan käyttäjien tarvitsemaan palveluun. Kiinteistöpalveluiden henkilökunnan tuntikirjanpitoa on pyritty selkeyttämään, jotta toimintoja pystytään jatkossa kehittämään.

Henkilöstöressurssien riittävyys on edelleen haaste, joka johtuu resurssivajauksesta sekä sairaus- että lomapoissaoloista. Tämä on tuonut haasteen ylläpitää kiinteistökantaa, joka samassa yhteydessä kasvanut. Kiinteistöpalveluilla ei ole käytössä sijaisjärjestelmää, jolla mahdollisia poissaoloja pystytään paikkaamaan. Tämän vuoksi poissaolojen sijaistaminen rasittaa entisestään olemassa olevaa resurssia sekä aiheuttaa ylikuormitusta henkilöstössä. Kiinteistöpalvelut on joutunut tästä syystä turvautumaan enemmän ostopalveluilla tuotettuihin palveluihin. Ulkoisia palveluntuottajia käytetään soveltuville osin ja hankintaohjeiden mukaan talousarvion puitteissa paikkaamaan omia resurssivajauksia.

Kiinteistöjen käytössä tapahtuvat loma-ajat ovat edelleen ajanjakso, jolloin kiinteistöpalveluiden on mahdollista tehdä suurempia huoltotöitä kiinteistöissä. Yllä- ja kunnossapidollisten tehtävien suorituksissa joudutaan usein joustamaan ja työt tehdään käyttäjien antamien aikarajojen puitteissa. Henkilöstön jaksaminen ja työkyvyn säilyttäminen ovat kuitenkin kiinteistöpalveluiden suurin haaste. Mahdollisten eläköitymisten myötä hiljaisen tiedon poistuminen tulee olemaan merkittävä.

Toimintaa kuvaavia lukuja	2024	2025	arvio 2026
Rakennuksia (kpl)	98	101	99
Rakennuksia (r-m3)	n. 268 950	n. 301 960	n. 300 932
Rakennuksia (k-m2)	n. 65 700	n. 70 845	n. 70 407
Kaukolämpöön liitetty (kpl/r-m3)	43 / 229 607	46 / 264 477	45 / 263 665
Sähkölämmitteisiä rakennuksia (kpl)	10	10	8
Aurinkovoimaloiden sähköntuotto (kpl/MWh)	5 / 158,5	6/xxx,xx	7/244,4
Öljylämmitys (kpl/r-m3)	1 / 250	1 / n. 250	0 / 0
Kiinteistöjen käyttökulut (lämpö+sähkö+vesi) (€/v)	1 446 771 €/v	1 532 267 €/v	1 538 930 €/v
Siivottavaa lattiapinta-alaa (h-m2)	39 113	41 846	41 846
Ateriapalveluiden tuotetut ateriat (kpl/v)	579 153	584 713	623 000
Palvelupyyntöjen määrä sekä jakautuminen:	2293 kpl	2083 kpl	2034 kpl
Kunnossa- ja Ylläpito %	45,0 %	41 %	40 %
Käyttäjäpalvelut %	39,7 %	46 %	43 %
ISS-Siivouspalvelu palautteet %	15,3 %	12 %	17 %

Resurssimuutokset

Kiinteistöhoiton henkilö eläköityi loppuvuodesta 2024 ja rekrytointi paikan täyttämiseksi saatiin valmiiksi alkuvuodesta. Tämä sopimus päätettiin purkaa koeajalla toukokuussa. Toukokuussa myös yksi pitkäaikainen työntekijä ilmoitti eläköitymisestään, joten täytettäväksi tuli kaksi toimea samaan aikaan. Nämä toimet avattiin hakuun kesällä ja yksi näistä paikoista saatiin täytettyä. Toinen paikoista jouduttiin avaamaan uudelleen, koska valittu työntekijä ei ottanutkaan paikkaa vastaan valitusajan jälkeen ja varahenkilöön ei saatu yhteyttä. Edellä mainittu avoimeksi jäänyt paikka saatiin täytettyä joulukuun lopussa ja hänen työnaloittaminen siirtyi vuodelle 2026.

Kunnossapidon työryhmässä on yhden henkilön vajuus. Kyseisen tehtävän täyttämistä varten ei vuoden 2026 talousarvioon saatu määrärahoja. Kyseinen toimi kuitenkin toivotaan saada täytetyksi mahdollisimman nopeasti taloudellisen tilanteen sen salliessa.

Palvelupäällikkö eläköitymisilmoituksen myötä palvelupäällikön toimi avattiin hakuun toukokuussa, mutta paikkaan valittu henkilö ei ottanut sitä vastaan valitusajan päätyttyä. Koska valinnan yhteydessä ei valittu varahenkilöä, niin jouduimme avaamaan paikan uudelleen hakuun elokuussa. Eläkkeelle jääneen palvelupäällikön kanssa tehtiin kahden kuukauden määräaikainen sopimus lokakuussa, jotta uusi työntekijä saataisiin perehdytettyä tehtävään sekä resurssivaje ei rasittaisi kiinteistöpalveluiden tehtäviä. Paikka saatiin täytettyä ja Kia Korpela aloitti palvelupäällikön tehtävässä joulukuun alussa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suorite	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Jaksava, motivoitunut ja osaava henkilöstö				
Henkilöstöä koulutetaan (kurssit/hlö/v)	2	1	2	1
Kehityskeskustelut käydään vuosittain (toteuma-%)	70	100	100	0
Kaupungin hankkima ruokapalvelu vastaa palvelusopimusta				
Ruokapalvelun laatukierrokset (kpl/kohde/vuosi)	1	2	3	3
Ruokapalvelun asiakastyytyväisyyskysely (Palveluntuottaja tekee, arvostelu 1-5)	3,07	2,65	3	3,2
Ruokapalveluiden palautteet (kpl/v)	29	51	55	53
Kaupungin kiinteistöt ovat kunnossa ja palvelevat käyttäjiä				
Kiinteistöt kuntokartoitetaan kunnostustarpeen kartoittamiseksi. (valmius-%/r-m3)	70	60	60	60
Palaverit käyttäjien kanssa. (kpl/v)	85	88	70	75
Palaverit palveluntuottajien kanssa (kpl/v)	38	36	25	30
Siivouspalvelun asiakastyytyväisyyskysely (palveluntuottaja tekee. Arvostelu 1-5)	2,6	2,68	2,9	3,24
Siivouspalvelun laatukierrokset (kpl/kohde/vuosi)	4	3	2	3
Siivouspalveluiden palautteet (kpl/v)	397	358	330	255
Investointihankkeiden toteutuminen %	90	88,8	100	66,6

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	5 744		5 744	5 909	165	102,9 %	5 801	1,8 %
Toimintakulut	- 4 117		- 4 117	- 4 098	19	99,5 %	- 3 976	3,1 %
Toimintakate/jäämä	1 627		1 627	1 810	184	111,3 %	1 825	-0,8 %
Poistot ja arvonalennukset	- 1 984		- 1 984	- 2 073	- 89	104,5 %	- 1 851	12,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 358		- 358	- 262	95	73,3 %	- 26	895,5 %
(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	1 591		1 591	1 538	- 53	96,7 %	1 559	-1,3 %
Toimintakulut	- 3 844		- 3 844	- 3 839	5	99,9 %	- 3 716	3,3 %
Toimintakate/jäämä	- 2 254		- 2 254	- 2 302	- 48	102,1 %	- 2 157	6,7 %
Poistot ja arvonalennukset	- 1 984		- 1 984	- 2 073	- 89	104,5 %	- 1 851	12,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 4 238		- 4 238	- 4 374	- 136	103,2 %	- 4 009	9,1 %
(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	4 153		4 153	4 371	218	105,2 %	4 243	3,0 %
Toimintakulut	- 273		- 273	- 259	14	94,8 %	- 260	-0,7 %
Toimintakate/jäämä	3 881		3 881	4 112	232	106,0 %	3 982	3,3 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	3 881		3 881	4 112	232	106,0 %	3 982	3,3 %

2.1.7. Ympäristölautakunta

Toiminnan kuvaus

Ympäristöpalveluiden toiminta-ajatuksena on paimiolaisten tarpeiden mukaisesti ja siihen osoite-
tuilla resursseilla taata kestävä kehityksen periaatteiden mukainen, viihtyisä, virikkeinen, turvalli-
nen, laadukas ja taloudellinen yhdyskunnan elinympäristö ohjaamalla alueiden käyttöä ja rakenta-
mista, harjoittamalla ennaltaehkäisevää ympäristönhuoltoa ja laitimalla luotettavaa rekisteri- ja paik-
katietoaineistoa.

Lautakunnan alaisen vakinaisen henkilökunnan määrä oli 31.12.2025 yhteensä 10.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per ta- lousarvio	TA-muu- tokset	TA muu- tosten jäl- keen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	306		306	278	- 28	90,9 %	405	-31,4 %
Toimintakulut	- 1 073		- 1 073	- 1 018	54	94,9 %	- 1 112	-8,4 %
Toimintakate/ jäämä	- 767		- 767	- 740	27	96,5 %	- 707	4,8 %
Poistot ja arvon- alennukset								
Tilikauden yli-/ali- jäämä	- 767		- 767	- 740	27	96,5 %	- 707	4,8 %
(1 000 €) ulkoiset	Alk.per ta- lousarvio	TA-muu- tokset	TA muu- tosten jäl- keen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	306		306	277	- 28	90,8 %	405	-31,5 %
Toimintakulut	- 988		- 988	- 937	51	94,9 %	- 1 026	-8,7 %
Toimintakate/ jäämä	- 682		- 682	- 660	23	96,7 %	- 622	6,1 %
Poistot ja arvon- alennukset								
Tilikauden yli-/ali- jäämä	- 682		- 682	- 660	23	96,7 %	- 622	6,1 %
(1 000 €) sisäiset	Alk.per ta- lousarvio	TA-muu- tokset	TA muu- tosten jäl- keen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot				1	1			175,0 %
Toimintakulut	- 85		- 85	- 81	4	95,6 %	- 85	-4,7 %
Toimintakate/ jäämä	- 85		- 85	- 81	4	94,9 %	- 85	-5,2 %
Poistot ja arvon- alennukset								
Tilikauden yli-/ali- jäämä	- 85		- 85	- 81	4	94,9 %	- 85	-5,2 %

Arvio olennaisista riskitekijöistä

Strategiset		
Maankäytön suunnittelun hidask eteneminen.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Erilaisten selvitysten puutteellisuudet tai kaavoihin kohdistuvat valitukset.	

Seuraukset: Selvitysten puutteellisuudet hidastavat kaavoitustyötä ja valitukset estävät kaavan voimaantulon. Tällöin vaikutukset heijastuvat kunnallistekniikan rakentumiseen, tontin myyntiin, rakennuslupamaksuihin ja uusien asukkaiden saamiseen.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Selvitysten tarjouspyynnöt tulee laatia huolella ja riittävän aikaisessa vaiheessa. Prosessin tulee olla kuvattu.	Vastuuhenkilöt: iiris.koivula@paimio.fi	
Arviointi: Vireillä oleviin kaavoihin vaadittavat selvitykset hidastivat niiden edistämistä.		
Toiminnalliset		
Henkilöstön jaksaminen	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot. Päteviä sijaisia on hankala löytää tai sijaista ei saa palkata.		
Seuraukset: Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot kuormittavat työyhteisön hyvinvointia. Tehtävät on jaettu niin, että pääsääntöisesti yksi ihminen vastaa hänelle asetetuista työtehtävistä. Poissaolotilanteissa näistä tehtävistä selviytyminen työtehtäviä jakamalla aiheuttaa pitkittyessään työssä uupumista. Sijaisien puuttuessa kuormitus kasaantuu.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Kaikki avoinna olevat virat/toimet pyritään täyttämään. Esimiestyöhön pannonaminen, säännölliset keskustelut, herkkä puuttuminen, työtehtävien jakaminen uudelleen. Tarvittaessa kehityskeskustelut.	Vastuuhenkilöt: Liisa.Hongisto@paimio.fi iiris.koivula@paimio.fi Virpi.Lindvall@paimio.fi petri.vastamaki@paimio.fi	
Arviointi: Poissaolot olivat vähäiset, eikä niillä ollut suuria vaikutuksia työkuormaan. Henkilövaihdoksista aiheutui jonkin verran kuormitusta. Joidenkin töiden etenemistä hidasti ajoittainen työväsytys.		
Tietovuoto henkilöstömuutosten myötä	Todennäköisyys 1	Vaikutus 1
Syyt: Tiedon poistuminen henkilöstövaihdosten myötä ja ammattitaitoisen työvoiman löytämisen vaikeus. Kunta-alan palkat eivät juuri houkuttele yksityisiltä markkinoilta työntekijöitä.		
Seuraukset: Pitkäaikaiset työntekijät vievät mukanaan paljon hiljaista tietoa. Tiheään vaihtuvat työntekijät kuormittavat pitkäaikaisempaa henkilöstöä vähentäen työn tuottavuutta.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Työntekijöiden työsuhteiden limittäminen. Riittävät dokumentointivälineet ja rekisterit. Työn houkuttelevuuden lisääminen muilla kuin rahallisin keinoin.	Vastuuhenkilöt: Liisa.Hongisto@paimio.fi iiris.koivula@paimio.fi Virpi.Lindvall@paimio.fi petri.vastamaki@paimio.fi	
Arviointi: Poistuvaa tietoa yritettiin siirtää mahdollisimman paljon taloon jääville työntekijöille. Tässä auttoi selkeät tiedon tallennussijainnit ja sovitut toimintatavat.		
Esimiestyön organisaation rakenteet.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 1
Syyt: Esimiehillä on hyvin vähän aikaa paneutua johtamiseen työtehtäviensä ohella.		
Seuraukset: Delegoitavat tehtävät kasaantuvat esimiehille, vaikka työtehtävä olisi mahdollista hoitaa työntekijän toimesta. Työtapojen kehittäminen jää tekemättä, kun tehtävät kasaantuvat. Osaamisen jakamisen puuttuminen ei edistä työyhteisön kehittymistä.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Johtamiselle ja kehittämistyölle tulisi saada riittävästi aikaa esimerkiksi työtehtäviä delegoimalla tai lisäresursseilla.	Vastuuhenkilöt: Liisa.Hongisto@paimio.fi petri.vastamaki@paimio.fi Virpi.Lindvall@paimio.fi iiris.koivula@paimio.fi	
Arviointi:		

Esimiestyölle on ollut ajoittain aikaa. Työntekijöiden itseohjautuvuus helpottaa töiden edistymistä. Määräaikaisten työntekijöiden ohjaus vei paljon esihenkilön aikaa.

Vahinkoriskit

Ulkopuolisen toimijan aiheuttamat vaaratilanteet.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Ympäristövahingot ja onnettomuudet.		
Seuraukset: Pohjavesialueen, maaperän tai vesistön pilaantuminen voivat olla seurauksiltaan hyvin vakavia ja kustannuksiltaan suuria. Myös henkilöstön riittävyys muodostuu ongelmaksi.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Toimintamallit vahinkojen varalle luotava.	Vastuuhenkilöt: Liisa.Hongisto@paimio.fi	

Arviointi:

Ulkopuolisesta toimijasta aiheutui öljyvahinkoriski, mutta se torjuttiin ajoissa. Jatkossa ympäristövahinkoihin tulisi varautua talousarviossa.

Tietohallintoriskit	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Tietojärjestelmiin ja tietoturvaan liittyvät riskit vaikuttavat olennaisesti alalla. Osaamisen poistuminen henkilömuutosten myötä lisää häiriöiden kestoja ja korjaustoimenpiteet kustannuksia.		
Seuraukset: Työn teko estyy käytännössä kokonaan. Kaikki rekisteri- ja paikkatietojärjestelmät ovat riippuvaisia verkosta ja palvelimista.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Toiminnan häiriöttömyyteen on varauduttu mahdollisimman hyvin rekisteri- ja paikkatietojärjestelmien osalta käyttämällä omaa palvelinympäristöä. Mitauslaitteissa käytetään laitetuottajan tarjoamaan virtuaaliverkkoa. Häiriötilanteita varten tulee valita konsultti, joka pystyy korjaamaan laaja-alaisesti järjestelmien toiminnan.	Vastuuhenkilöt: Virpi.Lindvall@paimio.fi	

Arviointi:

Ohjelmien päivitykset tehtiin, eikä tietoturva vaarantunut. Tietohallinnon riskejä ei toteutunut.

Taloudelliset

Ostopalveluiden kustannusten ennakoimattoman suuri kasvu.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 1
Syyt: Tietojärjestelmien kehitystyö on kallista, eikä siihen ole pystytty ennakoimaan.		
Seuraukset: Päivittämättömät tietojärjestelmät altistavat tietoturvamurroille ja työnteon tehokkuuden heikentymiselle.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Hintojen nousun arvion pyytäminen ICT-palveluja toimittavilta yrityksiltä ennen talousarvion valmistelua.	Vastuuhenkilöt: Virpi.Lindvall@paimio.fi	

Arviointi:

Ostopalveluissa oli huomioitu kustannusten nousu. Ohjelmistotoimittajat pääsääntöisesti ilmoittavat indeksikorotuksistaan vasta talousarvion laatimisen jälkeen, joten pientä epätarkkuutta budjetissa on.

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Vastuualue **Kaavoitus**
 Vastuuhenkilö Kaavoituspäällikkö Iiris Koivula

Toiminta-ajatus

Kaavoituksen tehtävänä hallintosäännön mukaisesti on maankäytön suunnittelun ja kaavoituksen valmistelutyöt tavoitteenaan kaupungin kehitystä tukeva, toimiva ja edullinen yhdyskuntarakenne sekä ajan tasalla oleva kaavoitustilanne (ajantasa-asemakaava). Kaavoitusta ja maankäytön suunnittelua ohjaavat alueidenkäyttölaki sekä maankäyttö- ja rakennusasetus. Lain yleisenä tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen siten, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle. Alueidenkäyttölain uudistus oli luonnoksena lausunnoilla vuoden 2025 aikana.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Toiminta sisältää yleis- ja asemakaavojen sekä kaavamuutosten laatimisen sekä näihin liittyvien maankäytön suunnitelmien, selvitysten ja sopimusten valmistelutyön. Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus hoidetaan pääosin omana työnä. Tarvittaessa käytetään myös ostopalveluja pääasiassa kaavatyön edellyttämien selvitysten tekemiseen. Valmistelussa olevia kaavahankkeita on vuosittain 4-6 kpl.

Henkilöstön määrä 31.12.2025 oli kaksi: kaavoituspäällikkö ja suunnitteluavustaja.

Kaavoitus valmistelee alueidenkäyttölain mukaisesti vuosittain kaavoituskatsauksen. Siinä kerrotaan tarkemmin kunnassa ja maakunnan liitossa vireillä ja suunnitteilla olevista kaava-asioista. Kaavoituskatsauksen hyväksyy ympäristölautakunta tavallisesti vuoden alkupuolella. Vuoden 2025 kaavotöistä keskeisimmät olivat Naskarlan Lammen alueen asemakaavoitus, jolla kasvatetaan Paimion uusien asuintonttien määrää, Iso-livarintien asemakaavan muutos, jolla vaikutetaan yritystonttien tarjontaan sekä Oinilan päiväkodin asemakaavan muutos, jolla päivitetään asemakaavalla osoitettu käyttötarkoitus vastaamaan toteutunutta tilannetta.

Vuoden 2025 aikana vireillä olivat seuraavat kaavat

- Teollisuustie-Apilatie asemakaavan muutos: oli kaavaehdotuksena nähtävillä 11.2.-14.3.2025
- Naskarlan lammen alueen asemakaavan muutos: tuli vireille 19.3.2025, osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 28.3.-16.4. 2025
- Mäkilahdentien asemakaavan muutos: tuli vireille 19.3.2025, osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 28.3.-16.4.2025 ja valmisteluvaiheen kuuleminen 11.11.-2.12. 2025
- Iso-livarintien asemakaavan muutos: tuli vireille 23.4.2025, osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä ja valmisteluvaiheen kuuleminen oli 29.4.-30.5. 2025
- Oinilan päiväkodin asemakaavan muutos tuli vireille 4.6.2025, osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä ja valmisteluvaiheen kuuleminen 17.6.-15.8. 2025

Kaavoituspäällikön tehtäviin kuului kaavojen laatimisen ohella mm. lausuntojen antaminen rakentamiseen ja ympäristönsuojeluun liittyvissä lupa-asioissa sekä alueiden käyttöön, kaavojen tulkintaan ja rakentamiseen liittyvä neuvonta. Kaavoituspäällikkö osallistui Paimion edustajana säännöllisesti seudulliseen yhteistyöhön Varsinais-Suomen liiton ja Turun kaupunkiseudun kuntien kanssa. Turun MAL-kaupunkiseudulla aloitettiin kaupunkiseutusunnitelman laatiminen vuonna 2025. Suunnitteluavustajan tehtäviin sisältyi kaavoituksen lisäksi kaupungin maaomaisuuteen liittyvien paikkatietojen ja rekisterien ylläpito sekä mm. kauppakirjojen ja vuokrasopimusten valmistelu.

Paimion kaavoitus oli mukana OsKaTi- (Kumppanitestaustietomallimuotoisen kaavan tuottamisesta) hankkeessa. Hanke päättyi lokakuussa 2025. Hankkeessa kehitettiin QGIS-ohjelmaa kansallisen kaavatietomallin mukaiseen kaavoitukseen.

Maapolitiikka sisältää kaupungin maanhankintaan ja kaavojen toteuttamiseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet, joilla luodaan edellytykset yhdyskuntien ja kaupungin kehittämiseksi. Paimion kaupungin ensimmäinen maapoliittinen ohjelma 2019-2021 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 2019. Ohjelma on strateginen asiakirja, jonka keskeinen päämäärä on varmistaa, että kaupunki voi suunnitella ja ohjata maankäyttöä ja rakentamista tarkoituksenmukaisesti. Maapoliittisen ohjelman päivitys on Paimiossa ajankohtainen vuosien 2025-2026 aikana.

Paimion kaupungissa maapolitiikan toteutumista seuraa kaupunginhallituksen asettama maapoliittinen toimikunta, joka kokoontui 3 kertaa vuonna 2025. Toimikunnan puheenjohtajana toimi kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja sihteerinä paikkatietopäällikkö. Kaavoituspäällikkö oli mukana toimikunnan kokouksissa. Toimikunnassa tarkasteltiin mm. kaupungin tonttivarantoa ja maaomaisuutta sekä valmisteltiin kaavoitettavan maan hankintaa maapoliittisen ohjelman mukaisesti.

Riittävän ja oikea-aikaisen maanhankinnan varmistamiseksi sekä asemakaavoituksen ohjelmointia varten seurataan mm. seuraavia muuttujia:

- Kaupungin maanomistus Vistan osayleiskaavan asemakaavoittamattomilla keskustatoimintojen sekä asuin- ja työpaikkarakentamiseen varatuilla alueilla (ha).
- Kaupungin myyntivalmiit pientalorakentamiseen (AO/AP) tarkoitettut tontit (kpl).
- Kaupungin muut asuinrakentamiseen (AR/AK/AL) tarkoitettut tontit (kpl).
- Kaupungin myyntivalmiit yritysrakentamiseen (KTY/KLT/PL/Y) tarkoitettut tontit (kpl).
- Kaupungin kaavoitetut, asuinrakentamiseen tarkoitettut tontit (AO, AP, AR, AK, AL), joilla ei ole kunnallistekniikkaa (kpl).
- Lisäksi seurataan vastaavia em. tonttien lukumääriä myös yksityisten, yritysten ja yhteisöjen omistamilla alueilla.

Resurssimuutokset

Ei resurssimuutoksia.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suorite	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö				
Koulutuspäivät (pv/v)	6	5	6	5
Kehityskeskustelut käydään (toteut. %)	100	100	100	100
Hyvä tiedonkulku ja yhtenäiset toimintatavat				
Sisäiset kaavoituspalaverit (kpl/v)	11	10	8	9
Kaavoituskatsaus (laadittava), (laaditaan=1, ei laadita=0)	1	1	1	1
Kaupungin maanomistus Vistan osayleiskaavan asemakaavoittamattomilla alueilla				
Asumiseen tarkoitettua aluetta (AO, AP, AR, AK) (ha)	25	40	40	87
Työpaikka-alue (T, TP) (ha)	1,55	5	5	5
Monipuolinen tonttitarjonta kysyntää vastaavasti				
Kaupungin tonttivaranto (myyntivalmiit) (kpl/v)	37	54	70	55
Kaupungin tonttivaranto (kunn.tekn. puuttuu) (kpl/v)	9	9	30	9
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu viihtyisä ja turvallinen elinympäristö				
Kaavakkeiden/lomakkeiden ylläpito/kehittäminen (päivitys tehty 1=kyllä, 0=ei)	1	0	1	0
Hinnaston ajan tasalla pitäminen (päivitys tehty 1=kyllä, 0=ei)	1	0	1	1

Vastuualue **Paikkatieto**
Vastuuhenkilö Paikkatietopäällikkö Virpi Lindvall

Toiminta-ajatus

Paikkatietopalvelut toimii tukipalveluna ympäristöpalveluiden alaisille toiminnoille, mutta myös teknisten palveluiden ja koko kaupungin toiminnoille tuottaen luotettavaa mittaus-, rekisteri- ja paikkatietoaineistoa päätöksenteon pohjaksi ja sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden tarpeisiin. Rajapintarakaisujen rakentaminen, työvälineiden tarjoaminen ja digitaalisten palveluiden kehittäminen ovat merkittävä osa paikkatietopalveluiden toimintaa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paikkatietopalvelut palvelee kaupunkilaisia ja kaupungin eri hallintokuntia rekisteri-, paikkatieto- ja mittausasioissa. Paikkatietopalvelujen keskeisiä tehtäviä ovat pohja- ja johtokartan ylläpito, suunnitelmiin ja kiinteistökauppoihin liittyvät arkistointityöt, kaupungin maaomistukseen liittyvät valmistelutyöt, lainhuudatus sekä rekisteri-, ja paikkatiedollinen ylläpito, kiinteistöjen muodostamiseen, rakennuslupiin ja kunnallistekniikan rakentamiseen liittyvät mittaukset, paikkatietoaineistojen ylläpito, taloushallinnon osatehtävät sekä rekisteri- rajapinta- ja karttapalveluiden ylläpito- ja kehitystehtävät. Paikkatietopäällikkö toimii kaupanvahvistajana, josta tuloutus paikkatietoon.

Henkilöstön määrä 31.12.2025 oli kolme: paikkatietopäällikkö, paikkatietokäsittelijä ja kartoittaja.

Kiinteistöihin, paikkatietoaineistoihin ja eri rekistereihin liittyvän tiedon tuottamista ja hallintaa tehtiin yhteistyössä omien hallintokuntien, valtion viranomaisten ja muiden alueen kuntien kanssa. Kaupungin maaomaisuusrekisteriä on parannettu mm. kiinteistöjen yhdistämisillä ja arvojen tarkastuksilla. Yleisten alueiden lohkomisia valmisteltiin kolme ja ne haettiin vireille.

Paikkatietokäsittelijä suoritti KiRa-projektin toimenpiteitä oman työnsä ohessa, joihin kuuluvat mm. rakennus-, osoite- sekä katurekisterin ylläpito, kunnallistekniikkaan ja hankkeisiin liittyvien suunnitelmien kokoaminen ja arkistointi.

Kartoittaja vastasi rakennusluvassa määrättyjen rakennuspaikan merkinnöistä ja sijaintikatselmuksista, tonttien lohkomismaastotöistä, vesihuollon aineistojen, pohjakartan mittaamisesta ja paikkatiedollisesta päivityksestä sekä Digiroadin päivittämisestä kaupungin katuverkon osalta.

Paimio toimi vastuullisena kuntana hankkeessa: Kaavatietomallin mukaisen kaavatiedon tuottaminen sekä sen siirtoformaatin testaaminen RYHTI-järjestelmän kanssa. Mukana olivat Joensuun kaupunki sekä Tyrnävän, Asikkalan, Heinäveden ja Sulkavan kunnat. Hankeaika oli 2024-2025 ja Ympäristöministeriöltä saadun avustuksen osuus oli vuodelle 2025 162 600 euroa. Hankkeen aikana toteutettiin ja testattiin kaavatietomallin mukainen avoimen lähdekoodin QGIS-toteutus, jolla tietomallimuotoista kaavaa oli mahdollista tuottaa ja toimittaa rajapinnan välityksellä SYKEN RYHTI-järjestelmään. Lainsäädännön muutokset hankkeen aikana johtivat järjestelmän jatkokehitykseen, jota jatketaan muissa hankkeissa.

Luodut tietokannat ja kartta-aineistot pidettiin ajan tasalla jatkuvalla täydennystyöllä. Järjestelmien ongelmatilanteet ratkaistiin pääosin ostopalveluna.

Resurssimuutokset

Ei resurssimuutoksia.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suorite	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö				
Koulutuspäivät (pv/v)	10	20	12	10
Kehityskeskustelut käydään (toteut. %)	100	100	100	100
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu ajantasainen ja informatiivinen toimintaympäristö				
Rakennusrekisterin päivitys (kiinteistöä/v)	162	45	200	29
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu ajantasainen ja informatiivinen toimintaympäristö				
Yleisten alueiden lohkominen (alue/v)	1	0	1	0

Vastuualue **Rakennusvalvonta**
Vastuhenkilö Rakennustarkastaja Petri Vastamäki

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvontapalveluiden toiminta-ajatuksena on kuntalaisten tarpeiden mukaisesti ja osoite-
tuilla voimavaroilla edistää kestävästä kehityksen periaatteiden mukaisen, viihtyisän, virikkeisen, tur-
vallisen, laadukkaan ja taloudellisen asuin-, työ- ja vapaa-ajan ympäristön rakentamista. Tätä toteu-
tetaan ohjaamalla rakentamista ja valvomalla rakennettua ympäristöä.

Rakennusvalvonnan toimintaa sääteli 1.1.2025 voimaan tullut rakentamislaki, asetukset ja kunnan
rakennusjärjestys.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Rakennusvalvonta käsitteli 88 rakentamiseen liittyvää lupa-asiaa.

Uusien omakotitalojen lupahakemuksia käsiteltiin 25 kpl. Rivitalohankkeita 2 kpl. Uusien asuntojen
määrä lupahankkeissa oli 35. Yhteensä rakentamisluvilla on myönnetty lupa 6840 m² uuden kerros-
alan rakentamiseen ja tilavuudeltaan 29450 m³ rakentamiseen.

Valmistuneiden rakennusten uusi kerrosala oli 9400 m² ta tilavuus 49000 m³. Valmistuneita omako-
taloja oli 19 kpl, paritaloja 1 kpl ja rivitaloja 2 kpl.

Rakentamisen liittyviä katselmuksia suoritettiin 209 kpl, joista aloituskokousten osuus oli 24 kpl.

Rakennusvalvonta huolehtii, että rakennuksen tai rakennuskohteen suunnittelu täyttää käyttötarkoi-
tuksen edellyttämällä tavalla rakenteiden lujuuden, paloturvallisuuden, hygienian, terveyden ja ym-
päristön, käyttöturvallisuuden, meluntorjunnan sekä energiatalouden perusvaatimukset.

Rakennusvalvonnan tehtäväkenttään kuuluu lupa-asioiden käsittely ja valmistelu sekä päätöksen-
teko, lupien valvonta katselmusten avulla, sekä valmiiden rakennusten ja niiden ympäristöjen jat-
kuva valvonta. Rakentajien ohjauksella ja neuvonnalla on merkittävä osuus rakennusvalvonnan työ-
kentässä. Kaavoilla määrättyjen asioiden toteuttamisen valvonta. Jätevesiasetuksen mukaisten lu-
pien päättäminen ja valvonta. Maisematyölupien päättäminen.

Uuden rakentamislain oli tarkoitus sujuvoittaa rakentamista. Esimerkiksi käytössä on vain yksi lupa-
muoto, rakentamislupa. Rakentamislupa haetaan tietomallimuotoisella suunnitelmalla tai muutoin
koneluettavassa muodossa. Lupakynnys on tavallisimpien rakennuskohteiden osalta määriteltä
laissa ja lupakynnys keskimäärin korkeammalla kuin MRL:n aikaisissa kuntien rakennusjärjestyk-
sissä.

Rakennusjärjestyksen uusimista on tehty muuttunut lainsäädäntö huomioiden Paimion olosuhteita
vastaavaksi.

Rakennusvalvonnan maksuperusteet uudistettiin rakentamislakia vastaavaksi ja ne tulivat voimaan
1.1.2025.

Henkilöstön määrä oli 31.12.2025 kolme: rakennustarkastaja, tarkastusinsinööri ja lupasihteeri.

Resurssimuutokset

Ei resurssimuutoksia.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suorite	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö				
Koulutuspäivät (pv/v)	6	8	15	6
Kehityskeskustelut käydään (toteut. %)	100	100	100	100
Hyvä tiedonkulku ja yhtenäiset toimintatavat				
Kuntien väliset palaverit (kpl/v)	5	0	1	0
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu viihtyisä ja turvallinen elämänympäristö				
Rakennusvalvonnan taksat tarkistetaan säännöllisesti (tarkistettu), (tarkistetaan=1, tarkastamatta=0)	1	1	1	1
Vanhentuneet luvat, lopputarkastus pitämättä (kpl/v)	170	200	150	177
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu viihtyisä ja turvallinen elämänympäristö				
Rakentamisluvan käsittelyaika (vko/lupa)	3	3	3	3

Vastuualue **Ympäristönsuojelu**
Vastuhenkilö Liisa Hongisto

Toiminta-ajatus

Ympäristönsuojelun tehtävänä on ylläpitää ja edistää Paimiossa kestäväen kehityksen periaatteiden mukaista, luonnonympäristöltään monimuotoista, terveellistä, viihtyisää ja virikkeitä antavaa elinympäristöä. Tätä toteutetaan harjoittamalla ennaltaehkäisevää ympäristönsuojelutyötä, edistämällä paikallistasolla ilmastonmuutosta hillitseviä toimenpiteitä, vahvistamalla ja ylläpitämällä luonnon monimuotoisuutta kunnassa, valvomalla luvanvaraisia toimintoja ja jakamalla tietoa asukkaille ja toiminnanharjoittajille.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä Paimiossa hoitaa ympäristölautakunta.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Ympäristönsuojelun tulosalueeseen kuuluu mm. ympäristönsuojelu-, maa-aines- ja jätelain mukaisien lupien ja ilmoitusten käsittely ja valvonta; jätehuollon valvontatehtävät ja mm. roskaantumiseen liittyvät tarkastukset; vesihuoltolain mukaisten vapautushakemusten käsittely; hajajätevesiasetuksen mukaisten lupien valmistelu-, valvonta- ja neuvontatehtävät; maisematyölupien valmistelu; ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen tähtäävien toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus paikallistasolla; kestäväen kehityksen edistäminen kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelmaa toteuttamalla; luonnon monimuotoisuuden vaaliminen ja edistäminen; ympäristön tilan seuranta (esim. vesistöjen tilan seuranta tutkimuksin, kasvihuonekaasupäästöseuranta); vieraslajien torjunnan edistäminen ja jatkaminen (myös tiedottaminen), ns. nitraattiasetuksen valvonta (eläinsuojat ja lantalat) sekä tiedotus ja neuvonta kaupungin tiedotuskanavia hyödyntäen.

Vuonna 2025 myönnettiin yksi muutos ympäristölupaann ja tehtiin kolme luvan rauettamista. Erilaisia viranhaltijapäätöksiä (esim. melu ja öljysäiliön jättäminen maaperään) tehtiin 16 kpl.

Ympäristöministeriön Kunta Helmi -hankkeiden (2021-2024) avulla Paimiossa on saatu edistettyä luonnonhoitoa ja lisättyä luonnon monimuotoisuutta. Vähäjokipolulla ja Jokelan koulun laitumilla oli ensimmäistä kesää kummallakin laitumella nautoja laiduntamassa. Lisäksi kesällä 2025 saatiin hankkeavustuksen avulla rakennettua esteetön lintulava vanhalle jätevedenpuhdistamolle.

Vesistö tarkkailuja jatkettiin edellisvuosien malliin Paimionjoella, Vähäjoella ja Paimion- ja Piikkiönlahdella konsultin toimesta. Paimionjoen tuoma ravinne- ja kiintoainekuormitus Saaristomereen muodostuu kaikkien jokivarren kuntien aiheuttamista päästöistä, joten joen yhteistarkkailu on erittäin tärkeää.

Maauimala Ankkalammesta löytyi kiehkuravesiruttoa massiivisesta torjuntahankkeesta huolimatta. Syksyllä 2025 lampi kartoitettiin ruton osalta, ja sen myötä myös torjuttiin. Kaupunkilaisia osallistettiin vieraslajien torjuntaan mobiilipelin avulla, jossa asukkaat kartoittavat ja torjuvat vieraslajeja Paimion kaupungin alueella. Pelin avulla saatiin torjuttua 27 617 m²:n alueelta lupiinia.

Paimio jatkoi edelleen Hiilineutraalit kunnat (Hinku) -verkostossa. Hinku-kuntana Paimio sitoutuu tavoittelemaan 80 % hiilidioksidipäästövähennystä vuoteen 2030 mennessä vuoteen 2007 verrattuna. Vuoden 2024 käyttöperäiset päästöt tulevat Syken ennakkotiedon mukaan olemaan -44 %, joka on yhden prosenttiyksikön enemmän vähennystä kuin vuonna 2023. Päästötiedot laahaavat jäljessä.

Paimion kasvihuonekaasupäästöseuranta jatkettiin myös CO₂-raportilla. Tulokset laahaavat perässä, joten vuotta 2023 ja vuoden 2024 ennakkoa vertaillen päästöt tulisivat laskemaan. Kun em.

kuntien asukaskohtaisia päästöjä tarkasteltiin ilman läpiajoliikennettä (moottoritie), maataloutta ja teollisuutta, Paimio sijoittui vuonna 2023 laskelmien mukaan pienipäästöisimpien kuntien joukkoon.

Paimio haki yhdessä Paimionjokiyhdistyksen, ProAgrian ja Turun AMK:n kanssa vesiensuojeluhan-
ketta, johon saatiin avustus. Hanke käynnistyi vuoden 2025 aikana ja jatkuu vuoteen 2027 asti.

Ympäristönsuojeluasioista tiedotettiin mahdollisimman paljon, ja erityisesti syksyn oppisopimushar-
joittelija sai tehostettua viestintää entisestään. Syksyllä laadittiin myös MS Teams-pohjainen viestintä-
suunnitelma Paimion ympäristönsuojelulle. Toimintakeskus Apilan kanssa järjestettiin keväällä yh-
dessä perinteikäs linnunpönttöpahtuma.

Resurssimuutokset

Ei resurssimuutoksia.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suorite	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö				
Koulutuspäivät (pv/v)	14	10	9	17
Kehityskeskustelut käydään (toteut. %)	100	100	100	100
Hyvä tiedonkulku ja yhtenäiset toimintatavat alueellisesti				
Kuntien väliset palaverit ympäristönsuojelutehtävissä (kpl/v)	4	4	3	4
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu viihtyisä ja terveellinen elinympäristö				
Lupien ja ilmoitusten laadukas ja joutuisa käsittely (käsittelyaika /lupa), (kk)	3	3	3	2
Osallistuminen mm. Kunta-Helmi -hankkeisiin, kasvi- huonekaasupäästöjen seurantaan, vieraslajien seu- rantaan esim. mobiilipelin avulla ja HINKU-hankkeen seen (osallistuminen), (osallistua=1, ei osallistu=0)	1	1	1	1
Valvontaohjelman laatiminen (kyllä=1, ei =0)	1	1	1	1

2.2. Yhteenvedo käyttötalouden toteutumisesta
Vuoden 2025 käyttötalouden toteutuminen tehtävittäin mukaan lukien sisäiset erät

	Alk.per TA	TA-muutos	TA muutos- ten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %
TARKASTUSLAUTA-KUNTA						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-38 194		-38 194	-39 136	-942	102,5 %
Toimintakate/ jäämä	-38 194		-38 194	-39 136	-942	102,5 %
KESKUSVAALILAUTA-KUNTA						
Toimintatuotot				12 110	12 110	
Toimintakulut	-44 981		-44 981	-36 484	8 498	81,1 %
Toimintakate/ jäämä	-44 981		-44 981	-24 374	20 608	54,2 %
KAUPUNGINHALLITUS						
Toimintatuotot	3 698 415		3 698 415	3 700 976	2 561	100,1 %
Toimintakulut	-7 793 048	-375 000	-8 168 048	-7 777 805	390 243	95,2 %
Toimintakate/ jäämä	-4 094 633	-375 000	-4 469 633	-4 076 829	392 804	91,2 %
Konsernijohto ja hallintopalvelut						
Toimintatuotot	2 683 415		2 683 415	2 758 629	75 214	102,8 %
Toimintakulut	-4 584 551	-375 000	-4 959 551	-4 941 927	17 624	99,6 %
Toimintakate/ jäämä	-1 901 136	-375 000	-2 276 136	-2 183 298	92 838	95,9 %
Maaseutupalvelut						
Toimintatuotot	208 000		208 000	194 233	-13 767	93,4 %
Toimintakulut	-268 880		-268 880	-256 451	12 428	95,4 %
Toimintakate/ jäämä	-60 880		-60 880	-62 219	-1 339	102,2 %
Työvoimapaalvelut						
Toimintatuotot	807 000		807 000	748 114	-58 886	92,7 %
Toimintakulut	-2 939 618		-2 939 618	-2 579 427	360 191	87,7 %
Toimintakate/ jäämä	-2 132 618		-2 132 618	-1 831 313	301 305	85,9 %
KOULUTUSLAUTA-KUNTA						
Toimintatuotot	1 481 767		1 481 767	1 737 565	255 798	117,3 %
Toimintakulut	-28 781 256		-28 781 256	-28 588 414	192 843	99,3 %
Toimintakate/ jäämä	-27 299 489		-27 299 489	-26 850 849	448 640	98,4 %
Hallinto						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-546 138		-546 138	-565 215	-19 076	103,5 %
Toimintakate/ jäämä	-546 138		-546 138	-565 215	-19 076	103,5 %
Varhaiskasvatus						
Toimintatuotot	420 800		420 800	531 154	110 354	126,2 %
Toimintakulut	-10 995 845		-10 995 845	-10 917 180	78 665	99,3 %
Toimintakate/ jäämä	-10 575 045		-10 575 045	-10 386 027	189 018	98,2 %
Perusopetus						
Toimintatuotot	987 767		987 767	1 050 677	62 910	106,4 %
Toimintakulut	-15 221 680		-15 221 680	-14 932 893	288 787	98,1 %
Toimintakate/ jäämä	-14 233 913		-14 233 913	-13 882 216	351 697	97,5 %
Toisen asteen koulutus						
Toimintatuotot	73 200		73 200	155 734	82 534	212,8 %
Toimintakulut	-2 017 592		-2 017 592	-2 173 126	-155 533	107,7 %
Toimintakate/ jäämä	-1 944 392		-1 944 392	-2 017 392	-73 000	103,8 %

	Alk.per ta- lousarvio	TA-muutos	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %
HYVINVOINTILAUTA- KUNTA						
Toimintatuotot	723 352		723 352	831 205	107 853	114,9 %
Toimintakulut	-3 923 505		-3 923 505	-3 894 358	29 147	99,3 %
Toimintakate/ jäämä	-3 200 153		-3 200 153	-3 063 153	137 000	95,7 %
Kirjasto- ja kulttuuripal- velut						
Toimintatuotot	63 256		63 256	35 706	-27 550	56,4 %
Toimintakulut	-881 455		-881 455	-786 315	95 139	89,2 %
Toimintakate/ jäämä	-818 199		-818 199	-750 609	67 589	91,7 %
Paimion opisto						
Toimintatuotot	210 000		210 000	245 644	35 644	117,0 %
Toimintakulut	-954 976		-954 976	-971 020	-16 044	101,7 %
Toimintakate/ jäämä	-744 976		-744 976	-725 376	19 600	97,4 %
Vapaa-aikapalvelut						
Toimintatuotot	450 096		450 096	549 855	99 759	122,2 %
Toimintakulut	-2 087 074		-2 087 074	-2 137 023	-49 948	102,4 %
Toimintakate/ jäämä	-1 636 978		-1 636 978	-1 587 168	49 811	97,0 %
TEKNINEN LAUTA- KUNTA						
Toimintatuotot	5 926 367		5 926 367	6 169 768	243 401	104,1 %
Toimintakulut	-6 043 235		-6 043 235	-6 232 932	-189 698	103,1 %
Toimintakate/ jäämä	-116 868		-116 868	-63 164	53 703	54,0 %
Tekninen hallinto						
Toimintatuotot	99 392		99 392	102 709	3 318	103,3 %
Toimintakulut	-446 960		-446 960	-482 931	-35 970	108,0 %
Toimintakate/ jäämä	-347 569		-347 569	-380 221	-32 653	109,4 %
Infrapalvelut						
Toimintatuotot	83 200		83 200	158 540	75 340	190,6 %
Toimintakulut	-1 479 280		-1 479 280	-1 651 966	-172 686	111,7 %
Toimintakate/ jäämä	-1 396 080		-1 396 080	-1 493 427	-97 346	107,0 %
Kiinteistöpalvelut						
Toimintatuotot	5 743 775		5 743 775	5 908 519	164 744	102,9 %
Toimintakulut	-4 116 994		-4 116 994	-4 098 035	18 959	99,5 %
Toimintakate/ jäämä	1 626 781		1 626 781	1 810 484	183 702	111,3 %
YMPÄRISTÖLAUTA- KUNTA						
Toimintatuotot	305 500		305 500	277 825	-27 675	90,9 %
Toimintakulut	-1 072 581		-1 072 581	-1 018 104	54 476	94,9 %
Toimintakate/ jäämä	-767 081		-767 081	-740 279	26 801	96,5 %
	Alk.per ta- lousarvio	TA-muutos	TA muutos- ten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatuotot	12 135 401		12 135 401	12 763 929	628 528	105,2 %
Toimintakulut	-47 696 800	-375 000	-48 071 800	-47 587 238	484 562	99,0 %
Toimintakate/ jäämä	-35 561 399	-375 000	-35 936 399	-34 823 309	1 113 090	96,9 %

2.3. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

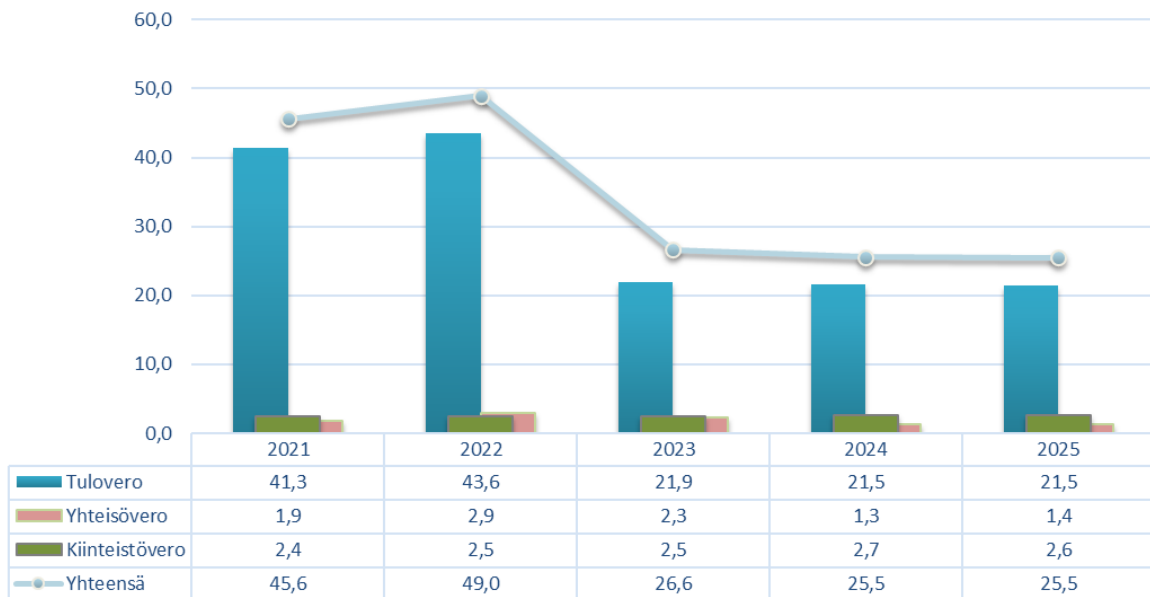
	Alk.per ta- lousarvio	TA-muutos	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025/ Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	12 135 401		12 135 401	12 763 929	628 528	105,2 %	12 400 656	2,9 %
Myyntituotot	4 135 206		4 135 206	4 808 098	672 892	116,3 %	3 597 708	33,6 %
Maksutuotot	841 180		841 180	828 643	-12 537	98,5 %	820 942	0,9 %
Tuet ja avustukset	989 640		989 640	872 498	-117 142	88,2 %	1 692 640	-48,5 %
Muut tuotot	6 169 375		6 169 375	6 254 691	85 316	101,4 %	6 289 366	-0,6 %
Toimintakulut	-47 696 800	-375 000	-48 071 800	-47 587 238	484 562	99,0 %	-45 159 253	5,4 %
Henkilöstökulut	-24 573 028	-180 000	-24 753 028	-24 164 392	588 636	97,6 %	-22 997 525	5,1 %
Palvelujen ostot	-14 528 159	-70 000	-14 598 159	-13 848 488	749 671	94,9 %	-13 283 152	4,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 726 035	-125 000	-2 851 035	-3 108 674	-257 639	109,0 %	-2 985 880	4,1 %
Avustukset	-1 204 290		-1 204 290	-1 407 316	-203 026	116,9 %	-951 954	47,8 %
Muut toimintakulut	-4 665 288		-4 665 288	-5 058 368	-393 080	108,4 %	-4 940 742	2,4 %
Toimintakate/ jäämä	-35 561 399	-375 000	-35 936 399	-34 823 309	1 113 090	96,9 %	-32 758 597	6,3 %
Verotulot	26 240 000	-500 000	25 740 000	25 468 585	-271 415	98,9 %	25 537 376	-0,3 %
Muut valtionosuudet	10 493 100	250 000	10 743 100	10 728 593	-14 507	99,9 %	9 929 039	8,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut	107 500		107 500	-17 144	-124 644	-15,9 %	-136 121	-87,4 %
Korkotuotot	445 000		445 000	448 298	3 298	100,7 %	452 822	-1,0 %
Muut rahoitus- tuotot	417 500		417 500	427 738	10 238	102,5 %	426 594	0,3 %
Korkokulut	-750 000		-750 000	-887 565	-137 565	118,3 %	-1 010 234	-12,1 %
Muut rahoituskulut	-5 000		-5 000	-5 615	-615	112,3 %	-5 304	5,9 %
Vuosikate	1 279 201	-625 000	654 201	1 356 725	702 524	207,4 %	2 571 697	-47,2 %
Poistot ja arvonalennukset	-3 390 000		-3 390 000	-3 358 678	31 322	99,1 %	-3 064 396	9,6 %
Satunnaiset erät								
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut								
Tilikauden tulos	-2 110 799	-625 000	-2 735 799	-2 001 953	733 846	73,2 %	-492 699	306,3 %
Poistoeron lisäys	84 000		84 000	84 061	61	100,1 %	84 061	
Varausten lisäys								
Rahastojen li- säys/vähennys								
Tilikauden yli-/ali- jäämä	-2 026 799	-625 000	-2 651 799	-1 917 892	733 907	72,3 %	-408 639	369,3 %

Verotulojen erittely

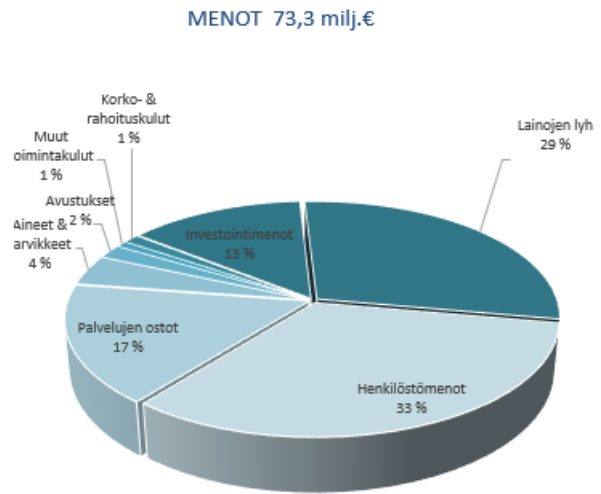
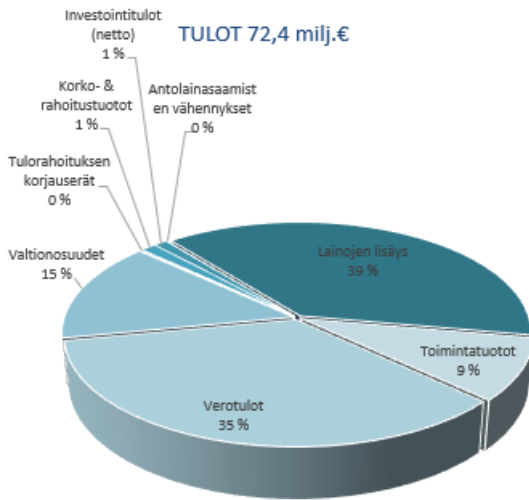
	Alkuperäinen talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %
Verotulot	26 240 000,00	-500 000,00	25 740 000,00	25 468 584,67	-271 415,33	98,9 %
Kunnallisvero	22 120 000,00	-500 000,00	21 620 000,00	21 507 966,80	-112 033,20	99,5 %
Kiinteistövero	2 720 000,00		2 720 000,00	2 589 745,62	-130 254,38	95,2 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 400 000,00		1 400 000,00	1 370 872,25	-29 127,75	97,9 %

Valtionosuudet

	Alkuperäinen talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %
Muut valtionosuudet	10 493 100,00	250 000,00	10 743 100,00	10 728 593,00	-14 507,00	99,9 %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ml. tasaukset	9 366 400,00	-30 500,00	9 335 900,00	9 335 774,00	-126,00	100,0 %
Veromenetysten kompensatio						
Opetus ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	280 000,00	357 500,00	637 500,00	622 791,00	-14 709,00	97,7 %
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus						
Veromenetysten korvaus	846 700,00	-77 000,00	769 700,00	770 028,00	328,00	100,0 %

Verotulot lajeittain 2021 - 2025, milj €

Kaupungin kokonaistulot ja -menot 2025

2.4. Investointien toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama	Tot %
32 KAUPUNGINHALLITUS						
9120 KIINTEÄ OMAISUUS						
UUSINVESTOINNIT						
Menot	20 000	1 893 000	1 913 000	1 912 428,31	572	100,0 %
Tulot	120 000	0	120 000	37 889,18	82 111	31,6 %
Nettomeno	-100 000	1 893 000	1 793 000	1 874 539,13	-81 539	104,5 %
9140 IRTAIN OMAISUUS						
Menot	115 000	0	115 000	68 823,05	46 177	59,8 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	115 000	0	115 000	68 823,05	46 177	59,8 %
UUSINVESTOINNIT						
Menot	85 000	0	85 000	57 259,01	27 741	67,4 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	85 000	0	85 000	57 259,01	27 741	67,4 %
KORVAUSINVESTOINNIT						
Menot	30 000	0	30 000	11 564,04	18 436	38,5 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	30 000	0	30 000	11 564,04	18 436	38,5 %
9170 ARVOPAPERIT						
Menot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	0	0	0	0,00	0	0,0 %
32 KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ						
Menot	135 000	1 893 000	2 028 000	1 981 251,36	46 749	97,7 %
Tulot	120 000	0	120 000	37 889,18	82 111	31,6 %
Nettomeno	15 000	1 893 000	1 908 000	1 943 362,18	-35 362	101,9 %
	Alkuperäinen talousarvio	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama	Tot %
35 KOULUTUSLAUTAKUNTA						
9330 IRTAIN OMAISUUS, varhais- kasvatus						
Menot	70 000	0	70 000	27 009,26	42 991	38,6 %
Tulot	0	0	0	0	0	0,0 %
Nettomeno	70 000	0	70 000	27 009,26	42 991	38,6 %
KORVAUSINVESTOINNIT						
Menot	70 000	0	70 000	27 009,26	42 991	0,0 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	70 000	0	70 000	27 009,26	42 991	0,0 %

9330 IRTAIN OMAISUUS, peruskou- lut						
Menot	250 000	0	250 000	227 621,19	22 379	0,0 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	250 000	0	250 000	227 621,19	22 379	0,0 %
UUSINVESTOINNIT						
Menot	250 000	0	250 000	227 621,19	22 379	0,0 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	250 000	0	250 000	227 621,19	22 379	0,0 %
9330 IRTAIN OMAISUUS, lukio						
Menot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	0	0	0	0,00	0	0,0 %
35 KOULUTUSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
Menot	320 000	0	320 000	254 630,45	65 370	79,6 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	320 000	0	320 000	254 630,45	65 370	79,6 %
36 HYVINVOINTILAUTAKUNTA						
9340 IRTAIN OMAISUUS						
Menot	100 000	0	100 000	97 769,20	2 231	97,8 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	100 000	0	100 000	97 769,20	2 231	97,8 %
UUSINVESTOINNIT						
Menot	20 000	0	20 000	20 000,00	0	100,0 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	20 000	0	20 000	20 000,00	0	100,0 %
KORVAUSINVESTOINNIT						
Menot	80 000	0	80 000	77 769,20	2 231	97,2 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	80 000	0	80 000	77 769,20	2 231	97,2 %
36 HYVINVOINTILAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
Menot	100 000	0	100 000	97 769,20	2 231	0,0 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	100 000	0	100 000	97 769,20	2 231	0,0 %
	Alkuperäinen talousarvio	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama	Tot %
38 TEKNINEN LAUTAKUNTA						
9410 TALONRAKENNUS						
Menot	8 000 000	0	8 000 000	6 772 548,42	1 227 452	84,7 %
Tulot	525 000	0	525 000	525 000,00	0	100,0 %
Nettomeno	7 475 000	0	7 475 000	6 247 548,42	1 227 452	83,6 %

UUSINVESTOINNIT						
Menot	2 500 000	0	2 500 000	1 780 531,94	719 468	71,2 %
Tulot	525 000	0	525 000	525 000,00	0	100,0 %
Nettomeno	1 975 000	0	1 975 000	1 255 531,94	719 468	63,6 %
KORVAUSINVESTOINNIT						
Menot	100 000	0	100 000	6 282,00	93 718	6,3 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	#JAKO/0!
Nettomeno	100 000	0	100 000	6 282,00	93 718	6,3 %
Muu talonrakennus						
Menot	0	0	0	0,00	0	#JAKO/0!
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	0	0	0	0,00	0	#JAKO/0!
128 Vistan koulun peruskorjaus						
Menot	100 000	0	100 000	6 282,00	93 718	6,3 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	100 000	0	100 000	6 282,00	93 718	6,3 %
LAAJENNUSINVESTOINNIT						
Menot	5 400 000	0	5 400 000	4 985 734,48	414 266	92,3 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	5 400 000	0	5 400 000	4 985 734,48	414 266	92,3 %
9429 JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS						
Menot	825 000	0	825 000	815 348,74	9 651	98,8 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	825 000	0	825 000	815 348,74	9 651	98,8 %
UUSINVESTOINNIT						
Menot	310 000	0	310 000	257 347,03	52 653	83,0 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	310 000	0	310 000	257 347,03	52 653	83,0 %
KORVAUSINVESTOINNIT						
Menot	515 000	0	515 000	558 001,71	-43 002	108,3 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	515 000	0	515 000	558 001,71	-43 002	108,3 %
	Alkuperäinen talousarvio	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama	Tot %
9460 IRTAIN OMAISUUS						
Menot	27 000	0	27 000	22 760,17	4 240	84,3 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	27 000	0	27 000	22 760,17	4 240	84,3 %
UUSINVESTOINNIT						
Menot	27 000	0	27 000	22 760,17	4 240	84,3 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	27 000	0	27 000	22 760,17	4 240	84,3 %

38 TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
Menot	8 852 000	0	8 852 000	7 610 657,33	1 241 343	86,0 %
Tulot	525 000	0	525 000	525 000,00	0	100,0 %
Nettomeno	8 327 000	0	8 327 000	7 085 657,33	1 241 343	85,1 %
40 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
KORVAUSINVESTOINNIT						
Menot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	0	0	0	0,00	0	0,0 %
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ						
Menot	9 407 000	1 893 000	11 300 000	9 944 308,34	1 355 692	88,0 %
Tulot	645 000	0	645 000	562 889,18	82 111	87,3 %
Nettomeno	8 762 000	1 893 000	10 655 000	9 381 419,16	1 273 581	88,0 %

2.5. Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	TA muutokset	TA muutos- ten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama	Tot %
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnanrahavirta						
Vuosikate	1 279 201	-625 000	654 201	1 356 724,10	702 523	207,39%
Satunnaiset erät	0	0	0	0,00	0	
Tulorahoituksen korjaukset	0	0	0	-125 717,82	-125 718	
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-9 407 000	-1 893 000	-11 300 000	-9 944 308,35	1 355 692	88,00%
Rahoitusosuudet investointimenoihin	645 000	0	645 000	525 000,00	-120 000	81,40%
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	300 000	0	300 000	260 857,00	-39 143	86,95%
Toiminta ja investoinnit netto	-7 182 799	-2 518 000	-9 700 799	-7 927 445,07	1 773 354	81,72%
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainauksen lisäykset muille	0	0	0	0	0	
Antolainauksen vähennykset muilta	48 000	0	48 000	47 706,60	-293	99,39%
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000 000	1 778 000	16 778 000	28 000 000,00	11 222 000	166,89%
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 178 000	0	-13 178 000	-13 511 704,00	-333 704	102,53%
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 000 000	0	5 000 000	-7 500 000,00	-12 500 000	-150,00%
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0,00	0	
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	63 673,46	63 673	
Saamisten muutos	0	0	0	478 883,97	478 884	
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	-696 789,31	-696 789	
Rahoitustoiminnan kassavirta	6 870 000	1 778 000	8 648 000	6 881 770,72	-1 766 229	79,58%
Kassavarojen muutos	-312 799	-740 000	-1 052 799	-1 045 674,35	7 125	99,32%

2.6. Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta
Yhteenvedo valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Alkuperäinen talousarvio	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama	Tot %
Käyttötalousosa						
Tuloarviot	12 135 401	0	12 135 401	12 763 929,32	628 529	105,2%
Määrärahat	47 696 800	375 000	48 071 800	47 587 239,11	-484 561	99,0%
Toimintakate	-35 561 399	-375 000	-35 936 399	-34 823 309,79	1 113 089	96,9%
Tuloslaskelmaosa						
Verotulot	26 240 000	-500 000	25 740 000	25 468 584,67	-271 415	98,9%
Valtionosuudet	10 492 100	250 000	10 742 100	10 728 593,00	-13 507	99,9%
Korkotulot	445 000	0	445 000	448 298,31	3 298	100,7%
Muut rahoitustulot	417 500	0	417 500	427 738,02	10 238	102,5%
Korkomenot	750 000	0	750 000	887 564,71	137 565	118,3%
Muut rahoitusmenot	5 000	0	5 000	5 615,40	615	112,3%
Satunnaiset erät	0	0	0	0,00	0	
Yhteensä	36 839 600	-250 000	36 589 600	36 180 033,89	-409 566	98,9%
Investointiosa						
Tuloarviot	645 000	0	645 000	622 250,00	-22 750	96,5%
Määrärahat	9 407 000	1 893 000	11 300 000	9 944 221,04	-1 355 779	88,0%
Nettomeno	-8 762 000	-1 893 000	-10 655 000	-9 321 971,04	1 333 029	87,5%
Rahoitusosa						
Antolainauksen muutokset	48 000	0	48 000	47 706,60	-293	99,4%
Lisäykset	0	0	0	0,00	0	
Vähennykset	48 000	0	48 000	47 706,60	-293	99,4%
Lainakannan muutokset	-3 178 000	1 778 000	-1 400 000	6 988 296,00	8 388 296	-499,2%
Pitkäaikaisten lisäys	15 000 000	1 778 000	16 778 000	28 000 000,00	11 222 000	166,9%
Pitkäaikaisten vähennys	13 178 000	0	13 178 000	13 511 704,00	333 704	102,5%
Lyhytaikaisten muutos	-5 000 000	0	-5 000 000	-7 500 000,00	-2 500 000	150,0%
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0,00	0	
Vaikutus maksuvalmiuteen	-3 130 000	1 778 000	-1 352 000	7 036 002,60	8 388 003	-520,4%
Yhteensä						
Tuloarviot	65 423 001	1 528 000	66 951 001	78 507 099,92	11 556 099	117,3%
Määrärahat (menot)	49 680 800	2 268 000	51 948 800	79 436 344,26	27 487 544	152,9%
Netto	15 742 201	-740 000	15 002 201	-929 244,34	-15 931 445	-6,2%

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1. Tuloslaskelma

Ulkoiset tuotot ja kulut, yhteensä

Ulkoiset tuotot ja kulut, kaupunki	2025	2024
Toimintatuotot	6 642 763,48	6 555 669,38
Myyntituotot	3 062 641,81	2 001 087,28
Maksutuotot	823 816,15	816 817,96
Tuet ja avustukset	872 498,04	1 692 639,99
Muut tuotot	1 883 807,48	2 045 124,15
Toimintakulut	-41 466 073,27	-39 314 267,77
Henkilöstökulut	-24 164 392,51	-22 997 525,66
Palkat ja palkkiot	-19 670 861,41	-18 698 753,78
Eläkekulut	-3 906 245,78	-3 769 756,74
Muut henkilösivukulut	-587 285,32	-529 015,14
Palvelujen ostot	-12 157 262,49	-11 747 433,91
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 108 674,35	-2 983 651,97
Avustukset	-1 407 315,79	-951 953,89
Muut toimintakulut	-628 428,13	-633 702,34
Toimintakate/ jäämä	-34 823 309,79	-32 758 599,39
Verotulot	25 468 584,67	25 537 376,12
Muut valtionosuudet	10 728 593,00	9 929 039,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-17 143,78	-136 121,31
Korkotuotot	448 298,31	452 822,05
Muut rahoitustuotot	427 738,02	426 594,14
Korkokulut	-887 564,71	-1 010 233,81
Muut rahoituskulut	-5 615,40	-5 303,69
Vuosikate	1 356 724,10	2 571 695,42
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 358 678,01	-3 064 813,04
Arvonalentumiset		416,62
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-2 001 953,91	-492 701,00
Poistoeron lisäys	84 060,79	84 060,79
Varausten lisäys		
Rahastojen lisäys/vähennys		
Vähemmistöosuudet		0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 917 893,12	-408 640,21

3.2. Rahoituslaskelma

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 356 724,10	2 571 695,42
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-125 717,82	-325 373,09
Toiminnan rahavirta	1 231 006,28	2 246 322,33
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-9 944 308,35	-13 272 698,70
Rahoitusosuudet investointimenoihin	525 000,00	478 550,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	260 857,00	533 517,44
Investointien rahavirta	-9 158 451,35	-12 260 631,26
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 927 445,07	-10 014 308,93
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	47 706,60	2 071 873,60
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	28 000 000,00	10 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 511 704,00	-3 378 204,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7 500 000,00	1 500 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	63 673,46	38 673,13
Saamisten muutos	478 883,97	-1 061 445,16
Korottomien velkojen muutos	-696 789,31	1 656 277,79
Rahoituksen rahavirta	6 881 770,72	10 827 175,36
Rahavarojen muutos	-1 045 674,35	812 866,43
Rahavarojen muutos	-1 045 674,35	812 866,43
Rahavarat 31.12.	970 274,92	2 015 949,27
Rahavarat 1.1.	2 015 949,27	1 203 082,84

3.3. Tase

VASTAAVAA	2025	2024
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1 Aineettomat oikeudet	46 337,64	28 463,08
2 Muut pitkävaikutteiset menot	293 326,18	359 921,27
	339 663,82	388 384,35
II Aineelliset hyödykkeet		
1 Maa- ja vesialueet	10 362 979,37	8 488 440,24
2 Rakennukset	39 164 891,99	36 323 707,43
3 Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 254 208,47	9 594 037,47
4 Koneet ja kalusto	568 467,06	331 770,62
5 Muut aineelliset hyödykkeet	329 444,18	309 444,18
6 Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	7 686 192,21	6 344 571,65
	67 366 183,28	61 391 971,59
III Sijoitukset		
1 Osakkeet ja osuudet	20 754 828,30	20 754 828,30
3 Muut lainasaamiset	13 838 802,99	13 838 802,99
4 Muut saamiset	104 654,84	104 654,84
	34 698 286,13	34 698 286,13
A PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	102 404 133,23	96 478 642,07
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1 Valtion toimeksiannot	0,00	3 406,49
2 Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	196 293,67	203 905,33
	196 293,67	207 311,82
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
2 Lainasaamiset	47 705,60	95 412,20
3 Muut saamiset	25 404,00	25 404,00
Lyhytaikaiset saamiset		
1 Myyntisaamiset	880 397,19	872 037,02
2 Lainasaamiset	3 161,43	0,00
3 Muut saamiset	759 454,27	1 177 720,10
4 Siirtosaamiset	759 595,48	805 496,97
	2 475 717,97	2 976 070,29
IV Rahat ja pankkisaamiset	970 274,92	2 015 949,27

C VAIHTUVAT VASTAAVAT, YHTEENSÄ	3 445 992,89	4 992 019,56
VASTAAVAA YHTEENSÄ	106 046 419,79	101 677 973,45
VASTATTAVAA	2025	2024
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	15 945 761,80	15 945 761,80
V Edellisten tilikausien yli/alijäämä	15 596 753,05	16 005 393,26
VI Tilikauden ylijäämä	-1 917 893,12	-408 640,21
A OMA PÄÄOMA, YHTEENSÄ	29 624 621,73	31 542 514,85
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1 Poistoero	674 671,38	758 732,17
	674 671,38	758 732,17
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1 Valtion toimeksiannot	0,00	3 406,49
2 Lahjoitusrahastojen pääomat	545 463,72	558 044,10
3 Muut toimeksiantojen pääomat	151 779,40	83 137,22
	697 243,12	644 587,81
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	42 924 722,72	29 945 532,00
	42 924 722,72	29 945 532,00
II Lyhytaikainen		
2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	25 687 309,28	31 678 204,00
5 Saadut ennakot	305 560,82	205 116,57
6 Ostovelat	2 377 200,46	3 438 865,45
7 Muut velat	443 591,46	405 805,39
8 Siirtovelat	3 311 498,82	3 058 615,21
	32 125 160,84	38 786 606,62
E VIERAS PÄÄOMA, YHTEENSÄ	75 049 883,56	68 732 138,62
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	106 046 419,79	101 677 973,45

3.4. Konsernilaskelmat

Konsernitase

VASTAAVAA	2025	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	47 288	29 413
Muut pitkävaikutteiset menot	669 876	803 893
	717 164	833 306
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	12 670 955	10 796 416
Rakennukset	74 864 936	72 372 743
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-4 306 304	-4 713 831
Koneet ja kalusto	1 467 188	1 223 924
Muut aineelliset hyödykkeet	525 605	500 668
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7 704 449	6 415 504
	92 926 828	86 595 424
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöt		0
Osakkeet ja osuudet	4 209 809	4 209 809
Muut lainasaamiset	-49 905	0
Muut saamiset	78 436	78 436
	4 238 340	4 288 245
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	97 882 332	91 716 975
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	82 568	110 117
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	198 400	205 982
Muut toimeksiantojen varat	257 732	216 065
	538 700	532 164
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	776 297	699 831
Valmiit tuotteet/tavarat	28 480	36 147
	804 777	735 978
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	-1	0
Muut saamiset	25 404	25 404
Siirtosaamiset		0
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 060 127	2 247 918
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	952 968	1 348 977
Siirtosaamiset	885 813	978 237
	3 924 312	4 600 536
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	12 437	12 437
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	2 865 598	2 685 455
Muut arvopaperit	174 009	164 489
	3 052 045	2 862 382
Rahat ja pankkisaamiset	3 694 994	4 181 463
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	11 476 127	12 380 358
VASTAAVAA YHTEENSÄ	109 897 159	104 629 497

VASTATTAVAA	2025	2024
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	15 945 698	15 945 698
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	1 145 000	1 145 000
Arvonkorotusrahasto	1 255 328	1 255 328
Muut omat rahastot	251 385	251 385
Edell tilikausien yli-/alijäämä	2 242 346	2 890 736
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 494 139	-1 386 980
	19 345 618	20 101 167
VÄHEMMISTÖOSUUDET	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	0
	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	92 289	119 683
Lahjoitusrahastojen pääomat	547 570	560 121
Muut toimeksiantojen pääomat	399 790	289 637
	1 039 649	969 440
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	45 045 966	33 181 129
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	9 770 379	9 631 150
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	26 801 662	31 966 443
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	7 893 884	8 780 169
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	89 511 891	83 558 890
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	109 897 159	104 629 497

Konsernin tuloslaskelma

	2025	2024
Toimintatuotot	14 746 431	14 130 290
Toimintakulut	-51 836 960	-51 031 317
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0	0
Toimintakate	-37 090 530	-36 901 027
Verotulot	25 468 585	25 537 376
Valtionosuudet	16 708 336	16 166 217
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	47 104	96 119
Muut rahoitustuotot	105 414	104 578
Korkokulut	-997 283	-1 184 597
Muut rahoituskulut	-46 814	-4 842
Vuosikate	4 194 811	3 813 825
Poistot ja arvonalentumiset:		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 431 252	-5 144 550
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-1 236 441	-1 330 725
Tilinpäätössierrot	0	0
Tilikauden verot	-211 896	-9 168
Laskennalliset verot	-45 808	-47 087
Vähemmistöosuudet	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 494 144	-1 386 980

Konsernin rahoituslaskelma

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 194 811	3 813 825
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-211 896	-9 168
Tulorahoituksen korjauserä	-134 524	-342 794
Toiminnan rahavirta yhteensä	3 848 390	3 461 863
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-11 591 871	-14 619 670
Rahoitusosuudet investointi menoihin	525 000	478 550
Pysyvien vastaavien luovutustulot	293 477	533 517
Investointien rahavirta yhteensä	-10 773 394	-13 607 603
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 925 004	-10 145 740
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset		
Antolainojen vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	28 000 000	10 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 626 057	-3 660 720
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7 500 000	1 500 000
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	151 829	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	63 673	38 673
Vaihtomaisuuden muutos	-68 799	-307 211
Saamisten muutos	724 181	-685 251
Korottomien velkojen muutos	-125 496	781 547
Rahoituksen rahavirta yhteensä	6 619 331	7 667 038
RAHAVAROJEN MUUTOS	-305 673	-2 478 702
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	6 747 039	7 043 845
Rahavarat 1.1.	7 052 711	9 522 547
	-305 673	-2 478 702

4. LIITETIEDOT

4.1. Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus – ja jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvät vastaavat

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelma löytyy liitetietona 11. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 26.9.2013 (§ 86) kokouksessaan poistosuunnitelman muutoksen kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisia poistoja koskevan suosituksen mukaisesti. Pysyvien vastaavien poistosuunnitelma hyväksyttiin 1.1.2013 voimaan tulevaksi ja koskemaan 1.1.2013 jälkeen valmistuvia investointeja. Tekniselle johtajalle annettiin oikeus suunnitelmassa määriteltyjen poistoaikavälien puitteissa määritellä yksittäiselle hyödykkeelle alarajasta poikkeava taloudellinen pitoaika. Pienhankintarajaksi päätettiin 10.000 euroa, paitsi teknisen lautakunnan talonrakennuksen, julkisen käyttöomaisuuden hankkeet, joiden pienhankintaraja on 20.000 euroa.

Avustukset

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseessa hankintameno tai sitä alempaan arvoon.

Vaihtuvien vastaavien saamiset

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Muut erät

Lomapalkkojen ja –rahojen sekä niiden mukaan määräytyvät eläke- ja muiden sosiaalimenojen muutos on kohdistettu tilikaudelle, jolle lomapäivien perustana olevat palkat merkitään ottaen huomioon kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen määräykset vuosilomasta, loma-ajan palkasta ja lomarahasta. Lomapalkkavelan määrä on laskettu henkilötasolla.

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteena noudatetaan suoriteperustetta. Poikkeuksen tekevät verotilitykset, jotka kirjataan maksuperusteisesti.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tietojen vertailukelpoisuutta edelliseen tilikauteen vaikeuttaa TE-uudistus: työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtyminen valtiolta kunnille 1.1.2025.

Toimintakulujen kasvu edelliseen vuoteen verrattuna on 5,5 %. Toimintakulut kasvoivat pääosin TE-uudistuksen myötä: kasvua oli 2,2 milj. €, josta TE-uudistuksen osuus 1,5 milj. €. Vertailukelpoinen toimintamenojen kasvu oli 1,7 %. Kunnan osuus työmarkkinatuesta ("sakkomaksut") oli vuonna 2025 653 397 €, kun se vuonna 2024 oli 170 101 €, kasvua 483 596 €. TE-uudistuksen nettovaikutus on 1 103 489 euroa toimintakatetta heikentävä eli selittää yli puolet (58 %) alijäämästä.

Vuoden 2025 valtionosuudet olivat 10,7milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen 0,8milj. euroa (8,1%), summaan sisältyy TE-uudistuksesta johtuvia valtionosuuksia 1,4milj. euroa. Vuoden 2025 valtionosuus laskelmissa ilmoitettiin erikseen TE-uudistuksen vaikutus mutta ei enää 2026 laskelmissa. On tiedossa, että TE-vastuiden siirto kunnille ei tapahtunut kustannusneutraalisti. Paimiossa rahoitusvaje näyttäisi olleen n 210t€, joka on 13% kustannuksista.

TE-palvelut toimintakatteen	TP2024	TA2025	TOT2025	VOS2025	vos<tot.	rah.vaje
Työttömyysturva rahoitus "sakkomaksut"	170 101	524 185	653 883	524 146	-129 737	-19,8 %
Lakisääteinen TE-palvelut	180 846	1 261 805	951 184	871 341	-79 843	-8,4 %
Vapaaehtoiset työllistämistoimet	313 803	346 628	226 246			
kaikki yhteensä	664 751	2 132 618	1 831 313	1 395 487	-209 580	
						lakisääteisten rahoitusvaje yhteensä -13,1 %

Tilinpäätöksen valmistuttua ilmeni, että joulukuun 2025 työttömyysturvanrahoitus (74776€) oli kirjautunut tammikuulle 2026. Todellisuudessa vuoden 2025 sakkomaksut olivat 728 659€, se on 204 474€ valtionvarainministeriöltä saatua ennakkotietoa ja valtionosuutta enemmän: rahoitusvaje 28%. Kokonaisuutena työvoimapalveluiden rahoitusvaje 16,9%. Puuttuva summa on 2,9% työvoimapalveluiden toimintakuluista ja 0,2% koko kaupungin toimintakuluista. Mielestämme tilinpäätös antaa puuttuvasta summasta huolimatta riittävän ja oikean kuvan.

Liitetiedon 41 luvut ovat liiteohjeesta poiketen edelleen htv1 lukuja, koska järjestelmästä ei ole riittäväällä varmuudella saatu oikeita htv2 lukuja.

4.2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä 31.12.2025, lukuunottamatta Paimion Palvelukeskussäätiötä, josta tuli konsernin tytäryhteisö säätiön hallituksen 9.12.2025 päätöksillä. Kaupunki nimeää kaksi kolmesta hallituksen jäsenestä.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Myös vesi- ja viemäri liittymismaksut on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuus - ja yhteisyhteisöt

Konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjä osakkuus- ja yhteisyhteisöjä ei tällä hetkellä ole.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäänösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa Edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Aikaisempien tilikausien poistoero ja vapaaehtoiset varaukset tyttärien osalta on kirjattu edellisten tilikausien yli/alijäämään ja laskennallisiin verovelkoihin sekä tilikauden poistoerojen ja vapaaehtoisten varausten muutos tilikauden tulokseen ja laskennallisiin verovelkoihin. Kunnan ja kuntayhtymien osalta laskennallista verovelkaa ei ole merkitty. Vertailutiedot on korjattu. Vähemmistöosuuden erottamisessa konsernin omasta pääomasta on huomioitu poistoerojen ja vapaaehtoisten varausten muuttunut käsittely.

Liitetieto 24

Liitetiedon 24 konsernin omassa pääomassa on 738 589,93 euron epäjatkuvuus, joka johtuu vuoden 2024 virheellisistä konsernikirjauksista (osinko & poistoero).

4.3. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 6 Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset erät)

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Yleishallinto	1 867 161	1 825 838	1 867 161	1 818 838
Sosiaali- ja terveystuotot	0	36 787	0	
Opetus- ja kulttuuripalvelut	3 449 353	3 323 663	2 505 196	2 335 031
Yhdyskuntapalvelut	8 674 684	8 418 524	2 270 393	2 401 801
Muut palvelut	755 197	741 650	0	
Toimintatuotot yhteensä	14 746 395	14 346 462	6 642 750	6 555 670

Liitetieto 7 Verotulojen erittely

	2025	2024
Verotulot	25 468 585	25 537 376
Kunnallisvero	21 507 967	21 544 770
Kiinteistövero	2 589 746	2 658 588
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 370 872	1 334 018
Muut verot		

Liitetieto 8 Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	9 335 774	7 682 815	9 335 774	7 682 815
Siitä: Verotuloihin perustuva valtion osuuskien taseus	2 366 148	2 375 112	2 366 148	2 375 112
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus				
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	6 602 534	6 909 662	622 791	672 484
Verotulomenetysten korvaus	770 028	1 573 740	770 028	1 573 740
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	16 708 336	16 166 217	10 728 593	9 929 039

Liitetieto 9 Palvelujen ostojen erittely (ulkoiset erät)

	2025	2024
Palvelujen ostot	-12 157 262	-11 747 435
Asiakaspalvelujen ostot	-3 283 202	-3 475 751
Muiden palveluiden ostot	-8 874 060	-8 271 684

Liitetieto 11 Poistosuunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Käyttöomaisuuden poistot on määritelty valtuuston 26.9.2013 hyväksymän poistosuunnitelman perusteella. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Käytössä olevat hyödykeryhmät, niiden poistoajat ja poistomenetelmä

	KV 26.9.2013	
	menetelmä	poisto aika, vuotta
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 v.
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	2 v.
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	
Rakennukset		
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	
- puurakenteiset	tasapoisto	20-30 v.
- kivirakenteiset	tasapoisto	30-40 v.
- kirjasto-kaupungintalo	tasapoisto	50 v.
Talousrakennukset	tasapoisto	10 v.
Vapaa-ajanrakennukset	tasapoisto	20 v.
Asuinrakennukset	tasapoisto	30 v.
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet ja laitteet	tasapoisto	15 v.
Katujen & teiden päällystys	tasapoisto	10 v.
Vedenjakeluverkosto	tasapoisto	30 v.
Viemäriverkosto	tasapoisto	30 v.
Ulkovalaistuslaitteet	tasapoisto	15 v.
Koneet ja kalusto		
Atk-laitteet	tasapoisto	3 v.
Muu kalusto	tasapoisto	3-5 v.
Muut aineelliset hyödykkeet		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSET		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	

Liitetieto 13

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Muut toimintatuotot				
Luovutusvoitto, omakotitontit	125 717	260 274	125 717	260 274
Luovutusvoitto, yritystontit				
Luovutusvoitto, rakennukset				
Luovutusvoitto, koneet ja kalusto				
Luovutusvoitto, osakkeet		65 099		65 099
Luovutusvoitto, maa- ja vesialueet				
Muut luovutusvoitot	8 807	21 284		
Luovutusvoitot yhteensä	134 524	346 657	125 717	325 373
Muut toimintakulut				
Luovutustappio, omakotitontit				
Myyntitappio, muut				
Luovutustappiot yhteensä	0	0	0	0

 Liitetieto 14 **Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely**

	2025	2024
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	325 000	325 000
Osinkotuotot muista yhteisöistä	91 948	91 477
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	1 688	2 326
Yhteensä	418 636	418 803

4.4. Taseen liitetiedot
TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT
Liitetieto 17 Arvonkorotukset

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	1 255 384	1 255 384		
Arvo 31.12.	1 255 384	1 255 384		
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	1 255 384	1 255 384		

Liitetieto 18 Pysyvät vastaavat
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet 31.12.2025

	AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			AINEELLISET HYÖDYKKEET							Kaikki yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	Yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	28463	359921	388384	8488440	36323707	9594037	331771	309444	6344572	61391971	61780355
Lisäykset tilikauden aikana	27009	21207	48217	1912428	1752283	815349	403945	20000	4992086	9896091	9944308
Rahoitusosuudet tilikaudella			0		-525000					-525000	-525000
Vähennykset tilikauden aikana			0	-37889		-97250				-135139	-135139
Siirrot erien välillä			0		3650466				-3650466	0	0
Tilikauden poisto	-9135	-87803	-96937		-2036564	-1057928	-167249			-3261741	-3358678
Poistamaton hankintameno 31.12.	46338	293326	339664	10362979	39164892	9254208	568467	329444	7686192	67366182	67705846

Pysyvien vastaavien sijoitukset 31.12.2025

	OSAKKEET JA OSUUDET					MUUT LAINA- JA MUUT SAAMISET			
	Osakkeet tytär- yhteisöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset tytär- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Muut saamiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	14 385 682	0	2 177 024	4 192 122	20 754 828	13 718 803	120 000	104 655	13 943 458
Lisäykset					0				0
Vähennykset					0				0
Hankintameno 31.12.	14 385 682	0	2 177 024	4 192 122	20 754 828	13 718 803	120 000	104 655	13 943 458
Kirjanpitoarvo 31.12.	14 385 682	0	2 177 024	4 192 122	20 754 828	13 718 803	120 000	104 655	13 943 458

Liitetieto 19-21 Paimion kaupungin omistukset muissa yhteisöissä

	Y-tunnus	Kaupungin omistus- osuus %	Konzernin omistus- osuus %	Kuntakonzernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	voitosta (+) tappiosta (-)
Tytäryhteisöt						
Paimion Yrityskiinteistöt Oy	0301425-6	100,00	100,00	458,0	5 028,0	0,0
Paimion Lämpökeskus Oy	0136134-2	100,00	100,00	3 113,2	2 987,8	846,6
Paimion Vesihuolto Oy	2582349-2	100,00	100,00	8 670,0	4 914,2	26,6
Portti Työhönvalmennus Oy	2979877-3	100,00	100,00	6,5	0,2	-0,8
Lyyli Tuomolan Säätiö	2375609-7	määräysvalta	määräysvalta	830,2	10,7	-30,6
Paimion Kehitys Oy	2987071-2	95,00	95,00	12,6	6,8	-1,3
Kuntayhtymät						
Peimarin koulutusky	0823246-3	45,13	45,13	6 375,1	697,5	87,9
Varsinais-Suomen kiinteistöky	0783597-5	8,97	8,97	101,9	58,5	-1,7
Salon seudun koulutusky	0139545-4	4,62	4,62	1 184,9	238,3	298,5
Varsinais-Suomen liitto	0922305-9	2,13	2,13	55,6	42,2	1,3
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Paimion Palvelukeskussäätiö	0997685-1	2/5 hallituksen jäsenistä	2/5 hallituksen jäsenistä	6,8	4 183,6	0,9

Liitetieto 22 Saamisten erittely

	2025		2024	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		80 785		96 333
Lainasaamiset	47 706		95 412	
Yhteensä	47 706	80 785	95 412	96 333
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Muut saamiset		1 688		2 326
Yhteensä	0	1 688	0	2 326
Saamiset osakkuusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Yhteensä	0	0	0	0
Saamiset yhteensä	47 706	82 473	95 412	98 659

Liitetieto 23 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Työllist.tuet ja korvaus kuntoutt.työtoim.	277	23 048	277	23 048
Tasaerälaskutuksen lisälaskutus				
Kelan korvaus työterveyden huollosta	2 218	2 264		
Palautus verotililtä				
Sv-päivärahat		19 972		19 972
Koulutuskorvaukset				
Palvelusetelipalautus				
KuEL, VaEL				
Muut tulojäämät	883 320	932 954	738 384	762 478
Tulojäämät yhteensä	885 814	978 238	738 660	805 498
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	885 814	978 238	738 660	805 498

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT
Liitetieto 24 Oman pääoman erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	15 945 698	15 945 698	15 945 762	15 945 762
Peruspääoma 31.12.	15 945 698	15 945 698	15 945 762	15 945 762
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat				
1.1.	1 145 000	1 145 000		
31.12.	1 145 000	1 145 000	0	0
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 255 328	1 255 328		
Vähennys				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	1 255 328	1 255 328	0	0
Muut omat rahastot 1.1.	251 385	251 385		
Lisäykset				
Vähennykset				
Muut omat rahastot 31.12.	251 385	251 385	0	0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.				
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	2 242 346	2 890 736	15 596 753	16 005 393
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 494 139	-1 386 980	-1 917 893	-408 640
Oma pääoma yhteensä	19 345 618	20 101 167	29 624 622	31 542 515

Liitetieto 25 Erittely poistoerosta

	2025	2024
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	674 671	758 732
Poistoero yhteensä	674 671	758 732

Liitetieto 26 Erittely veloista, jotka erääntyvät maksettavaksi myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä olevat velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2031 tai sen jälkeen

Pitkäaikaiset velat	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	20 038 469	12 199 372	18 611 868	10 000 000
Julkisyhteisöiltä				
Muilta				
Yhteensä	20 038 469	12 199 372	18 611 868	10 000 000

Liitetieto 29 Vieras pääoma

	2025		2024	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		160 631		355 789
Liittymismaksut ja muut velat				
Yhteensä		160 631		355 789
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat				
Yhteensä		0		0
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		90 570		76 384
Yhteensä		90 570		76 384
Vieras pääoma yhteensä		251 201		432 173

Liitetieto 32 **Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät**

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 483 988	2 313 069	2 483 988	2 313 069
Korkojaksotukset	270 639	225 231	253 337	194 055
Eläkemaksut 12/2025	461 145	435 325	461 145	435 325
Työttömyys- ja tapaturmavak.maksut 12/2025	90 245	85 705	90 245	85 705
Muut menojäämät	747 483	875 627	22 783	30 461
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	4 053 501	3 934 956	3 311 499	3 058 615
Siirtovelat yhteensä	4 053 501	3 934 956	3 311 499	3 058 615

4.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Liitetieto 37 Vuokravastuut

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Vuokravastuut yhteensä, vastuut 31.12.2033 asti	68 399	76 771	0	0
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	31 021	22 775		
Myöhemmin maksettavat	37 378	53 996		
Leasingvastuut yhteensä	893 477	900 598	653 209	703 528
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	387 770	365 167	283 096	287 610
Myöhemmin maksettavat	505 706	535 431	370 113	415 918
Yhteensä	961 876	977 369	653 209	703 528

Liitetiedot 38-39 Vastuusitoumukset

	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			8 026 000	8 026 000
Jäljellä oleva pääoma			3 084 158	3 352 795
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	8 925 415	8 714 365	8 925 415	8 714 365
Jäljellä oleva pääoma	5 423 174	5 576 319	5 423 174	5 576 319
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista				
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	104 229 731	97 107 316	104 229 731	97 107 316
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvas- tuista 31.12.				
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	133 412	104 206	133 412	104 206

Liitetieto 40 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyn luonne ja liiketoiminnan peruste	Konserni		Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet*	178 000	178 000	118 000	118 000
Arvonlisäveron palautusvastuu	181 502	180 190	50 877	62 706
Yhteensä	359 502	358 190	168 877	180 706

* bruttosumma, ei ole huomioitu maanomistajan maksuosuutta

	Konserni 2025	Konserni 2024	Kaupunki 2025	Kaupunki 2024
Koronvaihtosopimuksilla suojataan lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Kaikki sopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa.				
Sopimus 3.7.2023 - 4.7.2023.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	628 568	543 738	628 568	543 738
Korko maksetaan, kun Euribor 6kk alle 5,00%	1,48%	1,48%	1,48%	1,48%
Korko maksetaan, kun Euribor 6kk yli 5,00%	Euribor 6kk - 1%-yks	Euribor 6kk - 1%-yks	Euribor 6kk - 1%-yks	Euribor 6kk - 1%-yks
Korko saadaan	Euribor 3kk	Euribor 3kk	Euribor 3kk	Euribor 3kk
Sopimus 6.10.2023 - 6.10.2025.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0	10 000 000	0	10 000 000
Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0	1 810 622	0	1 810 622
Korko maksetaan, kun Euribor 6kk alle 5,00%		2,61%		2,61%
Korko maksetaan, kun Euribor 6kk yli 5,00%		Euribor 6kk - 2,39%-yks		Euribor 6kk - 2,39%-yks
Korko saadaan		Euribor 6kk		Euribor 6kk
Sopimus 6.10.2025 - 6.10.2028.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	25 000 000	0	25 000 000	0
Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-578 560	0	-578 560	0
Korko maksetaan	1,50%		1,50%	
Korko saadaan	Euribor 6kk		Euribor 6kk	

Sopimus 6.10.2028 - 6.10.2054				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	25 000 000	0	25 000 000	0
Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 527 453	0	-1 527 453	0
Korko maksetaan, kun Euribor 6kk alle 4,5%	2,10%		2,10%	
Korko maksetaan, kun Euribor 6kk yli 4,5%	Euribor 6kk - 1%-yks		Euribor 6kk - 1%-yks	
Korko saadaan	Euribor 6kk		Euribor 6kk	
Sopimus 17.11.2025 - 17.11.2029				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 000 000	0	10 000 000	0
Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-76 285	0	-76 285	0
Korko maksetaan	2,348%		2,348%	
Korko saadaan	Euribor 6kk		Euribor 6kk	
Yhteensä				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	45 000 000	20 000 000	45 000 000	20 000 000
Markkina-arvo (Pankin ilmoituksen mukaan)	-1 553 731	2 354 360	-1 553 731	2 354 360

4.6. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

Liitetieto 41 Henkilötyövuodet

	HTV1, henkilötyövuodet		
	2025	2024	muutos
Hallintopalvelut	44	45	2,27%
Sivistyspalvelut	405	399	-1,48%
Tekninen ja ympäristöpalvelut	41	41	0,00%
YHTEENSÄ	490	485	-1,02%

Liitetieto 42 Henkilöstökulut

	2025	2024	muutos
Palkat ja palkkiot	19 670 861	18 698 754	5,2%
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	3 906 246	3 769 757	3,6%
Muut henkilösivukulut	587 285	529 015	11,0%
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	24 164 392	22 997 526	5,1%
Henkilöstökuluja aktivoitu aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	6 578	15 868	-58,5%
Henkilöstökulut yhteensä	24 170 970	23 013 394	5,0%

Liitetieto 43 Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2025	2024
Paimion Sosiaalidemokraatit ry	3 986	4 094
Paimion Kokoomus r.y.	3 413	3 921
Keskustan Paimion kunnallisjärjestö ry	2 980	3 482
Peimarin Vihreät Ry	1 815	2 041
Vasemmistoliiton Paimion osasto ry.	703	961
KD Peimarin paikallisosasto ry	473	501,5
Paimion Perussuomalaiset ry	1 403	1 880
Yhteensä	14 773	16 880

Liitetieto 44 Tilintarkastajan palkkiot

	2025	2024
Tarkastusyhteisö BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	18 629	17 038
Hanketarkastukset	1 405	1 620
Tarkastuslautakunnan avustaminen	1 961	2 491
Muut palkkiot	53	
Palkkiot yhteensä	22 048	21 149

5. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT**Tilinpäätöksen allekirjoitus:**

Paimiossa 1. päivänä huhtikuuta 2026 / Tilinpäätöskirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Mikko Lindberg

Sari Rannikko

Marika Mulari

Klaus Haanpää

Veera Hermonen

Tuomas Hyssälä

Kimmo Jalonen

Terhi Reponen

Samu Salminen

Timo Virta

Nina-Mari Turpela

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Paimio 21.5.2026

Tilintarkastusyhteisö BDO Oy

HT/KHT Kirsi Ehrlund

6. LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Tasekirja	sähköinen arkistointi
Päiväkirja	sähköinen arkistointi
Pääkirja	sähköinen arkistointi
Palkkalaskelmat	sähköinen arkistointi
Laskutusluettelot	sähköinen arkistointi

Luettelo tositelajeista

101	101 Hallintopalveluiden yleislaskut / yksityisoik.
201	201 Sosiaalipalveluiden yleislaskut /yksityisoik.
220	220 Sosiaali- ja terveystalvelujen laskut / julkisoik.
301	301 Sivistystalveluiden yleislaskut / yksityisoik.
302	302 Koulujen yleislaskut / yksityisoik.
321	321 Päivähoitolaskut /julkisoik.
322	322 Primus kerholaskutus /julkisoik.
323	323 Lukiolaskutus / julkioik.
324	324 Kansalaisopiston laskut / julkisoik.
325	325 Musiikkiopiston laskut / julkisoik.
326	326 Vapaa-ajan talvelujen laskut / julkisoik.
401	401 Teknisten talveluiden yleislaskut / yksityisoik.
402	402 Vuokrat yleislaskut / yksityisoik.
421	421 Maanvuokralaskut / yksityisoik.
422	422 Rakennusvalvonta / julkisoik.
423	423 Ympäristövalvonta Louhi / julkisoik.
AT	Käyttöomaisuuden kirjaus
EK	Täsmäämättömien maksujen korjaus, Myre
GA	Konserni alkuperäistapahtumat
GB	Konserni manuaaliset eliminoinnit
GC	Konserni omistus% muutokset
HA	Pääkirjatapahtumien rekisteröinti (hyväksyttäväksi)
HB	Pääkirjatapahtumat (ei työnkulkua)
HD	Hyväksytyjen pääkirjatapahtumien kirjaus
IK	Viitesuoritukset perinnästä
IP	Maksut - konekielinen tilioite
KO	Viitesuoritukset
KP	Suoritukset
L1	Saapuvien laskujen rekisteröinti
L2	Saapuvien laskujen kirjaus
LT	Luottotappiot

P03	Populus
P24	Pusatec
P26	MK-kassamasiina
P27	Opus Capita
RV	Peruutus / vastakirjaus
XL	Kirjaus Excelistä (ei työnkulkua)
YE	Alkutase